

Jaarverantwoording 2018

De gemeente Helmond had in 2018 ongeveer € 400 miljoen te besteden.

Wat hebben we er in 2018 van betaald? Een paar voorbeelden:

We hebben wegen onderhouden en het afval opgehaald.

Evenementen kregen subsidie, zoals de Kasteeltuinconcerten.

Met het Kindpakket konden alle kinderen bijvoorbeeld sporten of mee op schoolreis.

We hebben startende ondernemers geholpen.

Er zijn nieuwe huizen gebouwd.

We hebben ruim 400 bomen geplant.

Er is nog veel meer gedaan, lees het in de jaarverantwoording 2018. Deze vindt u op www.helmond.nl

Inhoudsopgave

1	Beleidsamenvatting	1
1.1	Algemene inleiding	1
1.2	Voortgang coalitieprogramma en Strategische agenda	1
1.3	Behandelprocedure	5
2	Financiële samenvatting	6
2.1	Algemene inleiding	6
2.2	Toelichting grootste afwijkingen	6
2.3	Gerealiseerde investeringen	10
	Jaarverslag	12
3	Programma's	13
3.1	Programma 01: Veiligheid en handhaving	13
3.2	Programma 02: Werk en inkomen	17
3.3	Programma 03: Zorg en welzijn	23
3.4	Programma 04: Jeugd en onderwijs	28
3.5	Programma 05: Cultuur	33
3.6	Programma 06: Sport en recreatie	37
3.7	Programma 07: Economisch beleid en werkgelegenheid	41
3.8	Programma 08: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	45
3.9	Programma 09: Stedelijke vernieuwing	50
3.10	Programma 10: Verkeer en mobiliteit	55
3.11	Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming	59
3.12	Programma 12: Milieu	62
3.13	Programma 13: Bestuur en organisatie	66
4	Algemene Dekkingsmiddelen	70
5	Paragrafen	73
5.1	Lokale heffingen	73
5.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	78
5.3	Onderhoud kapitaalgoederen	88
5.4	Financiering	94
5.5	Bedrijfsvoering	100
5.6	Verbonden partijen	109
5.7	Grondbeleid	124
	Jaarrekening	136
6	Overzicht baten en lasten	137
6.1	Overzicht van baten en lasten	137
6.2	Incidentele baten en lasten	140
6.3	Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	143
6.4	Wet normering topinkomens	144
6.5	Overzicht baten en lasten per taakveld	145
7	Balans en de toelichting	150
7.1	Balans	150
7.2	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	152
7.3	Toelichting activa	158
7.4	Toelichting passiva	167
7.5	Niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen	185
7.6	Niet uit de balans blijvende financiële rechten	186
8	SiSa-bijlage	187
9	Kerngegevens	193
10	BBV indicatoren	195

1 Beleidssamenvatting

1.1 Algemene inleiding

De Jaarverantwoording 2018 bestaat uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag omvat de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen en geeft inzicht in de mate waarin de doelstellingen, zoals gesteld in de begroting 2018, zijn gerealiseerd en de wijze waarop getracht is de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken. De jaarrekening geeft inzicht in de gerealiseerde baten en lasten ten opzichte van de begroting en de financiële positie van de gemeente. De indeling van de Jaarverantwoording 2018 is in overeenstemming met die van de Programmabegroting 2018-2021.

1.2 Voortgang coalitieprogramma en Strategische agenda

Helmond. Stad in Beweging.

Eind mei 2018 heeft het nieuwe college van B&W het coalitieakkoord 'Helmond. Stad in Beweging' gepresenteerd. Dit akkoord is een agenda waarin wordt toegewerkt naar een duurzame, sociale en economisch vitale toekomst voor de gemeente Helmond. Bestuurlijke vernieuwing en bestuurlijke continuïteit staan hierin centraal, waarin nadrukkelijk de samenwerking wordt opgezocht met partners in de regio. Bovendien wil dit college acteren met oog voor maatschappelijke kosten én rekening houdend met de generaties van de toekomst. Dit betekent dat het belangrijk is om te investeren in de stad, maar tegelijkertijd een verantwoord financieel beleid te voeren. Bij die investeringen stond in 2018 de in 2016 geïnitieerde Strategische Agenda nog centraal.

Strategische agenda

Met de strategische agenda 'Helmond, stad van het doen' is in 2016 het werken in programma's geïntroduceerd. Ook in 2018 is gebleken dat het programmatisch werken haar effect heeft. We zien dat binnen de verschillende programma's duidelijke impulsen zijn gegeven. Daardoor is, binnen de programma's Wonen, Sociale Stad en Duurzame & Gezonde Stad flink gewerkt aan het versterken van de basis van onze stad. Op vlakken als slimme mobiliteit (Automotive), Food Tech, de Slimme Maakindustrie en de doorontwikkeling van het centrum is de inzet geweest om Helmond zich als stad onderscheidend te laten zijn. Hieronder worden de meer specifieke resultaten binnen de zes prioritaire thema's vanuit de Strategische Agenda nader toegelicht.

Food Tech & Slimme Maakindustrie

De economie verandert. De impact van ontwikkelingen in digitalisering en robotisering nemen steeds verder toe, en dit vraagt om een adaptieve economie. In de maakindustrie, verantwoordelijk voor een groot deel van de werkgelegenheid in Helmond, is dit niet anders. Het bedrijfsleven staat hierbij primair aan de lat, maar als gemeente hebben wij wel de taak om haar hierin te faciliteren. Specifieke aandacht gaat daarbij voor ons uit naar het thema Food Tech, een domein binnen de maakindustrie waar richting toekomst grote slagen te maken zijn. In Helmond beschikken we over veel onderscheidende expertise, die zich door goed samen te werken inzet voor de maatschappelijke uitdagingen in deze branche. Binnen dit programma zijn in 2018 onder meer de volgende resultaten bereikt:

- Het initiatief Foodstarter is ontwikkeld, waar startende en sterk innoverende ondernemers in de Food-sector de kans krijgen om nieuwe producten en processen te ontwikkelen;
- Er is een businessplan opgesteld, waarin richting wordt gegeven hoe vanaf 2020 naar een meer "business gedreven" campusorganisatie kan worden toegewerkt. Het nieuwe businessmodel en de nieuwe organisatiestructuur van de campus worden in 2019 uitgewerkt;

- Binnen het project Slimme maakindustrie is de basis gelegd voor de vorming van een bedrijvencluster. In dit zogeheten Fieldlab Industrie 4.0 gaan ondernemers experimenteren met de mogelijkheden van data analytica.

Automotive, Bereikbaarheid, Slimme Mobiliteit

Helmond is de stad van de Slimme Mobiliteit. Door hierin lang te investeren, te lobbyen en succesvol projecten naar onze stad toe te halen, zijn we – met onze Automotive Campus – inmiddels een absolute hotspot voor ontwikkelingen rondom bereikbaarheid en mobiliteit. Dat willen we doortrekken door nieuwe technologieën en inzichten, die in Helmond via living labs zichtbaar worden gemaakt, ook in te zetten in onze eigen stad. Binnen dit programma zijn in 2018 onder meer de volgende resultaten bereikt:

Rondom Automotive:

- Het Bestemmingsplan Automotive Campus is in procedure gebracht (en inmiddels, in 2019 vastgesteld door de raad);
- Het aantal banen op de Automotive Campus is afgelopen jaar met 12% gegroeid, het aantal studenten met bijna 20%;
- We participeren samen met partijen op de Automotive Campus in twee nieuwe Europese projecten. Eén rondom 5G en één over nieuwe oplossingen voor cyber security;
- We hebben ruimte geboden voor een verdere uitbreiding van Lightyear, dat op de Automotive Campus werkt aan de eerste echte zonneauto ter wereld die op grote schaal moet worden geproduceerd.

Rondom Bereikbaarheid:

- Er is verder uitvoering gegeven aan de Bereikbaarheidsagenda Zuid-Oost Brabant, waarmee de hele regio beter bereikbaar en toegankelijk moet worden gemaakt. Hierbinnen is in 2018 de samenwerkingsovereenkomst ondertekend;
- Het provinciaal inpassingsplan voor de N279 is vastgesteld;
- De Studie Bundelroutes is afgerond.

Rondom Slimme Mobiliteit:

- Samen met aansprekende steden als Barcelona en München, als ook met belangrijke spelers uit de industrie, wordt Helmond partner voor de EIT Urban Mobility, een Europese innovatiemotor voor stedelijke mobiliteitsoplossingen. De Automotive Campus wordt hierin één van de thuishavens van het project.

Centrumontwikkeling

De doorontwikkeling van het centrum, zoals deze in het Centrum perspectief 2030 staat beschreven, is in 2018 verder doorgetrokken. Daarbij staan de uitgangspunten dat Helmond behoefte heeft aan een compact, aantrekkelijk centrum met voldoende ruimte voor groen en blauw (water) centraal. Binnen dit programma zijn in 2018 onder meer de volgende resultaten bereikt:

- Het ontwerp van het Havenpark is afgerond, waardoor in 2019 de schop in de grond kan voor de daadwerkelijke realisatie van dit park;
- De Marktvisie en Kermisvisie zijn vastgesteld door de gemeenteraad;
- Het college heeft een nota van uitgangspunten voor het nieuwe bestemmingsplan vastgesteld;
- Het college heeft een principebesluit genomen voor de scenario's rondom de thema's bereikbaarheid en parkeren in het Centrum.

Sociale Stad

De sociale structuur van Helmond vraagt om een gerichte inzet van ons als gemeente. Daarbij streven we ernaar om mensen zoveel mogelijk te kunnen laten meedoen, rondkomen en vooruitkomen. Immers, als die facetten geborgd zijn, neemt de participatie en daarmee het toekomstperspectief van mensen toe. In 2018 zijn onder meer de volgende resultaten bereikt:

- We hebben de preventieve aanpak verder versterkt en ingericht. Zo hebben we een logeershuis gerealiseerd en het gebruik van domotica verder gestimuleerd (o.a. via probeerhuizen). Ook hebben we ingezet op het veerkrachtig maken van een aantal kwetsbare buurten (Leonardusbuurt, de Annawijk en de Waart) met een samenhangende aanpak;
- We hebben gewerkt aan de doorontwikkeling van het Stadsleerbedrijf. Het beoogde aantal deelnemers is ruimschoots gehaald;
- Transformatie Wmo/Jeugdzorg: met onze sociale teams hebben we een nieuwe werkwijze geïntroduceerd gericht op 1 gezin 1 plan 1 regisseur. Onderdeel hiervan is een nieuw ondersteuningsplan dat toegankelijk is via een digitaal platform (OZO verbinding);
- We hebben een start gemaakt met de aanpak van schulden door inzet op de gehele keten. Ook hebben we de opdracht voor de armoederegisseur vastgesteld en is het Kindpakket geïmplementeerd, gericht op het creëren van ontwikkelingskansen van kinderen in armoede.

Om op de langere termijn als stad een groei in sociale status te kunnen realiseren, hebben we veel oog voor de wijze waarop onderwijs en arbeidsmarkt op elkaar aangesloten zijn. Dit om mensen (of ze op dit moment wel of geen baan hebben) klaar te stomen voor de economie van de toekomst. In 2018 zijn onder meer de volgende resultaten bereikt:

- De regiegroep onderwijs-arbeidsmarkt is verder doorontwikkeld en andere overleggen gaan hier zoveel mogelijk in op. Vanuit de Peel nemen twee wethouders hier structureel aan deel;
- Er is een strategische arbeidsmarktanalyse uitgevoerd van Helmond-de Peel en de hierop gebaseerde 'human capital agenda' is ontwikkeld (en bijna gereed);
- Alle Peelgemeenten zijn akkoord gegaan met het plan van aanpak Stagestad Helmond-de Peel. Nu wordt gewerkt aan de uitvoering hiervan.

Duurzame en Gezonde Stad

Binnen het programma Duurzame en Gezonde Stad zijn de thema's energietransitie, klimaatadaptatie en gezondheid onderling met elkaar verbonden. Dit vanuit de overtuiging dat ze elkaar versterken en nauw met elkaar samenhangen. Binnen dit programma zijn in 2018 onder meer de volgende resultaten bereikt:

- Door de raad in maart 2018 vastgestelde visie op Gezondheid, inclusief het toekennen van middelen hiervoor. Daartoe hoort ook de wijkgerichte en preventieve aanpak op het gebied van positieve gezondheid, zoals deze is vastgesteld in het coalitieakkoord voor de 7 wijken die grote gezondheidsverschillen kennen als gevolg van de sociaaleconomische verschillen;
- Er is verder uitvoering gegeven aan de intentieovereenkomst aardgasvrij Helmond. Op dit vlak wordt intensief samengewerkt met onze externe partners en wordt binnen de vastgestelde wijken nader invulling gegeven aan deze pilot;
- In 2018 is tevens een start gemaakt met de visie én intensieve samenwerking met betrekking tot het verduurzamen van bedrijven;
- Tot slot is in 2018 gestart met het toewerken naar een Regionale Energiestrategie (RES). In opdracht van de Rijksoverheid wordt deze op MRE-niveau (21 samenwerkende gemeenten) opgesteld en uitgevoerd.
- Het gemeentelijk vastgoed is vanaf 2012 reeds grotendeels verduurzaamd d.m.v. het realiseren van o.a. zonnepanelen, groendaken en LED-verlichtingsprojecten.

- In 2018 zijn grotendeels de wijkgebouwen verduurzaamd en voor de komende jaren worden een aantal gemeentelijke gebouwen verder verduurzaamd d.m.v. nieuwe kozijnen, gevelisolatie en installatie vernieuwingen.

Aantrekkelijke Woonstad

Gelijk aan de economische conjunctuur ontwikkelt de woningmarkt zich. De landelijke trend van een schaars aanbod en flink oplopende prijzen is ook in onze regio, en daarmee ook in Helmond, zichtbaar. Vanuit ons programma Aantrekkelijke Woonstad is in 2018 actief op deze ontwikkelingen ingespeeld. Tevens is veel aandacht uitgegaan naar de ontwikkeling van onze Slimme Wijk: Brainport Smart District, die de komende jaren in Brandevoort moet herrijzen. Binnen dit programma zijn in 2018 onder meer de volgende resultaten bereikt:

- De woningbouwproductie is aangetrokken. Waar in 2016 en 2017 nog respectievelijk 169 en 248 woningen werden opgeleverd zijn in 2018 504 nieuwe woningen (nieuwbouw en transformatie) gerealiseerd. Bovendien waren er op 31 december 2018 575 woningen in aanbouw, onder meer op het zichtbaar sterk groeiende Suytkade;
- Op basis van snelle veranderingen op de woningmarkt van de afgelopen jaren heeft het college, in samenwerking met onder meer de corporaties, gewerkt aan actualisatie van de woonagenda. Deze wordt in 2019 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd;
- Een belangrijke formele ontwikkeling rond Brainport Smart District: in 2018 is de stichting Brainport Smart District opgericht.
- De wijkontwikkeling van de Binnenstad Oost (uitgezonderd Leonardusbuurt) en Helmond West zal in 2021 zo goed als afgerond zijn. De komende jaren zullen in de Binnenstad Oost de laatste braakliggende terreinen rondom de Heistraat bebouwd worden. In Helmond West vormen de bebouwing van houthandel Raaymakers en de locatie van boerderij Hulschbos de afronding van de wijkaanpak aldaar.

Netwerkstad in Brainport

De huidige tijd vraagt van ons als gemeente om te opereren in netwerkverband. Steeds meer opgaven vallen niet louter binnen de grenzen van Helmond op te lossen. Sowieso pakken we veel uitdagingen samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties op, maar ook de samenwerking met partners buiten Helmond en buurgemeenten krijgt alsmaar sterker vorm. Onze positie biedt daarbij veel kansen. Als tweede stad in Brainport hebben we de mogelijkheid om aan te sluiten op vele interessante economische ontwikkelingen. Binnen de samenwerking van BrabantStad (en de provincie), MRE, SGE en de Peel worden andere uitdagingen aangegaan. En voor sommige dossiers staat onze focus meer richting Den Haag of Brussel, ook om financiële bronnen aan te boren die ons van extra mogelijkheden en armslag voorzien. Maar telkens geldt: waar we ook spelen of acteren: uiteindelijk doen we dat altijd vanuit de intentie om de positie van Helmond te versterken.

De belangrijkste resultaten in 2018 zijn:

- Samen met het Rijk is vanuit Brainport de Brainport Nationale Actieagenda vastgesteld, met daarin ruim 60 prioriteiten die de komende jaren door Rijk én regio zullen worden uitgewerkt. Daarnaast zijn vanuit het Rijk middelen aan Brainport Eindhoven toegekend in het kader van de Regiodeal. Dit met het oog op het versterken van het voorzieningenniveau en vestigingsklimaat in onze regio;
- Er is een nieuwe samenwerkingsagenda 2018-2025 vastgesteld voor het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE). Daarin zijn tussen de negen betrokken gemeenten afspraken gemaakt op het gebied van de thema's Wonen, Economie, Voorzieningen/Evenementen en Ruimtelijke Ontwikkeling;
- Binnen BrabantStad-verband (waarin Helmond samenwerkt met Eindhoven, Tilburg, Breda, 's-Hertogenbosch en de provincie Noord-Brabant) is een stedelijke agenda opgesteld. Daarin

staan voorstellen en ambities om de aantrekkingskracht, bereikbaarheid en concurrentiekracht van de grote Brabantse steden te versterken;

- In de MRE is het ambitiedocument “De Slagvaardige Regio” vastgesteld, met een focus op de thema’s Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Transitie Landelijk Gebied. Medio 2018 is dit uitgewerkt in een concept samenwerkingsakkoord voor de periode 2019-2022.

1.3 Behandelprocedure

De bestuurlijke behandeling van de Jaarverantwoording 2018 is als volgt:

- College van Burgemeester en Wethouders 11 juni 2019
- Auditcomité 13 juni 2019
- Raadscommissie 25 juni 2019
- Raad 02 juli 2019

2 Financiële samenvatting

2.1 Algemene inleiding

Het jaarrekeningresultaat over 2018 bedraagt € 3,8 miljoen positief. Dit is het resultaat na verrekening met de reserves. In onderstaande tabel staat het gerealiseerde jaarrekeningresultaat 2018 afgezet tegen het resultaat uit de vastgestelde begroting (na wijziging).

(bedragen x € 1.000)

	Begroting na wijziging 2018	Rekening 2018	Afwijking 2018	V/N
Baten	344.344	320.301	-24.043	N
Lasten	361.047	330.260	-30.787	V
Totaal saldo van baten en lasten	-16.703	-9.959	6.744	V

Verrekening met reserves

Onttrekkingen aan reserves	56.260	53.078	-3.182	N
Toevoegingen aan reserves	39.557	39.366	-191	V
Totaal saldo mutaties reserves	16.703	13.712	-2.991	N

Resultaat	0	3.753	3.753	V
------------------	----------	--------------	--------------	----------

Per saldo zijn er € 24,0 miljoen minder baten en € 30,8 miljoen minder lasten gerealiseerd. Daarnaast is er per saldo € 3,0 miljoen minder verrekend met de reserves dan begroot.

Op verschillende programma's zijn afwijkende baten en lasten verantwoord om uiteenlopende redenen. Wij verwijzen hiervoor naar de programmaverantwoording (hoofdstuk 3) en de verantwoording van de Algemene dekkingsmiddelen (hoofdstuk 4). Met name bij Programma 4 Jeugd en Onderwijs hebben de omvangrijkste afwijkingen plaatsgevonden als gevolg van additionele kosten voor specialistische ondersteuning jeugdigen en additionele dekkingsmiddelen van het Rijk en de reserve Sociaal Domein.

2.2 Toelichting grootste afwijkingen

(bedragen x € 1.000)

	Afwijking per Hoofdproduct	Afwijking per programma	V/N
01 Veiligheid en handhaving			
Overige afwijkingen	445	445	V
02 Werk en inkomen			
HP602 Uitvoering uitkeringsregelingen	-779		
HP603 Bijzondere bijstand	832		
HP618 Werkgelegenheidsbeleid	692		
HP621 Participatie	1.048		
Overige afwijkingen	-56	1.736	V

03 Zorg en welzijn			
HP674 Maatschappelijke ondersteuning	-1.827		
HP675 Specialistische ondersteuning	2.309		
Overige afwijkingen	-471		
		11	V
04 Jeugd en onderwijs			
HP409 Specialistische ondersteuning	-542		
Overige afwijkingen	542		
		0	V
05 Cultuur			
Overige afwijkingen	-149		
		-149	N
06 Sport en recreatie			
Overige afwijkingen	-168		
		-168	N
07 Economisch beleid en werkgelegenheid			
HP340 Economische en industriële zaken	1.243		
Overige afwijkingen	-38		
		1.204	V
08 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting			
HP830 Planproductie PBH	650		
HP880 Grondexploitatie	-2.013		
HP890 Exploitatie gemeentelijke eigendommen	-629		
Overige afwijkingen	488		
		-1.504	N
09 Stedelijke vernieuwing			
HP815 Stadsvernieuwing algemeen	582		
Overige afwijkingen	161		
		743	V
10 Verkeer en mobiliteit			
HP250 Verkeer en vervoer beleid	1.103		
Overige afwijkingen	78		
		1.181	V
11 Openbare ruimte en natuurbescherming			
HP210 Wegen	1.040		
Overige afwijkingen	12		
		1.052	V
12 Milieu			
HP760 Riolerings	-688		
Overige afwijkingen	-202		
		-890	N
13 Bestuur en organisatie			
HP003 College van B&W	-525		
HP910 Organisatie algemeen	671		
HP930 Nieuwe investeringen	-1.896		
Overige afwijkingen	-106		
		-1.856	N

14 Algemene dekkingsmiddelen			
HP944 Overige financiële middelen	-628		
HP970 Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	2.614		
HP991 Overhead	-1.281		
HP992 Doorbelasting overhead	629		
Overige afwijkingen	613		
		1.947	V

Gerealiseerd resultaat Jaarverantwoording 2018		3.753	V
---	--	--------------	----------

Het jaarrekeningresultaat is de optelsom van de resultaten op de diverse programma's en hoofdproducten en bestaat uit zowel positieve als negatieve afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde begroting. De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn hieronder beknopt benoemd. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de toelichtingen per programma in hoofdstuk 3.

Toelichting op in de tabel opgenomen afwijkingen

Programma 1: Veiligheid en handhaving (€ 445.000 voordelig)

Het positieve saldo ten opzichte van de begroting wordt met name veroorzaakt door het positieve saldo van de brandweer (hoofdproduct 140) door lagere incidentele kosten voor extern onderzoek en de (deel)taken brandveilig leven en de brandveiligheidsstoets.

Programma 2: Werk en inkomen (€ 1.736.000 voordelig)

Het positieve saldo ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt door lagere kosten bij de uitvoering van bijzondere bijstand (hoofdproduct 603) en werkgelegenheidsbeleid (hoofdproduct 618) en een incidentele hogere baat bij participatie (hoofdproduct 621) als gevolg van ESF subsidieontvangsten. Daarnaast zijn minder middelen onttrokken aan de reserve Sociale Stad ten behoeve van participatie/ werkgelegenheidsimpuls.

Programma 3: Zorg en welzijn (€ 11.000 voordelig)

Conform de 2^e Berap 2018 wordt het resultaat van dit programma verrekend met de algemene reserve Sociaal Domein en de bestemmingsreserve Sociale Stad. In 2018 bedroeg het resultaat voor verrekening met beide reserves € 1.217.000 voordelig. Dit voordeel bestaat uit

- Minder uitgaven dan geraamd in 2018 voor het programma Sociale Stad, waardoor er voor een bedrag van € 1.465.000 minder wordt onttrokken aan de reserve Sociale stad. Deze middelen blijven overigens wel beschikbaar voor komende begrotingsjaren ten behoeve van uitvoering van het programma Sociale Stad.
- Negatief resultaat van € 248.000 ten opzichte van de begroting door meer uitgaven voor individuele Wmo-voorzieningen (hoofdproduct 690 en hoofdproduct 695). Dit negatieve resultaat wordt onttrokken aan de algemene reserve Sociaal Domein.

Programma 4: Jeugd en onderwijs (€ 0 nihil)

Conform de 2^e Berap 2018 wordt het resultaat van het programma verrekend met de algemene reserve Sociaal Domein. In 2018 bedroeg het resultaat voor verrekening met de algemene reserve Sociaal Domein € 1.804.000 negatief. Dit negatieve resultaat wordt veroorzaakt door structureel hogere lasten voor specialistische jeugdhulp, die in 2018 deels gedekt werden door middel van een eenmalige uitkering van het fonds tekort gemeenten.

Programma 5: Cultuur (€ 149.000 nadelig)

Het negatieve resultaat ten opzichte van de begroting wordt met name veroorzaakt door nadelige exploitatieresultaten van bibliotheek Helmond-Peel, evenementen festiviteiten en overige culturele aangelegenheden. Het museum realiseerde een positief exploitatieresultaat.

Programma 6: Sport en recreatie (€ 168.000 nadelig)

Het negatieve resultaat ten opzichte van de begroting wordt met name veroorzaakt door enerzijds lagere kosten dan begroot voor onderhoudswerkzaamheden en voorbereidingskosten in 2018 voor de ontwikkeling van de MFSA De Braak en anderzijds een hogere dotatie aan de egaliseringsreserve buitensport dan begroot (hoofdproduct 550).

Programma 7: Economisch beleid en werkgelegenheid (€ 1.204.000 voordelig)

Het voordelige resultaat ten opzichte van de begroting wordt met name veroorzaakt door lagere lasten voor de bijdrage aan het Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties (ROW), Economische Impuls Bedrijventerreinen, Smart Industry en Automotive Campus (hoofdproduct 340).

Programma 8: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (€ 1.504.000 nadelig)

Het nadelige resultaat ten opzichte van de begroting wordt met name veroorzaakt door het negatieve resultaat van de grondexploitatie (hoofdproduct 880) en extra afschrijvingslasten door waardedaling van het pand van de oude bibliotheek (hoofdproduct 890). Het negatieve resultaat wordt deels gecompenseerd door meevallers als gevolg van het volledig doorbelasten van plankosten aan grondexploitaties (hoofdproduct 830) en hogere legesbaten van bouw- en woningtoezicht (hoofdproduct 840).

Programma 9: Stedelijke vernieuwing (€ 743.000 voordelig)

Het voordelige resultaat ten opzichte van de begroting wordt met name veroorzaakt door lagere kapitaallasten en, als gevolg hiervan, een lagere vrijval van de dekkingsreserve en lagere uitgaven voor de revitalisering van stadswijken (hoofdproduct 815).

Programma 10: Verkeer en mobiliteit (€ 1.181.000 voordelig)

Het positieve saldo ten opzichte van de begroting van € 1.181.000 wordt met name veroorzaakt door lagere kapitaallasten als gevolg van het later voltooiën van projecten en lagere uitgaven Smart Mobility (hoofdproduct 250). Als gevolg hiervan zijn tevens de onttrekkingen aan de dekkingsreserve en reserve mobility lager.

Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming (€ 1.052.000 voordelig)

Het positieve saldo ten opzichte van de begroting wordt met name veroorzaakt door enerzijds hogere opbrengsten WABO-aansluitingen en hogere degeneratievergoedingen en anderzijds hogere kosten voor de afwikkeling van het NS-station (hoofdproduct 210).

Programma 12: Milieu (€ 890.000 nadelig)

Het negatieve resultaat ten opzichte van de begroting wordt met name veroorzaakt door de lagere onttrekking aan de reserve voor milieubeheer (hoofdproduct 780). Het negatieve saldo voor huishoudelijke afvalstoffen (hoofdproduct 730) en het positieve saldo voor rioleringen (hoofdproduct 760) worden verrekend met respectievelijk de egaliseringsreserves afvalstoffenheffing en de voorziening riolering.

Programma 13: Bestuur en organisatie (€ 1.856.000 nadelig)

Het negatieve resultaat ten opzichte van de begroting wordt met name veroorzaakt door de verplichte storting aan de voorziening wethouderspensioenen (hoofdproduct 003), de incidentele baten en lasten

als gevolg van een vrijval van voorzieningen oninbare leningen en dubieuze debiteuren en naheffing BTW (hoofdproduct 910) en het feit dat het begrote voordeel op kapitaallasten op de betreffende programma's is verantwoord (hoofdproduct 930).

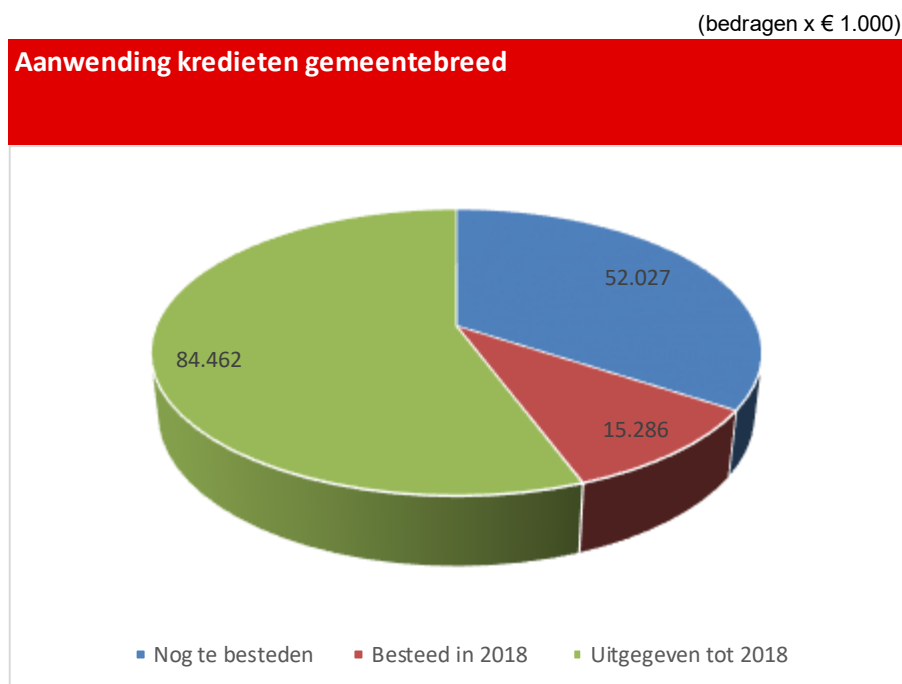
Algemene dekkingsmiddelen, VPB en Onvoorzien (€ 1.947.000 voordelig)

Het voordelig saldo ten opzichte van de begroting wordt met name veroorzaakt door meevallers zoals meeropbrengsten en nog niet bestede middelen van de algemene uitkering. Daarnaast wordt het resultaat beïnvloed door een afwaardering van het ABN-AMRO garantiefonds en minderopbrengsten als gevolg van een lagere vrijval van met name de egalisatiereserve automatisering en de dekkingsreserve kapitaallasten als gevolg van lagere uitgaven aan automatisering en het later gereed melden van investeringen.

2.3 Gerealiseerde investeringen

Eind 2018 heeft de raad voor totaal € 151,8 miljoen aan investeringskredieten gevoteerd voor projecten die in 2018 en eerdere jaren startte. Voor deze projecten werd in voorgaande jaren al € 84,5 miljoen geïnvesteerd en is in 2018 voor € 15,3 miljoen geïnvesteerd. Voor de komende jaren zijn de resterende investeringen van € 52,0 miljoen geraamd. In de toelichting op de balans bij de materiële vaste activa is een bedrag aan investeringen toegelicht van € 20,1 miljoen. Het verschil van € 4,8 miljoen met de investeringen uit het kredietoverzicht wordt veroorzaakt door de investering in erfpachtgronden waarvoor geen separate kredieten gevoteerd worden door de raad.

In het onderstaande overzicht worden de kredieten per programma gepresenteerd. In de jaarrekening is een overzicht opgenomen van de kredietoverschrijdingen die zijn opgetreden in 2018.

(bedragen x € 1.000)

Programma:	Gevoteerd krediet	Uitgaven tot 2018	Uitgaven 2018	Nog te realiseren
1 Veiligheid en handhaving	80	39	0	40
2 Werk en inkomen	-	-	-	-
3 Zorg en welzijn	300	-	128	172
4 Jeugd en onderwijs	8.111	3.371	1.208	3.533
5 Cultuur	12.175	7.867	3.499	809
6 Sport en recreatie	7.876	430	1.703	5.742
7 Economisch beleid en werkgelegenheid	3.935	2.050	39	1.846
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	954	608	231	115
9 Stedelijke vernieuwing	9.884	2.296	543	7.045
10 Verkeer en mobiliteit	13.711	4.277	2.414	7.021
11 Openbare ruimte en natuurbescherming	63.313	49.771	3.410	10.131
12 Milieu	28.099	12.916	1.843	13.340
13 Bestuur en organisatie	1.275	165	-	1.110
Algemene dekkingsmiddelen	2.061	671	267	1.123
Totaal	151.774	84.462	15.286	52.027

Jaarverslag

3 Programma's

3.1 Programma 01: Veiligheid en handhaving

3.1.1 Wat hebben we bereikt?

Aangezien de leefbaarheid voor een belangrijk gedeelte bepaald wordt door de veiligheid, zetten we in op een stad waarin mensen in hun eigen straat, buurt of wijk veilig kunnen wonen en leven. Hierbij hebben we specifiek aandacht voor het tegengaan van criminaliteit die inwoners hard raakt, de zogenoemde High Impact Crimes. Woninginbraken, geweldsdelicten en fietsdiefstallen staan hoog op onze lijst van prioriteiten. Tegelijkertijd weten we dat overlast en verloedering in wijken, bijvoorbeeld door drank- en drugsgebruikers of door deelnemers aan het verkeer tot een vermindering van de leefbaarheid leidt. Ook dit heeft onze aandacht, waarbij we graag samen met inwoners kijken welke zaken in hun wijken prioriteit zouden moeten krijgen. Maatwerk is hierin vaak de sleutel tot succes. De jeugd heeft hierin onze extra aandacht, een preventieve aanpak moet ervoor zorgen dat zij niet op het verkeerde pad belanden. Samen met onze partners op provinciaal en regionaal niveau richten we ons bovendien op de grotere, ondermijnende criminaliteit. Goede samenwerking (onder meer door het uitwisselen van informatie) moet deze misdaad (die vaak samenhangt met drugshandel) tegengaan.

Om dit te bereiken:

- Is er in 2018 een Masterplan Integrale Veiligheid 2019-2022 ontwikkeld en vastgesteld met de volgende speerpunten:
 - 'Veilige en leefbare wijken';
 - 'Problematische jeugd en jeugdgroepen';
 - 'Ondermijning'.

Daarnaast is een start gemaakt met de ontwikkeling van 11 wijkagenda's.

- Is er in 2018 ingezet op de regionale samenwerking van het informatieknooppunt Helmond met de Peelgemeenten om signalen over (ondermijnende criminaliteit) tijdig en integraal op te kunnen pakken;
- Is er een Integraal Nalevingsplan Fysieke Leefomgeving 2019–2022 ontwikkeld en vastgesteld waarbij als speerpunt geldt dat inwoners meer betrokken worden bij naleving door hen zelf verantwoordelijkheid te laten nemen;
- Is er veel inzet geweest inzake calamiteiten en opkomende zaken die aandacht vroegen in de sfeer van openbare orde, crises en veiligheid. In het tegengaan van het aantal misdrijven heeft de extra aandacht voor High Impact Crimes daarbij de volgende resultaten opgeleverd:
 - Openlijk geweld: van 36 (2015) naar 29 (2018): -19%
 - Overvallen: van 10 (2015) naar 12 (2018): +20%
 - Bedreigingen: van 294 (2015) naar 209 (2018): -29%
 - Mishandelingen: van 387 (2015) naar 307 (2018): -21%
 - Woninginbraken: van 523 (2015) naar 305 (2018): -42%
 - Straatroven: van 34 (2015) naar 27 (2018): -21%

3.1.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaten

Informatieknooppunt voor Helmond

Voor een goede reactie op de signalen over (ondermijnende) criminaliteit is een actuele, complete én integrale informatievoorziening essentieel. Informatie wordt momenteel geleverd door het informatieknooppunt binnen de gemeente Helmond. In het licht van onder meer de aanpak van ondermijnende criminaliteit via het sinds najaar 2016 op Peelland-niveau opererende Interventieteam (PIT) is het belangrijk om het informatieknooppunt voor Helmond door te ontwikkelen naar een informatieknooppunt met een regionale insteek (op schaal van de Peel). Deze doorontwikkeling sluit aan bij de aanpak van de Taskforce Brabant Zeeland. *Vertraagd. Dit kwam door personele tegenslag en onverwachte gebeurtenissen (onder andere de crisis om GenX) waardoor we andere prioriteiten hebben moeten stellen. Wel hebben de volgende 3 ontwikkelingen plaats gevonden:*

- *We hebben in Helmond samen met Pandora Intelligence een nieuwe search- en analysetool (op big data) ontwikkeld die in 2019 uitgerold zal worden over de B5-gemeenten;*
- *Participatie in City Deal "Zicht op ondermijning";*
- *Deelname aan de ontwikkeling van Urban Crime Room (samenwerking tussen gemeenten, OM, FIOD, politie en JADS).*

Kadernota integrale veiligheid 2015-2018 en 2019-2022

In 2018 wordt de uitvoering van de projectplannen Kadernota Integrale Veiligheid 2015-2018 en het specifiek op Helmond gerichte Aanvalsplan Veiligheid 'Grenzen stellen, Perspectief bieden' verder voortgezet. Als de cijfers en het beeld daar aanleiding toe geven, stellen we nieuwe of aangepaste prioriteiten vast. Daarnaast is er in 2017 een start gemaakt met de voorbereiding op de volgende programmaperiode 2019-2022. In 2018 ontwikkelen we de nieuwe concept Kadernota integrale veiligheid gemeente Helmond 2019-2022, waarbij tevens wordt benoemd welke structurele middelen hiervoor benodigd zijn.

Behaald. We hebben het uitvoeringsprogramma van de Kadernota afgerond. In november 2018 is het Masterplan Integrale Veiligheid 2019-2022 vastgesteld door de gemeenteraad. Het Masterplan is samen met de stad integraal tot stand gekomen.

Transitie Stichting Stadswacht Helmond (SSH)

De gemeenteraad heeft ingestemd met een overgang van de medewerkers per 01-01-2019 SSH naar de Afdeling V&N gemeente Helmond. Redenen voor deze transitie zijn een betere samenwerking, een versnelling in informatie gestuurd werken, een sterkere beeldvorming over naleving/handhaving en een heldere prioritering. 2018 staat in het teken van het nadere uitwerking van juridische, personele, organisatorische en financiële gevolgen van de voornoemde transitie. De kosten bedragen € 180.000.

Behaald. In december 2018 heeft het college het sociaal plan vastgesteld. Het ontbindingsbesluit is genomen en de medewerkers van SSH zijn formeel overgeplaatst. Tevens is in 2018 ook een traject gestart om de cultuur binnen dit gedeelte van de organisatie te verbeteren.

Verdere uitwerking visie op naleving gemeente Helmond 2016

De inzet van handhaving is sterk aan verandering onderhevig door ontwikkelingen zoals de veranderende rol van de overheid. Zoals verwoord in de Visie op naleving gemeente Helmond 2016 is het instrument handhaving per 2017 meer doelgericht en efficiënt ingezet, om hiermee de leefbaarheid, volksgezondheid en, veiligheid op peil te houden en te verbeteren. Deze ambitie geven we verder vorm geven in 2018. Voor het bereiken van deze ambitie doen we in toenemende mate een beroep op de verantwoordelijkheid van onze inwoners, instellingen en bedrijven. Daarbij zetten we sterk in op innovatie.

Behaald. In oktober 2018 is het Integraal Nalevingsplan Fysieke Leefomgeving 2019 – 2022 door het college vastgesteld. Het is op 13 november gepresenteerd aan de raad.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Stichting Stadswacht Helmond

- Heeft uitvoering gegeven aan de Helmondse Visie Op Naleving.
- Heeft ingespeeld op de actualiteit op basis van onze verzoeken daartoe.

Veiligheidsregio Brabant Zuidoost

De Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost is een organisatie waarin brandweer, GHOR en RAV (Regionale Ambulancevoorziening) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, beperken en bestrijden. Naast de standaardtaken zijn er geen aanvullende werkzaamheden neergelegd bij de Veiligheidsregio.

3.1.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2018 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
110 Integraal veiligheidsbeleid algemeen	253	1.015	-762	244	911	-667	95	V
120 Handhavingsbeleid		1.155	-1.155		1.208	-1.208	-52	N
125 Integraal veiligheidsbeleid en horeca		276	-276		276	-276	-1	N
140 Brandweer	203	4.907	-4.705	207	4.488	-4.282	423	V
Totaal saldo baten en lasten	456	7.353	-6.897	451	6.883	-6.432	465	V

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekkings Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
110 Integraal veiligheidsbeleid algemeen	131		131	131		131		
140 Brandweer	105	80	25	85	80	5	-20	N
Totaal mutaties reserves	236	80	156	216	80	136	-20	N
Saldo programma	692	7.433	-6.741	667	6.963	-6.296	445	V

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 110 Integraal veiligheidsbeleid algemeen

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 95.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere lasten van € 70.000. Deze lagere lasten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt doordat het realiseren van de uitkijkruijme voor de openbare camera's en het aandeel van gemeente Helmond daarin is opgestart in Q4 2018. In Q2 2019 wordt de uitkijkruijme opgeleverd.

Toelichting afwijking hoofdproduct 140 Brandweer

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 423.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere lasten van € 390.000. Deze lagere lasten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door:

- Externe onderzoekskosten GenX. Het onderzoek loopt door in 2019 waardoor er nog (onderzoeks-)kosten komen (incidenteel voordeel € 199.000);
- Met de regionalisering van de brandweezorg vanuit de Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant is een aantal (deel)taken (evenals de middelen) teruggekomen naar de gemeente. Er is in 2018 geen extra inzet nodig geweest op de uitvoering van brandveilig leven en de brandveiligheidsstoets (incidenteel voordeel van € 133.000);
- Voordeel gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant (incidenteel voordeel € 38.000);
- Minder trainingen die onder de gerichte vrijstelling WKR vallen (incidenteel voordeel € 20.000).

3.2 Programma 02: Werk en inkomen

3.2.1 Wat hebben we bereikt?

We streven naar een stad met een sterke sociaaleconomische basis, waarin iedereen meedoet, rondkomt en vooruitkomt. Betaald werk voor iedereen is de beste manier om sociale stijging te realiseren en het welbevinden te bevorderen. We streven naar een baan voor ieder talent en leiden talenten op voor de banen die er zijn. Wanneer betaald werk niet tot de mogelijkheden behoort, zorgen we voor een betekenisvolle daginvulling met (begeleid) vrijwilligerswerk. Op deze manier doet iedereen mee en staat niemand langs de kant. Een sociale stad biedt ook een (tijdelijk) vangnet aan inwoners die het financieel niet redden, niet rondkomen met hun inkomen, met (beginnende) schulden kampen of die de participatie niet zelf kunnen organiseren.

Om dit te bereiken:

- Is in 2018 een start gemaakt met de uitvoering van de speerpunten van de adaptieve uitvoeringsagenda onderwijs-arbeidsmarkt:
 - Versterken contact MKB en onderwijs;
 - Betere afstemming van opleiding op vraag naar arbeid;
 - Ombuigen neergaande lijn leerlingenaantallen in het voortgezet onderwijs;
 - Herstructurering naar een eenduidig en slagvaardig overlegplatform.
- Heeft uitvoeringsorganisatie Senzer zich in 2018 blijvend ingezet op re-integratie van werkloze werknemers met een bijstandsuitkering. Met als doel dat zoveel mogelijk mensen aan het werk kunnen en blijven, liefst in een reguliere baan. In 2018 is het gelukt de uitstroom te bevorderen en de instroom van bijstandsgerechtigden te beperken;
- Is voor hen die zonder ondersteuning niet (blijvend) aan het werk komen ingezet op onder andere de Banenafpraak (IBA / Garantiebanen), Beschut werken en jeugdwerkloosheid. De arbeidstoeleiding van kwetsbare jongeren komt aan bod in programma 4;
- Is in 2018 met Senzer gewerkt aan de overdracht van de regie op uitkeringsgerechtigden met een arbeidsvermogen van minder dan 30% om hen mogelijkheden te bieden voor maatschappelijke deelname. Om dit te bevorderen is er een pilot gestart om meer inzicht te krijgen in de mogelijkheden van deze mensen, omvang van de groep en de mogelijke bijdrage aan wijk of stad. Zie verder programma 3;
- Hebben we in 2018 een start gemaakt met de versterking van de aanpak van schulden door inzet op de totale keten (van preventie, vroege signalering tot de nazorg bij schulddienstverlening) en is de opdracht voor het aanstellen van een armoederegisseur vastgesteld;
- Is de aanpak van armoede verbreed met een specifieke focus op kinderen om ook hen voldoende ontwikkelingskansen te bieden. In 2018 is het Kindpakket geïmplementeerd en hier hebben veel kinderen in armoede gebruik van gemaakt;
- Is de ondersteuning bij beginnende problematische schulden geïntensiveerd. Zo zijn er afspraken gemaakt met woningcorporaties om gedwongen huisuitzettingen te voorkomen.

3.2.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaten

Aanpak schulden (van preventie tot nazorg) versterken m.b.v. verschillende deelprojecten

In 2018 versterken we de aanpak van schulden door inzet op de totale keten (van preventie, vroege signalering tot de nazorg bij schulddienstverlening). Voor de preventie van schulden blijven we inzetten op voorlichting samen met scholen, jongerenwerk en gezins- en jongerencoaches. Bij de vroege signalering van problematische schulden krijgen de professionals van de Sociale Teams een belangrijke functie. We versterken de ondersteuning bij beginnende problematische schulden. Ook maken we afspraken met Senzer en de woningcorporaties over het inhouden van huur op de uitkering om huisuitzettingen te voorkomen. Samen met onze ketenpartners en vrijwilligers gaan we invulling geven aan nazorg na een geslaagde schuldregeling.

Deels behaald. Er is in 2018 een begin gemaakt met het versterken van de aanpak van schulden waarbij met name ingezet is op middelen en instrumenten om dit mogelijk te maken. Eind 2018 is de opdracht voor de armoederegisseur vastgesteld. Deze zal een belangrijke rol vervullen in het verbeteren van processen en het versterken van de keten in de aanpak van schulden. Met de preventieactiviteiten in het onderwijs zijn circa 600 kinderen en jongeren bereikt. Gesprekken met de woningcorporaties over vroegsignalering zijn gestart. De afspraken met Senzer en corporaties over het inhouden van huur op de uitkering worden in het kader van de pilot vroegsignalering meegenomen (planning start pilot Q2 2019).

Implementatie Kindpakket, resulterend in een zo hoog mogelijk bereik

Vanaf 2018 vindt jaarlijks een evaluatie van het Kindpakket plaats. Het Helmonds Kindpakket is in 2017 ingericht. Dit pakket is bedoeld om kinderen in armoede te ondersteunen, zodat zij op alle terreinen kunnen meedoen. Daarnaast zijn in het Kindpakket producten en activiteiten opgenomen die gelijke kansen stimuleren. Bij de evaluatie kijken we naar onder meer bereik, gebruik en ervaringen van de doelgroep.

Behaald. Het Kindpakket is in 2018 geïmplementeerd. Stichting Leergeld heeft met het Kindpakket in 2018 bijna 1.900 kinderen in armoede bereikt (67% van de doelgroep). In december is de raad middels een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de resultaten uit de evaluatie.

Kwartaalrapportage Factsheet Sociaal Domein in Beeld

In 2018 presenteren we ieder kwartaal een factsheet Sociaal Domein. Voor programma 2 bevat deze kengetallen voor de participatiewet, bijzondere bijstand, minimaregelingen en schulddienstverlening. Het gaat o.a. om kengetallen over voorzieningengebruik en financiën.

Deels behaald. Over 2018 zijn twee infographics Sociaal Domein aan uw raad voorgelegd. Vanwege de verkiezing, de wisseling van het college en vakantie is ervoor gekozen om over de eerste twee kwartalen (in april en in juli) niet te rapporteren. In de 2^e Berap zijn de resultaten van deze kwartalen wel voorgelegd.

Meer inwoners aan het werk -> bevorderen uitstroom van inwoners uit de bijstand

We verhogen de uitstroom uit de bijstand van 35% in 2016 naar 36% in 2018, 38% in 2020 en 37% in 2021. Daarmee realiseren we naar verwachting een hogere uitstroom dan het landelijk gemiddelde van 29% (in 2016). In 2021 is een lichte daling te zien ten opzichte van 2020. Dit is een corrigerend effect omdat de uitstroom afneemt als de instroom afneemt.

Behaald. We hebben in 2018 een uitstroom gerealiseerd van 996 uitkeringen. Per 1 januari 2018 waren er 2.730 uitkeringen. De taakstelling van 36% uitstroom is met een uitstroompercentage van 36,5 gerealiseerd. Door Senzer is de benaderingswijze voor een vastgelegde taakstelling voor instroom en uitstroom van uitkeringsgerechtigden verlaten.

Meer inwoners aan het werk -> terugdringen van inwoners die instromen in de bijstand

In 2018 dringen we de instroom in de bijstand terug van 39% in 2016 naar 37% in 2018, 36% in 2019 en daarna jaarlijks naar 35%. Daarmee komt de instroom in de bijstand in onze stad meer in lijn met het landelijke gemiddelde (33% in 2016).

Behaald. We hebben in 2018 de instroom kunnen beperken tot 879 uitkeringen (32%). Per 1 januari 2018 waren er 2.730 uitkeringen. Door Senzer is de benaderingswijze om voor instroom en uitstroom van uitkeringsgerechtigden een aparte taakstelling vast te leggen verlaten.

Plan van aanpak doorbreken generatie-armoede voorbereiden

In 2018 bereiden we in kader van het programma Sociale Stad een gerichte aanpak voor om generatiearmoede in Helmond te doorbreken. Kinderen die (langdurig) in armoede opgroeien hebben grotere kans later ook onder de armoedegrens te vallen. We willen niet dat de toekomst van deze kinderen door hun huidige situatie bepaald wordt. We willen dat deze kinderen vooruitkomen. Dit pakken we op binnen het programma Sociale Stad. Met behulp van experts op dit thema stellen we in 2018 een aanpak op waarmee we de komende jaren generatiearmoede in Helmond willen doorbreken.

Deels behaald: In 2018 is het uitvoeringsplan aanpak armoede en schulden opgesteld. De maatregelen in dit plan dragen in samenhang bij aan het doorbreken van generatie-armoede. Een belangrijk onderdeel is het Kindpakket, dat in 2018 is geïmplementeerd. De producten en diensten uit het Kindpakket zijn erop gericht dat alle kinderen kunnen meedoen, ongeacht de (financiële) situatie thuis. Hiermee krijgen kinderen die opgroeien in een huishouden onder de minimagrens van 120% dezelfde kansen als hun leeftijdgenootjes. In 2018 zijn ook preventieactiviteiten op PO en VO uitgevoerd waarmee ca. 600 kinderen en jongeren zijn bereikt. In het uitvoeringsplan is een gerichtere inzet op preventie en aanpak van schulden bij jongeren opgenomen.

Uitvoeren adaptieve uitvoeringsagenda onderwijs-arbeidsmarkt

In 2018 spreken we met de drie O's (Overheid, Ondernemers en Onderwijs) concrete acties af in het kader van de vier speerpunten,. Vervolgens voeren we deze uit en stellen we deze zo nodig bij. De vier speerpunten zijn: 1. verstevigen contact MKB en onderwijs; 2. betere afstemming van opleiding op vraag naar arbeid 3. ombuigen neergaande lijn leerlingenaantallen in het voortgezet onderwijs en 4. herstructurering naar een eenduidig en slagvaardig overlegplatform voor de drie O's.

Behaald. De uitvoeringsagenda onderwijs- en arbeidsmarkt is 27 februari 2018 vastgesteld door de raad. In 2018 is gestart met de uitvoering van de benoemde speerpunten op deze adaptieve agenda.

Aanvragen bijzondere bijstand en overige inkomensondersteunende maatregelen

85% van de aanvragen wordt binnen de wettelijke termijn van 8 weken afgehandeld.

Behaald, 96,3% van de 5.680 afgehandelde aanvragen werd in 2018 binnen 8 weken afgehandeld.

Intakegesprek schulddienstverlening

Na aanmelding vindt binnen de wettelijke termijn van 4 weken het intakegesprek plaats.
Behaald.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Senzer

Senzer draagt bij aan onze doelstelling van sociale stijging van onze inwoners en stad. Werk biedt mensen de beste mogelijkheid om mee te doen, rond te komen en vooruit te komen. Senzer begeleidt werkzoekenden die ondersteuning nodig hebben bij het vinden van een baan en mensen met een uitkering naar werk. En dan in de meest brede zin van het woord: van een reguliere baan tot plaatsing in Beschut Werken. Hoewel werken boven inkomen gaat, verstrekt het Werkbedrijf daarnaast ook uitkeringen aan inwoners die (tijdelijk) niet in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien.

- Senzer heeft de taakstelling om het jaarlijkse instroomvolume in 2018 terug te brengen naar 37% met het beperken van het volume tot 32% gerealiseerd.
- De taakstelling om het uitstroomvolume uitkeringsgerechtigden te verhogen naar 36% is in 2018 met het realiseren van een percentage van 36,5 gerealiseerd.

3.2.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2018 per hoofdproduct weergegeven.

V (bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
602 Uitvoering uitkeringsregelingen	39.923	46.938	-7.015	41.877	49.671	-7.794	-779	N
603 Bijzondere bijstand	207	5.993	-5.786	45	4.998	-4.953	832	V
604 Schulddienstverlening	255	943	-689	122	837	-715	-26	N
618 Werkgelegenheidsbeleid		19.205	-19.205		18.513	-18.513	692	V
619 Minima beleid		-25	25	6	12	-5	-30	N
621 Participatie	772	6.084	-5.312	2.465	6.740	-4.274	1.037	V
Totaal saldo baten en lasten	41.157	79.138	-37.981	44.515	80.770	-36.255	1.726	V

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekking Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
602 Uitvoering uitkeringsregelingen	283		283	283		283		
603 Bijzondere bijstand	313		313	313		313		
621 Participatie	2.033	1.200	833	2.043	1.200	843	10	V
Totaal mutaties reserves	2.629	1.200	1.429	2.639	1.200	1.439	10	V
Saldo programma	43.786	80.338	-36.552	47.154	81.970	-34.816	1.736	V

Toelichting op hoofdproduct

In programma 2 staat de uitvoering centraal van het takenpakket Werk en Inkomen. De hoofdproducten 602, 618 en 621 vormen gezamenlijk de financiële middelen voor de uitvoering van de Uitkeringsregelingen en de Participatiewet door Senzer. De hoofdproducten 603 en 619 vormen gezamenlijk de uitvoering van het minimabeleid en de bijzondere bijstand door de gemeente Helmond. Het hoofdproduct 604 is de uitvoering van schulddienstverlening door de gemeente Helmond.

Toelichting afwijking hoofdproduct 602 Uitvoering Uitkeringsregelingen

Het hoofdproduct 602 heeft een nadelig saldo van € 779.000. Het nadelig saldo wordt veroorzaakt door hogere lasten van € 585.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting. Deze hogere lasten op dit hoofdproduct hebben een incidenteel karakter en worden gecompenseerd door een overschot op hoofdproduct 618. In de meicirculaire zijn gemeenten gekort op de re-integratiemiddelen. Dit betekent dat het budget op product 602 is verlaagd.

Zowel aan de lasten- als aan de batenkant is in de realisatie sprake van meer uitgaven en meer inkomsten ten opzichte van de begroting. Dit wordt veroorzaakt doordat het definitieve BUIG & BBZ-budget dat de gemeente Helmond van het Rijk ontvangt is vastgesteld op € 41.979.000. Dit bedrag is conform de Gemeenschappelijke Regeling Werkbedrijf Atlant- De Peel (artikel 33) door Helmond doorbetaald aan Senzer en heeft derhalve geen effect op het rekeningsaldo. In de begroting was rekening gehouden met het voorlopige BUIG & BBZ-budget van € 39.923.000.

Toelichting afwijking hoofdproduct 603 Bijzondere Bijstand

Het hoofdproduct 603 heeft een voordelig saldo van € 832.000. Dit wordt veroorzaakt door lagere lasten van € 208.000 op Bijzondere Bijstand. Deze lagere last is incidenteel. Eveneens wordt het voordelig saldo veroorzaakt door lagere lasten van € 623.000 op Aanpak Armoede, waaronder het Kindpakket. Deze lagere last is incidenteel. Het Kindpakket is in 2018 geïmplementeerd en vanwege de aanloopfase heeft uitnutting niet geheel plaatsgevonden.

Toelichting afwijking hoofdproduct 618 Werkgelegenheidsbeleid

Het hoofdproduct 618 heeft een voordelig saldo van € 692.000. Dit wordt met name veroorzaakt door een lagere bijdrage aan Senzer voor wat betreft re-integratie. Het effect hiervan heeft Senzer opgevangen binnen haar eigen reserves. Het voordeel op dit product heeft een incidenteel karakter.

Toelichting afwijking hoofdproduct 621 Participatie

Het hoofdproduct 621 heeft een voordelig saldo van € 1.037.000. Het wordt veroorzaakt door hogere ESF (Europese Subsidie) baten fase 1 en fase 2 van per saldo € 1.035.000. Dit voordelig saldo is incidenteel.

3.3 Programma 03: Zorg en welzijn

3.3.1 Wat hebben we bereikt?

We willen dat alle Helmonders kunnen meedoen, rondkomen en vooruitkomen en dat mensen zich verbonden voelen aan onze stad. Hebben inwoners hulp nodig, dan kunnen ze dichtbij huis terecht voor ondersteuning. Hierbij staat de persoonlijke situatie van de inwoner centraal, maken we mogelijk wat nodig is en houdt de inwoner zoveel mogelijk de regie zelf in handen. Inwoners met ondersteuningsvragen kunnen vanaf 2018 terecht bij een van de vier Sociale Teams. Deze teams bestaan uit Wmo-consulenten, Gezins- en Jongerencoaches en maatschappelijk werkers. Alle professionals in het Sociaal Team zijn specialist op hun eigen vakgebied en hebben tegelijkertijd eenzelfde integrale werkwijze. Daarnaast kunnen inwoners met ondersteuningsvragen terecht bij het Telefonisch Informatie Punt (TIP).

Om dit te bereiken:

- Hebben we ingezet op de ondersteuning van inwoners met slimmere, samenhangende ondersteuning, dichtbij en op maat. De Sociale Teams vervullen hierin een belangrijke rol. In 2018 lag het accent op het invoeren van een nieuwe werkwijze die deze ambities ondersteunt en die bijdraagt aan een uniforme werkwijze in het Sociaal Domein: “Zo pakken we ondersteuningsvragen in Helmond op”. Onderdeel van deze werkwijze is een nieuw ondersteuningsplan dat toegankelijk is via een digitaal platform waarin de inwoner centraal staat (OZO VerbindZorg). Daarmee is in 2018 een belangrijke volgende stap gezet op weg naar 1Huishouden1Plan1Regisseur;
- Hebben we kwetsbare inwoners ondersteuning geboden door opvang of beschermd wonen, en maatwerk (Beschermd Wonen+). Eind 2018 hebben we een beeld geschetst van de stand van zaken met de ingezette activiteiten uit het Plan van Aanpak mensen met verward gedrag. Er zijn goede stappen gezet richting een sluitende aanpak waarbij een aantal punten nog verbeterd kan worden. In 2019 komt er een nieuw plan van aanpak;
- Is er in 2018 ingezet op het stimuleren van een goede gezondheid, maatschappelijke participatie (het liefst in regulier werk) en het voorkomen van schuldenproblematiek. Extra aandacht gaat uit naar het ondersteunen van mantelzorgers door onder andere de inzet van logeerhuizen en het gebruik van de mogelijkheden die liggen in de sfeer van domotica (zoals Stop & Go) te stimuleren (de integratie van technologie en diensten, ten behoeve van een betere kwaliteit van wonen en leven). Sociale en technologische innovatie maakt ook onderdeel uit van de nieuwe slimme woonwijk Brainport Smart District;
- Is er verder ingezet op het revitaliseren en veerkrachtig maken van een aantal kwetsbare buurten (Leonardusbuurt, de Annawijk en de Waart) met een samenhangende aanpak. Samen met de inwoners wordt de openbare ruimte opnieuw ingericht met het oog op duurzaamheid, gezondheid en ruimte tot ontmoeting;
- In 2018 hebben wij het kader van ons maatschappelijk vastgoed meerdere wijkgebouwen verduurzaamd. Hierbij zijn diverse LED-verlichting projecten en zonnepanelen projecten uitgevoerd;
- Zijn we doorgegaan met de inzet op preventieve gezondheid middels projecten als ‘bevorderen van een gezonde leefstijl’ en ‘op eigen kracht naar een gezonde toekomst’ Er is een start gemaakt met een pilot met preventieplannen op wijkniveau. Door de certificering van de Gezonde Schoolvignetten werken we in samenwerking met de Helmondse scholen aan ‘Gezonde Scholen’;
- Is er gewerkt aan de doorontwikkeling van het Stadsleerbedrijf en is de gewenste toename aan deelnemers ruimschoots behaald;
- Is cliëntondersteuning verder versterkt en geïntensiveerd met inzet van extra rijksmiddelen.

3.3.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaten

Doorontwikkeling Stadsleerbedrijf

400 deelnemers, evaluatie en update een raad 2 keer per jaar, kostenbatenanalyse opleveren
Behaald. De doelstelling voor de totale projectperiode bedraagt 400 deelnemers. Voor 2018 is de doelstelling van 150 nieuwe deelnemers al voor de zomer behaald. Gedurende 2018 is er een Impactmonitor voorbereid in samenwerking met Provincie Noord-Brabant en de reeds betrokken uitvoeringsorganisaties bij Stadsleerbedrijf, Calibris Advies en LEVgroep. De effecten en neveneffecten (financieel en sociaal-maatschappelijk) worden daarmee op termijn inzichtelijk gemaakt.

Evaluatie adviesraad sociaal domein

Installatie van de adviesraad vond plaats in de zomer van 2017. De raad is toegezegd om de adviesraad te evalueren juli 2018

Vertraagd. De adviesraad is later gestart dan van tevoren is ingeschat. Evaluatie wordt begin 2019 opgestart.

Realisatie Logeerhuis voor mensen met dementie ter ontlasting van hun mantelzorgers

Het Logeerhuis is operationeel en biedt in 7 units planbare respijtzorg voor mensen met dementie ter ontlasting van hun mantelzorgers. Evaluatie 1/2jaar na de opening (juli 2018).

Behaald. "Pleasant", het logeerhuis voor mensen met dementie, heeft in april zijn deuren geopend. Dit is ruim 2 jaar eerder dan beoogd. Eind september is het logeerhuis geëvalueerd door De Zorgboog. Hieruit blijkt dat gasten én hun mantelzorgers onverdeeld positief zijn. Wel blijkt het moeilijk voldoende vrijwilligers te vinden en een deel van de bezoekers heeft meer zorg nodig dan verwacht.

Realisatie Probeerhuizen om gebruik van digitale ondersteuningstools

2 Probeerhuizen zijn ingericht, de dienstverlening rondom de huizen is georganiseerd en geborgd, er om heter bevordering van gebruik van digitale ondersteuningstools. Helmond als de plek voor het uittesten van nieuwe tools positioneren.

Behaald. Er is een probeerhuis ingericht met de naam "Vooruitkomst". Een probeerhuis is een huis waar dementerende ouderen en hun naasten kennis kunnen maken met slimme technieken die mensen met dementie in staat moeten stellen om zelfstandig te kunnen blijven wonen. Daarnaast is er een mobiele probeerplaats met daarin veel te gebruiken technologie beschikbaar. Er zijn veel mensen bereikt in korte tijd.

Sociale innovatie in Helmond (2e spoor Stadslab)

Op relevante thema's in co-creatie met de stad relevante maatschappelijke thema's oppakken wat leidt tot vernieuwende oplossingen en samenwerkingen. Evaluatie aanpak december 2018.

Behaald. In april 2018 is uw raad geïnformeerd over de evaluatie en het voortijdig beëindigen van het stadslab middels een raadsinformatiebrief.

Stop & Go

1100 woningen aangepast en structurele financiering geborgd

Vertraagd. Er zijn in 60 woningen technologische toepassingen aangebracht om kwetsbare ouderen langer thuis te kunnen laten wonen. Dit soort technologische ontwikkelingen kent in de praktijk een hoge drempel bij deze doelgroep waardoor de realisatie achterblijft.

Voortgang uitvoering PvA personen met verward gedrag

Update voor raad over uitvoering pva personen met verward gedrag

Behaald. De raad is in 2018 meerdere malen hierover geïnformeerd.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost

De GGD Brabant-Zuidoost streeft - onder regie van de gemeenten – door middel van preventie naar gezondheidswinst voor alle inwoners om zo een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van hun leven en de zelfredzaamheid te vergroten. De GGD Brabant-Zuidoost adviseert over gezondheid en helpt gezondheidsproblemen te voorkomen of te verminderen. De dienst verzorgt inentingen, geeft voorlichting op bijvoorbeeld scholen of aan verenigingen en adviseert ons over zijn gezondheidsbeleid. Met specifieke campagnes wordt aandacht besteed aan speciale aspecten van gezondheid, zoals ongezond gewicht of het gevaar van middelengebruik. Daarnaast behandelt de GGD gezondheidsproblemen zoals tuberculose en seksueel overdraagbare aandoeningen (soa's). Deze standaard taken zijn in 2018 uitgevoerd.

3.3.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2018 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
640 Sociale Netwerken		245	-245		224	-224	21	V
642 Basisvoorzieningen accommodaties	1.248	4.469	-3.221	1.078	4.297	-3.219	2	V
673 Basisvoorzieningen overig		1.560	-1.560		1.605	-1.605	-46	N
674 Maatschappelijke ondersteuning	8	3.030	-3.022	-23	4.226	-4.249	-1.227	N
675 Specialistische ondersteuning	170	5.098	-4.928		2.620	-2.620	2.309	V
676 Specialist. ondersteuning inkoop					216	-216	-216	N
677 Sociaal innovatief fonds		1.500	-1.500	67	762	-695	805	V
690 Wmo individuele voorzieningen	484	3.866	-3.382	200	4.001	-3.800	-419	N
695 Wmo persoonlijke ondersteuning	1.993	35.717	-33.723	1.764	35.478	-33.714	9	V
720 Lijkbezorging		9	-9		17	-17	-8	N
Totaal saldo baten en lasten	3.904	55.493	-51.589	3.085	53.447	-50.361	1.228	V

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekkings Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
640 Sociale Netwerken	80		80	39		39	-41	N
642 Basisvoorzieningen accommodaties	22		22	22		22		
674 Maatschappelijke ondersteuning	1.002		1.002	403		403	-599	N
677 Sociaal innovatief fonds	1.500		1.500	675		675	-825	N
690 Wmo individuele voorzieningen	200	500	-300	455	500	-45	255	V
695 Wmo persoonlijke ondersteuning	1.000	2.373	-1.373	1.000	2.379	-1.379	-6	N
Totaal mutaties reserves	3.804	2.873	932	2.594	2.879	-285	-1.217	N
Saldo programma	7.709	58.366	-50.657	5.679	56.325	-50.646	11	V

Toelichting op hoofdproduct

Het subsidieprogramma Versterken Lokale Netwerken (VLN) beïnvloedt het resultaat op hoofdproduct 674 en hoofdproduct 675. Op hoofdproduct 674 zijn veelal de uitgaven geboekt voor het subsidieprogramma Versterken Lokale Netwerken, terwijl het budget grotendeels is geraamd op hoofdproduct 675. Dit verklaart het tekort op hoofdproduct 674 en het overschot op hoofdproduct 675. In 2019 wordt bij de 1^e bestuursrapportage een begrotingswijziging doorgevoerd, waarbij het budget wordt verdeeld over HP 674 en HP 675 en in overeenstemming is met de uitgaven.

Toelichting afwijking hoofdproduct 674 Maatschappelijke ondersteuning

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 1.227.000. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door voorgenoemde boekingsgang met betrekking tot het subsidieprogramma Versterken Lokale Netwerken. Hierdoor is een nadeel ontstaan op dit hoofdproduct van € 2.050.000. Anderzijds is er van het oorspronkelijk beschikbaar projectbudget ad € 1.000.000 voor de pijler Transformatieagenda uit het Strategisch Programma Sociale Stad circa € 400.000 uitgegeven. Dit levert derhalve een voordeel op van circa € 600.000. Per saldo dus een nadeel van circa € 1.450.000 op dit hoofdproduct. Daarnaast zijn er nog een aantal overige afwijkingen.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 674 Maatschappelijke ondersteuning

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 599.000. Dit wordt veroorzaakt door een lagere onttrekking aan de reserve Sociale Stad dan geraamd. Deze onttrekking heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt doordat er € 1.000.000 beschikbaar was voor de pijler Transformatieagenda van het Strategisch Programma Sociale Stad, terwijl er in 2018 circa € 400.000 is uitgegeven, mede in afwachting van de nieuwe Kadernota Sociaal Domein. Derhalve een lagere dan begrote onttrekking aan de bestemmingsreserve Sociale Stad.

Toelichting afwijking hoofdproduct 675 Specialistische ondersteuning (in samenhang met hoofdproduct 676)

Deze hoofdproducten laten een voordelig saldo zien van circa € 2.309.000. Dit wordt veroorzaakt door voorgenoemde boekingsgang met betrekking tot het subsidieprogramma Versterken Lokale Netwerken.

Toelichting afwijking hoofdproduct 677 Sociaal innovatief fonds

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 805.000. Het wordt veroorzaakt door lagere uitgaven voor het Strategisch programma Sociale Stad pijler Sociaal Innovatief Fonds.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 677 Sociaal innovatief fonds

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 825.000. Het wordt veroorzaakt door een lagere onttrekking aan de reserve Sociale Stad dan geraamd. Dit omdat er ook minder is uitgegeven.

Toelichting afwijking hoofdproduct 690 Wmo individuele voorzieningen

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 419.000. Dit wordt veroorzaakt door hogere lasten van € 300.000 op Wmo Hulpmiddelen, € 169.000 op Wmo Wonen en € 300.000 lagere baten in verband met minder inkomsten eigen bijdrage. Op Wmo collectief vervoer is sprake van een voordeel van € 350.000. Dit voordeel is incidenteel.

De hogere lasten voor Wmo Hulpmiddelen hebben een structureel karakter en zijn het gevolg van een hogere kostprijs voor hulpmiddelen als gevolg van een nieuwe aanbesteding. De lasten voor Wmo Wonen hebben een incidenteel karakter. De lagere baten in verband met de eigen bijdragen zijn incidenteel.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 690 Wmo individuele voorzieningen en 695 Wmo persoonlijke ondersteuning

Programma 3 sluit met een nadelig saldo van € 248.000 voor verrekening met de reserve Sociaal Domein. Aangezien programma 3 (evenals programma 2 & 4) onderdeel is van het gesloten systeem Sociaal Domein, wordt het bedrag van € 248.000 onttrokken aan de reserve Sociaal Domein zodat Programma 3 na verrekening met deze reserve budgettair neutraal is.

3.4 Programma 04: Jeugd en onderwijs

3.4.1 Wat hebben we bereikt?

We willen dat alle kinderen en jongeren uit Helmond gezond en veilig kunnen opgroeien tot veerkrachtige, verantwoordelijke en zelfstandige burgers. Om deze ambitie waar te maken hebben we ook in 2018 gewerkt aan een goede start vanaf het consultatiebureau, aan ruimte voor talentontwikkeling en het voorkomen van schooluitval. We bevorderen de toename van het aantal jongeren met een startkwalificatie of - in ieder geval - met voldoende werknemerservaringen om te kunnen slagen op de arbeidsmarkt. We dringen alcohol- en middelengebruik en overgewicht terug en we bevorderen (online)veiligheid.

Om dit te bereiken:

- Zijn er in 2018 in samenwerking met Brainport Development speerpunten ontwikkeld wat betreft internationalisering van het onderwijs in Helmond. Dit in samenspraak met het lokale onderwijs en de kinderopvang. Scholen kunnen naar eigen behoefte ondersteund worden door Brainport Development;
- Hebben we ter voorkoming van schooluitval in de afgelopen periode ingezet op een outreachende aanpak om de betreffende jongeren in beeld te krijgen en hen een integrale dienstverlening (begeleiding én bemiddeling) te bieden met het oog op terugkeer naar school of een duurzame aansluiting op de arbeidsmarkt, het voorkomen van maatschappelijke uitval en langdurige werkloosheid. In 2018 zijn jongerencoaches gestart met het benaderen van jongeren die buiten beeld zijn;
- Is in het kader van het strategisch Programma 'Duurzame en gezonde Stad' gewerkt aan de realisatie van gezondeschoolvignetten op het gebied van voeding, sport en bewegen, welbevinden en natuur en milieu;
- Maken de Gezins- en Jongerencoaches vanaf 2018 onderdeel uit van de Sociale Teams;
- Zijn Veilig Thuis en Gezins- en Jongerencoaches naar aanleiding van een succesvolle pilot met een samenwerkingstraject begonnen;
- Zijn we gestart met de uitvoering van het Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs.

3.4.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaten

Internationalisering onderwijs

Samen met C4 en Brainport Development realiseren van het verder internationaliseren binnen alle vormen van Helmondse scholen.

Behaald. Er zijn in samenwerking met Brainport Development speerpunten ontwikkeld wat betreft internationalisering van het onderwijs in Helmond in samenspraak met het lokale onderwijs en de kinderopvang. Individuele gesprekken en trajecten met Helmondse scholen lopen, waarbij zij naar eigen behoefte verder ondersteund kunnen worden door Brainport Development. Het vervolgtraject wordt uitgevoerd met middelen uit de regiodeal.

Kadernota Sociaal Domein

In 2018 wordt de nieuwe kadernota Sociaal Domein vastgesteld.

Vertraagd. In verband met de nieuwe coalitieperiode heeft het project vertraging opgelopen. De verwachting is dat de kadernota voor het zomerreces 2019 wordt opgeleverd.

Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

Samen met onderwijsveld nieuw beleid 2018-2022 ontwikkelen.

Behaald. In samenwerking met betrokken partners is het Beleidsplan Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB)/VVE 2019-2023 opgesteld. Dit is op 27 november door de raad vastgesteld.

Beheersen overlast door jongeren

Het Jeugdpreventieteam (JPT) heeft alle jeugdgroepen in Helmond in beeld. Twee keer per maand worden deze groepen besproken. Dit is ook in 2018 het streven. Waar nodig wordt een groepsaanpak uitgezet om de overlast door jongeren te beheersen en te verminderen. De trajectregisseur risicojeugd voert procesregie op de aanpak van individuele jongeren uit deze groepen. Daarnaast voert de trajectregisseur risicojeugd procesregie op de preventieve en individuele aanpak van jongeren met crimineel gedrag, om te voorkomen dat zij op een later moment in de Persoons Gerichte Aanpak terecht komen. Dit doen we in samenwerking met collega's van veiligheid en naleving en de politie.

Behaald. Twee keer per maand zijn deze groepen besproken.

Evalueren uitvoeringsoverleg Zorg en Veiligheid

"In 2017 is het uitvoeringsoverleg Zorg en Veiligheid opgezet voor jeugd. In 2018 wordt dit overleg geëvalueerd en bepaald of hiermee wordt doorgegaan en welke verbeterpunten nodig zijn. Daarnaast wordt in 2018 bekeken hoe het uitvoeringsoverleg kan worden verbreed met Wmo-zaken".

Behaald In overleg met de ketenpartners is besloten om dit uitvoeringsoverleg niet langer te laten plaatsvinden. Het reeds bestaande regionale overleg Zorg en Veiligheid Jeugd op Zuidoost-Brabant-niveau blijft wel gehandhaafd. Het overleg voldoet om de kaders te bespreken.

Impuls aan samenwerking huisartsen en Gezins- en Jongerencoaches

In 2018 realiseren we kortere lijnen met Helmondse huisartsen. We ondersteunen hen bij de integrale benadering van vragen die ouders en jongeren bij hen stellen. De formatie Gezins- en Jongerencoaches is daarbij afgestemd op de vraag.

Vertraagd. In 2018 is overleg geweest met de voorzitter van het regionale huisartsenoverleg over de samenwerking tussen Helmondse huisartsen en medewerkers van het Sociaal Domein. Dit wordt in 2019 verder opgepakt.

Samenwerking tussen Veilig Thuis en Gezins- en Jongerencoaches verder verbeteren

In 2017 is een pilot gestart om de samenwerking tussen Veilig Thuis en de Gezins- en jongerencoaches te verbeteren. Door een betere samenwerking worden het aantal onderzoeken dat Veilig Thuis uitvoert in Helmond terug gedrongen en ontwikkelen de Gezins- en jongerencoaches zich in niet-vraaggericht werken, zodat de keten van jeugd en veiligheid goed op elkaar aansluit. In 2018 wordt de pilot geëvalueerd en als de werkwijze succesvol is, geïmplementeerd.

Behaald. Naar aanleiding van een succesvolle pilot heeft het College medio 2018 besloten de nieuwe werkwijze, waarbij Veilig Thuis en de Sociale Teams vanaf de start van een traject direct samenwerken, te implementeren.

Versterken preventie

We streven samen met onderwijs en de betrokken partners naar het door ontwikkelen en borgen van een doorlopende leerlijn binnen het onderwijs (kinderopvang tot en met MBO) voor preventieve thema's die collectief aan bod komen en gekoppeld zijn aan de gezonde school vignetten. Vanaf september 2017 ligt de focus op 2 thema's: versterken weerbaarheid en financiële vaardigheden van de jeugd. In 2018 streven we ernaar dat weerbaarheid verankerd is binnen het curriculum van het basisonderwijs en dat financiële vaardigheden verankerd is binnen het curriculum van het ROC. Tegelijk wordt in de loop van 2018 verder uitgerold naar voortgezet onderwijs en verder.

Gestart. De verwachting is dat planning per 31 december 2019 wordt gehaald. In het najaar heeft de preventiemakelaar een sociale kaart opgeleverd met daarin het preventief aanbod weerbaarheid waarnaar professionals de jeugd en hun opvoeders kunnen doorverwijzen. Financiële bewustwordingslessen vinden plaats op het ROC ter Aa. Jongeren die aanvullend vragen hebben, worden doorverwezen naar het Jongeren Inloop Punt van Bijzonder Jeugdwerk. Over borging in het schoolcurriculum vindt nader overleg plaats.

Verzuim, thuiszitters en VSV (streefpercentages). Jongeren niet in beeld terugbrengen.

Wij werken samen met de VO en MBO scholen in de regio Zuidoost Brabant om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en de aansluiting tussen onderwijs-instroom arbeidsmarkt te versterken. Speciale aandacht gaat uit naar jongeren in een kwetsbare positie. In 2018 (schooljaar 2017-2018) streven we naar een gemiddeld percentage zonder startkwalificatie van 1.7% (in het schooljaar 2016-2017 was streefnorm 1,8%). Wij zetten leerplicht en regionaal meldpunt coördinatie (RMC) in om verzuim mee aan te pakken en schakelen zo nodig opvoedondersteuning in.

Behaald. In 2018 hebben we vanuit onze wettelijke taak leerplicht en RMC (regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaten) ingezet om verzuim en voortijdig schoolverlaten mee aan te pakken en te voorkomen en om de aansluiting tussen onderwijs en instroom arbeidsmarkt te versterken. Daarbij is extra ingezet op jongeren die buiten beeld waren. Buiten beeld wil zeggen: deze jongeren hebben geen startkwalificatie, geen uitkering, geen schoolinschrijving, geen baan en een inkomen van minder dan €300 per maand. Er zijn jongerencoaches ingezet die zijn gestart met het in beeld brengen van deze jongeren en het realiseren van passende ondersteuning. Het streefcijfer van 1.7% is echter niet gehaald. De voorlopige cijfers over schooljaar 2017-2018 (2,47% nieuwe voortijdig schoolverlaters) sluiten aan bij de landelijke trend dat het aantal voortijdig schoolverlaters stijgt. Mogelijk komt dat door nieuwe wetgeving die de MBO's verplicht iedere aanmelding te accepteren. We zijn met het onderwijs in gesprek om de oorzaken van de stijging te achterhalen en aan te pakken.

Aanbesteding leerlingenvervoer

nieuwe aanbesteding leerlingenvervoer ivm afloop contract.

Behaald. In het derde kwartaal van 2018 is de aanbesteding leerlingenvervoer gestart. De aanbestedingsstrategie is vastgesteld en loopt volgens planning.

Factsheet sociaal domein in beeld

In 2018 presenteren we ieder kwartaal een factsheet 'sociaal domein in beeld'. Voor programma 4 bevat deze kengetallen voor de jeugdhulp. Het gaat o.a. om kengetallen over voorzieningengebruik, toegang en financiën.

Deels behaald. Over 2018 zijn twee infographics Sociaal Domein aan uw raad voorgelegd. Vanwege de verkiezingen, de wisseling van het college en de vakantieperiode is ervoor

gekozen om over de eerste twee kwartalen (in april en in juli) niet te rapporteren. In de 2^e Berap zijn de resultaten van deze kwartalen wel voorgelegd.

IHP 2018-2025

In 2018 voeren we de acties van het IHP in samenwerking met de schoolbesturen uit, waaronder het uitvoeren van energiescans en het opstellen van projectplannen voor de planvorming van Rijpelberg en Mierlo-Hout.

Behaald. de energiescans zijn uitgevoerd in 2018, alle scholen in Helmond zijn voorzien van een scan. De projectplannen voor Mierlo-Hout en Rijpelberg zijn opgesteld.

Innovatieagenda jeugdhulp

Samen met jeugdhulpaanbieders uitwerking geven aan transformatieonderwerp(en) die zijn vastgesteld tijdens heidag eind 2017

Vertraagd. In overleg met de jeugdhulpaanbieders is afgesproken om een bijeenkomst van jeugdhulpaanbieders en toegangsmedewerkers te organiseren.

Verlengde schooldag

Samen met onderwijsveld en welzijnsorganisatie het project Verlengde Schooldag doorontwikkelen.

Behaald. In 2018 is de tweede fase van de pilot Verlengde Schooldag op kindcentrum De Westwijzer verlengd tot eind schooljaar 2018-2019.

3.4.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2018 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
404 Basisvoorzieningen accommodaties	786	1.099	-313	770	1.004	-234	78	V
405 Basisvoorzieningen overig		3.005	-3.005		2.981	-2.981	23	V
406 Maatschappelijke ondersteuning	2.004	6.901	-4.897	4.662	9.286	-4.624	273	V
409 Specialistische ondersteuning		24.485	-24.485	2.029	28.871	-26.841	-2.357	N
410 Huisvesting onderwijs	1.181	7.709	-6.528	1.187	7.678	-6.491	37	V
478 Techniekeducatie	40	157	-117	40	188	-148	-30	N
575 Openbare speelgelegenheden		271	-271	5	262	-257	14	V
681 Voortijdig Schoolverlaten/Leerplicht/RMC	430	1.084	-654	452	948	-496	158	V
Totaal saldo baten en lasten	4.441	44.709	-40.268	9.146	51.218	-42.072	-1.804	N

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekkings Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
404 Basisvoorzieningen accommodaties	1		1	1		1		
409 Specialistische ondersteuning	1.022		1.022	2.837		2.837	1.815	V
410 Huisvesting onderwijs	365		365	354		354	-11	N
575 Openbare speelgelegenheden	4		4	4		4		
681 Voortijdig Schoolverlaten/Leerplicht/RMC	135		135	135		135		
Totaal mutaties reserves	1.527		1.527	3.331		3.331	1.804	V
Saldo programma	5.968	44.709	-38.742	12.477	51.218	-38.742	0	V

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 406 Maatschappelijke ondersteuning

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 273.000. Het wordt met name veroorzaakt door hogere baten van € 182.000. Deze hogere baten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door een positief saldo op leerlingenvervoer. De overschrijding aan de lastenkant vloeit grotendeels voort uit de uitvoering van het Onderwijsachterstandenbeleid (OAB). De kosten hiervoor zijn circa 2,6 miljoen hoger dan begroot. Hier staat tegenover een direct samenhangende hoger dan begrote opbrengst van 2,6 miljoen (Rijksuitkering OAB).

Toelichting afwijking hoofdproduct 409 Specialistische ondersteuning

Het product Specialistische Ondersteuning laat een tekort zien van € 2,3 miljoen. Op dit product zijn eenmalige baten verwerkt ter grootte van € 2,0 miljoen (o.a. uitkering Fonds tekortgemeenten 2018). Als deze eenmalige posten buiten beschouwing worden gelaten, is sprake van een tekort op Specialistische Ondersteuning van € 4,3 miljoen.

Dit tekort wordt veroorzaakt door:

- Een stijging van de kosten. Een aantal aanbieders laat forse stijgingen in bestedingen zien. Deze zullen nader worden geanalyseerd waarbij tevens zal worden onderzocht of de invoering van de Product Diensten Catalogus per 1 januari 2018 hier invloed op heeft;
- Een niet - voldoende realistische raming. Aangezien de begroting tot en met 2018 de ontwikkeling van de integratie uitkering Sociaal Domein volgt, zijn de dalende rijksinkomsten vertaald in de beschikbare budgetten voor Jeugd. In 2018 is in de 2^e Berap € 1,6 miljoen bijgeraamd. Indien de lijn van de realisatie 2017 doorgetrokken zou zijn, dan zouden de beschikbare budgetten voor 2018 hoger moeten zijn geweest. In de meerjarenbegroting 2019-2023 is hierop wel geanticipeerd door € 1,5 miljoen. over te hevelen van programma 3 Wmo naar programma 4 Jeugd.

Programma 4 sluit met een nadelig saldo van € 1,8 miljoen voor verrekening met de reserve Sociaal Domein. Programma 4 is (evenals programma 2 & 3) onderdeel is van het gesloten systeem Sociaal Domein. Het bedrag van € 1,8 miljoen wordt onttrokken aan de reserve Sociaal Domein. Zodat Programma 4 na verrekening met de reserve budgettair neutraal is.

3.5 Programma 05: Cultuur

3.5.1 Wat hebben we bereikt?

In 2018 is gewerkt aan het in stand houden van het culturele aanbod. Daarnaast willen we door middel van verdergaande samenwerking tussen de diverse instellingen zoveel mogelijk samenwerkingsvoordeel creëren. Hieruit ontstaat nieuw aanbod en wordt een grotere doelgroep bereikt. Het cultureel bezit zoals de beelden en collecties houden we in stand en streven we naar goed onderhoud. Cultuur is medebepalend voor de ontwikkeling en verbetering van het centrum van Helmond. Het doel is om de positieve inbreng die cultuur heeft, zowel fysiek als qua incidentele beleving te borgen in de uitwerking van de diverse strategische doelstellingen.

Om dit te bereiken:

- Is naast het in stand houden van het culturele aanbod, het vernieuwde Speelhuis geopend;
- Is de Makersregeling Helmond van kracht geworden. Deze regeling wordt door de Provincie verdubbeld met een financiële bijdrage;
- Zijn we begonnen met het herzien van het evenementenbeleid zoals afgesproken in het coalitieakkoord;
- Hebben we een oplossing gevonden voor huisvesting van de draaiorgelcollectie en de EDAH-collectie in het van Gend & Loosgebouw. Na aanpassing van dit gebouw zullen de collecties samen hierin worden ondergebracht.

3.5.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaten

Advisering Beeldende Kunst

Parallel aan de aanpak voor de subsidieregeling Beeldende Kunst de werkwijze van de adviescommissie Beeldende kunst evalueren en indien wenselijk aanpassen

Behaald. De evaluatie heeft plaatsgevonden en dit heeft geleid tot:

- *Intrekken van de subsidieregelingen beeldende kunst.*
- *Er is gestart met de Makersregeling, een subsidieregeling voor makers in het culturele domein. De financiële bijdrage wordt verdubbeld door Provincie Noord-Brabant.*

Collectiebeleid Helmond

Integrale visie op de in Helmond aanwezige collectie en museal activiteiten

Uitgesteld. Het nieuwe college heeft er voor gekozen om dit onderdeel te maken van de totaal visie cultuur (2019).

Cultuur educatie

Toekomstvisie op cultuureducatie in Helmond in samenwerking met culturele instellingen

Uitgesteld. Het nieuwe college heeft er voor gekozen om dit onderdeel te maken van de totaal visie cultuur (2019).

Herijken visie op vrijetijdsvoorzieningen

Sinds 2010 zijn er verschillende nieuwe vrijetijdsvoorzieningen in Helmond bijgekomen.

Daarnaast spelen er op regionaal en provinciaal diverse ontwikkelingen. Al met al maken die, dat een herijking van het vrijetijdsbeleid noodzakelijk is.

Vertraagd. Er is gestart met de evaluatie van de visie op vrijetijdsvoorzieningen zoals uitgewerkt in de nota 'De klok op leisure' uit 2010. We verwachten dat we de nieuwe versie in 2019 kunnen presenteren.

Onderzoek toekomst Theater

Onderzoek verzelfstandiging Theater Speelhuis en samenwerking met Cacaofabriek
Vertraagd. Er is prioriteit gegeven aan permanent maken van het theater.

Evenementenbeleid

In mei 2016 stelde de gemeenteraad de nieuwe nota 'Evenementenbeleid Helmond; Gevarieerd en Veilig' vast. De nota wordt in 2018 geëvalueerd. Uit de evaluatie volgt mogelijk op punten een aanpassing van het beleid.

Vertraagd. Naar aanleiding van de ambities uit het coalitieakkoord zijn we aan de slag gegaan met de evaluatie en herijking van het evenementenbeleid.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Metropoolregio Eindhoven - Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)

Eind 2017 is het RHCE gestart met de 2-jaarlijkse audit op de archiefzorg en het archiefbeheer bij de gemeente. De uitkomst is aan uw raad in juni verstrekt.

3.5.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2018 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
502 Stichting kunstkwartier		1.682	-1.682		1.686	-1.686	-3	N
505 Beeldende kunst en vormgeving		46	-46	6	69	-63	-17	N
510 Museum	123	1.848	-1.725	372	2.010	-1.638	87	V
515 Speelhuis	961	2.321	-1.360	1.386	2.745	-1.359	1	V
520 Bibliotheek Helmond-Peel	666	2.577	-1.911	553	2.537	-1.984	-73	N
522 Amateur.kunstbeoefening		193	-193		199	-199	-5	N
525 Evenementen festiviteiten	268	612	-345	262	704	-442	-97	N
530 Monumentenzorg en archeologie	3	418	-415	3	421	-419	-3	N
540 Toeristische aangelegenheden	100	571	-471	118	556	-438	32	V
542 Overige culturele aangelegenheden	534	2.047	-1.513	542	1.979	-1.437	76	V
Totaal saldo baten en lasten	2.654	12.315	-9.661	3.242	12.905	-9.663	-3	N

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekkings Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
510 Museum	921	600	321	994	600	394	73	V
515 Speelhuys	781	528	253	711	528	183	-70	N
520 Bibliotheek Helmond-Peel	100		100	100		100		
525 Evenementen festiviteiten		100	-100		100	-100		
530 Monumentenzorg en archeologie	48		48	48		48		
542 Overige culturele aangelegenheden	350		350	200		200	-150	N
Totaal mutaties reserves	2.200	1.228	972	2.054	1.228	826	-147	N
Saldo programma	4.855	13.543	-8.688	5.296	14.133	-8.837	-149	N

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 510 Museum

Het hoofdproduct Museum sluit af met een voordelig saldo van € 87.000. De museumbegroting is opgebouwd uit directe exploitatielasten en aanverwante baten van het museum (o.a. programma, collectiemiddelen) en huisvestingskosten (kapitaallasten, vastgoed en verzekeringen). Het museum werkt met een gesloten financiële huishouding. Hierbij worden de directe exploitatielasten die samen hangen met de uitoefening van de museumfunctie (expositieprogramma, activiteiten, inkoop, etc.) en de daar direct aan toe te rekenen exploitatiebaten (entreegelden, huren, subsidies, etc.) tegenover elkaar gezet. Ook investeringen t.b.v. doorontwikkeling museum worden geput uit de baten van het museum, of indien gewenst uit de reserve Gemeentemuseum, zie toelichting. Het voordelig saldo van € 87.000 is de som van het exploitatiesaldo en de huisvestingskosten van het museum.

Dit saldo komt voort uit:

- € 328.000 (incidenteel) meer exploitatiekosten museum gemaakt dan begroot. De meerkosten zitten voornamelijk bij inhuur personeel (beveiliging, weekendhulp & inhuur projectmedewerkers) en bij exposities & activiteiten (ambitieuze expositieprogramma, nieuwe website en marketingcampagne kasteel);
- € 249.000 (incidenteel) meer exploitatieopbrengsten museum gegenereerd dan begroot. Deze meeropbrengsten kunnen voornamelijk toegeschreven worden aan hoge bezoekersaantallen, subsidies en cultureel ondernemerschap;

Het saldo van de exploitatie van het museum bedraagt hierdoor voor 2018 € 79.000 negatief.

- Circa € 166.000 minder huisvestingskosten gemaakt dan begroot. Dit heeft betrekking op lagere onderhoudskosten in 2018 vanwege dat een groot deel van de onderhoud aan het Kasteel in 2017 (vervroegd) zijn uitgevoerd.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 510 Museum

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo € 73.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door een hogere onttrekking aan de reserve Gemeentemuseum. Deze hogere onttrekking heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt een hogere ambitieniveau en voortschrijdend inzicht waardoor kosten in relatie tot expositie van het Lucas Gassel en Kasteelpresentaties eerder zijn gerealiseerd. In 2019

zullen we hierdoor ook minder onttrekken. Ten behoeve van het beïnvloedbaar budget (programma en collectiemiddelen) hebben we circa € 20.000 onttrokken aan het algemeen reserve van het museum.

Toelichting afwijking hoofdproduct 515 Speelhuis

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 1.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door hogere lasten van € 424.000 en hogere baten van € 425.000. Deze hogere lasten en baten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door een toename van het aantal activiteiten theater. Deze stijging zorgt voor een toename van de horecaopbrengsten (incidenteel meer baten € 77.000). Voor de opening van het speelhuis zijn incidenteel meer baten van € 88.000 gerealiseerd (Entreegelden, Sponsoring en Verkoop food/drank). Tegenover de incidentele baten staan lasten die gemoeid zijn met de opening (incidenteel meer lasten € 123.000). Stijging in de verhuring van de zaal aan amateurverenigingen voor een concert/optreden incidenteel € 223.000 meer baten. Na het optreden worden deze recettes overgemaakt aan de verenigingen. Dit zorgt voor een incidentele stijging van de lasten van € 224.000.

3.6 Programma 06: Sport en recreatie

3.6.1 Wat hebben we bereikt?

Sport en recreatie dragen bij aan een sterke basis voor onze stad. We streven naar een eigentijdse en duurzame infrastructuur voor sport en recreatie. Daarmee willen we gezond gedrag, bewegen en/of ontmoeten stimuleren en ondersteunen. Zo bevorderen we het welbevinden én de ontwikkeling van onze inwoners. Tegelijkertijd zorgen goede voorzieningen ervoor dat Helmond een aantrekkelijke plek is om te (komen) wonen. Voor bedrijven is het aantrekkelijk om er zich te vestigen. Het programma levert op deze manier een bijdrage aan de doelen van de strategische programma's Duurzame en Gezonde Stad, Sociale Stad en aan de doelen van de programma's Centrum, Wonen en Economie.

Om dit te bereiken:

- Is begonnen met de realisatie van Sportcampus De Braak. Aan een programma van eisen voor de Multifunctionele Sportaccommodatie en Buitenruimte en de aanbesteding voor een ontwerpcombinatie wordt gewerkt;
- Is begonnen met het verduurzamen van de sportaccommodaties. Een plan van aanpak voor het verduurzamen van sportveldverlichting is opgepakt;
- Is begonnen met het rookvrij maken van de sportparken;
- Is een voetbalcoördinator gestart om uitvoering te geven aan de voetbalvisie;
- Is een toekomstvisie opgesteld voor sportvoorzieningen in Mierlo-Hout;
- Hebben we de volgende voorzieningen gerealiseerd:
 - Twee extra banen op Tennispark Carolus;
 - In alle wijken zijn beweegroutes gerealiseerd;
 - De hoofdvelden van sportpark Brandevoort en Molenven zijn vervangen door kunstgras.

3.6.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaten

Uitbreiden voetbalaccommodaties Sportpark Molenven en Brandevoort

In lijn met de vastgestelde 'Visie Amateurvoetbal' vervangen we het hoofdveld van sportpark Brandevoort door een kunstgrasveld om op die manier de ondercapaciteit op het sportpark deels te kunnen opvangen. Bij sportpark Molenven wordt in 2018 (afhankelijk van de keuze van de vereniging) het hoofdveld vervangen door kunstgras of de bestemmingsplanprocedure opgestart om een vierde veld mogelijk te maken.

Behaald. Beide velden zijn vervangen door kunstgras.

Versterken samenwerking voetbalverenigingen

In navolging van de vastgestelde 'Visie Amateurvoetbal' start in het eerste kwartaal van 2018 de voetbalcoördinator voor een periode van maximaal 3 jaar. Deze coördinator krijgt o.a. de volgende opdrachten mee: 1. het versterken van de samenwerking tussen de verenigingen op het gebied van doelgroepen, gezamenlijke inkoop, normen en waarden etc. 2. Het begeleiden van de betreffende verenigingen in het proces van afstoten van twee sportparken en 3. het bevorderen van de samenwerking tussen de verenigingen op sportpark De Braak in relatie tot de realisatie van sportcampus De Braak.

Behaald. De voetbalcoördinator is gestart in februari 2018.

Realisatie sportcampus De Braak

In 2018 wordt:

1. het ontwerp en Programma van Eisen rondom de te realiseren Multifunctionele Sportaccommodatie verder vormgegeven;
2. de inrichting van het openbare terrein ontworpen;
3. de bestemmingsplanprocedure afgerond;
4. de locatie voor het gebouw van het Dr. Knippenbergcollege bouwrijp gemaakt.

Deels behaald. Zie hieronder de status per resultaat:

1 & 2. Programma van eisen MFSA en Buitenruimte afgerond. Aanbesteding ontwerpcombinatie gestart. Ontwikkelen voorlopig ontwerp voor MFSA en Buitenruimte start medio 2019;

3. Procedure is afgerond. Het bestemmingsplan is onherroepelijk;

4. Bouwrijp maken Dr. Knippenbergcollege start medio 2019.

Realisatie beweegroutes

In alle wijken zijn/worden beweegroutes gerealiseerd: laagdrempelige wandel- en hardlooppistes van ongeveer 4 km. In 2018 worden de routes in Mierlo-Hout, Helmond-West en Binnenstad-Oost in ieder geval opgeleverd en/of zijn reeds in gebruik.

Behaald. Inmiddels zijn in alle wijken beweegroutes gerealiseerd.

Oplossen capaciteitsknelpunten TV Carolus

Binnen de contouren van het huidige tennispark realiseren we in 2018 2 extra banen.

Behaald. De banen zijn aangelegd en er kan getennist worden.

Realisatie nieuwbouw Zwemvoorziening Helmond

In 2018 zal het aanbestedingstraject voor een nieuwe zwemvoorziening worden doorlopen met een gunningsbesluit, op basis waarvan de verdere planvorming kan worden uitgewerkt

Vertraagd, eind oktober 2018 heeft de raad budget beschikbaar gesteld voor de realisatie van het zwembad. De aanbesteding en de voorbereiding daarop vindt daarom niet alleen in 2018 plaats maar ook in 2019.

Urban Sport en Culture

Visievorming om een Urban Sports en Culture voorziening in Helmond te realiseren waar nieuwe takken van sport zoals skateboarden, freerunning een plek kunnen krijgen.

Vertraagd. Vanuit JIBB+ is een visie aangeboden aan de gemeente Helmond. Deze visie wordt meegenomen bij de ontwikkeling van de Helmondse visie in 2019.

Verduurzaming sportaccommodaties

Gemeentelijke sportaccommodaties worden in het kader van het programma Duurzame en Gezonde stad vanaf 2018 zo veel mogelijk verduurzaamd op het gebied van veldverlichting.

Behaald. Het eerste sportpark waarbij de sportveldverlichting is aangepast is Wielerbaan Buitenlust. Op de andere sportparken gebeurt dat in 2019 en 2020. Naast het verduurzamen van de verlichting is er op 3 parken een start gemaakt met het rookvrij maken van de parken en zijn de eerste certificaten voor gezonde sportkantines uitgereikt.

Visie sport Mierlo-Hout

In samenwerking met het primair onderwijs, verenigingen en wijkraad wordt een toekomstvisie opgesteld voor binnensportvoorzieningen in Mierlo-Hout.

Behaald. De visie is door de werkgroep aan de raad gepresenteerd. Aan een extern adviesbureau is opdracht gegeven om een financiële doorrekening van de visie te maken.

Herijking vrijetijdsbeleid

In 2018 presenteren wij een opvolger van de nota 'De klok op leisure, tijd voor vrijetijd). De nota gaat over het brede vrijetijd domein en omvat cultuur, horeca, verblijf, retail, vermaak, sport, recreatie en evenementen. Daarnaast ligt er een relatie met stadsmarketing.

Vertraagd. Er is gestart met de evaluatie van de nota 'De klok op leisure' uit 2010. We verwachten dat we de nieuwe versie in 2019 kunnen presenteren.

3.6.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2018 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
550 Sport en recreatie	720	6.815	-6.094	681	6.263	-5.582	512	V
570 Groenvoorzieningen - recreatie		109	-109		80	-80	29	V
572 Recreatiegebieden	5	262	-257	8	182	-174	83	V
Totaal saldo baten en lasten	726	7.186	-6.460	689	6.525	-5.836	624	V

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekkings Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
550 Sport en recreatie	886		886	600	380	220	-666	N
572 Recreatiegebieden	300		300	174		174	-126	N
Totaal mutaties reserves	1.186		1.186	774	380	394	-792	N

Saldo programma	1.912	7.186	-5.274	1.463	6.905	-5.442	-168	N
------------------------	--------------	--------------	---------------	--------------	--------------	---------------	-------------	----------

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 550 Sport en recreatie

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 512.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere lasten van € 380.000. Deze lagere lasten hebben een incidenteel karakter. Ze worden met name veroorzaakt door het doorschuiven van (onderhouds)werkzaamheden in verband met de voorgenomen ontwikkelingen op sportparken in de komende jaren.

Daarnaast zijn er lagere incidentele lasten geweest in verband met de voorbereidingskosten voor de ontwikkeling van de MFSa De Braak. Deze voorbereidingskosten zijn zoveel als mogelijk ten laste van het krediet SBC De Braak gebracht. Het door de gemeenteraad beschikbaar gesteld investeringskrediet bedraagt € 24,95 miljoen voor de periode 2019 – 2022. Ter voorbereiding zijn reeds in 2018 kosten gemaakt. In de 1^e Berap 2018 is daarom een krediet beschikbaar gesteld van € 400.000 en een exploitatiebudget van € 100.000 ten laste van de investeringsruimte 2019 (zijnde € 4 miljoen) met dekking een onttrekking aan de dekkingsreserve investeringen.

De in 2018 gemaakte kosten zijn verantwoord op het krediet van € 400.000. Het exploitatiebudget van € 100.000 bleek uiteindelijk niet nodig in 2018. Daarom is de geraamde onttrekking aan de dekkingsreserve van € 100.000 in 2018 evenmin noodzakelijk. Deze middelen kunnen daarmee “terugvloeien” naar het eerder door de raad goedgekeurde investeringsbudget van € 24,9 miljoen.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 550 Sport en recreatie

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 666.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door hogere bijdrage van € 380.000 aan de egalisatiereserve reserve onderhoud buitensport conform raadsbesluit februari 2011.

Toelichting afwijking hoofdproduct 572 Recreatiegebieden

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 83.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere lasten van € 80.000. Deze lagere lasten hebben een incidenteel karakter. Ze worden veroorzaakt doordat ook in 2018 nog géén invulling heeft plaatsgevonden van een nieuw perspectief van de Groene Peelvallei met initiatieven uit de markt. Hierdoor is het geraamde budget voor ontwikkeling van de Groene Peelvallei niet gebruikt.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 572 Recreatiegebieden

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 126.000. De onttrekking vanuit de bestemmingsreserve Groene Peelvallei voor dekking van de kosten is als gevolg van hetgeen genoemd onder de toelichting afwijking hoofdproduct 572 Recreatiegebieden ook niet volledig nodig geweest. Ook deze lagere onttrekking heeft een incidenteel karakter.

3.7 Programma 07: Economisch beleid en werkgelegenheid

3.7.1 Wat hebben we bereikt?

De ambitie van de gemeente Helmond, zoals verwoord in de Strategische Agenda 2016-2020, is het realiseren van meer werkgelegenheid. Een dynamische economie is een randvoorwaarde voor het realiseren van de ambitie 'meer banen'. Het stimuleren van een optimaal ondernemersklimaat en de economische dynamiek en structuur is dan ook de focus binnen het programma Economisch Beleid en Werkgelegenheid. Er is enerzijds ingezet op de sterke economische speerpunten in onze stad: 'Automotive', 'Food Tech', 'Slimme Maakindustrie' en het breed aanwezige MKB en anderzijds is de basis versterkt via extra investeringen in de 'Impuls Werkgelegenheid', 'Economische Impuls Bedrijventerrein' en de adaptieve 'Arbeidsmarkt & Onderwijs' agenda.

Om dit te bereiken:

- Is het businessplan om het aantal innovatieve technologieën uit te breiden en door te ontwikkelen op het Food Tech Park Brainport opgesteld;
- Is het ecosysteem rondom Food Tech Park Brainport versterkt met een samenwerkingsovereenkomst met Brightlands Venlo;
- Hebben we de gebiedsontwikkeling inclusief stedelijke herverkaveling Induma West doorgezet. Om vastgoedbedrijven maximaal te kunnen laten meeprofiteren is het uitstel van de herstructureringsubsidie van de Provincie aangevraagd en gehonoreerd.

3.7.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaten

Accountmanagement en acquisitieplan

Het nieuwe plan wordt eind 2017 aan de gemeenteraad gepresenteerd *Behaald. Hierover is de raad in september 2017 via een RIB op de hoogte gebracht. Voor de speerpunten is in 2018 binnen de Automotive Campusorganisatie een acquireur aangetrokken. Voor het centrum is de acquireur retail en horeca gestart. Dit als onderdeel van het acquisitie en leegstandsplan. Voor het onderdeel Foodtech wordt ingezet op business development. Accountmanagement is in 2018 gestart met verdere professionalisering. We zoeken daarbij nog meer de samenwerking met andere partijen.*

Economische impuls bedrijventerreinen

Samen met de Stichting Bedrijventerreinen Helmond wordt een actieplan opgesteld dat vanaf 2018 wordt uitgevoerd *Vertraagd. Vanwege een uitgebreid interactief traject met het bedrijfsleven om te komen tot draagvlak is de oplevering vertraagd zoals in de 2^e Berap is vermeld. Het bestuur van SBH heeft de uitgangspunten voor het actieplan in december 2018 vastgesteld. Op basis daarvan zal in het 1^e kwartaal van 2019 het actieplan worden opgesteld.*

Impuls werkgelegenheid

Het uitvoeringsprogramma met concrete projecten wordt eind 2017 aan de gemeenteraad voorgelegd en samen met partners uitgevoerd. *Behaald. De adaptieve actieagenda impuls werkgelegenheid is in januari 2018 vastgesteld in de raad. Samen met de partners in het veld (voornamelijk (vertegenwoordigers van) werkgevers en onderwijsinstellingen) zijn we tot de volgende projecten gekomen:*

- *In 2018 is gestart het accountmanagement en de acquisitie verder te versterken en te professionaliseren. In 2018 is begonnen om samen met de interne en externe stakeholders tot een plan van aanpak te komen;*
- *Food Starter is op 1 november 2018 gestart. Inmiddels maken 9 bedrijven gebruik van de faciliteiten, waarvan er 6 ook gebruik maken van de ondersteuning op kennisvlak (via vouchers);*
- *We organiseerden verschillende bijeenkomsten op het gebied van het bevorderen van innovatie en van investeringen, die gericht zijn op het creëren van extra banen. Vandaaruit is het idee ontstaan van een Field Lab Slimme Maakindustrie. Dit idee wordt uitgewerkt tot een concrete businesscase;*
- *Voor het bevorderen van nieuwe vormen van bedrijvigheid in het centrum van de stad is er in 2018 een acquisitieplan opgesteld en een acquireur gestart. Dit heeft in 2018 geleid tot 3 nieuwe vestigingen, 40 geïnteresseerde ondernemers die begeleid worden plus vier franchises die samen met een ondernemer een plek zoeken in Helmond;*
- *Social label: in Helmond zijn 2 projecten gestart. Het project Arte in combinatie met Senzer heeft inmiddels een product van restmateriaal opgeleverd (een klok). Dit product wordt verder ontwikkeld en in de markt gezet. Daarnaast is stoffenfabrikant Raymakers in combinatie met JobFactory gekoppeld aan de internationaal vermaarde designer Isle Crawford (IKEA) om tot een vergelijkbaar resultaat te komen;*
- *Startbaan: Uit het project is gebleken dat de grootste groep dak- en thuislozen in Helmond binnen korte tijd op eigen kracht of via regulier aanbod een plek hebben om te wonen. Dit project wordt daarom gestopt.*

Beleidsresultaat verbonden partijen

Stedelijk Gebied Eindhoven

- In 2018 is het regionaal ontwikkelfonds opgericht en zijn er projecten ingediend.
- De regionale adviescommissie detailhandel is in 2018 in functie.

Metropool Regio Eindhoven (MRE)

- De Werkplaats Economische Strategie heeft in 2018 de leergang detailhandel opgeleverd.

Stichting Brainport

- De Regiodeal en de Brainport Nationale Actieagenda zijn in 2018 tot stand gekomen en in uitvoering gebracht.
- Voor wat betreft de Regiodeal zijn in 2018 de volgende projecten voorgesteld waar Helmond in participeert:
 - Brainport Smart Mobility;
 - Fabulos;
 - Eindhoven Engine (Brainport Smart District);
 - Urban Development Initiative.

De verdeling van gelden voor de Regiodeal Brainport loopt in 2019 nog door, waarbij ook dan vanuit Helmond wordt ingezet op (gedeeltelijke) participatie in projecten.

Stichting Automotive Campus (SAC)

- De acquisitie is ingebed en de acquireur is aangetrokken. Dit heeft o.a. geresulteerd in de vestiging van Delta Electronics B.V., de uitbreiding van Lightyear en de oplevering van de Fontys gebouwen.
- Onder leiding van het SAC is gestart met de uitwerking van het parkmanagement.

Coöperatie AutomotiveNL

- De Coöperatie AutomotiveNL is in 2018 opgeheven en ondergebracht in de stichting RAI. De activiteiten blijven op de campus.

AFB Holding

De exploitatie van de testfaciliteiten is gecontinueerd. Het betreft hier het blijvend aanbieden van goedkope en aantrekkelijke testruimten aan MKB-bedrijven.

3.7.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2018 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
340 Economische en industriële zaken	334	4.774	-4.440	527	3.365	-2.838	1.602	V
360 Markten	208	173	35	168	181	-13	-48	N
370 Energie opwekken	5	14	-10	13	13		9	V
Totaal saldo baten en lasten	547	4.962	-4.415	708	3.559	-2.851	1.564	V

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekkings Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
	340 Economische en industriële zaken	3.304	1.079	2.225	2.944	1.079	1.865	-359
Totaal mutaties reserves	3.304	1.079	2.225	2.944	1.079	1.865	-359	N

Saldo programma	3.851	6.041	-2.190	3.653	4.638	-986	1.204	V
------------------------	--------------	--------------	---------------	--------------	--------------	-------------	--------------	----------

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 340 Economische en industriële zaken

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 1.602.000. Het saldo wordt onder andere veroorzaakt door lagere lasten van € 826.000. Deze lagere lasten hebben een incidenteel karakter en zijn ontstaan omdat van de middelen die we gereserveerd hebben voor de bijdrage aan het Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties (ROW) in 2018 alleen de eerste tranche ad € 55.000 is uitgekeerd. De resterende middelen zullen naar verwachting in 2019 volledig worden uitgekeerd. Daarnaast is een incidenteel voordeel ontstaan omdat het budget van € 300.000 voor Economische Impuls Bedrijventerreinen, zoals ook in de 2^e Berap is aangegeven, in het eerste jaar niet tot uitgaven leidt.

Ook wordt het voordeel verklaard door het bedrag van € 100.000 voor Smart Industry dat in 2018 niet besteed is. Omdat er geen uitgaven zijn geweest blijft het bedrag beschikbaar binnen de Reserve Strategische agenda. Het betreft hier een incidenteel voordeel.

Tenslotte is er een incidenteel voordeel ontstaan veroorzaakt door lagere lasten van € 250.000 op het onderdeel Automotive Campus. Deze lagere lasten zijn ontstaan doordat er inmiddels een campusorganisatie is die mede door private partijen en de provincie gefinancierd wordt. Hierdoor vallen de lasten voor de gemeente lager uit dan voorzien. De evaluatie van de campusorganisatie vindt plaats in 2019. Op basis daarvan kan bezien worden hoeveel gemeentelijke middelen er in de toekomst nog nodig zijn t.b.v. de ontwikkeling van de Automotive Campus.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 340 Economische en industriële zaken

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 359.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door een lagere vrijval van € 250.000 van de reserve Automotive. Deze lagere vrijval heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt door de lagere uitgaven dan geraamd op het beleidsveld Automotive.

3.8 Programma 08: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

3.8.1 Wat hebben we bereikt?

Dit programma beoogt een versterking van de centrale functie van Helmond in de regio, van een toename van het aantal woningen, van een gedifferentieerd woningaanbod, goede groenvoorzieningen en de realisatie van ecologische verbindingzones.

Om dit te bereiken:

- Is een concept Woonagenda 2019-2021 opgesteld en vrijgegeven ter bespreking met externe partners;
- Zijn er ruim 500 woningen opgeleverd;
- Zijn 11 bestemmingsplannen geactualiseerd waarvan 5 vastgesteld;
- Is de Stichting Brainport Smart District opgericht;
- Zijn in samenwerking met de woningcoöperaties twee pilots (Annawijk en Straakven) gestart in het kader van "uitrol Helmond bespaart energie".

3.8.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaten

Actualisering Bestemmingplannen Binnenstad - Omgeving Leonarduskerk

Vertraagd. Het ontwerpbestemmingsplan lag met ingang van 22 november 2018 ter inzage.

Actualisering Bestemmingplannen Brandevoort II

Brandevoort II - verwijderen geurhindercontour

Vertraagd. Het bestemmingsplan is in november 2018 geactualiseerd. Vaststelling vindt plaats in 2019.

Actualisering Bestemmingplannen Brandevoort Zuidwest

Stopgezet. Deze plannen worden niet meer geactualiseerd omdat de actualisatieplicht in de Wet ruimtelijke ordening per 1 juli 2018 is vervallen. Deze plannen worden via het overgangsrecht van de Omgevingswet over een aantal jaar automatisch een omgevingsplan. Verwachte inwerkingtreding Omgevingswet 2021.

Actualisering Bestemmingplannen Brandevoort-Noord / Smart District

Vertraagd, gezien de ontwikkeling van Brandevoort-Noord tot Smart District is er voor gekozen om het nieuwe bestemmingsplan aan te laten sluiten bij de ontwikkeling van deze wijk. De Statenbouwkundige Visie is gereed februari 2019, op basis hiervan wordt het bestemmingsplan opgesteld.

Actualisering Bestemmingplannen Brouwhuis

Behaald, samengevoegd met het bestemmingsplan Rijpelberg onder de naam Rijpelberg-Brouwhuis en vastgesteld op 4 september 2018.

Actualisering Bestemmingplannen Centrum II

Vertraagd, de visie op het centrum is door het college vastgesteld. Ontwerp is gestart, de vaststelling volgt in 2019.

Actualisering Bestemmingplannen Heiakker

Behaald. Op 4 september 2018 vastgesteld onder de naam Heiakker I.

-
Actualisering Bestemmingplannen Hoogeind
Vertraagd, BP Hoogeind/Engelseweg Oost is 2018 niet gerealiseerd maar wordt geïntegreerd in het 'algehele' BP Hoogeind. Deze plannen worden niet meer geactualiseerd omdat de actualisatieplicht in de Wet ruimtelijke ordening per 1 juli 2018 is vervallen. Deze plannen worden via het overgangsrecht van de Omgevingswet over een aantal jaar automatisch een omgevingsplan.

-
Actualisering Bestemmingplannen Parapluplan parkeernormen
Behaald. Het Paraplubestemmingsplan Parkeren is op 27 februari 2018 vastgesteld en is per 1 juli 2018 in werking getreden.

-
Actualisering Bestemmingplannen Rijpelberg
Behaald. Deze plannen zijn samengevoegd met het bestemmingsplan Brouwhuis onder de naam Rijpelberg-Brouwhuis en vastgesteld op 4 september 2018.

-
Actualisering Bestemmingplannen, De Groene Loper, eerste herziening
Behaald. Het bestemmingsplan De Groene Loper II is op 4 mei 2018 in werking getreden en onherroepelijk geworden.

-
Actualiseringplannen met start in 2018 (deadlines in 2019):
 Uitwerkingsplan Brandevoort II / Woongebied I Stepekolk: 19-5-2019;
 Binnenstad- Weverspoort: 6-10-2019
 Spoorknoop: 6-10-2019;
 Stiphout: 3-11-2019;
 Tuincentrum Akkerweg: 25-11-2019;
Stopgezet. Deze plannen worden niet meer geactualiseerd omdat de actualisatieplicht in de Wet ruimtelijke ordening per 1 juli 2018 is vervallen. Deze plannen worden via het overgangsrecht van de Omgevingswet over een aantal jaar automatisch een omgevingsplan. Verwachte inwerkingtreding Omgevingswet 2021.

-
Businessplan realisatie Brainport Smart District Brandevoort
Behaald. Op 27 februari 2018 vastgesteld. Dit heeft geleid tot de oprichting van Stichting Brainport Smart District per 1 juli 2018.

-
Evaluatie woningbouwprogramma Woonvisie 2016-2020
Behaald. Evaluatie heeft plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot het opstellen van een concept Woonagenda 2019 – 2021. Vervolgens is deze op verzoek van het college in diverse gremia besproken.

-
Impactanalyse Private Kwaliteitsborging
Uitgesteld. Wetgeving is uitgesteld tot 1 januari 2021 en gaat samenvallen met de invoering van de Omgevingswet. Daarom is het maken van een impact-analyse nog niet aan de orde.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Metropool Regio Eindhoven

De Metropool Regio Eindhoven (MRE) heeft besloten het thema Wonen niet meer tot zijn taakgebied te rekenen. Dit gebeurt thans op subregionaal niveau.

Het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) heeft ter uitwerking van het Bestuursconvenant Stedelijk Gebied Eindhoven 2013 het "Afsprakenkader Wonen 2017" opgesteld. Dit is door de raad op 9 januari

2018 vastgesteld. Daarin hebben de 9 gemeenten van het stedelijk gebied niet alleen afspraken gemaakt over het bouwen van voldoende woningen, maar ook over de kwaliteit daarvan. De Afspraken vormt onderdeel van de Nieuwe Samenwerkingsagenda Stedelijk Gebied Eindhoven die in 2017 is opgesteld. Ter uitwerking van het Afsprakenkader Wonen 2017 is een Visie op Wonen opgesteld, die in 2019 ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt aangeboden.

3.8.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2018 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
820 Ruimtelijke ordening stafafdelingen		121	-121		121	-121		
825 Ruimtelijke ordening algemeen	79	859	-780	2	810	-807	-27	N
830 Planproductie PBH		1.379	-1.379	1	730	-729	650	V
840 Bouw- en woningtoezicht	3.124	2.735	389	3.570	2.717	852	464	V
850 Volkshuisvesting	53	1.774	-1.720	153	1.085	-932	789	V
880 Grondexploitatie	43.570	43.570		9.015	11.028	-2.013	-2.013	N
885 Facilitair grondbeleid	1.629	1.629		1.174	1.113	61	61	V
890 Exploitatie gemeentelijke eigendommen	3.399	3.398	1	2.940	3.567	-627	-627	N
Totaal saldo baten en lasten	51.855	55.467	-3.612	16.855	21.170	-4.316	-704	N

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekking Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
840 Bouw- en woningtoezicht	36		36	36		36		
850 Volkshuisvesting	1.570		1.570	772		772	-798	N
890 Exploitatie gemeentelijke eigendommen	59		59	57		57	-2	N
Totaal mutaties reserves	1.665		1.665	865		865	-800	N

Saldo programma	53.520	55.467	-1.946	17.720	21.170	-3.450	-1.504	N
------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 830 Planproductie PBH

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 650.000. Dit wordt veroorzaakt doordat niet langer 50% maar 100% van de plankosten bij grondexploitaties wordt doorbelast naar de betreffende exploitaties. Dit voordeel heeft een structureel karakter. In de begroting 2019 is hier al rekening mee gehouden. De productieplankosten die betrekking hebben op het grondbedrijf zijn vanaf de jaarrekening 2017 voor 100% doorberekend aan de grondexploitaties (voorheen 50%). In de begroting 2018 was dit nog niet verwerkt. Dit resulteert in het voordeel van € 650.000.

Toelichting afwijking hoofdproduct 840 Bouw- en woningtoezicht

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 464.000. Het wordt met name veroorzaakt door hogere baten van € 446.000. Dit komt vooral door hogere legesinkomsten voor Wabovergunningen en hogere legesinkomsten voor kabels en leidingen. In de begroting 2018 was rekening gehouden met legesinkomsten van circa € 3,12 miljoen (inclusief bijstelling 2^e Berap 2018 met € 700.000). De uiteindelijk gerealiseerde opbrengsten zijn circa € 3,57 miljoen.

Toelichting afwijking hoofdproduct 850 Volkshuisvesting

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 789.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere lasten van € 800.000. Deze lagere lasten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door het onderdeel flankerende maatregelen wonen waar tot dusver geen uitgaven zijn gedaan voor Stimulering Sociale Woningbouw. Er is wel bij twee projecten een toezegging gedaan, maar omdat deze flankerende maatregel pas wordt uitgekeerd bij realisatie heeft het in 2018 nog niet tot uitgaven geleid.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 850 Volkshuisvesting

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 798.000. Het saldo wordt veroorzaakt door lagere vrijval van € 800.000 van de reserve Stimuleren Wonen ten behoeve van de Flankerende Maatregelen Wonen. Deze afwijking heeft een incidenteel karakter.

Toelichting afwijking hoofdproduct 880 Grondexploitatie

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 2.013.000. Voor een toelichting op dit saldo wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

Toelichting afwijking hoofdproduct 885 Facilitair Grondbeleid

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 61.000. Op 3 exploitatieovereenkomsten hebben in 2018 tussentijdse resultaatnemingen plaatsgevonden. Voor 2 exploitatieovereenkomsten is een voorziening getroffen voor verwachte negatieve eindresultaten. Op 1 exploitatieovereenkomst heeft een tussentijdse resultaatneming plaatsgevonden volgens de POC (Percentage of Completion) methode. Per saldo heeft dit geleid tot een voordelig resultaat van € 61.000.

Toelichting afwijking hoofdproduct 890 Exploitatie gemeentelijke eigendommen

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 627.000. Dit is het gevolg van enerzijds hogere lasten en anderzijds lagere baten. Zie tekstuele uitleg per onderdeel hieronder.

Gemeentelijke gronden

Binnen dit hoofdproduct worden de opbrengsten en kosten verantwoord met betrekking tot erfpachtcanons, landbouwexploitatie, overhoeken en het beheer van gronden die voorheen tot de grondexploitatie behoorden. De landbouwexploitatie heeft in 2018 een voordelig resultaat behaald van

€ 90.000. Dit voordeel is verdeeld naar de gronden die tot de grondexploitatie behoren (circa € 40.000) en de gronden die tot dit hoofdproduct behoren (circa € 50.000). Voor overhoeken voert de gemeente geen actief verkoopbeleid maar indien bedrijven of burgers de overhoeken willen kopen of huren worden daartoe overeenkomsten gesloten. In 2018 is hierop een voordeel gerealiseerd van circa € 140.000.

Overige gemeentelijke eigendommen

Binnen dit hoofdproduct zijn alle gemeentelijke gebouwen ondergebracht die niet in gebruik zijn ten behoeve van de uitvoering van de overige beleidsprogramma's van de gemeente.

In 2018 zijn de incidentele afschrijvingslasten circa € 1,1 miljoen hoger dan geraamd als gevolg van de verkoop van de Scalazaal en de afwaardering van de boekwaarde van de Oude Bibliotheek aan de Markt op grond van de recentelijk bepaalde marktwaarde die ter verkoop is aangeboden. Tegenover deze extra afschrijvingslasten staat de verkoopopbrengst van de Scalazaal voor een bedrag van € 479.000. Per saldo een boekverlies van € 262.000 op de verkoop van de Scalazaal.

Het onderhoudsbudget voor de gemeentelijke gebouwen die tot dit hoofdproduct behoren bedraagt in 2018 circa € 530.000. De werkelijke onderhoudskosten in 2018 bedragen circa € 365.000.

Ten slotte zijn de werkelijke huuropbrengsten lager dan geraamd. Dit heeft vooral te maken met de leegstand van een aantal panden, waaronder de oude bibliotheek en de commerciële ruimten onder de nieuwe bibliotheek.

3.9 Programma 09: Stedelijke vernieuwing

3.9.1 Wat hebben we bereikt?

Met dit programma willen we in Helmond een aantrekkelijke woonomgeving en een aantrekkelijk centrum bevorderen met goede winkelvoorzieningen en zo min mogelijk leegstand van retail.

Om dit doel te bereiken:

- De doelstellingen op het gebied van woningbouw zijn gehaald. Waar in 2016 en 2017 nog respectievelijk 169 en 248 woningen werden opgeleverd zijn in 2018 504 nieuwe woningen (nieuwbouw en transformatie) gerealiseerd. Tevens waren er op 31 december 2018 575 woningen in aanbouw;
- Is het ontwerpplan Havenpark afgerond;
- Zijn de Marktvisie en Kermisvisie vastgesteld door raad;
- Zijn Scenario's bereikbaarheid/parkeren Centrum vastgesteld door het college (principebesluit);
- Is de Nota van uitgangspunten bestemmingsplan Centrum vastgesteld door college;
- Is een kandidaat-koper oude bibliotheek gevonden;
- Zijn enkele nieuwe winkelvestigingen gerealiseerd (mede door acquireur) en is een plan van aanpak leegstand en acquisitie opgesteld en in uitvoering genomen;
- Is een start gemaakt met het versterken en vergroenen van verbindingroutes en pleinen in het centrum;
- Zijn 8 (her)ontwikkelplannen opgesteld waarvan de realisatie start in 2019;
- Is een begin gemaakt met 3 wijkontwikkelingsprogramma's, waarvan het programma Annawijk is vastgesteld;
- Is theater Het Speelhuis opgeleverd.

3.9.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaten

Aanpak leegstand / aantrekken nieuwe winkelformules

Plan van aanpak leegstand en acquisitie plus uitvoering hieruit voortkomende projecten *Behaald. In 2018 heeft de door de gemeente ingehuurdde acquireur diverse winkelketens weten te interesseren voor Helmond. Dit heeft concreet geleid tot enkele tijdelijke winkels en minimaal twee permanente vestigingen die openen in het voorjaar van 2019. Ook is een franchise-evenement georganiseerd en is duidelijk geworden welke winkels definitief niet naar Helmond komen. In 2018 is op basis van diverse plannen tevens een kandidaat-koper geselecteerd voor het leegstaande (gemeentelijke) pand voorheen in gebruik als bibliotheek. In 2019 zet de acquireur zijn werkzaamheden op beperktere schaal voort.*

Appartementen stadsdeel Noord

Realisatie 108 sociale huurwoningen
Uitgesteld, externe partij heeft uitstel gevraagd.

Deken Van den Hagenschool

Realisatie 11 woningen
Behaald. Volgens planning zijn de 11 particuliere huurwoningen op de locatie voormalige Deken van de Hagenschool in aanbouw.

Fitland

Doorontwikkeling fase 2

Vertraagd. Momenteel is de gemeente Helmond in overleg met Fitland over het plan.

Gebouw voor Psychogeriatrische cliënten aan Hurksestraat

20 wooneenheden

Behaald. De wooneenheden zijn medio 2018 opgeleverd en in gebruik genomen.

Groenkwartier Noordwest

Realisatie 28 appartementen en 18 grondgebonden woningen

Behaald. Op 15 november 2018 is de bouw gestart.

Heistraat 58-66

Realisatie van 7 woningen

Behaald. De bouw is in maart 2018 gestart.

Herinrichting Leonardusbuurt

Herinrichting van de openbare ruimte

Vertraagd. De herinrichting van de openbare ruimte is in 2017 gestart. In afwachting van de heroverweging (of renovatie/of nieuwbouw) bij Volksbelang is dit stilgelegd.

Herstructurering De Waart

Herinrichting openbare ruimte i.v.m. herstructurering van de wijk

Uitgesteld. In 2019 wordt gestart met het ontwerp van de openbare ruimte.

Maatschappelijke projecten

Uitvoering van diverse maatschappelijke projecten

Behaald. Op basis van het wijkontwikkelingsprogramma wordt reeds enige jaren gewerkt aan de uitvoering van diverse maatschappelijke projecten.

Nieuwbouw aan de Paulus Potterlaan

Bouw van ca. 30 woningen

Behaald. Het bestemmingsplan is vastgesteld en de omgevingsvergunning is aangevraagd.

Openbare ruimte De Renne

Herinrichting van het plein

Vertraagd. Het ontwerp is gereed, de realisatie volgt.

Openbare ruimte Distelveld

Herinrichting van het Distelveld

Behaald. In overleg met de omwonenden is in 2018 het ontwerp voor het Distelveld opgesteld.

Openbare ruimte rondom 't Patronaat

Herinrichting openbare ruimte

Vertraagd. De herinrichting van de openbare ruimte rondom 't Patronaat is medio 2018 gestart (en deels gereed).

Oplevering ambachtencentrum 't Patronaat

Verbouwing van rijksmonument tot bedrijvencentrum

Behaald. De verbouwing van 't Patronaat tot bedrijvencentrum heeft begin 2018 plaatsgevonden.

Realisatie Havenpark

Ontwerp en uitvoering Havenpark

Vertraagd. De raad heeft op 3 juli 2018 een besluit genomen met betrekking tot de bebouwing rondom het Havenpark. Het ontwerp voor het park is in 2018 technisch uitgewerkt. De aanbesteding is doorgeschoven naar het eerste kwartaal van 2019.

Stadsdeel Noord fase 1

Realisatie 28 grondgebonden woningen

Vertraagd. Naar verwachting start de bouw van de 28 grondgebonden woningen op 11 maart 2019.

Stadsdeel Noord fase 2

Ontwikkeling grondgebonden woningen

Vertraagd. In 2018 zijn gesprekken gestart met de ontwikkelaar om overeenstemming te krijgen over het plan.

Uitvoering maatschappelijke projecten

Op basis van WOP worden diverse projecten uitgevoerd

Behaald. Diverse maatschappelijke projecten worden sinds de vaststelling van het wijkontwikkelingsprogramma uitgevoerd.

Vernieuwing theater het Speelhuis

Oplevering vernieuwd theater en voorplein

Behaald.

Versterken verblijfsgebieden en verbindingen

Versterken en vergroenen verbindingroutes en pleinen in het centrum.

Behaald. Het versterken en vergroenen is gestart. Voor de verbinding station-centrum is in 2018 een ontwerp bureau geselecteerd dat deze verbinding door elementen in de openbare ruimte extra gaat accentueren.

Waterburcht 3

Realisatie 60 appartementen

Behaald. Op 1 oktober 2018 vond de start van de bouw plaats.

Waterburcht 4, 5 en 6

Ontwikkeling appartementen

Vertraagd. De planvormingsfase heeft langer geduurd dan verwacht. Er zijn inmiddels twee plannen ingediend.

Waterburcht 7

Ontwikkeling appartementen

Uitgesteld. De ontwikkelaar heeft 2 jaar uitstel gevraagd.

Weverspoort blok 1 en 2

Realisatie van 59 woningen

Behaald. Conform planning zijn de woningen medio 2018 opgeleverd.**Weverspoort Blok 2 en 14**

Realisatie van 20 woningen

Behaald. Conform planning zijn deze woningen medio 2018 opgeleverd.**Wijkontwikkelings-Programma**

Opstellen Wijkontwikkelingsprogramma voor de Annawijk

Behaald. In september is het wijkontwikkelingsprogramma vastgesteld.**Wijkontwikkelings-Programma**

Wijkanalyse voor Helmond Noord

Uitgesteld. Het vaststellen van het Wijkontwikkelingsprogramma voor Helmond-Noord is voorzien medio 2020. Met het opstellen wordt gestart nadat het Wijkontwikkelingsprogramma voor Helmond-Oost in het najaar van 2019 wordt vastgesteld.**Wijkontwikkelings-Programma**

Wijkanalyse voor Helmond Oost

Behaald. Het opstellen van de wijkanalyse Helmond-Oost is medio 2018 gestart.**Woonplein Heistraat**

Realisatie van 45 woningen

Behaald, de bouw is in maart 2018 gestart.

3.9.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2018 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
310 Centrum	133	1.069	-936	125	958	-833	103	V
805 Stadsvernieuwing visie en strategie	129	233	-104	107	215	-108	-5	N
810 Stadsvernieuwing wijk en buurtbeheer		589	-589		526	-526	62	V
815 Stadsvernieuwing algemeen		3.373	-3.373	46	2.450	-2.403	970	V
Totaal saldo baten en lasten	262	5.264	-5.002	278	4.149	-3.871	1.131	V

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekkings Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
310 Centrum	341		341	341		341		
815 Stadsvernieuwing algemeen	4.666	4.121	545	4.278	4.121	157	-388	N
Totaal mutaties reserves	5.007	4.121	886	4.619	4.121	498	-388	N
Saldo programma	5.269	9.385	-4.116	4.898	8.270	-3.372	743	V

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 310 Centrum

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 103.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere lasten van € 77.000. Deze lagere lasten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door het nog niet volledig besteden van het toegekende exploitatiebudget voor het centrum. Het gaat hier om werkzaamheden ten behoeve van een betere bewegwijzering in het centrum.

Toelichting afwijking hoofdproduct 815 Stadsvernieuwing algemeen

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 970.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere kapitaallasten van € 758.000. Deze lagere lasten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door later starten en/of afronden van investeringen, waardoor de kapitaallasten lager zijn dan geraamd. Daarnaast wordt het saldo veroorzaakt door lagere lasten van € 225.000 voor de Revitalisering Annawijk en voor Revitalisering Helmond Noord en Oost. Hier zullen pas in 2019 kosten worden gemaakt voor planontwikkeling en communicatie richting wijk en stad.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 815 Stadsvernieuwing algemeen

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 388.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere vrijval van € 299.000 van de dekkingsreserve kapitaallasten vanwege achterblijvende uitgaven op investeringen. Deze lagere vrijval heeft een incidenteel karakter.

3.10 Programma 10: Verkeer en mobiliteit

3.10.1 Wat hebben we bereikt?

Onze belangrijkste doelen zijn het realiseren van een goede bereikbaarheid van de stad met waar mogelijk toepassing van Smart Mobility. Inclusief het verbeteren van de verkeersveiligheid voor alle weggebruikers.

Om dit doel te bereiken:

- Is gestart met de uitvoering van maatregelen uit het meerjarig uitvoeringsprogramma Helmond Verbonden, waaronder een aantal projecten uit de Fietsagenda en de visie op Bereikbaarheid en Parkeren Centrum;
- Is de Samenwerkingsovereenkomst Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant door alle 21 MRE gemeenten ondertekend en is een aantal (fiets)projecten gestart en/of gerealiseerd;
- Is European Institute of Innovation and Technology (EIT) Urban Mobility toegekend aan het consortium waarin Helmond participeert met een Innovation Hub in Helmond op de Automotive Campus. Daarnaast nemen we deel in 10 EU-mobiliteitsprojecten.
-

3.10.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaten

Beleidsnotitie Toekomstbestendig Parkeerbeleid

Ontwikkelen van parkeerbeleid waarin de ontwikkelingen op het gebied van smart mobility en duurzaamheid zijn opgenomen.

Uitgesteld. Voordat met de beleidsnotitie Parkeren kan worden gestart dient eerst de visie op bereikbaarheid en parkeren in het centrum duidelijk te zijn. De visie is eind 2018 door het college vastgesteld en gaat in 2019 naar de raad.

Aanpassing N279- Veghel-Asten

In 2018 wordt het voorkeursalternatief voor de N279 nader uitgewerkt en vastgelegd in een Provinciaal Inpassingsplan.

Behaald. Op 7 december 2018 heeft Provinciale Staten van Noord-Brabant het Provinciaal Inpassingsplan vastgesteld.

Uitvoering fietsagenda

In 2017 is de Fietsagenda vastgesteld. Het daaraan gekoppelde meerjaren-uitvoeringsprogramma wordt uitgevoerd 2017-2030.

Behaald. In 2017 is de Fietsagenda vastgesteld. Het daaraan gekoppelde meerjaren-uitvoeringsprogramma wordt uitgevoerd in de periode 2017-2030. In 2018 zijn de volgende projecten gerealiseerd:

- *aanleg fietsstraten Oostende en Europaweg;*
- *aanleg fietspad Molenven;*
- *vervangen tegels door asfalt op de fietspaden Bakelsedijk, President Rooseveltlaan en Jan van Brabantlaan. Verder loopt de voorbereiding voor de aanleg fietspad Helmond-Eindhoven en het fietspad Vlisco-terrein.*

Uitvoering regionale Bereikbaarheidsagenda Zuidoost Brabant

Na besluitvorming door de 21 gemeenteraden over het programma en de governance voor de Bereikbaarheidsagenda wordt in een aantal projecten uit de regionale Bereikbaarheidsagenda gestart. Welke dat zijn is mede afhankelijk van de besluitvorming en het overleg met de betrokken gemeenten.

Behaald. Op 12 december 2018 is de Samenwerkingsovereenkomst Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant ondertekend door alle 21 colleges van de MRE-gemeenten. Regionaal is inmiddels een aantal projecten gestart en gerealiseerd. Voor Helmond zijn dit het fietspad Smalstraat en de fietsstraat Binnen Parallelweg en Molenven. Ook is begonnen met de voorbereiding van het Fietspad Helmond - Eindhoven ter hoogte van het Vlisco-terrein.

Uitvoeringsprogramma Helmond Verbonden

Na besluitvorming over het (meerjaren) uitvoeringsprogramma Helmond Verbonden wordt in 2018 gestart met de eerste maatregelen. Welke dat zijn is afhankelijk van de besluitvorming.

Behaald. In 2018:

- *is een aantal projecten uit de Fietsagenda, als onderdeel van het Uitvoeringsprogramma Helmond Verbonden, gerealiseerd en is met de voorbereiding van nieuwe projecten gestart;*
- *is ook als onderdeel van het Uitvoeringsprogramma gestart met de visie op Bereikbaarheid en Parkeren centrum;*
- *is op 20 november de commissie Omgeving geïnformeerd over de mobiliteitsvraagstukken waar Helmond voor staat. Hierbij is ingegaan op diverse ontwikkelingen in de stad en de regio (centrumontwikkeling, besluit A67, resultaat studie Bundelroutes), die aanleiding zijn voor een actualisatie of aanscherping van de verkeersvisie (Helmond Verbonden).*

Verkeersveiligheid Burgm. Krollaan/i.c.m. fietsverbinding Campus-Station 't Hout.

Tezamen met bewoners en wijkraad is gestart met het inzichtelijk maken van de knelpunten en oplossingsrichtingen. Dit onderzoek zal eind 2017 gereed zijn.

Behaald. In 2017 is het onderzoek afgerond. De uitvoering van de fietsverbinding heeft in de 1e helft van 2018 plaatsgevonden. De verkeersveiligheidsmaatregelen op de Burgemeester Krollaan worden uitgevoerd in de eerste helft van 2019.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (MRE)

Het regionaal bestedingsplan in het kader van GebiedsGerichte Aanpak (GGA) is opgesteld en de subsidies zijn conform dit bestedingsplan verdeeld onder de gemeenten.

3.10.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2018 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
090 Regionale aangelegenheden brabantstad		185	-185	2	109	-107	78	V
250 Verkeer en vervoer beleid	736	3.176	-2.440	686	1.682	-996	1.444	V
Totaal saldo baten en lasten	736	3.361	-2.625	689	1.791	-1.103	1.522	V

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekking Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
	090 Regionale aangelegenheden brabantstad		1.075	-1.075		1.075	-1.075	
250 Verkeer en vervoer beleid	2.424	830	1.594	2.083	830	1.253	-341	N
Totaal mutaties reserves	2.424	1.905	519	2.083	1.905	178	-341	N

Saldo programma	3.160	5.266	-2.106	2.771	3.696	-925	1.181	V
------------------------	--------------	--------------	---------------	--------------	--------------	-------------	--------------	----------

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct HP 250 Verkeer en vervoer beleid

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 1.444.000. Het saldo wordt onder andere veroorzaakt door lagere kapitaallasten van circa € 430.000. Deze lagere lasten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door het later starten en/of voltooien van enkele grotere projecten zoals Beter Benutten 2, de fietsverbinding Helmond-Eindhoven, de Fietsagenda en een aantal kleinere projecten. Het saldo wordt tevens veroorzaakt door hogere baten van circa € 85.000. Deze hogere baten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door een vergoeding van personele inzet van onze ambtenaren voor het regionale project van de Bereikbaarheidsagenda. Het saldo is verder het gevolg van lagere lasten van circa € 100.000 voor het project Talking Traffic. Deze lagere lasten hebben een incidenteel karakter. Omdat de leveranciers de gewenste intelligente Verkeersregelininstallaties (iVRI's) niet konden leveren is een deel van het budget nog niet besteed. Dit leidt overigens tot een lagere onttrekking voor hetzelfde bedrag aan de reserve mobiliteit. Het saldo wordt verder veroorzaakt door lagere lasten van circa € 700.000 op het gebied van Smart Mobility. Deze lagere lasten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt doordat oorspronkelijk ca. € 300.000 aan investeringen in vervanging en software updates van de verkeersregelininstallaties voorzien waren, maar niet uitgegeven vanwege de late levering. Daarbij was er een groot budget gereserveerd voor capaciteit (ca. 4 fte) om het Smart & Green Mobility programma uit te voeren (EU-projecten binnenhalen, showcases etc.). Aangezien er veel meer EU-

subsidie is binnengehaald dan voorzien en niet alle vacatures tijdig ingevuld konden worden, zijn ook deze middelen bijna volledig over.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 250 Verkeer en vervoer beleid

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 341.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere vrijval van € 100.000 van de reserve mobiliteit. Deze lagere vrijval heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt door het gedeeltelijk nog niet besteden van het budget voor Talking Traffic. Daarnaast is er een lagere onttrekking gedaan van € 110.000 aan de dekkingsreserve kapitaallasten vanwege het achterblijven van de geplande investeringen. Deze lagere onttrekking heeft een incidenteel karakter.

3.11 Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming

3.11.1 Wat hebben we bereikt?

We willen een veilige, prettige, gezonde en duurzame openbare ruimte realiseren en in stand houden die aansluit bij de behoeften van inwoners en bedrijven. Daarbij staan in het beheer van de openbare ruimte steeds meer de maatschappelijke doelen centraal.

Om dit doel te bereiken:

- Is het afgesproken kwaliteitsniveau voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte behaald ondanks de voorjaarsstorm en droge zomer;
- Is gestart met het ontwikkelen van assetmanagement. Hierbij gaat het vooral om het realiseren van maatschappelijke (meer)waarden voor de stad in de openbare ruimte;
- Is gestart met het opstellen van een integrale meerjarenplanning onderhoud openbare ruimte.

3.11.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaten

Integrale meerjarenprogramma's onderhoud openbare ruimte

In 2017 wordt de verharding opnieuw geïnspecteerd. Na analyse van de inspectieresultaten (maatregeltoets) wordt in 2018 de meerjarenplanning opgesteld voor de periode van 2019 t/m 2023. Op dat moment wordt duidelijk of er op het achterstallige onderhoud wordt ingelopen of dat er sprake is van een toename van het achterstallige onderhoud. Deze meerjarenplanning wordt tezamen met de meerjarenplanningen van Groen en Riolerings geïntegreerd tot één integrale meerjarenplanning onderhoud openbare ruimte.

Vertraagd. Voor het opstellen van een meerjarenplanning is het noodzakelijk dat de benodigde input up-to-date is. Dit heeft meer tijd gekost dan vooraf werd ingeschat. In 2019 wordt voor de jaren 2020 en volgende een integrale meerjarenplanning IBOR opgesteld.

Integrale voorziening

Bij een integrale meerjarenplanning onderhoud openbare ruimte hoort een integraal budget, hiervoor is het ontschotten van beheerbudgetten noodzakelijk. Hierbij hoort ook een analyse van de beheer- en onderhoudsbudgetten. Daarbij betrekken we ook de manier waarop wij nu ons areaal beoordelen.

Vertraagd. De in 2017 in werking getreden nieuwe BBV heeft gevolgen voor de financiële verantwoording van onderhoud en investeringen. Investeringen met een maatschappelijk nut mochten voorheen ten laste gebracht worden van de exploitatie. Door de nieuwe regelgeving is dit niet meer mogelijk. Deze wijzigingen hebben mogelijk gevolgen voor de invoering van een integraal budget. In de eerste helft van 2019 wordt dit verder onderzocht en een besluit genomen of er wel of geen integrale voorziening ingesteld moet gaan worden.

Natuurnetwerk (B5 bod)

In samenwerking met Bosgroep Zuid Nederland plan van aanpak opstellen voor concretisering en invulling van het B5 bod.

Vertraagd. De gemeente heeft de Bosgroep gevraagd om de huidige natuurwaarden en ecologische potenties voor Helmond in beeld te brengen, als onderbouwing en concretisering van het B5-bod Natuurnetwerk. Hiervoor is een eerste conceptrapport opgeleverd, dat nog aanvulling en toetsing vanuit de gemeente behoeft. In verband met capaciteitsgebrek binnen het beleidsdomein 'natuur' wordt de afronding hiervan in 2019 opgepakt.

Strategische visie op de openbare ruimte

Een onderdeel en een eerste vereiste van assetmanagement/adaptief beheer (integraal en systeemgericht beheer dat de maatschappelijke doelen van de openbare ruimte centraal stelt) is een strategische visie op de openbare ruimte.

Vertraagd. Het opstellen van de strategische visie is gereed. Vaststelling vindt plaats in 2019.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Metropoolregio Eindhoven (MRE)

Doelstelling voor het Landgoed Gulbergen is de ontwikkeling tot een aantrekkelijk toeristisch en recreatief gebied met een sterke groene geleding, duurzame uitstraling en passend binnen de Brainport-ambitie van de regio. Vanuit de MRE worden de adviescommissie Gulbergen en Bestuurlijk Overleg gefaciliteerd. In het afgelopen jaar is in de adviescommissie gesproken en overleg gepleegd met de betrokken beheerder en pachter (Attero) over zowel het traject van nazorg van de stortplaats Gulbergen en de verdere ontwikkeling van het Landgoed Gulbergen. Dit heeft medio december tot een voorlopig resultaat geleid over met name de ontwikkelingsvisie Gulbergen. De besluitvorming hierover bij het MRE is echter vooralsnog bevroren vanwege de nodige onduidelijkheden over het verdere proces en de bestuursstructuur. De vertraging die is opgelopen over de afwerking van het nazorgtraject houdt hier verband mee. Een uitzicht op de afloop hiervan is nog niet duidelijk. De uitkomst van dit te doorlopen traject zal bepalend zijn voor de betrokkenheid van de Metropoolregio.

3.11.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2018 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
210 Wegen	272	5.838	-5.565	1.662	6.200	-4.538	1.027	V
220 Wegen - beheerkaart		84	-84		84	-84		
225 Wegen - reiniging	4	2.201	-2.197	289	2.456	-2.167	30	V
230 Parkeervoorzieningen	3.050	2.726	323	2.991	2.768	223	-100	N
260 Verkeer en vervoer uitvoering	25	873	-848		800	-800	48	V
270 Binnenhavens en waterwegen	46	860	-815	31	748	-717	98	V
580 Groenvoorzieningen & natuur excl.recrea.	89	4.579	-4.490	168	4.678	-4.510	-19	N
595 Groenvoorzieningen & natuur , fonteinen		118	-118		68	-68	50	V
722 Begraafplaatsen		6	-6				5	V
Totaal saldo baten en lasten	3.486	17.286	-13.801	5.141	17.802	-12.661	1.139	V

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekkings Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
210 Wegen	149	199	-50	161	199	-38	13	V
220 Wegen - beheerkaart	59		59	59		59		
230 Parkeervoorzieningen	547	504	43	97	54	43		
580 Groenvoorzieningen & natuur excl.recrea.	100		100				-100	N
Totaal mutaties reserves	855	703	152	318	253	65	-88	N

Saldo programma	4.341	17.989	-13.649	5.459	18.056	-12.597	1.052	V
------------------------	--------------	---------------	----------------	--------------	---------------	----------------	--------------	----------

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 210 Wegen

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 1.027.000. Het saldo wordt veroorzaakt door hogere baten van € 1.389.993 en hogere lasten van € 367.820. De hogere baten hebben een incidenteel karakter. Ze worden hoofdzakelijk veroorzaakt door de vergoedingen voor de WABO aansluitingen van € 500.000 en door de ontvangsten van degeneratievergoedingen van € 700.000. Tot slot is een ontvangst van € 200.000 van NS voor de afwikkeling van het station. De hogere lasten hebben een incidenteel karakter. Ze worden hoofdzakelijk veroorzaakt door een afrekening vanuit ProRail van € 400.000 voor de afwikkeling van het station. Een voordeel op de kapitaallasten van € 700.000 door afronding van Cortenbach tracé in 2018. Daarnaast zijn er kosten gemaakt van € 250.000 voor nieuwe aansluitingen voor rioleringen. Deze kosten worden gedekt door de ontvangsten voor de WABO aansluitingen.

Toelichting afwijking hoofdproduct 225 Wegen - reiniging

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 30.000. Het saldo wordt veroorzaakt door hogere baten van € 285.000 en hogere lasten van € 255.000. Deze hogere baten hebben een incidenteel karakter. Ze worden veroorzaakt door een bijdrage voor de aanpak van zwerfafval vanuit de Nedvang gelden van € 286.803. De hogere lasten hebben ook een incidenteel karakter en worden hoofdzakelijk veroorzaakt door een stijging van de kosten voor wegenreiniging van € 116.374. Hieronder vallen hogere afrekeningen dan voorzien uit het jaar 2017 en het nog niet doorbelasten van kosten voor evenementen en marktreiniging aan de betreffende activiteiten. Daarnaast is er een stijging van € 14.000 van de incidentele uitgaven omdat het uitvoeren van de onkruidbeheersing m.i.v. 2018 bij Blink is neergelegd. Verder een niet verwerkte correctie van € 35.000 voor de toezichtkosten naar Blink. Tevens is er een incidenteel voordeel van € 60.000 euro voor de verwerkingskosten van veegzand en veegvuil. Tot slot zijn er extra uitgaven geweest om het zwerfafval op te ruimen, de extra kosten hiervoor zijn € 130.000. Deze incidentele kosten worden afgedekt door de incidentele extra baten zoals eerder genoemd.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 580 Groenvoorzieningen & natuur excl. recreatie

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 100.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere vrijval van € 100.000 van de reserve Natuur-en onderhoudsvriendelijk groen. Deze lagere vrijval heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt door het doorschuiven van de werkzaamheden naar 2019.

3.12 Programma 12: Milieu

3.12.1 Wat hebben we bereikt?

Leefbaarheid en duurzaamheid, voor huidige en toekomstige generaties, zijn leidend in onze aanpak op het gebied van wonen, ondernemen en verblijven in onze stad. Belangrijk daarbij is de uitvoering van al onze taken vanuit de wet Milieubeheer.

Om dit doel te bereiken:

- Is de toepassing van geothermie onderzocht. De eerste resultaten tonen dat er potentie is in de regio;
- Zijn de resultaten van bodemonderzoek en -sanering vastgelegd in het gemeentelijke bodeminformatiesysteem en de nota Bodembeheer Helmond is in werking getreden. Tevens is het "Uitvoeringsprogramma bodemsanering en ondergrond 2018-2021" vastgesteld;
- Hebben we actief samengewerkt met andere gemeenten, Provincie en GGD ter preventie van Q-koorts;
- Is de textielinzameling onder gemeentelijke regie gebracht. De aanbesteding voor het sorteren en verwerken van het ingezamelde textiel is afgerond. De inzameling is door Blink met ingang van juni 2018 uitgevoerd;
- Is het geurbeleid geëvalueerd en aangescherpt door het najagen van een streefnorm. Bedrijven worden bij milieuvergunningaanvragen gestimuleerd om verdergaande maatregelen te treffen om de geurhinder terug te dringen.

3.12.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaten

Aanpak werkvoorraad bodemsanering

Die leidt tot een jaarlijks te actualiseren uitvoeringsprogramma voor onderzoek en sanering van vervuilde bodems. De huidige versie is vastgesteld door B&W op 30 mei 2017 (Uitvoeringsprogramma Bodemsanering en Ondergrond 2017-2020, registratienr. 33421533). Via dat programma wordt de bodemkwaliteit op verdachte locaties bepaald en zo nodig wordt via het bestuursrechtelijke spoor sanering afgedwongen.

Behaald. Het "Uitvoeringsprogramma bodemsanering en ondergrond 2018-2021" is in januari vastgesteld.

Bodeminformatiesysteem

De resultaten van bodemonderzoek en -sanering worden vastgelegd in het gemeentelijke bodeminformatiesysteem. Dit is door derden eenvoudig te raadplegen en desgewenst kan ook het bodemarchief daarbij gedownload worden. Dit bevordert c.q. vereenvoudigt de processen bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Behaald

Geothermie

In aansluiting op onze gemeentelijke doelstelling "Helmond klimaat neutraat in 2035" heeft de gemeente Helmond forse ambities op het gebied van duurzame gebruik van de ondergrond zoals geothermie. Geothermie (ook wel aardwarmte) is warmte die van nature aanwezig is diep in de aarde. Deze warmte kan gebruikt worden om energie te besparen en zodoende de klimaatdoelstellingen te behalen. De gemeente Helmond draagt bij aan regionaal onderzoek naar de haalbaarheid van geothermie. Afhankelijk van de resultaten daarvan wordt het restant

budget in de jaren 2018 en verder besteed aan de verdere implementatie van geothermie. Ook dit onderdeel is opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Bodemsanering en Ondergrond.

Vertraagd. De gemeenteraad is middels de Raadsinformatiebrief 138 van 18 december 2018 geïnformeerd. Er lopen verdere regionale onderzoeken. Het vordert maar kost in verband met zorgvuldigheid en de complexiteit van de bodem in Brabant meer tijd dan gedacht. De eerste onderzoeksresultaten laten potentie zien in deze regio. Wel dient nog verder onderzoek plaats te vinden. Het resterende budget zal dan ook voor verdere uitwerking worden ingezet.

Uitvoeringsbeleid toepassen van grond en bagger

Dit gebiedspecifieke beleid zorgt dat hergebruik van licht verontreinigde grond in Helmond mogelijk is terwijl de bodemkwaliteit op het gewenste niveau blijft. Dit is beter voor het milieu en bespaart kosten. In dat kader zal het college in 2017 een geactualiseerde bodembeheernota ter vaststelling voorleggen aan de gemeenteraad.

Behaald. De Nota bodembeheer Helmond 2017-2027 is op 20 maart 2018 in werking getreden.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving Wet bodembescherming en Besluit bodemkwaliteit

Die leidt tot het wegnemen van risico's door bodemverontreiniging voor plant, mens of dier door bodemsanering. Dat gebeurt deels via de reguliere meldingen en vergunningaanvragen en deels door (dreigen met) inzet van juridische instrumenten. Andere partijen dragen bij met cofinanciering aan bodemsanering.

Behaald

Beleidsresultaat verbonden partijen

Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)

- Extra controles uitgevoerd op geur- en hindercirkels van bedrijven.
- Extra controles uitgevoerd op thema energie.

Gemeenschappelijke regeling reiniging Blink

Begin 2018 is de textielinzameling onder gemeentelijke regie gebracht met een eigen netwerk van brenglocaties. Verder is een aanbesteding afgerond voor sortering en verwerking van het ingezamelde textiel, inclusief verstrekking ervan aan Helmondse minima. De inzameling is door Blink met ingang van juni 2018 uitgevoerd. Per 1 januari 2019 is het contract voor sortering en verwerking ingegaan.

3.12.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2018 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
730 Huishoudelijke afvalstoffen	9.301	6.703	2.598	9.478	7.228	2.251	-347	N
750 Ontsmettingen en ov.reinigingen		276	-276		264	-264	12	V
755 Reinigingen graffiti	124	206	-81	36	181	-145	-63	N
760 Rioleringen	8.743	6.998	1.745	8.936	7.987	949	-796	N
780 Milieubeheer	2.377	4.672	-2.294	461	2.729	-2.268	26	V
Totaal saldo baten en lasten	20.546	18.854	1.691	18.911	18.388	523	-1.168	N

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekking Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
730 Huishoudelijke afvalstoffen	29		29	448		448	419	V
755 Reinigingen graffiti	4		4	4		4		
760 Rioleringen	1	100	-99	9		9	108	V
780 Milieubeheer	1.029	1.048	-20	780	1.048	-268	-249	N
Totaal mutaties reserves	1.062	1.148	-86	1.241	1.048	193	279	V

Saldo programma	21.608	20.003	1.605	20.153	19.437	716	-890	N
------------------------	---------------	---------------	--------------	---------------	---------------	------------	-------------	----------

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 730 Huishoudelijke afvalstoffen

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 347.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door hogere lasten van € 525.000. Deze hogere lasten worden hoofdzakelijk veroorzaakt door:

- De invoering van textielinzameling m.i.v. mei 2018 voor in totaal ruim € 145.000. Dit is inclusief de bijbehorende kosten voor containers ad. € 60.000, welke niet waren geraamd in de begroting 2018. Daartegenover staan inkomsten uit de afzet van het ingezamelde textiel ad. € 110.000. Voor 2018 betreft dit een incidentele oorzaak. Met ingang van de begroting 2019 is hier wel budget voor opgenomen.
- Hogere kosten voor inzameling oud papier (ca. € 234.000) dan geraamd. De raming voor 2018 die is gebaseerd op 2017, het eerste jaar waarin de papierinzameling middels mini containers is gestart, blijkt te laag voor de werkelijke uitgaven. Dit zal ook in 2019 zo zijn. Hierbij is sprake van een structureel karakter, waarvoor pas m.i.v. de begroting 2020 voldoende budget zal kunnen

worden geraamd. De hogere lasten worden helaas niet gecompenseerd door extra inkomsten uit de afzet van het oud papier. De prijs blijft achter bij de ramingen omdat de wereldmarktprijzen in 2018 met zo'n 15% tot 20% zijn gedaald.

- Kosten containerbeheer die ongeveer € 75.000 hoger zijn vanwege de uitbreiding met de OPK minicontainer in 2017. Verder waren er niet geraamde incidentele uitgaven van € 44.000. voor nieuwe verzamelvoorzieningen voor OPK bij hoogbouwlocaties.

Toelichting afwijking hoofdproduct 760 Rioleringen

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 796.000. Het saldo wordt veroorzaakt door hogere lasten van € 363.000 en hogere baten van € 193.000. Deze hogere lasten hebben een incidenteel karakter. Ze bestaan enerzijds uit minder uitgegeven lasten uit de controle grondwater van € 95.000. Tevens zijn er minder uitgiffes geweest in de opstelling van het GRP (€ 29.000), licenties (€ 14.000), en actieprogramma waterplan (€ 26.000). Anderzijds is het positieve resultaat van riolering gedoteerd aan de voorziening riolering voor € 1.428.000.

De hogere baten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door meer ontvangen baten uit de rioleringsheffing van € 35.000. Daarnaast een vrijval van de voorziening voor het realiseren van uitgaven in de rioleringszorg van € 93.000.

Toelichting afwijking hoofdproduct 780 Milieubeheer

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 26.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door enerzijds hogere lasten van € 318.000 en anderzijds ook lagere lasten van € 344.000. Deze hogere lasten hebben een incidenteel karakter. Ze worden veroorzaakt door kosten van het opruimen van de aangetroffen illegale vaten met vloeistoffen op de Lage Dijk. Het gemeentelijk deel van de kosten was € 318.000. De lagere lasten van € 344.000 worden met name veroorzaakt door een incidenteel voordeel op klimaatadaptatie van € 126.000 en door een incidenteel voordeel van € 186.000 op het beleidsveld preventieve gezondheid. Onder klimaatadaptatie valt het project "aanplant 200 bomen". Het jaar 2018 is gebruikt om te bepalen waar de bomen geplant moeten worden en is gestart met de daadwerkelijke aanplant. Dit loopt in 2019 door. Het budget preventieve gezondheid is in 2018 niet besteed omdat nog een visie, het beleid en het plan van aanpak moesten worden ontwikkeld. Deze zijn inmiddels gereed.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 730 Huishoudelijke afvalstoffen

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 419.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door hogere vrijval van € 419.000 van de reserve afvalstoffenheffing. Deze hogere vrijval heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt door de hierboven toegelichte hogere uitgaven.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 780 Milieubeheer

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 249.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere vrijval van € 12.000 van de reserve gezondheidsbeleid en door een lagere vrijval van € 119.000 van de reserve duurzaamheid. Deze lagere vrijval heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt door de hierboven toegelichte lagere bestedingen. Daardoor heeft een lagere onttrekking aan de reserve plaatsgevonden.

3.13 Programma 13: Bestuur en organisatie

3.13.1 Wat hebben we bereikt?

De samenleving ontwikkelt, en de rol van de gemeente ontwikkelt mee. De veranderende positie die we innemen vraagt om een nieuwe kijk op communicatie, de wijze waarop we inwoners betrekken bij beleid en dienstverlening. In ons handelen als overheid is blijvend aandacht nodig voor integriteit. De samenleving anno 2018 is een netwerksamenleving. Alleen door actief binnen die netwerken de anticiperen kunnen ambities en doelen worden gerealiseerd.

Om onze doelen te bereiken:

- Heeft het nieuwe college op 18 mei 2018 het coalitieakkoord gepresenteerd. De ambities zijn vertaald in bestuursopdrachten en in de begroting 2019;
- Hebben we in het kader van ons integriteitsbeleid dilemmatrainingen voor het nieuwe college van B&W en de nieuwe gemeenteraad georganiseerd. De inhoud van het herenakkoord agreement is opnieuw tegen het licht gehouden;
- Zijn we gestart met de implementatie van onze visie op dienstverlening, onder andere door opleiding van medewerkers op het gebied van klantvriendelijkheid, inhoudelijke kennisverbetering en digitalisering van processen. Hierbij zijn 'Vriendelijk', 'Intelligent' en 'Persoonlijk' de belangrijkste uitgangspunten;
- Hebben we onze inzet in meerdere samenwerkingsverbanden op verschillende schaalniveaus voortgezet. We zijn begonnen met het actualiseren van de Strategische Agenda van Helmond.

3.13.2 Wat hebben we er voor gedaan?

Beleidsresultaten

Visie op VIP-Dienstverlening Helmond: I. Klantreizen voor de zes meest voorkomende diensten in beeld brengen

Vertraagd, de ontwikkeling van het systeem om klanten te volgen wordt uitgevoerd op de momenten dat het herzien van het proces van een veelvoorkomende dienst aan de orde is. Voor de processen evenementenvergunning en meldingen zijn klantreizen uitgevoerd en worden betrokken bij de herinrichting van de processen. Die voor het proces huwelijken staat in de steigers.

Visie op VIP-Dienstverlening Helmond: II. Tenminste 4 serviceformules opstellen en vaststellen, die als basis gaan dienen voor de gehele gemeentelijke dienstverlening

Uitgesteld, project wordt later opgepakt binnen de Visie Stads Kantoor in Beweging.

Visie op VIP-Dienstverlening Helmond: III. Een systeem voor registratie en monitoring van alle klachten en meldingen te bouwen en te implementeren, inclusief monitoring en rapportagetool

Vertraagd, door andere prioriteiten binnen de gemeentelijke bedrijfsvoering. Procesoptimalisatie is eind 2018 weer opgestart.

VIP-Dienstverlening Helmond: IV. Een objectieve en reproduceerbare toetsing voor de klanttevredenheid in de breedte ontwikkelen

Vertraagd. De vertraging is ontstaan door technische ontwikkelingen. De algemene metingen voor klanttevredenheid zijn in ontwikkeling

Beleidsresultaat verbonden partijen

Enexis Holding NV

In de Elektriciteits- en Gaswet is vastgelegd dat Enexis de netbeheerder voor Helmond is. Enexis zorgt voor het veilig, betrouwbaar, betaalbaar en klantgericht transporteren van energie. Nederland is op weg naar een duurzame energievoorziening. Enexis werkt met andere organisaties, waaronder onze gemeente, samen aan duurzame en verantwoorde energie voor vandaag en morgen.

VNG

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten is de koepelorganisatie van alle gemeenten. Samen met alle gemeenten bouwt de VNG aan kracht en kwaliteit van het lokaal bestuur. De VNG ondersteunt ons bij de ontwikkeling en behartigt onze belangen bij de Haagse politiek.

BNG

De BNG Bank is de bank voor overheden en instellingen met specifieke expertise in de publieke sector. Door de lage financieringsstarieven draagt de bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burgers. Duurzaamheid is een belangrijk element in de missie van de BNG Bank, waarbij de bank klanten en investeerders ondersteunt in het realiseren van hun doelstellingen voor een toekomstbestendige samenleving.

Metropoolregio Eindhoven (Regionaal Historisch Centrum RHCe)

- In 2018 zijn onderzoeken gestart naar de vraag of het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven toekomstbestendig is.
- Eind 2018 heeft het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven een concept Samenwerkingsakkoord gepresenteerd. Dit stuk gaat dienen als basis voor het vernieuwen van de samenwerking in de Metropoolregio Eindhoven. In het proces hebben het college en gemeenteraad op verschillende momenten inbreng geleverd voor de totstandkoming van dit document.

3.13.3 Wat heeft het gekost?

Overzicht per hoofdproduct

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2018 per hoofdproduct weergegeven.

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
003 College van B&W	1	1.577	-1.576	230	2.331	-2.101	-525	N
010 Raad en raadscommissies		1.450	-1.450	6	1.429	-1.423	27	V
020 Regionale aangelegenheden		1.794	-1.794		1.552	-1.552	242	V
025 Bestuursondersteuning		1.450	-1.450	12	1.509	-1.497	-46	N
050 Voorlichting communicatie stadspromotie	6	689	-684		657	-657	27	V
060 Beheer Basisregistraties	1	483	-482	-6	388	-394	87	V
070 Stadswinkel	1.679	3.004	-1.326	1.630	3.220	-1.590	-264	N
910 Organisatie algemeen	235	5.168	-4.933	1.387	5.616	-4.229	704	V
920 Financiering en treasury				198	352	-154	-154	N
930 Nieuwe investeringen		-1.779	1.779				-1.779	N
935 Centrum- en regiofunctie		84	-84	103	159	-56	28	V
Totaal saldo baten en lasten	1.922	13.921	-11.999	3.560	17.213	-13.653	-1.654	N

(bedragen x 1.000/ - = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekkings Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Baten	Rekening Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
060 Beheer Basisregistraties	8	86	-78	8	89	-81	-3	N
070 Stadswinkel	103	102		53	103	-49	-50	N
910 Organisatie algemeen	3.656	4.000	-344	3.623	4.000	-377	-33	N
930 Nieuwe investeringen	4.324	1.422	2.901	4.185	1.400	2.785	-116	N
Totaal mutaties reserves	8.090	5.611	2.480	7.869	5.592	2.277	-202	N

Saldo programma	10.012	19.532	-9.519	11.430	22.805	-11.375	-1.856	N
------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------	---------------	----------

Toelichting op hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 003 College van B&W

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 525.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door hogere lasten van € 755.000. Deze hogere lasten hebben een incidenteel karakter. Ze worden veroorzaakt door een aanvulling aan de voorziening wethouders pensioenen ten opzichte van het

geraamde bedrag. De stijging wordt deels veroorzaakt door een daling van de rekenrente die is gehanteerd voor de berekening van de toekomstige pensioenaanspraken en de ophoging van een niet geraamde pensioenaanspraak. Daarnaast is de voorziening voor € 229.000 aangewend voor uitkeringen.

Toelichting afwijking hoofdproduct 020 Regionale aangelegenheden

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 242.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere lasten van € 287.000. Deze lagere lasten hebben een incidenteel karakter. Ze worden veroorzaakt door lagere kosten dan geraamd op het gebied van de bestuurlijke samenwerkingen. Het betreft met name de bijdrage aan de Metropoolregio Eindhoven.

Toelichting afwijking hoofdproduct 070 Stadswinkel

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 264.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door hogere lasten van € 236.000. Deze hogere lasten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door hogere toegerekende productieve uren. Het aantal productieve uren dat is gemaakt is afhankelijk van het aantal klanten dat dat geholpen moet worden. Daarnaast zijn extra uren ingezet om de Basisregistratie Personen op orde te brengen.

Toelichting afwijking hoofdproduct 910 Organisatie algemeen

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 704.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door hogere baten van € 1.152.000 en hogere lasten van € 448.000. Deze hogere baten hebben een incidenteel karakter. Ze worden veroorzaakt doordat het risico ten aanzien van de oninbaarheid van een verstrekte geldlening waarvoor in het verleden een voorziening was gevormd, voor een bedrag van € 400.000 kan vrijvallen. Dit op basis van een nieuwe risicoanalyse van de leningen. Ook zijn de dubieuze debiteuren afgenomen waardoor een deel van de voorziening die hiervoor getroffen is, vrij kan vallen. Daarnaast is een incidenteel voordeel gepresenteerd bij de 2^e Berap wat hier tot uitdrukking komt. De hogere lasten hebben een incidenteel karakter en worden voornamelijk veroorzaakt door de betaalde fiscale correcties vanwege de fraudezaak.

Toelichting afwijking hoofdproduct 930 Nieuwe investeringen

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 1.779.000, zijnde het niet gerealiseerde begrote voordeel op dit hoofdproduct. De reden dat dit niet gerealiseerd is, ligt in het feit dat het voordeel van de kapitaallasten op de programma's is verantwoord. Het totale voordeel op de kapitaallasten is € 3.648.000 en ontstaat als investeringen later gereed zijn dan gepland. In de 2^e Berap 2018 is een gedeelte van dit voordeel incidenteel ingezet.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 930 Nieuwe investeringen

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 116.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere vrijval van € 138.000 van/aan de dekkingsreserve kapitaallasten. Deze lagere vrijval heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt doordat de investeringen op automatisering niet geactiveerd mogen worden en naar de exploitatie zijn gegaan. De kapitaallasten stonden echter nog geraamd.

4 Algemene Dekkingsmiddelen

In dit hoofdstuk worden de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente uitgewerkt en nader toegelicht. De baten uit deze algemene dekkingsmiddelen zijn niet meegenomen bij de diverse programma's, met uitzondering van de lokale heffingen waarvan de besteding gebonden is aan de opbrengsten.

In de onderstaande tabel is de afwijking tussen de gewijzigde begroting en de realisatie (rekening) over 2018 per hoofdproduct weergegeven.

Overzicht per hoofdproduct

(bedragen x 1.000/- = negatief saldo)

Specificatie per hoofdproduct	Begroting na wijziging			Rekening			Realisatie t.o.v. Begroting	
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	V/N
940 Post Onvoorzien		200	-200				200	V
944 Overige financiële middelen	7.196	1.182	6.014	8.580	3.173	5.407	-607	N
950 Onroerend zaak belasting	21.344	506	20.838	21.588	506	21.082	244	V
960 Overige belastingen	955	933	22	1.114	923	192	169	V
970 Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	180.865	2.919	177.946	180.560		180.560	2.614	V
991 Overhead	1.291	32.584	-31.292	1.187	33.051	-31.864	-572	N
992 Doorbelasting overhead		-2.586	2.586		-3.215	3.215	629	V
Totaal saldo baten en lasten	211.652	35.738	175.915	213.029	34.438	178.591	2.677	V

(bedragen x 1.000/- = negatief saldo)

	Begroting na wijziging Ontrekking Baten	Begroting na wijziging Storting Lasten	Begroting na wijziging Saldo	Rekening Ontrekking Baten	Rekening Storting Lasten	Rekening Saldo	Rekening t.o.v. Begroting Saldo	V/N
944 Overige financiële middelen	18.348	15.302	3.046	18.348	15.323	3.025	-21	N
970 Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	222		222	222		222		
991 Overhead	3.699	4.307	-608	2.961	4.277	-1.316	-708	N
Totaal mutaties reserves	22.269	19.609	2.660	21.531	19.601	1.930	-730	N
Saldo programma	233.922	55.347	178.575	234.560	54.039	180.522	1.947	V

Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds

De gemeentefondsuitkering is opgebouwd uit een deel algemene uitkering (AU) en een deel decentralisatie- en integratie-uitkeringen, waaronder de integratie-uitkering Sociaal Domein. Deze uitkering bevat middelen voor Wmo, jeugd en participatie. Aan de inzet van deze middelen is geen bestedingsvoorwaarde verbonden, waardoor gemeenten vrij zijn om een eigen afweging te maken

over de inzet. Binnen onze gemeente wordt het standpunt gehanteerd dat deze middelen ook ingezet worden voor de taken die voortkomen uit de decentralisaties.

Het resultaat van het gemeentefonds in 2018 bedraagt € 2.614.000 en bestaat voor € 305.000 uit lagere ontvangsten en € 2.919.000 uit verplichtingen die nog niet zijn ingezet.

Ontvangsten algemene uitkering

De afwijking van de daadwerkelijke ontvangsten ten opzichte van de raming heeft verschillende oorzaken:

- De totale gemeentefondsuitkering (= algemene uitkering en decentralisatie/integratie-uitkeringen) van € 180.865.000 die is opgenomen in de begroting is gebaseerd op de meicirculaire 2018. Ten opzichte van die circulaire zijn er bij de septembercirculaire 2018 en decembercirculaire 2018 nog bijstellingen geweest, waardoor we minder geld hebben ontvangen dan verwacht. De redenen hiervoor zijn de lagere uitgaven van het Rijk, waardoor gemeenten ook minder ontvangen en daarnaast zijn er meer declaraties bij het BTW-compensatiefonds (BCF) geweest waardoor er meer vanuit het gemeentefonds aan het BCF moet worden bijgedragen;
- In 2018 heeft nog een positieve verrekening plaatsgevonden over de jaren 2016 en 2017. Over deze jaren kunnen de berekeningsmaatstaven namelijk nog wijzigen, waardoor de definitieve uitkering van een jaarschijf uit het gemeentefonds pas na twee jaar wordt vastgesteld.

Verplichtingen (taakmutaties)

Van het budget voor verplichtingen voortkomend uit het gemeentefonds is € 2.919.000 nog niet ingezet. Deze stand is gebaseerd op de 2e Berap 2018. Ook uit de september- en decembercirculaire 2018 volgen nog extra verplichtingen.

Overzicht per hoofdproduct

Toelichting afwijking hoofdproduct 940 Post Onvoorzien

In 2018 is één keer een beroep gedaan op de voorzien incidenteel en de kosten die gemaakt worden in verband met de aanwezigheid hogere concentraties GenX. Dit was nodig om handhavend op te kunnen treden richting het bronbedrijf en voor bekostiging van een groot aantal activiteiten om deze problematiek aan te pakken. Hiervoor is bij de tweede berap 2018 (bij raadsbesluit 2018-82 van 30 oktober 2018) een bedrag van € 300.000 ingezet van de post onvoorzien voor externe onderzoekskosten en extra uren inzet. Hierdoor resteert er per 31 december 2018 een bedrag van € 200.000 op deze post, dat niet is ingezet (voordelig saldo).

Toelichting afwijking hoofdproduct 944 Overige financiële middelen

Ten opzichte van de begroting bedraagt het nadeel op dit product € 607.000 (exclusief de mutaties op de reserves). Dit wordt vrijwel geheel voor een bedrag van € 603.000 veroorzaakt door het beleggingsproduct ABN-AMRO. Gedurende de looptijd van dit product (tot en met 2019) ontvangen we namelijk jaarlijks een uitkering van € 454.000, welke in mindering wordt gebracht op de waarde van de belegging. Daarnaast is ook de marktwaarde van belegging per 31-12-2018 afgenomen ten opzichte van de marktwaarde per 01-01-2018.

Ook worden op dit product de totale rentekosten verantwoord. Doordat een deel van de investeringen nog in uitvoering is, is de te financieren boekwaarde aanzienlijk lager dan geraamd en ijlt de inzet van de reserves voor deze investeringen na. Dit heeft gevolgen voor de interne en externe rentekosten en renteopbrengsten. Deze voor- en nadelen hiervan vallen nagenoeg tegen elkaar weg. Voor een

nadere toelichting op de verdeling van de rente en het renteomslagpercentage wordt verwezen naar het renteschema in de paragraaf Financiering.

Toelichting afwijking hoofdproduct 950 Onroerende zaakbelasting

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 244.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door hogere baten van € 345.000 op de heffing van OZB woningen en lagere baten van € 126.000 op de OZB niet-woningen. Deze hogere baten OZB woningen hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door grotere waardestijgingen dan geraamd. De lagere baten OZB niet-woningen hebben een incidenteel karakter en worden vooral veroorzaakt door grotere leegstand dan geraamd. In de raming 2019 is rekening gehouden met de nieuwste cijfers voor WOZ-waarden en is dit al verdisconteerd.

Toelichting afwijking hoofdproduct 960 overige belastingen

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 169.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door hogere baten van € 198.000. Deze hogere baten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt door het wegwerken van achterstanden bij de invordering van oude, openstaande vorderingen. Het gaat daarbij met name om opgelegde invorderingskosten. Of er ook nog een structurele component zit aan het strikter naleven van het invorderingsbeleid zal pas in de komende 1 á 2 jaren duidelijk worden.

Toelichting afwijking hoofdproduct 970 Algemene uitkeringen

Het voordeel op de gemeentefondsuitkering 2018 is in deze paragraaf afzonderlijk toegelicht. Voor de middelen die nog in 2019 moeten worden besteed, is een voorstel tot resultaatbestemming ingediend.

Toelichting afwijking hoofdproduct 991 Overhead

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 572.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door hogere lasten van € 467.000 en lagere baten van € 105.000. Deze hogere lasten hebben een incidenteel karakter en worden onder andere veroorzaakt door een toevoeging aan de voorziening onderhoud t.b.v. bevoegd gezag scholen. Daarnaast zijn er nog voor- en nadelen op o.a. schoonmaakkosten, abonnementen, automatisering, advieskosten en kapitaallasten. Deze lagere baten hebben een incidenteel karakter en worden onder andere veroorzaakt door lagere huuropbrengsten.

Toelichting afwijking hoofdproduct 992 Doorbelasting overhead

Dit hoofdproduct heeft een voordelig saldo van € 629.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door hogere baten van € 629.000. Deze hogere baten hebben een incidenteel karakter en worden veroorzaakt doordat er meer overhead is toegerekend aan de grondexploitatie en kredieten.

Toelichting afwijking verrekening met de reserves hoofdproduct 991 Overhead

Dit hoofdproduct heeft een nadelig saldo van € 708.000. Het saldo wordt met name veroorzaakt door lagere vrijval van € 738.000 van de reserves i-deel, automatisering en de dekkingsreserve kapitaallasten.

Deze lagere vrijval heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt doordat:

- De exploitatielasten van € 107.000 t.b.v. de inrijfunctie GWS tussen Senzer en de gemeente niet zijn gerealiseerd;
- De kosten rondom automatisering niet meer geactiveerd mogen worden. Er is een inschatting gemaakt wat de exploitatiekosten zijn en deze worden onttrokken aan de reserve automatisering. Deze blijken € 382.000 lager te zijn dan ingeschat;
- Kredieten niet zijn afgerond, waardoor de kapitaallasten een jaar opgeschoven worden. Hierdoor wordt er voor € 238.000 minder aan de reserve onttrokken.

5 Paragrafen

5.1 Lokale heffingen

5.1.1 Uitgangspunten tarievenbeleid

Het inflatiecorrectiepercentage voor belastingtarieven voor 2018 bedroeg 0,4%. Daar waar een afwijkend percentage van toepassing was wordt dit vermeld in de onderstaande tekst. Daarnaast mogen de tarieven van rechten die vallen onder een wettelijke beperking (m.n. leges, rioolheffing en afvalstoffenheffing) maximaal kostendekkend zijn.

5.1.2 Ontwikkeling woonlasten

Een belangrijk uitgangspunt tijdens deze bestuursperiode was in het coalitieakkoord vastgelegd: een gemeentelijke lastendruk (OZB, riool- en afvalstoffenheffing) die voor de inwoners in zijn totaliteit – exclusief de inflatiecorrectie – niet omhoog mocht gaan. Voor het jaar 2018 is het hiervoor genoemde percentage voor de inflatiecorrectie, zijnde 0,4% toegepast.

De woonlasten kunnen worden bekeken vanuit het perspectief van de gebruiker van een woning (meestal de huurder), maar ook vanuit dat van de eigenaar van dat pand.

Belastingen die tot woonlasten voor gebruikers leiden:

(bedragen x € 1.000)

Jaar	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal	Verandering totaal t.o.v. voorgaand jaar
2015	222,12	216,60	438,72	-2,40%
2016	225,96	220,44	446,40	1,75%
2017	225,96	198,96	424,92	-4,81%
2018	212,28	199,80	412,08	-3,02%

Als er sprake is van een woning waarvan de eigenaar ook gebruik maakt, betaalt deze ook Onroerendzaakbelasting (OZB). Hier is duidelijk te zien, dat de meerjarige ontwikkeling gematigd is, waarbij de gemiddelde stijging beperkt blijft tot net onder de inflatiecorrectie. Vanaf 2015 tot en met 2018 zijn de gemiddelde woonlasten met 2,5% gestegen.

Belastingen die tot woonlasten voor eigenaren/gebruikers leiden:

(bedragen x € 1.000)

Jaar	OZB*	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal	Verandering totaal t.o.v. voorgaand jaar
2015	291,50	222,12	216,60	730,22	3,94%
2016	296,00	225,96	220,44	742,40	1,67%
2017	322,00	225,96	198,96	746,92	0,61%
2018	336,50	212,28	199,80	748,58	0,36%

* Voor de bepaling van de OZB-lasten is uitgegaan van de gemiddelde waarde van een woning van € 200.000 in 2015, tegen € 202.000 voor het belastingjaar 2018, waarbij 2017 met € 197.000 het voorlopige dieptepunt was.

5.1.3 Uitgangspunten tarieven

Onroerende zaakbelastingen

Bij de tariefbepaling voor 2018 is uitgegaan van een totaalopbrengst, gebaseerd op de OZB-opbrengsten over 2017 vermeerderd met de gevolgen van areaaluitbreidingen, de inflatiecorrectie van 0,4%. Daarnaast is de waardeontwikkeling van de onroerende zaken als gevolg van de jaarlijkse herwaardering gecompenseerd in de tarieven voor het jaar 2018, conform de afgesproken

systematiek. Omdat voor de woningen sprake was van een waardestijging van 2,5%, bleef de tariefstijging beperkt. Bij de niet-woningen is sprake van gemiddeld gelijk blijvende WOZ-waarden, waardoor de OZB-aanslag gemiddeld met ongeveer het inflatiecorrectiepercentage is gestegen. Tenslotte zijn meevallers in verband met de daling van de Rioolheffing in de tarieven OZB verdisconteerd, op een zodanige wijze, dat de stijging van de woonlastendruk beperkt blijft en onder het percentage van inflatiecorrectie blijft. Bij de bepaling van het tarief is sprake van een verhoging van de totale opbrengsten met het inflatiepercentage van 0,4% en een verhoging met een proportioneel deel van de lagere rioolheffing.

De opbrengst van de onroerende zaakbelastingen over het jaar 2018 laat een positief saldo van ongeveer 1% t.o.v. de raming zien, veroorzaakt door een iets hogere waardestijging dan verwacht. Dit is bij de bepaling van de tarieven voor 2019 meegenomen en dus niet structureel.

Afvalstoffenheffing

Voor de afvalstoffenheffing geldt naast het beginsel van 100% kostendekking, het principe “de vervuiler betaalt”, wat tot uiting komt in een tarief dat afhankelijk is van de grootte en het aantal van de afvalcontainer(s), waarvan men gebruik maakt. Ten opzicht van het belastingjaar 2017 is het tarief voor deze heffing met het inflatiepercentage verhoogd tot € 199,80 op jaarbasis per perceel. Ten opzichte van de geraamde kan worden gesteld dat deze nagenoeg gelijk zijn.

(bedragen x € 1.000)		
Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing	Begroting	Realisatie
Kosten taakveld Afvalstoffenheffing	6.651	7.201
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Kwijtschelding	792	680
Handhaving stg. Stadswacht	112	113
Heffing en invordering belastingen	127	54
Toe te rekenen BTW	1.314	1.562
Overhead	294	205
Toerekening Blink	762	762
Totale kosten	10.052	10.577
Opbrengst taakveld Afvalstoffenhef.	10.052	10.158

Het uiteindelijke percentage van de kosten, dat wordt gedekt door de opbrengsten bedraagt 95,3%.

Rioolheffing

De rioolheffing is een bestemmingsheffing, waarmee de kosten die de gemeente maakt voor niet alleen een doelmatig werkende riolering, maar ook overige maatregelen ten aanzien van het beheer van hemelwater en grondwater, kunnen worden verhaald.

Helmond kent twee categorieën tarieven, namelijk een basistarief dat behoort bij een waterverbruik van minder dan 1.200 m³ en een aantal (degressieve) tarieven gebaseerd op een waterverbruik van meer dan 1.200 m³. Deze tarieven zijn ten opzichte van 2017 gedaald, om geen overdekking te creëren, aangezien dit ook aan de kostenkant het geval was. De geraamde opbrengsten voor 2018 zijn ruimschoots gerealiseerd.

(bedragen x € 1.000)

Kostendekkendheid Rioolheffing	Begroting	Realisatie
Kosten taakveld Riolering	6.946	8.010
Dotatie voorzieningen riolering	-3.441	-4.770
Lasten dotatie reserves	100	0
<i>Netto kosten product</i>	<i>3.605</i>	<i>3.240</i>
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Kwijtschelding	813	706
Reinigingskosten	10	10
Heffing en invordering belastingen	127	100
Toe te rekenen BTW	1.046	384
Overhead	374	383
Waterlopen	75	75
Totale kosten	6.050	4.898
Opbrengst taakveld Riolering	9.491	9.668

Het uiteindelijke saldo van de rioolheffing is positief, waarbij tegenover de gemaakte kosten hogere opbrengsten staan. Dit saldo wordt verrekend met de voorziening riolering.

Honden- en Precariobelasting

De opbrengsten van deze twee heffingen blijven met een afwijking van ongeveer een procent zodanig beperkt, dat hier niet verder op ingegaan wordt.

Toeristenbelasting

Het jaar 2018 was het tweede jaar van de toeristenbelasting. Het betreft een belasting voor accommodaties die tegen betaling verblijfsmogelijkheden aanbieden aan (zakelijke) toeristen. Het standaardtarief is vastgesteld op € 1,50 per persoon per nacht voor deze accommodaties. De opbrengsten worden gebruikt voor de verdere versterking van de toeristische en recreatieve aantrekkingskracht van Helmond. Het opleggen van aanslagen toeristenbelasting vindt telkens na afloop van een half jaar plaats. Begin van het jaar is de heffing over het 2^e halfjaar 2017 verstuurd en halverwege 2018 de aanslagen over de 1^e helft van 2018. Met een opbrengst van € 117.503 wordt de raming van € 100.000 ruimschoots gehaald.

Marktgelden

De opbrengsten van de marktgelden blijven al enkele jaren achter bij de ramingen, wat wordt veroorzaakt door een teruglopend aantal deelnemers aan de markten. Ook is afgelopen jaar gewerkt aan het verbeteren van de heffing, door betere controle op de afgegeven marktvergunningen en het aanbieden van de mogelijkheid om te betalen via automatische incasso.

Ondernemersfonds: Reclamebelasting en opslag OZB niet-woningen

De financiering van activiteiten van ondernemersverenigingen in Helmond krijgt van de gemeente ondersteuning via een tweetal instrumenten, te weten de Reclamebelasting en een opslag op de OZB voor niet-woningen. Met ingang van 2018 is de winkeliersvereniging Engelseweg opgeheven en is de Reclameheffing voor dat gebied overgeheveld naar de Stichting Bedrijventerreinen Helmond. De opbrengst wordt nog wel specifiek aan dat gebied besteed, wat ook een voorwaarde voor de heffing is.

Leges

Vanaf 2017 wordt er vanuit het Besluit begroting en verantwoording (BBV) gevraagd om inzicht te verschaffen in de mate van kostendekking van de diverse producten. Aan de hand van de onderstaande tabel wordt verantwoording afgelegd of de tarieven inderdaad kostendekkend zijn geweest, ofwel of de werkelijke baten de gerealiseerde lasten niet hebben overschreden.

(bedragen x € 1.000)

Legesverordening	Lasten taakveld	Overhead	Totale lasten	Leges	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Burgerlijke stand	66	59	125	115	115	92%
BRP	31	30	61	39	39	64%
Reisdocumenten	692	241	933	853	853	91%
Rijbewijzen	299	165	464	416	416	90%
Omgevingsvergunning	2.095	1.719	3.813	3.244	3.244	85%
Totaal	3.183	2.214	5.397	4.667	4.667	86%

In 2018 is onderzoek gedaan naar de kostendekkendheid van de leges. Dit heeft geresulteerd in een betere onderbouwing van de kostendekkendheid van de leges. In bovenstaande tabel is rekening gehouden met de uitkomsten van dit onderzoek.

5.1.4 Overige belastingaangelegenheden

Uitvoering kwijtscheldingsbeleid

In de gemeente Helmond kan kwijtschelding worden aangevraagd voor de rioolheffing, de afvalstoffenheffing en bij eigendom van een woning die "onder water" staat de OZB. De gemeente Helmond maakt maximaal gebruik van de door wet- en regelgeving geboden beleidsvrijheid.

De gemeente toetst ambtshalve via het Inlichtingenbureau of belastingsschuldigen in aanmerking komen voor geautomatiseerde kwijtschelding. In 2018 ging het daarbij om 2.230 gevallen tegen 2.288 in 2017. Ook het totale aantal toegekende kwijtscheldingsverzoeken is enigszins gedaald, ten opzichte van het voorgaande jaar, 3.940 over het jaar 2018 tegen 3.553 in 2017.

Kostenonderbouwing leges

Een heldere kostenonderbouwing, als onderdeel van deze paragraaf wordt vanuit het vernieuwde BBV (Besluit begroting en verantwoording) voortaan voorgeschreven, om transparantie in de vaststelling van de leges te krijgen. Dit geldt niet alleen voor de leges, maar ook voor andere producten, zoals rioolheffing en afvalstoffenheffing, die aan de beperking van maximaal 100% kostendekkendheid moeten voldoen.

Ontwikkelingen WOZ

Op het terrein van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) zijn er een aantal ontwikkelingen. Zo worden aanslagbiljetten / WOZ-beschikkingen digitaal te ontsloten via Mijn Overheid. Bij de versturing van de aanslagen Gemeentelijke Heffingen 2018 zijn ongeveer 20.000 van de 43.000 aanslagbiljetten op deze wijze verzonden.

Daarnaast moeten met ingang van 2022 alle WOZ-woningtaxaties gebaseerd zijn op de gebruiksoppervlakte van de woning. Nu gebruiken gemeenten (waaronder Helmond) nog vaak de bruto inhoud van de woning om woningen met elkaar te vergelijken of een andere maatstaf om een woning op te meten. Naast het voordeel van uniformiteit heeft het gebruik van de gebruiksoppervlakte voor het meten van woningen voor de WOZ meer inhoudelijke voordelen. De belanghebbenden zullen de gemeten gebruiksoppervlakte herkennen, wanneer ze deze bijvoorbeeld vergelijken met informatie

in de markt. Het meetvoorschrift dat bij verkoopsites gehanteerd moet worden, is immers exact hetzelfde meetvoorschrift dat voor de WOZ-taxaties gebruikt wordt.

Voor het omzetten van deze waarden huren we tijdelijk twee medewerkers in. Momenteel is van ongeveer 17% van de woningen (bijna 7.000 objecten) de gebruiksoppervlakte bepaald. Het project zal naar verwachting in 2020 worden afgerond.

5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aan het realiseren van de doelstellingen van de gemeente zijn onvermijdelijk risico's verbonden. Hiertegen zijn diverse maatregelen te treffen, zoals verzekeren (overdragen van risico's) en voorzien in interne beheersingsmaatregelen (voorkomen en beheersen van het risico). Voor resterende risico's is het nodig financiële middelen vrij te houden om eventuele nadelen op te vangen, waarbij de uitvoering van gemeentelijk beleid gecontinueerd wordt.

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat deze paragraaf weerstandsvermogen de volgende informatie:

- Het beleid met betrekking tot de weerstandscapaciteit en risico's;
- Een inventarisatie van de beschikbare weerstandscapaciteit;
- Een inventarisatie van de benodigde weerstandscapaciteit (risico's);
- De relatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit;
- De basis set van voorgeschreven 5 financiële kengetallen.

5.2.1 Definities

Risico: Risico's zijn gebeurtenissen die het behalen van doelen belemmeren of vertragen.

Beschikbare weerstandscapaciteit: De weerstandscapaciteit is te omschrijven als de omvang van de direct beschikbare financiële middelen om onverwachte financiële tegenvallers op te vangen. Voor de gemeente Helmond worden de volgende posten gerekend tot het beschikbare weerstandscapaciteit:

- Algemene reserve
- Algemene reserve Grondbedrijf
- Algemene reserve Sociaal Domein
- Post onvoorzien
- Onbenutte belastingcapaciteit

Benodigde weerstandscapaciteit: Dit zijn de middelen die de gemeente Helmond nodig heeft om haar risico's financieel op te vangen en betreft feitelijk een financiële vertaling van de risico's.

Weerstandsvermogen: Geeft de relatie weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (middelen die beschikbaar zijn om risico's te dekken) en benodigde weerstandscapaciteit (de risico's die de gemeente loopt) van de gemeente Helmond.

Deze relatie wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen:

$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

5.2.2 Beleid omtrent weerstandscapaciteit en risico's

Integraal risicomanagement is het effectief en systematisch omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Dit heeft betrekking op alle typen risico's en op alle denkbare niveaus binnen de organisatie. De kans en impact van de risico's worden in kaart gebracht, evenals de risicobereidheid zodat de juiste beheersmaatregel kan worden genomen of er bewust voor kan worden gekozen het risico te accepteren.

Risicomanagement is een middel om op een gestructureerde manier risico's in beeld te brengen, te evalueren en beter te beheersen door er proactief mee om te gaan. Door al in een vroeg stadium na te

denken over de mogelijke risico's van bepaald beleid zijn deze nog te voorkomen of kunnen eventueel ernstige gevolgen ervan worden beperkt.

Risico's worden geïnventariseerd, voor zover mogelijk worden de financiële gevolgen bepaald en, als dat mogelijk is, worden beheersmaatregelen getroffen. De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de aard en omvang van de risico's. Ook bij goed financieel beheer kunnen onverwachte financiële gevolgen optreden. Dergelijke risico's kan de gemeente dragen door het achter de hand hebben van voldoende weerstandsvermogen.

Naast het aanhouden van een financieel weerstandsvermogen zijn er andere manieren om de financiële gevolgen van risico's op te vangen:

- Bepaalde gebeurtenissen zijn onverwacht, maar doen zich regelmatig voor in de loop van de tijd. Hiervoor neemt de gemeente de financiële gevolgen op in de begroting of in voorzieningen;
- Een aantal risico's vangen we op door specifieke bestemmingsreserves. Indien de omvang van deze reserves niet toereikend zijn, dan komt de Algemene reserve in beeld als risicoafdekking;
- Interne beheersmaatregelen;
- Bij investeringsprojecten nemen we een onvoorziene post mee;
- Risico's kunnen we beperken door het afsluiten van verzekeringen.

Binnen het risicomanagement van de gemeente Helmond worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Van ieder risico wordt een inschatting gemaakt van de financiële impact en de kans van optreden;
- Niet alle onderzochte risico's zijn te vertalen in een financiële omvang of bandbreedte. Deze risico's worden wel benoemd, maar niet in euro's uitgedrukt;
- Gestreefd wordt naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1,5. Dat wil zeggen dat alle risico's voor 1,5 maal gedekt kunnen worden vanuit de beschikbare weerstandscapaciteit.
-

5.2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is gedefinieerd als de omvang van de direct beschikbare financiële middelen om onverwachte financiële tegenvallers op te vangen.

De beschikbare weerstandscapaciteit kent zowel een incidentele als een structurele component.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat per 31 december 2018 uit:

(bedragen x € 1.000)	
Beschikbare weerstandscapaciteit	
Algemene reserve vrij aanwendbaar	26.675
Algemene reserve grondbedrijf	43.753
Post onvoorzien incidenteel	500
Incidentele weerstandscapaciteit	70.928
Onbenutte belastingcapaciteit	1.330
Structurele weerstandscapaciteit	1.330
Totale weerstandscapaciteit	72.258

Incidentele weerstandscapaciteit € 70,9 miljoen

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij aanwendbaar deel van de algemene reserve, de algemene reserve grondbedrijf en de post voor onvoorzien. De algemene reserves waarover de gemeente Helmond beschikt ten aanzien van achtervang Jeugd, Wmo en I-deel worden, gezien de onzekerheden, buiten de beschikbare weerstandscapaciteit gehouden.

Structurele weerstandscapaciteit € 1,3 miljoen

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit. De gemeente Helmond kan haar belastingen verhogen en haar heffingen kostendekkend maken om financiële tegenvallers op te vangen.

De omvang van de onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte tussen de feitelijke opbrengst uit het totaal van de onroerende zaakbelasting, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing enerzijds en de opbrengst die de gemeente zou moeten realiseren als zij een beroep zou doen op een aanvullende bijdrage op grond van artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (de zogenaamde artikel 12-norm) anderzijds.

Volgens die norm moeten de afvalstoffenheffing en de rioolheffing 100% kostendekkend zijn.

Voor de OZB-opbrengst was de artikel12-norm voor 2018 0,1952% van de WOZ-waarde. Het tarief voor woningen was in 2018 0,1665% van de WOZ-waarde. De tarieven voor de niet-woningen waren 0,235% (eigendom) en 0,1884% (gebruik) van de WOZ-waarde.

Uit de gehanteerde formule uit de meicirculaire volgt (Redelijk peil) volgt, dat de gemeente Helmond een gewogen gemiddelde OZB-tarief van 0,1819% kent en nog een ruimte van 1,33 mln. had voor het jaar 2018.

De kostendekking van afvalstoffen- en rioolheffing in de gemeente Helmond is net als de totale berekening van de onbenutte belastingcapaciteit in de onderstaande tabel terug te vinden.

Berekening onbenutte belastingcapaciteit

(bedragen x € 1.000)

Belastingcapaciteit	Huidige inkomsten	Maximale inkomsten*	Onbenutte capaciteit
OZB	21.340	22.670	1.330
Afvalstoffenheffing	8.480	8.480	0
Rioolheffing	9.330	9.330	0
Totaal	39.150	40.480	1.330

* Dit is de opbrengst aan OZB-belastingen, wanneer de tarieven gelijk zouden zijn aan de artikel 12-norm (0,1952% van de WOZ- waarde). Voor Afvalstoffen- en Rioolheffing geldt , dat kostendekking wordt bepaald op begrotingsbasis.

Gemeenten zijn in principe vrij om de hoogte van de OZB-tarieven te bepalen. Bestuurlijk is echter vastgelegd, dat de minister de gemeenten maant om de tariefstijging op macro-niveau te matigen, waarbij uitgangspunt is, dat de tariefstijging landelijk niet meer dan 3,2% mag zijn in 2018. Overigens zal de macro-norm vanaf 2019 los worden gelaten.

5.2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

De inventarisatie van de risico's en daarmee de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit geschiedt binnen de Gemeente Helmond door de specifieke risico's financieel te kwantificeren en algemene risico's te benoemen. De specifieke risico's zijn risico's die van toepassing zijn op Helmond. Allereerst wordt een inschatting gemaakt van de kans dat dit risico zich voordoet. Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Zeer klein (factor 0,1);
- Klein (factor 0,25);
- Midden (factor 0,5);
- Groot (factor 0,7);
- Zeer groot (factor 0,9).

Voor een aantal risico's zijn reeds beheersmaatregelen genomen. De kwantificering van deze beheersmaatregel brengen we in mindering op het risico. Per saldo ontstaat dan een restrisico. Het totaal aan restrisico resulteert dan in de benodigde weerstandscapaciteit. Naast de specifieke risico's kennen alle gemeenten ook algemene risico's. De verschillende risico's lichten we in de volgende paragraaf toe.

Specifieke risico's

Onderstaand het overzicht van de gekwantificeerde risico' en hiermee de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente Helmond.

(bedragen x € 1.000)

Nr.	Risico's	I/S	Kans	Grondslag risico's	Beheersing	Dekking	Restrisico
1.	Juridische claims	I	0,50	200			100
2a.*	3-Decentralisaties	I	0,50	6.700	Reserve sociaal domein	3.350	0
2b.*	Participatiewet BUIG	S	0,50	3.700	Reserve I-deel	1.850	0
3a.*	Verstrekke geldleningen	I	0,05	20.700			1.035
3b.*	Borgstellingen	I	0,05	34.700			1.735
4.	Leegstand Vastgoed	I	0,10	7.000			700
5.	Vennootschapsbelasting	I/S	0,10	1.000			100
6.	Regeling specifieke uitkering sport	S	0,25	200			50
7.	Fiscale claims	I	0,50	PM			PM
8.	Calamiteiten	I	0,10	6.000			600
9.*	Extra onderhoud door degeneratie	I	0,50	300			150
10.	Claim afval	I	0,50	1.900	Reserve Afvalstoffen	950	0
	Risico's Algemeen						4.470
11.	Grondbedrijf			38.630			38.630
	Risico's Grondbedrijf			38.630			38.630
	Totale restrisico Algemeen en Grondbedrijf						43.100

*gewijzigde risico's t.o.v. begroting 2018

Ad 1. Juridische claims

Binnen de gemeente Helmond dreigen er enkele juridische risico's, deze afzonderlijke risico's betreffen de juridische claims en worden samengevoegd tot één juridische risico. Het gaat daarbij in totaal om een mogelijk risico van afgerond € 200.000.

Ad 2a. Sociaal domein

De programma's Zorg & Welzijn en Jeugd & Onderwijs staan in het kader van de decentralisaties Sociaal Domein. De uitvoering hiervan brengt risico's met zich mee die lastig zijn te kwantificeren. De grootste risico's hebben betrekking op de uitgaven in het kader van Jeugdzorg. In 2018 was sprake van een financieel tekort. Dit is gedekt vanuit incidentele middelen. Vanwege onzekerheden over rijksinkomsten en bestedingen, in combinatie met een hoge tarievenstructuur, is sprake van een verhoogd risicoprofiel.

Het financieel resultaat van het sociaal domein wordt met de algemene reserve Sociaal Domein verrekend. Deze reserve is de eerste financiële buffer voor onzekerheden op korte en middellange termijn. De stand van de algemene reserve is voldoende om de risico's voor de komende 2 a 3 jaar op te vangen. Inmiddels zijn aanvullende maatregelen in gang gezet om meer grip te krijgen op de uitgaven. Een van deze maatregelen is het verstevigen van het contractmanagement binnen de gemeente.

Ad 2b. Participatiewet BUIG

Een overschrijding op het budget voor de gebundelde uitkering (rijksbijdrage BUIG ter financiering van de uitkeringen Participatiewet) tot maximaal 5% komt volledig voor rekening van de gemeente. Voor de overschrijding tussen 5% en 12,5% wordt de helft gecompenseerd. Vanaf 12,5% vindt volledige rijkscompensatie plaats. Bij deze open einderegeling is het risico op een overschrijding van het budget aanwezig. Dit heeft zich in 2018 niet voorgedaan.

Het totale budget op grond van de Participatiewet bedroeg in 2018 bijna € 42 miljoen. Het mogelijke eigen risico bedraagt ca. € 3,7 miljoen. De waardering van dit structurele risico is 50% en deze kunnen we voor ca. 2 jaar opvangen binnen de algemene reserve i-deel.

Met ingang van 1 januari 2016 voert de gemeenschappelijke regeling Senzer de participatiewet uit voor de zeven deelnemende gemeenten. Na inzet van het eventuele weerstandsvermogen van Senzer, blijft de eindverantwoordelijkheid voor dit risico bij de afzonderlijke gemeenten. In 2018 heeft zich geen tekort voorgedaan op het budget en wordt er ook geen beroep op deze reserve gedaan te worden.

Ad 3a/b. Verstrekte geldleningen en borgstellingen

Het volume van verstrekte geldleningen is ten opzichte van vorig jaar afgenomen, doordat de aflossingen hoger waren dan de nieuw aangegane leningen. Hierdoor is ook het risico afgenomen ten opzichte van voorgaande jaren.

Het totaal aan verstrekte geldleningen bedraagt eind 2018 € 20,7 miljoen en de gewaarborgde geldleningen € 34,7 miljoen. Op basis van het vastgestelde leningen- en borgstellingenbeleid bedraagt het risico 5% van de totaal uitstaande geldleningen. Het waarschijnlijke risico is dan € 2,77 miljoen.

Ad 4. Leegstand vastgoed

De totaal geraamde huuropbrengsten bedragen ongeveer € 7 miljoen. Het risico van leegstand vangen we voor de relatief lage huren op binnen de exploitatie. Enkele panden staan nog leeg, waarmee leegstandskosten gepaard gaan. Hiernaast gaat het om gedeeltelijke en veelal tijdelijke leegstand in verzamelgebouwen. Mede afhankelijk van het economische klimaat kan de vraag naar

huisvesting in relatie tot het totale aanbod beperkt zijn, waardoor huur- en koopprijzen onder druk kunnen komen te staan. Ook de verkoop van lege panden blijft moeilijk. Uiteraard zetten we ons veel in om de ruimtes/panden te verhuren. Zo mogelijk verkopen we panden voor zover ze een minder prominente maatschappelijke functie hebben en de biedingen marktconform zijn. Door het planmatig aangepakte onderhoud in de gemeentelijke gebouwen in de afgelopen jaren en de uitgevoerde maatregelen op veiligheidsgebied (brand, legionella, wateraccumulatie, electra-keuringen e.d.) lijken de risico's op technisch gebied wat beperkter, maar dat neemt niet weg dat zich altijd een calamiteit kan voordoen.

Het uitgangspunt is dat we tegenvallende verhuurinkomsten en leegstand afdekken binnen de exploitatie Vastgoed.

Ad 5. Vennootschapsbelasting

De gemeente is vanaf 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Voor het indienen van de aangifte over het jaar 2016 werd meerdere keren uitstel verleend vanwege lopende discussies over meerdere onderwerpen tussen belastingdienst, gemeenten en fiscaal intermediairs. In februari 2019 is de aangifte over 2016 ingediend met een fiscaal verlies van ruim 1,8 miljoen. Daardoor is over 2016 geen vennootschapsbelasting verschuldigd. Voor het indienen van de aangifte over 2017 is uitstel verleend. Bij de berekeningen die hebben geleid tot de aangifte over 2016 zijn ook prognoses gedaan voor de jaren 2017 en 2018. De verwachting is dat ook over 2017 en 2018 geen vennootschapsbelasting verschuldigd is.

Het risico blijft bestaan dat de belastingdienst de aangifte over 2016 niet zal volgen en correcties zal toepassen waardoor het fiscaal resultaat positief zal worden. Hierdoor is het mogelijk dat alsnog vennootschapsbelasting betaald zal moeten worden. Ook de eerder prognoses over 2017 en 2018 kunnen daardoor beïnvloed worden. Het risico bestaat dat alsnog belasting betaald zal moeten worden.

Ad 6. Regeling Specifieke Uitkering Sport

Per 1 januari 2019 is de BTW-sportvrijstelling uitgebreid. Daardoor vervalt het recht op aftrek van voorbelasting bij investerings- en exploitatiekosten bij sportaccommodaties, waardoor de gemeente in een financieel nadeligere positie terecht komt. Voor de schade die daardoor ontstaat, is een compensatieregeling getroffen in de vorm van een specifieke uitkering. Het risico bestaat dat de hogere kosten niet geheel gecompenseerd worden omdat er landelijk slechts een vast bedrag is gereserveerd voor de specifieke uitkering. Wanneer de claims van gemeenten het gereserveerde bedrag overstijgen zal de uitkering naar evenredigheid worden verlaagd.

Ad 7. Fiscale claims

Ten aanzien van diverse (fiscale) onderwerpen is het mogelijk dat er een claim van de belastingdienst kan ontstaan. Dit wordt veroorzaakt door de complexiteit van de fiscale wetgeving en de verwevenheid daarvan in alle (financiële) processen binnen de gemeente. De afzonderlijke risico's worden samengevoegd tot één fiscaal risico. De belastingdienst kan eventuele fouten herstellen over de periode van de afgelopen 5 jaar waardoor het financieel risico aanzienlijk kan zijn. In 2018 is met de belastingdienst een vaststellingsovereenkomst gesloten waarmee de discussie over de fiscale gevolgen van de fraudezaak werd beëindigd. Dit heeft geen gevolgen voor de inschatting van het risicobedrag.

Ad 8. Calamiteiten

Calamiteiten en (natuur)rampen hebben een grote impact en schade op de Helmondse bevolking. Hierbij kunnen grote schades ontstaan die niet door verzekering worden gedekt. Met calamiteitenplannen en overleg met de ketenpartners (politie, veiligheidsregio, GGD etc.) wordt dit

risico zoveel mogelijk beheerst. De kans dat zich een calamiteit voordoet is zeer laag, maar heeft wel een grote impact, geschat op € 6 miljoen. Hetgeen een restrisico betekent van € 600.000.

Ad 9. Extra onderhoud voor degeneratie

De gemeente Helmond ontvangt vergoedingen als bedrijven nieuwe kabels en leidingen gaan leggen. Hiervoor moet huidig areaal opengebrouwen worden. Dit leidt tot een verlies van de levensduur en hieraan zijn kosten verbonden. De vergoeding omslaat de kosten noodzakelijk om het areaal te herstellen (korte termijn) en de vergoeding voor de versnelde afschrijving als gevolg van een vermindering van de resterende levensduur (lange termijn). Een groot deel van de verplichting ligt dus verder in de toekomst dan één kalenderjaar. De verwachting is dat met de komende verglazing van de gemeente de ontvangsten sterk zullen toenemen terwijl de kosten op de langere termijn plaatsvinden. Het risico is aanwezig dat de continuïteit van het huidige kwaliteitsniveau van het areaal binnen de gemeente Helmond niet gehandhaafd kan worden. Wij schatten dit risico op € 300.000.

Ad 10. Claim afval

Door Attero is bij de gemeenten (via de Metropoolregio Eindhoven) een claim neergelegd in verband met het vermeend niet nakomen van de aanleververplichtingen. Door de gemeenten wordt deze claim betwist. Door het Nederlands Arbitrage Instituut is inmiddels een definitieve uitspraak gedaan over de periode t/m 2014. Hierin zijn de gemeenten in het gelijk gesteld. Uw raad is hierover tussentijds geïnformeerd. M.b.t. 2015 loopt momenteel nog een arbitragezaak en is in eerdere uitspraken Attero in het gelijk gesteld. Over de periode 2016 tot en met januari 2017 (contracten Attero m.i.v. 1-2-2017 afgelopen) is vooralsnog niets bekend. De gemeenten, vertegenwoordigd in de Metropoolregio Eindhoven, moeten derhalve rekening houden met een eventuele toekenning van de claim van Attero over de periode 2015 t/m januari 2017. De verwachting is dat rond de zomer van 2019 er een gerechtelijke uitspraak komt. In het slechtste geval de claims van Attero gehonoreerd worden, zal daar waarschijnlijk in eerste aanleg het eigen vermogen van de MRE voor ingezet moeten worden (hierover heeft binnen de MRE evenwel nog geen besluitvorming plaatsgevonden). Mocht dit eigen vermogen daarna niet langer meer toereikend zijn, dan zullen de in de MRE deelnemende gemeenten (waaronder Helmond) dan eventueel dus een aanvullende bijdrage aan de MRE moeten doen. In de reserve Afvalstoffenheffing zijn voldoende middelen opgenomen om dit risico af te dekken, tot het moment dat hierover volledige duidelijkheid is.

Ad 11. Grondbedrijf

Het grondbeleid van de gemeente Helmond is uitgewerkt in de nota grondbeleid 2017-2020. Voor een nadere onderbouwing en toelichting daarop wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

In de resultaten van de Bouwgronden in Exploitatie (BIE), zoals die in deze jaarrekening zijn opgenomen, is zoveel mogelijk rekening gehouden met de op dit moment bekende omstandigheden en feiten. Naast deze omstandigheden en feiten zijn er echter ook nog onvoorziene risico's. Het grondexploitatieproces is namelijk een langlopend proces. De einddata van de langstlopende projecten (Brandevoort 2 1 januari 2031 en Automotive Campus 1 januari 2038) liggen nog ver weg. De verhouding tussen deze onvoorziene risico's in de grondexploitatie en de middelen die we hebben om deze risico's op te vangen bepaalt de ratio van het weerstandsvermogen grondbedrijf.

In onderstaande risicoanalyse wordt de ratio weerstandsvermogen nader uitgewerkt op basis van een risicoanalyse op projectniveau. Om de ratio te kunnen bepalen wordt als eerste inzicht gegeven in de hoogte van het weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen Grondbedrijf

Algemene reserve Grondbedrijf		€	45,7 miljoen
Af: resultaat 2018	-/-	€	<u>2,0 miljoen</u>
Algemene reserve Grondbedrijf na winstbestemming		€	43,7 miljoen

Risicoanalyse op basis van scenario's

Voor de BIE met de grootste omvang zijn nieuwe objectieve risico analyses gemaakt waarbij op grond van een aantal scenario's gesimuleerd is wat de gevolgen kunnen zijn van die scenario's, zoals bijvoorbeeld afwijkend inflatiepercentage en bandbreedte bij geraamde kosten en opbrengsten. Het resultaat van deze verzameling simulaties geeft een beeld van de omvang van de specifieke risico's op de grondexploitaties.

Het totaalbedrag leidt tot een risico van circa € 37,2 miljoen. Om een volledig beeld te krijgen van de risico's op projectniveau moet ook rekening gehouden worden met project specifieke risico's die van toepassing kunnen zijn in de toekomst. Alleen voor project Brandevoort I is een specifieke risico benoemd. Dit betreft de termijn waarop de semi permanente school vertrekt en wordt ingeschat op circa € 1,4 miljoen.

Uitgaande van de risico analyse op basis van scenario's en bovenstaand specifiek project risico wordt daarmee het totale risico op projectniveau ingeschat op € 38,6 miljoen.

Zoals gezegd is de algemene reserve grondbedrijf na winstbestemming € 43,7 miljoen. De winstverwachting op de winstgevende grondexploitaties tegen contante waarde bedraagt € 19,8 miljoen. Het totale weerstandsvermogen om onvoorzienbare risico's op te vangen binnen de Bouwgronden in Exploitatie bedraagt daarmee € 63,5 miljoen.

Algemene risico's

Omgevingswet

De Omgevingswet bundelt en moderniseert in 1 wet alle wetten voor de leefomgeving. Vanaf 2021 treedt deze wet in werking. De gemeente krijgt hierdoor meer beleidsvrijheid. Het voorbereiden op de komst van de omgevingswet is een complex en intensief traject. Daarbij worden diverse risico's onderkend. Risico's kunnen zich voordoen ten aanzien van het proces, aanwezige kennis en kunde in de organisatie, samenwerking met onze ketenpartners, aansluiting digitale stelsel, betrokkenheid van de omgeving, gewenste en noodzakelijke besluitvorming. Het voorbereiden van de komst van de Omgevingswet vergt een complex en intensief traject.

WNRA

Op 1 januari 2020 treedt de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren in werking (WNRA). Hiermee gaan ambtenaren over naar een nieuwe rechtspositie. Dit heeft o.a. de volgende gevolgen:

- Het reguliere arbeidsrecht wordt van toepassing op het merendeel van de overheidswerknemers.
- Arbeidsrechtelijke zaken zullen mee overgaan in 2020.

Deze omvangrijke transitie brengt juridische, financiële en personele risico's met zich mee.

Economische ontwikkelingen

Economische ontwikkelingen leiden tot hogere aanbestedingslasten, die mogelijk een druk legt op zowel de exploitatielasten en de investeringslasten.

Daarnaast zijn de volgende algemene risico's te benoemen:

- Ontwikkelingen Gemeentefonds (incl. herverdeling) en aanvullende bezuinigingen .
- Bezuinigingen en frictiekosten
- Planschades, fiscale claims en overige juridische geschillen
- Schade als gevolg van bestuurlijk of ambtelijk handelen

5.2.5 Relatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen geeft de relatie weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (middelen die beschikbaar zijn om risico's te dekken) en benodigde weerstandscapaciteit (de risico's die de gemeente loopt) van de gemeente Helmond. Deze relatie wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen. Voor de gemeente Helmond bedraagt deze ratio:

$$€ 72,3 \text{ miljoen} / € 43,1 \text{ miljoen} = 1,68$$

Een ratio die lager is dan 1,0 duidt op een kwetsbare financiële positie omdat de beschikbare weerstandscapaciteit niet voldoende is om de geïdentificeerde risico's af te dekken. Een ratio van bijvoorbeeld 2,0 of hoger geeft aan dat er meer middelen beschikbaar zijn dan er worden ingezet en kan erop duiden dat onnodig middelen in reserve worden gehouden waardoor bijvoorbeeld ambities onnodig op de "reservelijst" blijven staan.

De ratio geeft een goed beeld van de verhouding beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit. Het is echter geen wetmatigheid dat bij een ratiowaarde kleiner dan 1,0 of groter dan 2,0 direct geanticipeerd moet worden op maatregelen in de middelensfeer. Niet alle geïdentificeerde risico's doen zich tegelijkertijd voor.

5.2.6 Financiële kengetallen

De kengetallen van het BBV geven nadere informatie over de financiële positie van de gemeente. We berekenen de kengetallen op basis van een prognose van het balansbeeld. De kengetallen geven het volgende beeld:

Kengetallen		Jaarstukken	Begroting	Jaarstukken
		2017	2018	2018
1.a	Netto schuldquote	42,2%	48,1%	37,4%
1.b	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	35,4%	48,1%	31,2%
2.	Solvabiliteitsratio	55,7%	54,6%	49,4%
3.	Structurele exploitatieruimte	-0,2%	-2,3%	-2,2%
4.	Grondexploitatie	49,5%	34,7%	40,3%
5.	Belastingcapaciteit	103,3%	103,7%	104,1%

De onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie geeft geen aanleiding tot bijsturing.

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De gecorrigeerde netto schuldquote geeft aan hoeveel van de vermogensbehoefte van de gemeente zelf (dus exclusief derden) extern gefinancierd is.

Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen de 0% en 90%. Voorzichtigheid is geboden als de netto schuldquote tussen de 100% en 130% ligt, aldus de VNG. Helmond scoort hier goed, de druk van de rentelasten en aflossing kan opgevangen worden binnen de exploitatie.

Solvabiliteitsratio

Solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het kengetal geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal aan. Een solvabiliteit van ongeveer 50% geeft aan dat de helft van het totale vermogen van de gemeente gefinancierd is met eigen vermogen. Er is geen probleem voor de financiële positie, tegenover de schulden staat voldoende eigen vermogen.

Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. In Helmond is het percentage gedaald van 49,5% in 2017 naar 40,3% in 2018. Hoe hoger het percentage hoe groter het financieel risico gegeven de huidige marktomstandigheden.

Structurele exploitatieruimte

Bij de structurele exploitatieruimte betekent een positief percentage dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in een bepaald jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het voorgaande jaar en uit te drukken in een percentage.

De totale woonlasten voor Helmond staan met 104,1% in de buurt van het landelijk gemiddelde op basis van de cijfers van het Coelo.

5.3 Onderhoud kapitaalgoederen

5.3.1 Algemene inleiding

Tot de kapitaalgoederen in de openbare ruimte rekenen we onder andere de wegen, civiele werken, riolering, het water en het groen in de stad. Kapitaalgoederen kennen kosten voor afschrijving en voor onderhoud. Voor kapitaalgoederen in de openbare ruimte hanteren wij door de gemeenteraad vastgestelde afschrijvingstermijnen, op basis van de economische levensduur. Met het onderhoud van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Onderhoud bestaat uit dagelijks onderhoud, groot onderhoud, technische vervanging en renovatie. We streven ernaar om werkzaamheden in de openbare ruimte zoveel mogelijk integraal uit te voeren.

Het kwaliteitsniveau is daarbij in grote mate bepalend voor de kosten. Het is derhalve zaak om door middel van onderhoudsplannen een goed evenwicht te vinden tussen minimaal acceptabel en een eventueel hoger gewenst kwaliteitsniveau met de daaraan verbonden extra kosten. Bovendien worden door het periodiek actualiseren van deze plannen knelpunten tijdig zichtbaar en kunnen zo mogelijk voorkomen worden. In geval van discrepanties tussen het afgesproken onderhoudsniveau en de beschikbare budgetten worden beleidsbijstellingen opnieuw door het college bepaald en aan de raad ter vaststelling voorgelegd. Te denken valt aan het bijstellen van het kwaliteitsniveau, het bijstellen van het budget, het oplossen van knelpunten door incidentele impulsen, een kostenbesparende werkwijze, afstoting, functieverandering et cetera.

In de gemeente gelden de onderstaande door college vastgestelde onderhoudsplannen.

Onderhoudsplannen	Planperiode
Beheerplan Wegen	2014-2018
Programma Onderhoud Wegen	2018
Openbare verlichting	2014-2018
Verkeersregelinstallaties	2014-2018
Civieltechnische. Kunstwerken	2013-2017
Waterlopen / waterpartijen	continue
Rioleringen GRP 2010-2015*	2010-2015
Operationeel Programma Riolering	2018
Camera's Veiligheid Openbare Ruimte	2011-2025
Bomenbeheerplan	2015-2025
Beheerplan Groot Goor	2010-2020
Uitvoeringsplan voor de inrichting en het beheer van het natuurgebied De Bundertjes	2018-2028
Nota Natuurlijk Buiten Spelen!	

*verlengt t/m 2018

Overzicht onderhoud	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019
Wegen e.d. (x 1.000 m²)			
Elementverhardingen	3.295	3.253	3.267
Asfaltverhardingen	2.090	2.068	2.092
Halfverhardingen	399	437	435
VRI's	65	65	65
Lichtpunten en -masten	24.800	25.094	25.316
Openbaar groen (ha)			
Bossen e.d.	552	552	626
Stedelijk groen	512	512	441
Recreatiegebieden	66	66	66
Bomen in onderhoud (aantal)	50.000	50.000	50.100
Water e.d.			
Oppervlakte water (ha)	54,6	54,6	89
Watergangen en -wegen in onderhoud	155 km	155 km	157 km
Vijvers	14	14	24
Duikers	1.113	1.113	1.127
Riolering	706 km	710 km	716 km
Hoofdgemalen	70	70	70
Drukrioolgemalen	138	128	135
Bergbezinkbassins	16	16	17

5.3.2 Wegen

Beheerplan, Programma Onderhoud Wegen c.a. (POW)

In 2018 is de kwaliteitsachterstand op het verhardingsareaal gelijk gebleven. De kwaliteitsachterstand bedraagt nog steeds 1 jaar zoals dat in 2014 ook al het geval was.

Financieel resultaat

Op basis van de inspectieresultaten is in 2018 via het uitvoeren van de maatregeltoets de meerjarenplanning voor wegen opgesteld voor de periode van 2019 t/m 2023. Deze meerjarenplanning bestaat uit investerings- en onderhoudsprojecten.

Voor een aantal belangrijke hoofdwegen zijn in 2018 onderzoeken uitgezet om te kunnen bepalen welke maatregelen nodig zijn voor het in stand houden van deze wegen. Het betreffen Vossenbeemd, Weg door de Rijpel, Deurneseweg, Rochadeweg en Rijpelbaan.

Vossenbeemd

Vossenbeemd was uit visueel-technisch oogpunt het meest urgent. Derhalve is aan dit verhardingsonderzoek prioriteit gegeven. Het verhardingsonderzoek bevestigt de urgentie van het nemen van maatregelen. Vossenbeemd is daarom opgenomen in de meerjarenplanning onderhoud en investeringen 2019 t/m 2023. Met het uitvoeren van investeringsmaatregelen op Vossenbeemd

blijft de kwaliteitsachterstand op het volledige verhardingsareaal gelijk aan 1 jaar in relatie tot de meerjarenplanning 2019 t/m 2023.

Weg door de Rijpel

Ook voor Weg door de Rijpel is een onderzoek uitgevoerd. De technische theoretische restlevensduur varieert van 3 tot 18 jaar. Om gericht grootschalig onderhoud uit te voeren of investeringen te doen zal minimaal een lange termijn visie op de weg en bij voorkeur een wijkvisie moeten worden opgesteld. Zo lang deze visie er niet ligt is grootschalig ingrijpen onverantwoord gelet op de hoge kosten. De weg wordt daarom voorlopig in stand gehouden door middel van kleinschalig onderhoud de komende jaren (lapwerk). Vooral nog wordt uitgegaan van grootschalig onderhoud en grote investeringen na 2023.

Deurneseweg, Rochadeweg en Rijpelbaan

De Deurneseweg, Rochadeweg en Rijpelbaan vertonen de eerste tekenen van het naderen van het einde van de levensduur. De onderzoeken zijn nog niet afgerond. Maar gelet op de eerste resultaten van het onderzoek zijn grootschalig onderhoud en grote investeringen waarschijnlijk nog niet aan de orde in de periode 2019 t/m 2023.

Gelet op de bevindingen van bovengenoemde hoofdwegen kan Vossenbeemd worden uitgevoerd binnen de meerjarenplanning 2019 t/m/ 2023. De kwaliteitsachterstand op het verhardingsareaal blijft hiermee gelijk aan 1 jaar. Voor Weg door de Rijpel, Deurneseweg, Rochadeweg en Rijpelbaan geldt dat grootschalig onderhoud en/of grote investeringen waarschijnlijk achterwege kunnen blijven tot na 2023.

Onderhoudsniveau

Voor het beheer en onderhoud van verhardingen worden landelijke richtlijnen gehanteerd. Er wordt onderscheid gemaakt in beeldkwaliteiten (A+, A, B, C en D) die tevens gerelateerd worden aan zwaarteklassen voor de wegen. Beeldkwaliteit D is achterstallig onderhoud. Het overgrote deel (90%) van het verhardingsareaal voldoet aan beeldkwaliteit A of A+. In onderstaande tabel is de kwaliteit van de verharding weergegeven in relatie tot het percentage verhardingen. De resultaten zijn gebaseerd op de wegininspectiegegevens van 2017.

Kwaliteit	Asfaltverharding (%)	Elementenverharding (%)
A+	70,7	70,1
A	20,9	23,8
B	4,5	1,2
C	0,3	0,4
D	3,6	4,5

Planning

Van het onderhouds- en investeringsprogramma 2018 is ongeveer 20% afgerond in 2018. De uitvoering van de investeringsprojecten Varenschut, Tamboerijnstraat en Steenovenweg / Gasthuisstraat worden in 2019 opgestart en opgeleverd. Dit komt doordat de Varenschut doorgeschoven is naar 2019. Varenschut betreft het grootste deel van het budget, zo'n 70%.

5.3.3 Onderhoudsplan kunstwerken

Helmond beschikt over een vastgesteld Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken 2013-2017, dit plan wordt in 2019 vervangen door een nieuw plan. Per 31 december 2018 telt de gemeente 171 civieltechnische kunstwerken (incl. fontein) en 18,6 km water- en/of grondkeringsvoorzieningen. De totale vervangingswaarde is geschat op ca. € 186 miljoen (prijsspeil 2018). Hierin zijn, ten opzichte van

2017, de volgende civieltechnische kunstwerken toegevoegd; Onderdoorgang kasteelherenlaan en een 7-tal fietsers en voetgangers bruggen in Brandevoort en Suytkade.

In 2018 is de houten vlonder bovenop het wijkcentrum Dierdonk vervangen door een nieuwe groenere inrichting en de toren bovenop het wijkcentrum is geschilderd. In de wijk Akkers zijn een 2-tal fietsers en voetgangers bruggen voorzien van een nieuwe slijtlaag en bij sluis 9 zijn de kwelschermen tijdelijk hersteld in afwachting van de geplande vervanging.

Voor de nieuwe sluisen 8 en 9 is de voorbereiding in volle gang. Er is besloten om beide sluisen gelijktijdig te vervangen om zo de hinder voor de scheepvaart en de daaraan gerelateerde bedrijven te minimaliseren.

5.3.4 Waterlopen/waterpartijen

Helmond beschikt over een digitaal onderhoudsplan voor alle waterlopen en vijvers. De waterlopen en vijvers zijn in 2018 opgenomen in het algemene beheersysteem (Obsurv). Hierdoor wordt de koppeling met de BGT vergemakkelijkt. Een aantal stedelijke wateren is opgenomen op de Legger van het waterschap, waardoor het waterschap onderhoudsplichtig is. In veel gevallen voert de gemeente nog steeds het onderhoud uit in deze wateren, maar ontvangt daarvoor een vergoeding van het waterschap. In 2018 zijn de oevers van de gracht van Binderen hersteld. Tevens is er op diverse locaties gesnoeid om het onderhoud beter te kunnen uitvoeren.

5.3.5 Onderhoudsplan rioleringen (GRP, OPR en Waterplan)

In het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2010-2015 (verlengd t/m 2018) zijn de keuzes voor de wettelijke taken met betrekking tot afvalwater, hemelwater en grondwaterstand verwerkt. In dit wettelijk verplichte plan is ook het beheer en onderhoud van riolering en aanpalende voorzieningen vastgelegd (vervangingswaarde alle voorzieningen €343 miljoen/prijspeil 2011). De jaarlijkse werkzaamheden, waaronder de vervangingswerken, zijn opgenomen in het Operationeel Programma Rioleringen (OPR 2018). De kwaliteit van onze riolering is op een acceptabel niveau. De kwaliteitsbewaking is gebaseerd op inspecties volgens de NEN-normen en de resultaten hiervan zijn de basis voor te nemen maatregelen.

Een aspect dat steeds belangrijker wordt, is het voorkomen van wateroverlast/waterschade bij hevige regenval. Op basis van de uitgangspunten van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie, wordt er in 2019 een klimaatstresstest uitgevoerd, waarbij wateroverlast een van de te onderzoeken aspecten is. Tevens wordt in 2019 in samenwerking met het waterschap een nieuw GRP op- en vastgesteld.

5.3.6 Onderhoudsplan groen

Areaal gegevens

Deze cijfers wijken af ten opzichte van voorgaande jaren doordat het beheersysteem dat in 2016 is geïntroduceerd verder is geactualiseerd. Door actualisatie zijn de hoeveelheden exacter benoemd. Er is een consequentere lijn gekozen in de scheiding tussen stedelijk gebied en buitengebied, hetgeen tot een verdere verschuiving heeft geleid in de oppervlakken groen en de aantallen bomen.

Nadere toelichting over het uitgevoerde onderhoud in 2018

Er heeft conform planning cyclisch jaarlijks onderhoud plaatsgevonden aan beplantingsvakken, bomen, gazons, dierenparken, etc. Zo zijn onder meer het gras gemaaid, onkruid verwijderd,

beplantingen gesnoeid en blad in beplanting verwijderd. Er is ongedierte bestreden en de dieren in de kinderboerderij zijn verzorgd.

Er heeft conform planning cyclisch meerjaarlijks onderhoud plaatsgevonden. Onder meer zijn bomen op kwaliteit gecontroleerd en zo nodig gesnoeid, beplantingvakken en bomen zo nodig ingeboet.

Er heeft conform planning gecombineerd met investeringen groot onderhoud plaatsgevonden. Zo zijn in overleg met omwonenden plantvakken gerenoveerd (al dan niet met riolerings- of verkeersprojecten gecombineerd) straten opnieuw ingericht met bomen, parkrenovaties voorbereid en zover de budgetten dat toelieten uitgevoerd.

Onderhoudsachterstanden

Het cyclisch jaarlijks- en meerjarenonderhoud van het groen blijft op peil, waarmee een belangrijk deel van het groene kapitaal in de openbare ruimte zeker is gesteld. Bezuinigingen van voorgaande jaren zijn opgevangen door op plaatsen waar dit mogelijk is te blijven kiezen voor beplantingen of onderhoudsvormen die minder kostbaar zijn in onderhoud en er is meer voor ecologisch maaibeheer gekozen.

5.3.7 Onderhoudsplan gebouwen

Resultaten

De afgelopen jaren is een groot aantal projecten, zowel op het gebied van renovatie, onderhoud en nieuwbouw gestart dan wel opgeleverd. De verduurzaming blijft de komende jaren een belangrijk uitgangspunt. De voorbereiding en uitvoeringsbegeleiding vindt voor het grootste deel door eigen medewerkers plaats. Het uitvoerend werk zelf is ondergebracht bij aannemers.

Een aantal van deze projecten zijn:

- Realisatie definitief theater in de OLV-kerk
- Asbestsanering en groot onderhoud Kasteel;
- Verbouwing Patronaat tot ambachtscentrum;
- Opstellen en uitvoeren van het contracten-onderhoud;
- Onderhoud gemeentelijke gebouwen;
- Geluidsaneringsprojecten Spoorzone en Kasteelherenlaan;
- Diverse onderhouds- en uitbreidingsprojecten basisscholen;
- Diverse kleinschalige bouwkundige onderhoudsprojecten.

De uitvoering van het onderhoud aan de gemeentelijke objecten geschiedt planmatig aan de hand van de MOP's (meerjarenonderhoudsplanningen). In 2015 zijn deze allemaal geactualiseerd, daarnaast worden deze doorlopend geactualiseerd naar aanleiding van mutaties in panden en het gebruik.

Doorgaans zijn onderhoudsprojecten relatief klein van omvang, maar hiernaast worden ook grotere projecten gestart en (deels) uitgevoerd om panden verhuurgeschikt te maken.

De veiligheidsaspecten in gemeentelijke gebouwen genieten hoge prioriteit. Veelal is dat contractueel geregeld (liftkeuringen, controle van de brandmeldinstallaties, blusmiddelen, verwarmingsketels). Daarnaast wordt ook continu gekeken naar de toegankelijkheid van onze gebouwen.

Duurzaamheid

In de komende jaren zullen meerdere duurzaamheidsmaatregelen (led-verlichting, na-isolatie van daken, groene daken/gevels, gevels en pompen, HR-ketels met slimme besturingen, zonnepanelen, e.d.) uitgevoerd worden. Daar waar koppelingen mogelijk zijn, zullen ze gelijktijdig met de reguliere

onderhoudswerkzaamheden in uitvoering worden gebracht. De duurzaamheidsmaatregelen voor scholen worden meegenomen het IHP onderwijshuisvesting.

Met ingang van de begroting 2016 zijn de budgetten (onderhoud, energie, belastingen, verzekeringen, huren) ten aanzien van gebouwen binnen een beleidsterrein van een programma opgenomen. Voor die gebouwen die niet direct onder te brengen zijn binnen een beleidsterrein van een programma zijn de budgetten opgenomen onder HP890 overige gemeentelijke eigendommen.

Het totale onderhoudsbudget in 2018 bedraagt ca. € 3.037.000. De werkelijke onderhoudskosten in 2018 bedragen ca. € 2.209.000. De oorzaak hiervan is dat onderhoudsprojecten deels zijn doorgeschoven naar 2019 en volgende jaren.

5.4 Financiering

5.4.1 Algemene inleiding

Ook in 2018 was de rente op zowel de geld- als de kapitaalmarkt nog historisch laag. De rente op de kapitaalmarkt vertoonde weliswaar in de verschillende maanden wat schommelingen, maar is over de periode van een jaar bezien toch redelijk stabiel. Kort geld (< 1 jaar) blijft onveranderd tegen negatieve rentes beschikbaar. Voor onze gemeente heeft dit geen effect gehad omdat er geen financieringsbehoefte is geweest. Met een liquiditeitsverloop van vooral creditsaldi, hebben we ook dit jaar weer regelmatig onze overvloedige liquide middelen tijdelijk moeten stallen in de schatkist bij het Rijk via het schatkistbankieren.

Sinds 2013 verstrekken wij alleen nog leningen en borgstellingen die voldoen aan de uitgangspunten van de notitie 'leningen- en borgstellingen beleid'. Dit jaar zijn er geen nieuwe leningen verstrekt en hebben we alleen borgstellingen afgegeven met achtervang van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw.

5.4.2 Treasury: Risicobeheer

Treasury is het sturen en beheersen, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden en het afdekken van rente en kredietrisico's. De treasuryfunctie binnen onze gemeente dient uitsluitend de publieke taak en geschiedt binnen de financiële kaders van de Wet Fido waarbij het bedachtzaam omgaan met publieke middelen een basisvoorwaarde is. Risicobeheersing is van groot belang.

Om gemeenten te behoeden voor de gevolgen van rentefluctuaties zijn wettelijke normen gesteld waaraan gemeenten moeten voldoen. Dit zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide beogen de renterisico's te begrenzen die verbonden zijn aan de financiering van respectievelijk de korte- en lange schuld.

Kasgeldlimiet

De wettelijke norm van de kasgeldlimiet is bepaald op 8,5% van het begrotingstotaal en in 2018 was deze limiet € 30,0 miljoen. Binnen deze limiet, kan een deel van de financieringsbehoefte worden afgedekt met kortlopende leningen (kasgeldleningen).

Zoals blijkt uit onderstaande tabel is hebben we in 2018 overwegend een creditpositie gehad, waardoor we geen gebruik gemaakt hebben van de kasgeldlimiet.

(bedragen x € 1 miljoen)

Kasgeldlimiet 2018	1e kwart.	2e kwart.	3e kwart.	4e kwart.
Kasgeldlimiet (8,5% van de begroting)	30	30	30	30
Gemiddelde netto vlottende schuld	-10	-45	-90	-85
Ruimte (+) / overschrijding (-)	40	75	120	115

Renterisiconorm

De renterisiconorm uit de wet FIDO regelt dat gemeenten tot een dusdanige opbouw van de leningenportefeuille komen, dat tegenvallers als gevolg van renteaanpassing en herfinanciering in voldoende mate worden beperkt. Om dit risico te beperken, brengen we een spreiding aan in de looptijden van de leningenportefeuille. De renterisiconorm maximeert het totaal aan aflossingen en

renteherzieningen op leningen op maximaal 20% van het begrotingstotaal. Voor Helmond is deze norm in 2018 € 70,7 miljoen.

Zoals blijkt uit onderstaande tabel is de gemeente ruimschoots binnen de renterisiconorm gebleven.

(bedragen x € 1 miljoen)

Renterisiconorm (bedragen x 1 miljoen)	2018
a Renteherziening	12,69
b Aflossingen	2,75
Totaal risico (a+b)	15,44
Renterisiconorm	70,7
Ruimte onder de renterisiconorm	55,3

Ontwikkeling leningen- en garantieportefeuille

Het verloop van onze leningen- en garantieportefeuille is nader uitgewerkt in onderstaande tabel.

(bedragen x € 1 miljoen)

Bedragen x € 1 miljoen	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016
Geldleningen u/g			
Woningbouwcorporaties	4,2	4,6	5,0
Verpleeg/verzorgingshuizen	1,9	2,3	2,6
Overige	14,3	15,6	17,0
Totaal geldleningen u/g	20,4	22,5	24,6
Gewaarborgde leningen netto risico bedrag	33,9	28,4	32,0
Huurgaranties*	0,6	0,8	
Achternvang via W.S.W.	484,1	487,8	505,4
Totaal waarborgen en achternvang	518,6	517,0	537,4
Totaal	539,0	539,5	562,0

* Met ingang van 2017 worden de huurgaranties apart in het overzicht opgenomen. Daarvoor maakten ze deel uit van de gewaarborgde leningen.

In 2018 zijn er voor € 1,3 miljoen aan nieuwe starters- en duurzaamheidsleningen verstrekt. Het totale volume van de verstrekte geldleningen (u/g) is in 2018 afgenomen. Dit komt door reguliere aflossingen van € 3,2 miljoen en daarnaast heeft Stichting Maatschappelijke Opvang (SMO) extra afgelost op hun leningen.

In het verleden heeft de gemeente hypotheekleningen met gemeentegarantie verstrekt. De hoogte hiervan is € 8,6 miljoen en deze zijn met ingang van 2018 toegevoegd aan het overzicht van gewaarborgde leningen. Hierdoor is het bedrag aan gewaarborgde leningen in 2018 hoger dan in 2017.

In 2012 heeft de gemeente een borgstelling afgegeven voor een lening van oorspronkelijk groot € 2 miljoen. Deze lening is op 1 oktober 2018 afgelost, waardoor de borgstelling is vervallen. Op de overige leningen waarvoor de gemeente borg staat wordt volgens planning afgelost, waardoor het totale garantiebedrag terugloopt.

Het bedrag aan geldleningen van woningbouwcorporaties waar de gemeente de zogenaamde achtervangfunctie vervult jegens het Waarborgfonds Sociale Woningbouw is conform verwachting teruggelopen.

Het WSW bepaalt voor iedere deelnemende corporatie minimaal een keer per jaar het zogenaamde borgingsplafond. Het borgingsplafond is het maximale bedrag dat een corporatie in een zekere periode onder WSW borging mag lenen voor geplande activiteiten die voldoen aan de bestedingsdoelen zoals geformuleerd in het Reglement van Deelneming van het WSW. Ook voor de in Helmond werkzame corporaties is een dergelijk borgingsplafond vastgesteld.

Voor wat betreft de actuele risico's op de huidige leningen- en borgstellingportefeuille wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Treasury: gemeentefinanciering

Uitzettingen

Een belangrijk uitgangspunt van de wet Fido en de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (RUDDO) is dat gemeenten bedachtzaam dienen om te gaan met publieke middelen. Risicobeheersing is van groot belang, zowel bij het uitzetten van middelen als bij het aangaan van leningen. Ons leningen- en garantiebeleid sluit hierbij aan, waardoor nog maar in beperkte mate leningen of borgstellingen worden verstrekt.

Door het verplicht schatkistbankieren zijn de risico's bij het uitzetten van middelen niet meer aan de orde.

Wel heeft de gemeente nog een paar beleggingen die zijn aangegaan voor de inwerkingtreding van het verplicht schatkistbankieren en die ook per 1 januari 2018 nog liepen. Dit zijn de volgende:

Garantieproduct ABN-AMRO

De gemeente ontvangt op basis van deze belegging een gegarandeerd beleggingsrendement van 4% samengesteld per jaar. Daarnaast is contractueel vastgelegd, dat jaarlijks vanaf 2011 t/m 2019 aan de gemeente een uitkering wordt gedaan van € 453.780. De stand per 31 december 2018 van deze belegging is afgerond € 5,7 miljoen. De belegging loopt af per 1 september 2020; op deze datum ontvangt de gemeente gegarandeerd een bedrag terug van tenminste € 5 miljoen.

N.V. Bouwfonds Nederlandse Gemeenten

Per 31 december 2018 heeft het uitstaande deposito bij de Bank Nederlandse Gemeenten nog een omvang van afgerond € 760.000

Financiering

Het verloop van de vaste financieringen in 2018 was als volgt:

Overzicht opgenomen geldleningen 2018		(bedragen x € 1.000)
Bedragen x € 1 miljoen		Eigen financiering
stand per 1-1-2018		138,6
aangetrokken leningen	+/+	0,0
buitengewone aflossingen	-/-	0,0
reguliere aflossingen	-/-	2,7
Stand per 31-12-2018		135,9

Zoals in de inleiding al aangegeven, was in 2018 sprake van een positieve liquiditeitspositie. Er zijn dan ook geen nieuwe (consolidatie)leningen aangetrokken. De huidige leningenportefeuille bestaat vooral uit contracten waarbij vervroegde aflossing is uitgesloten, dan wel dat sprake is van een forse boeteclausule.

Door de reguliere aflossingen is het bedrag aan geldleningen o/g met € 2,7 miljoen afgenomen.

5.4.3 Renteresultaat

Conform de BBV voorschriften is onderstaand renteschema opgenomen waarmee inzicht gegeven wordt in de rentelasten, externe financiering en de wijze van rentetoerekening. In feite gaat het om de verdeling van de rentekosten over diverse begrotingsposten op basis van de gemiddelde rente.

		(bedragen x € 1000)	
Schema rentetoerekening jaarrekening 2018			
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		€	3.746
b. De externe rentebaten		-/- €	<u>1.026</u>
Totaal door te rekenen externe rente		€	2.720
c1. Rente doorberekend aan grondexploitatie 1.2%	€	2.867	
c2. De rente van projectfinanciering aan taakvelden	€	-	
		-/- €	<u>2.867</u>
Saldo door te rekenen externe rente		€	-147
d1. Rente over eigen vermogen 2,7%			7.442
d2. Rente over voorzieningen obv 2%		€	<u>1.677</u>
De aan taakvelden toe te rekenen rente		€	8.972
e. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (3,25 %)		-/- €	<u>7.457</u>
Renteresultaat op het taakveld Treasury		€	1.515
Gehanteerde rente-omslag			3,25%
Werkelijke renteomslag (obv begin boekwaarde)	€	235.340	3,81%

De rentetoerekening aan het grondbedrijf is voorgeschreven en is afgeleid van de werkelijk betaalde rentekosten over de bestaande leningenportefeuille inclusief eventuele kortgeld-financiering, waarbij een weging naar de verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen wordt toegepast.

Op basis van de huidige verhouding betekent dit dat voor 2018 1,2% is toegerekend in plaats van de geraamde 1,3%.

Voor de overige investeringen wordt de rente toegerekend op basis van het bij de begroting berekende renteomslagpercentage van 3,25%.

Zoals blijkt uit bovenstaande nacalculatie op basis van de werkelijke rentelasten en boekwaarden, is het werkelijke renteomslagpercentage 3,81%. Dit is hoger dan het voorgerecalculeerde percentage van 3,25% en wordt veroorzaakt door de investeringen die nog in uitvoering zijn. Hierdoor is de te financieren boekwaarde aanzienlijk lager en de stand van de reserves hoger. Er vindt een

verschuiving plaats van de begrote -relatieve goedkope- financiering met kort geld naar financiering met reserves tegen een interne rente van 2,7% waardoor het gemiddelde rentepercentage hoger wordt dan begroot. Deze afwijking bedraagt 17%, zodat we binnen de toegestane marge van 25% (conform BBV) blijven. De toepassing van het voorgecalculeerde rente-percentage van 3,25% past hiermee binnen de regels.

Dit schema zegt vooral iets over de verdelingssystematiek. Verdere voor- en nadelen op de financiering worden toegelicht bij de Algemene Dekkingsmiddelen op hoofdproduct 944.

5.4.4 Treasury overige ontwikkelingen

Schatkistbankieren

De wet schatkistbankieren verplicht decentrale overheden hun overtollige liquide middelen aan te houden bij het ministerie van Financiën. Dit behoudens een drempelbedrag van ruim € 2,6 miljoen (normbedrag gemeente Helmond voor 2018 zijnde 0,75% van het begrotingstotaal). Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector. Dit verlaagt namelijk de externe financieringsbehoefte van het Rijk, waardoor het Rijk minder hoeft te financieren op de markt, hetgeen zich weer vertaalt in een lagere staatsschuld. Daarnaast verwacht het Rijk een verdere vermindering van de beleggingsrisico's waaraan decentrale overheden worden blootgesteld. De middelen die een decentrale overheid in de schatkist aanhoudt, blijven beschikbaar voor de uitoefening van de publieke taak.

Doordat het saldo op onze rekening-courant ook in 2018 overwegend positief was, hebben we ook dit jaar weer regelmatig bedragen tijdelijk gestald op onze rekening bij het ministerie, waardoor we gemiddeld onder het drempelbedrag zijn gebleven. Een overzicht per kwartaal van de ontwikkeling van de in schatkist gehouden middelen is opgenomen in de paragraaf vlottende activa als onderdeel van de toelichting op de balans.

Deelnemingen

Als vast onderdeel van deze paragraaf wordt er een overzicht gegeven van de instanties waarbij sprake is van een vorm van deelname in het kapitaal van de betreffende instelling en al dan niet sprake van een dividenduitkering dan wel een andere vorm van een uitkering.

(bedragen in €)

Omschrijving	Nominaal bedrag historische uitgaven	Ontvangsten
Automotive Facilities Brainport Holding NV: 1104 aandelen	25.280	0
Enexis Holding NV 23.177 aandelen à € 1,-	23.177	17.524
Publiek belang Electr. Prod. BV	1	0
CBL Vennootschap BV	3	0
CSV Amsterdam B.V.	3	0
Vordering op Enexis BV	3	0
Verkoop Vennootschap BV	3	0
Brainport Development NV	148.840	0
Glasvezel Helmond B.V. (50% van de aandelen)	6.250.000	0
NV Bank Nederlandse Gemeenten 52.650 aandelen à € 2,50	131.625	133.205

5.5 Bedrijfsvoering

5.5.1 Planning & Control

De P&C producten ondersteunen de organisatie en het bestuur bij het formuleren van beleidsvoornemens, het monitoren en bijsturen hierop en het verantwoorden hierover. In 2018 hebben we in de Programmabegroting 2019-2022 inhoudelijke verbeteringen doorgevoerd en de voorbereidingen getroffen om deze lijn te kunnen doortrekken naar de rest van de P&C producten. Een belangrijke aanpassing is dat er voor de indicatoren een andere aanpak is gekozen. Samengevat hebben we alleen de verplichte BBV indicatoren opgenomen in een bijlage. De resterende indicatoren worden geactualiseerd en aangescherpt in samenhang met andere indicatoren uit o.a. de staat van de stad, Atlas, Telos en Kennisagenda/Strategische agenda. De uitkomst hiervan presenteren we eerst bij de aankomende programmabegroting en zal daarna cyclisch worden meegenomen bij het maken van de Voorjaarsnota. Zo worden de indicatoren vanaf de Voorjaarsnota 2010 op het juiste moment in de P&C-cyclus gehanteerd. De overige verbeteringen liggen met name op het vlak van compacte duidelijke teksten en tabellen binnen de diverse P&C producten.

De P&C-cyclus 2018 is in het voorjaar van 2017 gestart met de Voorjaarsnota. Deze Voorjaarsnota is de leidraad geweest voor de Programmabegroting 2018. Via een 3-tal bestuursrapportages (Beraps) is uw raad in 2018 geïnformeerd over de voortgang van de afspraken uit de Programmabegroting 2018 en de inzet van de beschikbare budgetten. Daarbij is afwijkend op de initiële P&C jaarkalender 2018 (2 Beraps) een 3^e Berap ter besluitvorming voorgelegd. Hierin zijn een aantal opschoonacties en verbeteringen in de administratie doorgevoerd ter voorbereiding op het traject voor de Jaarverantwoording 2018. Het sluitstuk van de P&C cyclus 2018 is deze Jaarverantwoording over 2018, waarin verantwoording over de Programmabegroting 2018 wordt afgelegd.

5.5.2 Fiscaliteiten

Binnen deze paragraaf Fiscaliteiten zijn de volgende onderwerpen toegelicht; Fiscaal Beleid, Horizontaal Toezicht, interne aangelegenheden en de Vennootschapsbelasting (Vpb).

Tax Control Framework

Een Tax Control Framework (TCF) is een systeem van interne beheersing en interne en externe controle met als doel het indienen van aanvaardbare belastingaangiften. Een aanvaardbare aangifte is een aangifte die vrij is van materiële fouten. Een TCF is voortdurend in ontwikkeling. In 2018 heeft een doorontwikkeling plaatsgevonden. Er is gestart met een inventarisatie van fiscale risico's die zich mogelijk zouden kunnen voordoen. Deze risico's zijn opgenomen in een fiscale risicodatabase. Vervolgens zijn de grootste risico's opgenomen in het fiscaal jaarplan 2019. Bij de behandeling van deze risico's in 2019 wordt aandacht geschonken aan de interne beheersing en aan de interne en externe controle. Door deze manier van werken komt er meer structuur in het TCF.

Horizontaal Toezicht

De gemeente heeft met de belastingdienst het convenant Horizontaal Toezicht gesloten. Horizontaal Toezicht is een vorm van toezicht door de belastingdienst waarbij een grote verantwoordelijkheid bij de gemeente is gelegd om haar processen zodanig op orde te hebben dat daar aanvaardbare aangiften uit voortkomen. Eén van de kenmerken van Horizontaal Toezicht is dat de gemeente en de belastingdienst regelmatig overleg voeren over fiscale onderwerpen die zouden kunnen leiden tot interpretatieverschillen. In 2018 is daarbij met de belastingdienst gesproken over de belastingplicht vennootschapsbelasting, de aanstaande investeringen van de Sport- en Beleefcampus De Braak. Verder zijn de meest uiteenlopende onderwerpen besproken en ook de door onszelf geconstateerde onjuistheden in al ingediende aangiften. Ten gevolge van deze onjuistheden werd over de periode 1-

1-2018 t/m 31-12-2018 een extra teruggave gerealiseerd van ruim € 145.000.

Interne aangelegenheden

In 2018 is bijzondere aandacht geschonken aan o.a. de volgende zaken:

BTW:

1. de uitbreiding van de sportvrijstelling per 1-1-2019, en de als gevolg daarvan in het leven geroepen specifieke uitkering en de financiële gevolgen daarvan;
2. de aanpassing van het verlaagde Btw-tarief van 6% naar 9%;
3. de toekomstige investeringen in Sport- en Beleefcampus De Braak;
4. de juiste inrichting van het Btw-systeem;
5. de fiscale gevolgen van samenwerkingen met allerlei partners met betrekking tot o.a. Innovatiehuis, Bereikbaarheidsagenda en Brainport Smart District;

Fraudezaak

6. in 2018 is met de belastingdienst een vaststellingsovereenkomst gesloten waarmee de discussie over de fiscale gevolgen van de fraudezaak werd beëindigd;

Loonheffingen:

7. de samenstelling van een lijst met aangewezen werkkosten i.h.k.v. de werkkostenregeling;
8. de op de werkkostenregeling gebaseerde inrichting van de financiële administratie;

Vennootschapsbelasting:

9. het indienen van de aangifte vennootschapsbelasting 2016.

Vennootschapsbelasting

De gemeente is vanaf 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting indien voor zover zij belastingplichtige activiteiten verricht. De aangifte over het jaar 2016 is ingediend in februari 2019. De gemeente heeft, net als bijna alle andere gemeenten, diverse malen uitstel gekregen voor het indienen van de aangifte. De reden van het herhaaldelijk uitstel werd veroorzaakt doordat er over meerdere onderwerpen nog landelijke discussies liepen tussen belastingdienst, fiscaal adviseurs, belangenorganisaties en gemeenten. De ingediende aangifte over 2016 gaf uiteindelijk een fiscaal verlies van ruim € 1.8 miljoen waardoor de gemeente geen vennootschapsbelasting verschuldigd is. Er blijft een mate van onzekerheid bestaan of de belastingdienst de aanslag over 2016 zal vaststellen overeenkomstig de ingediende aangifte.

Voor het indienen van de aangifte 2017 is uitstel aangevraagd tot 1 september 2019. Op basis van de resultaten over het jaar 2016 en de verwachtingen over de jaren daarna worden over de jaren 2017 en 2018 geen positieve fiscale resultaten verwacht. Bovendien mag het fiscaal verlies over 2016 verrekend worden met eventuele positieve resultaten over de jaren daarna. Het is dan ook de verwachting dat er over de jaren 2017 en 2018 per saldo geen positief fiscaal resultaat wordt behaald waardoor ook voor deze jaren geen vennootschapsbelasting verschuldigd is.

5.5.3 Inkoop

Inkoop (algemeen)

Begin 2018 is het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Helmond vastgesteld. Hierin zijn de ontwikkelingen op het gebied van inkoopprofessionalisering, maatschappelijk verantwoord inkopen en de nieuwe Aanbestedingswet verwerkt. Naar aanleiding van de actieagenda Beter Aanbesteden van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat hebben we diverse verbeteringen doorgevoerd. De belangrijkste daarvan is het gebruik van de uniforme inkoopvoorwaarden van de Vereniging Nederlandse Gemeenten. Door het instellen van een tenderboard en het digitaliseren van het inkoopproces zijn de kwaliteit en efficiency van het

inkoopproces verbeterd. Dit heeft ertoe geleid dat we op het vlak van Europese aanbestedingen de zaken onder controle hebben.

Maatschappelijk verantwoord inkopen

Er is onverminderd aandacht voor maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI). De meest in het oog springende aanbestedingen waren textielinzameling en groenonderhoud. Beide aanbestedingen hebben een fraai resultaat opgeleverd op het gebied van Sociaal Rendement. Textielinzameling scoort ook op het aspect hergebruik hoog. Eind 2018 is het document '1 jaar MVI bij gemeente Helmond' gepubliceerd. Dit document is een vervolg op het in 2017 gepubliceerde actieplan MVI. We kijken terug op wat er in het afgelopen jaar is gebeurd en we kijken vooruit naar de dingen die we gaan oppakken. Daarnaast heeft Inkoop zich gepresenteerd op de Helmondse duurzaamheidsconferentie op 10 oktober. Tijdens deze conferentie zijn we in gesprek gegaan met Helmondse ondernemers over hoe Helmond het beste maatschappelijk verantwoord kan inkopen.

5.5.4 Personeel en organisatie

Arbeid, Organisatie en Gezondheid

De Gemeente Helmond ontwikkelt zich en zit boordevol ambitie. Dat moet ook. Want, ook al zijn er mooie dingen bereikt, de samenleving verandert. Bijvoorbeeld in hoe we met elkaar willen leven en wonen en hoe we voor elkaar en voor onze stad zorgen. Helmond is een stad in beweging. Het is niet meer van deze tijd dat overheden alles voor inwoners regelen. Dat is ook niet nodig, want mensen kunnen veel zelf. Natuurlijk hebben we soms te maken met regelgeving die we moeten handhaven, maar in veel gevallen is er ruimte om samen met anderen tot oplossingen te komen. Daarom overleggen we met inwoners, ondernemers en organisaties en werken we met ze samen. Dat betekent een manier van werken die daarop aansluit: van 'nee, tenzij', naar 'ja, mits'.

Organisatie in beweging

Het van 'nee, tenzij naar ja, mits' geeft samenvattend de opgave weer waar we de afgelopen jaren samen aan werken. Maar tegelijkertijd ook de doorontwikkeling die we met elkaar aan het maken zijn. Dit vraagt iets van onze medewerkers en daarmee van de focus van de afdeling AOG. Naast de dagdagelijkse HR ondersteuning van de gemeentelijke organisatie zijn daarnaast de volgende punten gerealiseerd in 2018:

- Het realiseren van bestuurlijk opgelegde taakstelling van € 5,85 miljoen euro;
- Het ontstaan van Helmond (b)en ik; een verhaal over hoe wij als medewerkers binnen onze gemeentelijke organisatie willen werken en wie we als organisatie willen zijn;
- De doorontwikkeling van collega's via het management development traject en opleidingstrajecten binnen onze Helmond Academie (HA). Naast de reguliere onboardingtrainingen heeft de HA 92 inhouse trainingen verzorgd voor 769 deelnemers. Dit zijn overigens niet allemaal unieke deelnemers; sommige collega's hebben meerdere trainingen gevolgd;
- De afronding van het cultuurtraject waarbij met elke afdeling gekeken is naar de betekenis van onze kernnormen voor ons dagelijkse werk;
- De live-gang van onze vacature website www.helmond.nl/werkenbij;
- Het invoeren van de HR 21 systematiek voor een groot deel van de functies. HR21 is een waarderingssysteem dat binnen de sector gemeenten al een aantal jaren is ingeburgerd. In dit systeem zijn de functieprofielen meer algemeen beschreven dan we voorheen gewend waren. Door de invoering van deze systematiek zal niet iedere wijziging in het werkpakket meer leiden tot een profielwijziging;

- Het opleveren van de rapportage 'Organisatie in Beeld' in september van afgelopen jaar. Deze rapportage geeft meer inzicht in organisatiecijfers en wordt voortaan periodiek opgeleverd;
- Het Generatiepact is verlengd. Medewerkers die enkele jaren voor hun AOW gerechtigde leeftijd zitten, kunnen ervoor kiezen om tegen gedeeltelijk doorbetaald verlof, minder uren te werken. Het generatiepact stelt medewerkers in staat om langer vitaal te blijven door een betere balans tussen werken en vrije tijd. Het geeft de organisatie de kans om gelijktijdig in te zetten op kennisoverdracht en instroom van nieuwe medewerkers door ontstane vacatureruimte. De regeling zou binnen onze organisatie eindigen per 1 april 2019, maar na evaluatie met alle betrokkenen is samen met de medezeggenschap besloten de regeling, in een aangepaste, vorm te verlengen tot 1 januari 2020;
- De samenwerking met ArboUnie als partner op het gebied van verzuimbegeleiding –en preventie is tot stand gekomen en nader ingevuld;
- Onze Bedrijfshulpverleningsorganisatie is in 2018 volledig op orde gebracht. Op 31 december 2018 hadden wij 106 geschoolde BHV-ers verdeeld over de diverse locaties van de gemeente Helmond;
- Het volledig operationaliseren van de inhuurdesk. In oktober 2017 is de inhuurdesk in de vorm van Yacht Inhouse Services gestart. Het hoofddoel van dit partnership was: 'We krijgen meer grip op de kosten en het proces van de externe inhuur'. Vanaf april 2018 loopt alle inhuur (communicatie en facturatie) via deze inhuurdesk en is dit doel samen met een aantal andere resultaten bereikt. Deze zijn ook terug te vinden in de in september verstrekte rapportage 'Organisatie in Beeld';
- De integratie van de Stichting Stadswacht Helmond (SSH) binnen onze gemeentelijke organisatie heeft per 1 januari 2019 plaatsgevonden;
- In december 2018 is er voor belangstellende raads- en commissieleden een workshop inhuur verzorgd. Tijdens deze workshop werd ingegaan op de verschillen tussen de verschillende groepen inhuur, hoe de prijs en beloning van flexibiliteit in elkaar zit en welke risico's inhuur met zich meebrengt én hoe die kunnen worden voorkomen.

Organisatie ontwikkelbudget

In 2016 heeft de raad een organisatie ontwikkelbudget toegekend van € 4 miljoen euro. Dit budget is toegekend om de basis van de bedrijfsvoering verder op orde te brengen én om op de langere termijn onze ambities te kunnen blijven waarmaken. Dit door de raad toegekende budget is voor verschillende projecten of processen ingezet. Het betreft zaken die direct raken aan de benodigde aanpassing van onze organisatie, maar waarvoor uit de reguliere budgetten geen dekking voorhanden was.

In 2018 is door de raad besloten dat er een nieuwe impuls van € 4 miljoen euro is toegevoegd aan het organisatie ontwikkelbudget. Deze middelen zijn beschikbaar vanaf 1 januari 2019.

Onderstaande figuur geeft aan voor welke projecten/processen de € 4 miljoen in 2017 en 2018 is besteed.

- Kosten plaatsingsprocessen, inclusief assessments: halverwege 2016 heeft een reorganisatie plaatsgevonden bij de afdelingen en het management. Deze post betreft de gemaakte kosten voor de plaatsingsprocessen en assessments die met deze reorganisatie gepaard gingen;
- Kwaliteitsimpuls Financiën: de extra middelen die afgelopen voorjaar noodzakelijk bleken om bovenop de reeds ingezette verbeteringen binnen Financiën het jaarrekeningproces vlot te trekken;
- Mobiliteit (inclusief begeleiding): de kosten van mobiliteit die ontstaan wanneer blijkt dat medewerkers de gewenste ontwikkeling niet met ons kunnen maken. In het verlengde hiervan zijn de plaatsingsprocessen van de afgelopen jaren hieruit gefinancierd, als ook de af te leggen assessments;
- Inhuur van specifieke expertise: deze inhuur heeft zich gericht op het begeleiden van de reorganisatie, het structureren van de bouwopdrachten en het (mede) realiseren van de gewenste cultuurontwikkeling in de organisatie. Daarnaast betreft dit ook inhuur om te kunnen voldoen aan (wettelijke) vereisten, waarbinnen onze formatie nog niet of onvoldoende was voorzien;
- (Om)scholing personeel, inclusief digitale leerruimte: er zijn (om)scholingstrainingen gegeven en faciliteiten gerealiseerd om medewerkers klaar te maken voor nieuwe taken die passen bij een gemeente van de toekomst. Hiertoe behoort ook het digitaal vaardig maken van medewerkers;
- Toekomstgericht werken: de gemaakte kosten voor het project Toekomstgericht Werken, waarover hieronder een toelichting wordt gegeven.

Toekomstgericht Werken

Begin 2018 is het programma Toekomstgericht Werken gestart. Doel van dit programma is om nader invulling te geven aan het huisvestingsvraagstuk, dat samenhangt met de ontwikkelopgave om te komen tot een horizontale organisatie. De focus van het programma heeft gelegen op een onderzoek naar mogelijkheden en wensen ten aanzien van de nieuwe huisvesting.

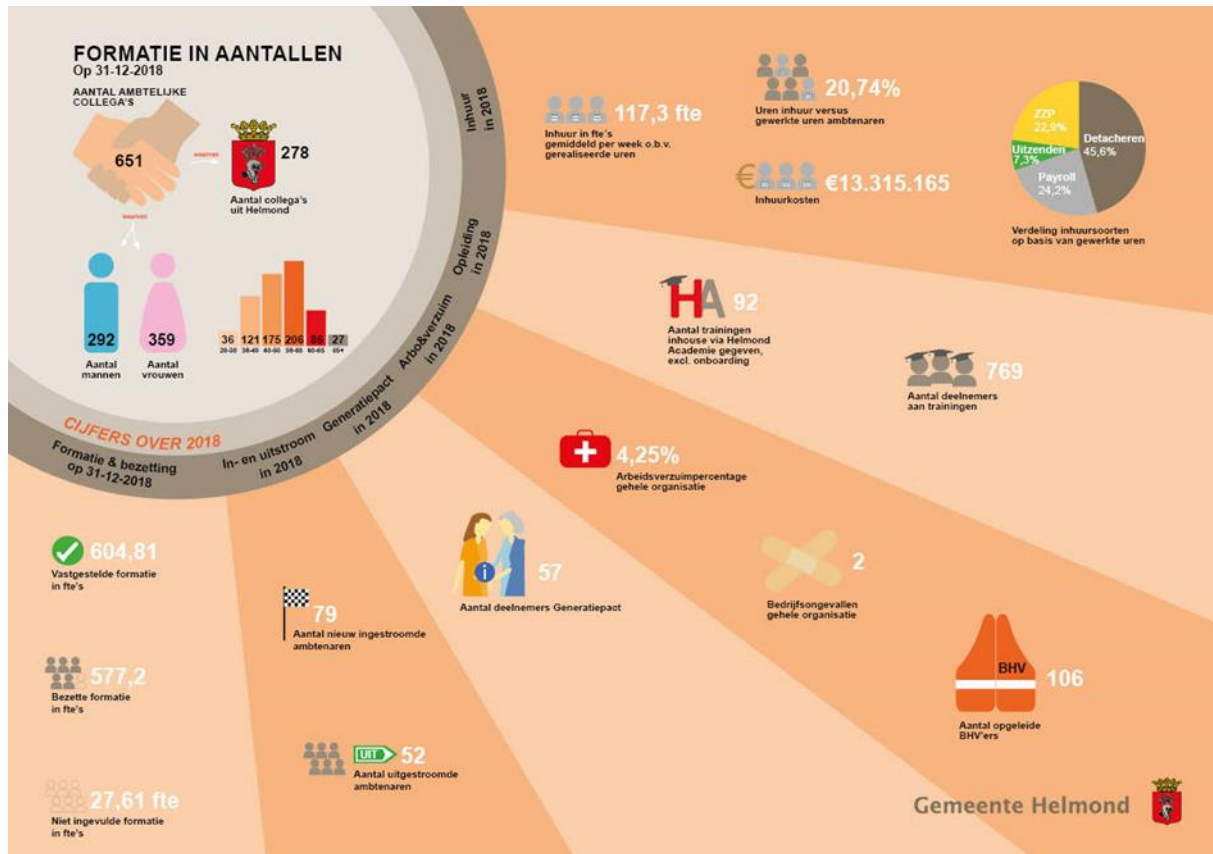
Enerzijds zijn er bij diverse stakeholders beelden opgehaald. Daartoe is met diverse belanghebbenden gesproken, waaronder burgers, ondernemers, instellingen, raadsleden, collegeleden en ambtenaren. Tijdens deze gesprekken is gesproken over hun beelden bij moderne vormen van dienstverlening en de daarbij aansluitende manier van samenwerking met de gemeente. Dat is vertaald naar een behoefte aan huisvesting. Anderzijds heeft er veldonderzoek plaats gevonden in de vorm van bezoeken aan andere organisaties (zowel overheidsorganisaties als bedrijven), die inmiddels nieuwe huisvesting hebben gerealiseerd. Daarbij heeft ook literatuuronderzoek plaatsgevonden.

Al deze beelden en ervaringen zijn uiteindelijk vertaald in een visie op het zogenaamde Huis voor de Stad. Deze visie is in het eerste kwartaal van 2019 voorgelegd aan de gemeenteraad. De visie zal

gaan dienen als richtinggevend kader voor het concreet maken van het gebouwontwerp en de bijbehorende haalbaarheidsstudie.

HR Kengetallen

In de rapportage 'Organisatie in Beeld' van september 2018. Deze gaven de kengetallen weer van 1 januari 2018 tot 1 september 2018. In februari 2019 heeft u een rapportage ontvangen met de kengetallen over kwartaal 4 van 2018. Onderstaande infographic laat op dezelfde wijze de cijfers van heel 2018 zien.

5.5.5 Informatievoorziening en ICT

In 2018 zijn er wederom een aantal stappen gezet in de verdere digitalisering van de gemeente Helmond. In deze paragraaf vindt u een terugblik op het jaar 2018. Het is geen volledige opsomming van alles wat gerealiseerd is maar een bloemlezing van enkele resultaten.

Wat is in 2018 gerealiseerd of in gang gezet

Het Sociaal Domein

Binnen het Sociaal Domein heeft 2018 op het gebied van Informatievoorziening en Digitalisering in het teken gestaan van twee grote projecten.

Het eerste project betreft het in gebruik nemen van het nieuwe ondersteuningsplan voor alle hulpvragen in het Sociaal Domein. De gekozen en ingevoerde werkwijze wordt ondersteund door OZOverbindzorg en is sinds de zomer van 2018 mogelijk. OZOverbindzorg is een systeem waarbij de cliënt zelf regie heeft over zijn eigen gegevens.

Het tweede project betreft het verbeteren van de samenwerking met alle externe medewerkers uit de Sociale Teams (GJ coaches en Algemeen Maatschappelijk Werkers). Sinds 1 oktober 2018 hebben zij

toegang tot de Helmondse (administratieve) systemen. In de implementatie daarvan zijn zowel privacy als informatieveiligheidseisen verwerkt. De dienstverlening aan onze inwoners is hiermee verbeterd omdat de relevante gegevens nu direct beschikbaar zijn voor de Sociale Teams.

Doorontwikkelen Dienstverlening

De digitalisering van de bouwvergunningen over de periode 1990-2010 is in 2018 verder uitgevoerd. Dit project loopt nog door tot eind 2020. De gedigitaliseerde bouwvergunningen zijn voor derden vooralsnog digitaal opvraagbaar via de gemeente Helmond. Op termijn zal dit via het digitale portaal zijn van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE).

We zijn in 2018 gestart om een nieuw, klantgericht laagdrempelig meldpunt voor inwoners, bedrijven, bezoekers en collega's te maken. Denk bij collega's aan opzichters, wijkadviseurs, toezichthouders en handhavers. Het betreft meldingen openbare ruimte (bijv. loszittende stoeptegels), sociale overlastmeldingen (bijv. drugsoverlast), sociale meldingen (bijv. zorgen maken over iemand) en klachten (uitingen van ontevredenheid én formele klachten tegen gemeentebambtenaren). Het plan is om het meldpunt in de zomer van 2019 te realiseren.

Digitaal (zaakgericht) werken en procesoptimalisaties

We hebben dit jaar volledig gewijd aan de volgende stap in zaakgericht werken waarin we nadrukkelijk ook het procesgericht werken onderdeel maakten van de aanpak. Het jaar 2018 stond vooral in het teken van de voorbereiding. Dat heeft geresulteerd in een infrastructuur (applicaties, procesaanpak en werkwijze) die het mogelijk maakt om de dienstverlening naar een hoger plan te brengen. In februari van 2019 hebben we het eerste proces (BBV) uitgerold conform de nieuwe werkwijze en in maart 2019 volgden de belangrijkste klantprocessen vanuit de Stadswinkel. Naast een verbeterde dienstverlening aan klanten dragen deze verbeteringen ook bij aan efficiënter werken van de organisatie waardoor de kwaliteit stijgt en kosten dalen.

Interne organisatie en bedrijfsvoering

In 2018 is een sterke vereenvoudiging van het factureringsproces gerealiseerd. Het proces is daarmee meer dan 50% efficiënter geworden, en de kwaliteit is verbeterd. Helmond heeft hierdoor meer grip gekregen op haar facturenstroom en heeft haar betaaltermijn aan leveranciers kunnen verkorten. Het inkoopproces is gedigitaliseerd waardoor het bestelgemak is toegenomen. Met name bij het bestellen van kleine materialen als bijv. kantoorartikelen en materialen voor de openbare ruimte is hierdoor sterk vereenvoudigd. Het aantal facturen en declaraties die een gevolg waren van het oude proces zijn sterk teruggedrongen.

Datascience en slimmer gebruik van data

Op het gebied van datascience en slimmer gebruik maken van data zijn in 2018 een aantal onderzoeken gedaan en toepassingen ingezet. Enkele voorbeelden volgen hierna.

Een project op het gebied van Veiligheid heeft als doel om dat bij aanvragen aan de gemeente, zoals grondtransacties of vergunningen, snel informatie gecombineerd kan worden om te kijken naar de integriteit van de aanvrager. Dit om vormen van ondermijning te voorkomen. Het project is gericht op een slimme manier van het bij elkaar brengen van verschillende (externe) databronnen, zodat de analist sneller en efficiënter kan werken.

Aan het einde van het jaar is een vuurwerk app geïntroduceerd en gelanceerd. Mensen konden daarmee melding maken van vuurwerkoverlast via hun smartphone eventueel met een foto. De gps coördinaten die meegestuurd werden met de melding gaven direct de overlastlocatie aan. Melden werd daarmee laagdrempelig. De verwerking van de gegevens vond direct plaats en kwam direct bij de BOA's die daardoor bij "frequente of ernstige" overlast snel konden acteren.

Om goed en actueel inzicht te hebben in de woningbouwplannen en het gerealiseerde aantal nieuwbouwwoningen is de woningbouwmonitor vernieuwd. Via een dashboard kan snel inzicht in de

(gerealiseerde) plannen verkregen worden en wordt bijvoorbeeld de door de provincie Noord-Brabant gevraagde informatie met één druk op de knop gerealiseerd. Gekozen is voor dezelfde applicatie als in Eindhoven en komend jaar wordt gekeken of deze uitgebreid wordt naar het stedelijk gebied, zodat ook op dat schaalniveau de informatie snel en efficiënt gegenereerd kan worden.

Basisregistraties op Orde

In 2018 zijn een aantal verbetermaatregelen doorgevoerd op de basisregistraties. De kwaliteit is omhoog gegaan, zoals ook blijkt uit de verantwoording die gedaan is in het kader van ENSIA. Tevens zijn maatregelen doorgevoerd die borgen dat de kwaliteit niet terugvalt en verder verbeterd.

Voor de Basisadministratie Adressen en Gebouwen (BAG) is het mogelijk gemaakt om op basis van luchtfoto's wijzigingen aan panden te signaleren. De BAG sluit hierdoor steeds beter aan op de realiteit. Ook is het proces doelmatiger geworden omdat nu op basis van aanpassingen gezien op luchtfoto's gericht eventuele inspectie bij woningen en bedrijfspanden wordt gedaan. Ook in de Basisregistratie Ondergrond (BRO) en Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) zijn kwaliteitsverbetering doorgevoerd.

Tot slot is in 2018 ook de Gegevensmakelaar operationeel geworden. We kunnen daarmee beter de gegevens uit de basisregistraties beschikbaar stellen aan de gemeentelijk organisatie. Ook de kwaliteit van de gegevens kunnen we hierdoor beter monitoren.

Brainport Smart District en Glasvezel

Op 27 februari 2018 heeft de gemeenteraad van Helmond positief en unaniem besloten over de aanleg van glasvezel en de ontwikkeling van BSD. Beide initiatieven zijn sindsdien van start gegaan en hebben de kracht in zich om elkaar en Helmond te versterken.

Met betrekking tot glasvezel is na een marktverkenning een onderhandelingstraject gestart met e-Quest. Eind september 2018 heeft dat tot een overeenstemming geleid. Per 1 oktober 2018 heeft de gemeente zodoende 50% van Glasvezel Helmond BV in handen. Daarna is gestart met de vraagbundeling in Warande en Helmond-Noord. De insteek en verwachting is dat heel Helmond inclusief haar openbare ruimte in 3 jaar tijd voorzien is van glasvezel.

Ook de ontwikkelingen binnen BSD staan niet stil. De stichting BSD heeft een uitvraag gedaan naar bedrijven die innovaties willen realiseren. Inmiddels heeft de tweede ronde plaatsgehad. Tegelijkertijd is een integrale stedenbouwkundige visie ontwikkeld die onlangs is gepresenteerd. Het komende jaar zullen de eerste woningen gerealiseerd worden.”

Informatiebeveiliging en Privacy

Het college is eindverantwoordelijk voor de naleving van de privacywetgeving en informatiebeveiliging. Het college verantwoordt zich aan de raad, alsook aan de verschillende stelselhouders van het Rijk. Informatiebeveiliging en privacy maken nog geen integraal deel uit van onze bedrijfsstrategie.

Uit de resultaten 2018 is gebleken dat bovengenoemde wettelijke onderdelen allen voldoen in opzet en bestaan van beheersmaatregelen. Ten opzichte van 2017 is hiermee op deze onderdelen een vooruitgang gerealiseerd. Procedures en processen zijn beter gedocumenteerd. Dit is in lijn met de bevindingen uit de managementletter van Deloitte.

De implementatie van informatiebeveiliging en privacy in de bedrijfsprocessen liep achter op de planning. In het vierde kwartaal van 2018 heeft een inhaalslag plaatsgevonden. We geven hierna een overzicht van het verrichte werk en de behaalde resultaten:

- het informatiebeveiligingsbeleid van de gemeente Helmond 2015-2018 is met een jaar verlengd en zal in 2019 worden geactualiseerd aan de hand van het nieuw normenkader Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO);

- het informatiebeveiligingsplan 2018-2019 is vastgesteld. Dit plan biedt de basis om informatiebeveiliging en privacy te borgen in de organisatie. Hieruit voortvloeiend zijn inmiddels drie deeltrajecten opgezet om informatiebeveiliging en privacy te professionaliseren, waaronder:
 - a. Het opzetten van een decentrale security en privacy organisatie;
 - b. Het opzetten van het proces rondom het verantwoordingstraject;
 - c. Het opzetten van verbeterplannen en prioriteren van herstelacties uit het verantwoordingstraject;
 - d. In dit plan zijn rollen met taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden beschreven.
- Informatiebeveiliging en privacy heeft een plek in de P&C-cyclus waarbij geldt dat:
 - a. De proceseigenaren een duidelijke rol hebben en betrokken zijn bij het verantwoordingstraject en de implementatie van informatiebeveiliging en privacy binnen hun bedrijfsprocessen;
 - b. Het onderwerp informatiebeveiliging en privacy op de politieke en bestuurlijke agenda staat;
 - c. Verantwoording aan het college en de gemeenteraad via een jaarlijkse informatieveiligheid en privacy rapportage en raadsinformatiebrief gaat;
 - d. Informatiebeveiliging en privacy onderdeel is van het jaarverslag.
- De wettelijk verplichte domeinen hebben een doorontwikkeling bereikt.
 - a. De Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) en de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) voldoen vanaf 2018 aan de gestelde norm;
 - b. De Basisregistratie Ondergrond (BRO) is in 2018 nog niet verplicht en is gebruikt als nulmeting. Hierbij is gebleken dat deze voldoet aan de gestelde norm;
 - c. De Basis Registratie Personen (BRP) en Paspoorten en Nederlandse Identiteitskaarten (PNIK) hebben een forse groei bereikt ten opzichte van het jaar 2017 en voldoen in 2018 nog niet aan de gestelde norm;
 - d. De Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (GeVS/Suwinet) voldoen vanaf 2018 aan de gestelde norm;
 - e. Digitale Persoonsidentificatie (DigiD) voldoet vanaf 2019 aan de gestelde norm.

5.6 Verbonden partijen

5.6.1 Publiekrechtelijke rechtspersonen

Publiekrechtelijke samenwerking vindt plaats op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Dergelijke samenwerkingsverbanden zijn te karakteriseren als verlengd lokaal bestuur. Op deze wijze participeert de gemeente Helmond in de onderstaande gemeenschappelijke regelingen (GR). Vervolgens worden de regelingen nader toegelicht.

1. GR Metropoolregio Eindhoven
2. GR Omgevingsdienst Zuidoost Brabant
3. GR Veiligheidsregio Zuidoost Brabant
4. GR GGD Brabant Zuid-oost
5. GR Reiniging Blink
6. GR Senzer

De kosten die voortvloeien uit deelname aan gemeenschappelijke regelingen zijn verplichte kosten die in de gemeentebegroting opgenomen dienen te worden. Op grond van het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft uw raad de mogelijkheid opmerkingen over de ontwerp begroting kenbaar te maken aan het algemene bestuur van de betreffende gemeenschappelijke regeling. In het voorjaar worden de ontwerpbegrotingen van de zes openbare lichamen gepresenteerd zodat de mogelijkheid ontstaat om opmerkingen kenbaar te maken. Het financieel en bestuurlijk belang per verbonden partij zullen verder worden toegelicht in 5.6.3. De beleidsresultaten van de verbonden partijen zijn terug te vinden binnen de programma's.

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (GR MRE)
<i>Ontwikkelingen</i>
<p>Metropoolregio Eindhoven In december 2018 zijn het Werkprogramma 2019 en het nieuwe Samenwerkingsakkoord 2019-2022 ter zienswijze aangeboden aan de deelnemende gemeenten. Bestuurlijke besluitvorming hierover vindt plaats op 27 maart 2019. (Financiële) vertaling van deze besluitvorming zal plaatsvinden in het Werkprogramma 2020 (najaar 2019).</p>
<p>Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) 2018 is het jaar geweest van heroriëntatie voor het RHCE. Focus op de wettelijke taken heeft geleid tot meer grip is op de financiën en betere afstemming met de deelnemende gemeenten. Voor wat betreft taken en positionering van de organisatie in de toekomst worden diverse scenario's uitgewerkt.</p>
<p>Gulbergen De voormalige stortplaats is officieel nog niet gesloten en de nazorg niet overgedragen aan de Provincie Noord-Brabant. Voornaamste reden hiervoor is dat er tussen de stortplaatsen en de provincie Noord Brabant nog geen overeenstemming is over de voorwaarden van sluiting en overdracht (o.a. toe te passen rekenrente bij bepaling doelvermogen) Bestuurlijk is overeengekomen te onderzoeken of mitigerende maatregelen perspectief bieden op verlaging van het doelvermogen en een quick scan uit te voeren naar de mogelijkheden en effecten van maatregelen als duurzaam stortbeheer, afvalmining, technologische maatregelen, verlenging levensduur afdichting en alternatief gebruik van de stortplaatsen (zoals voor zonnepanelen). Er wordt toegewerkt naar een convenant met als strekking:</p> <ul style="list-style-type: none">- De provincie past de rekenrente niet aan;- De exploitanten dragen de stortplaatsen gedurende 5 jaar niet over;- Nadere onderzoeken naar alternatieven ter verlaging van de verplichtingen (het doelvermogen) en hiervoor uit te voeren concrete pilots.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Strategische netwerksamenwerking op de thema's economie, ruimte en mobiliteit (tot 2018) en economie, transitie landelijk gebied, energietransitie en mobiliteit (vanaf 2018). Het fungeren als archiefbewaarplaats van de overgebrachte archieven van de overheidsorganen binnen de regio Zuidoost Brabant, met uitzondering van de gemeente Gemert-Bakel.

Risico's

- Kosten voortvloeiend uit het Regionale Samenwerkingsakkoord 2019-2022 en de overdracht van taken aan de subregio's. Voor deze taken heeft de MRE eind 2018 eenmalig middelen uit de reserve Doorontwikkeling Metropoolregio Eindhoven aan de 21 gemeenten uitgekeerd;
- Kosten voortvloeiend uit transformatie van het RHCe. Voor incidentele kosten heeft de MRE een reserve Doorontwikkeling Metropoolregio Eindhoven gevormd;
- Kosten door vertraging in de overdracht nazorg van de voormalige stortplaats Gulbergen naar de Provincie. Voor incidentele kosten heeft de MRE een reserve Doorontwikkeling Metropoolregio Eindhoven gevormd.

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

Ontwikkelingen

Op 14 april 2016 is de Wet Verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) in werking getreden. De Wet VTH is de uitvoering van de 'package deal' die het Rijk, IPO en de VNG in juni 2009 hebben gesloten. De wet ziet onder meer op:

- de vorming van een landelijk netwerk van regionale uitvoeringsdiensten/omgevingsdiensten;
- het verbeteren van de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken; en
- de verbetering van de samenwerking en informatie-uitwisseling bij de handhaving in de bestuurlijke kolom enerzijds en tussen de bestuurlijke en strafrechtelijke kolom anderzijds.

Naast voornoemde wet is sinds 1 juli 2017 het Besluit Omgevingsrecht (Bor) van kracht. Deelnemers en de ODZOB zullen samen op diverse terreinen uitvoeringsbeleid dienen af te stemmen. Inmiddels is het ROK (Regionaal Operationeel Kader) milieutoezicht vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Op dit moment vindt de voorbereiding voor een gezamenlijk uitvoeringsbeleid op het gebied van milieuvergunningverlening plaats.

De Omgevingswet, die naar verwachting op 1 januari 2021 in werking treedt, heeft grote gevolgen voor de bevoegde gezagen en organisaties die bij de wet betrokken zijn. De ODZOB wil zich graag samen met de deelnemers van de GR en de andere betrokken partners, waar onder de Metropoolregio Eindhoven (MRE), GGD en VRBZO voorbereiden op de komst van de wet. Onder de Omgevingswet worden gemeenten verplicht om 'omgevingswaarden' te monitoren. Om aan deze verplichting inhoud te geven is de ODZOB betrokken bij het samen met de gemeenten opzetten van een regionaal meetnet luchtkwaliteit.

In april 2016 is het Klimaatakkoord van Parijs getekend om daarmee de mondiale temperatuurstijging te beperken. Uitwerking vindt in Nederland plaats in de nieuwe Klimaatwet en het Klimaatakkoord. Beiden zullen belangrijke invloed hebben op de werkzaamheden van de ODZOB.

Brabant wil tot de meest innovatieve, duurzame en slimme agrofoodregio's van Europa behoren. Daarbij ligt de focus op innovatie, sluiten van kringlopen, leveren van een toegevoegde waarde en hierdoor versterking van de economische positie van de agrofoodsector. Met respect voor de leefomgeving (natuur en milieu én voor gezondheid) en welzijn van dieren. Een toekomstbestendige veehouderij zal moeten innoveren, moderniseren en verduurzamen. In Brabant wordt sinds vorig jaar

een infrastructuur opgezet om de veehouders te ondersteunen bij het maken van een keuze: stoppen of blijven. Voor de ODZOB betekenen deze ontwikkelingen niet alleen extra werkzaamheden i.v.m. het herzien of intrekken van vergunningen, maar ook ondersteuning met kennis op het gebied van veehouderij, innovaties, emissiearme stalsystemen, mestbewerking, geur en volksgezondheid.

Ook op het gebied van bodem zijn ontwikkelingen gaande die zeker invloed hebben op de werkzaamheden van de ODZOB. Zo gaat met de inwerkingtreding van de Omgevingswet een deel van de bevoegdheden die nu bij de provincie liggen over naar de gemeenten. De landelijke koers van het bodembeleid blijft op hoofdlijnen hetzelfde. Wel zijn er enkele accentverschuivingen in de aanpak.

Andere ontwikkelingen die invloed hebben op de werkzaamheden van de ODZOB, zijn: verbod op asbest daken in 2024, gezondheid, ondermijning en de problematiek op het gebied van zeer zorgwekkende stoffen.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De ODZOB zorgt voor een gezonde en veilige leefomgeving (kwaliteit van de fysieke leefomgeving) door uitvoering van de door de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling opgedragen taken. Basistaken en de verzoektaken worden door de deelnemers bij de ODZOB belegd in de vorm van werkprogramma's. Een werkprogramma bevat een prognose van het aantal te verlenen omgevingsvergunningen, meldingen, uit te voeren toezicht en -handhaving, behandelen van klachten en andere milieu gerelateerde werkzaamheden.

Risico's

Ten behoeve van Begroting 2020 en jaarrekening 2018 zijn de risico's opnieuw geïnventariseerd. Uit deze inventarisatie blijkt dat de verwachtingswaarde van de risico's € 1.958.000 bedraagt. Hiervan is € 665.000, - het risico op verlaging van baten als gevolg van mogelijke bezuinigingen bij deelnemers. Aangezien dit risico meer in de invloedssfeer van de deelnemers dan van de ODZOB ligt is besloten dit risico niet af te dekken. Het restant bedrag van € 1.293.000,- wordt nagenoeg geheel afgedekt door de algemene reserve van de ODZOB, welke ultimo 2018 € 1.200.000,- bedraagt.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant Zuidoost

Ontwikkelingen

Het bestuur van de gemeente Helmond wil dat mensen zich veilig voelen in de gemeente Helmond. Derhalve staat in de Kadernota integrale Veiligheid Helmond/Peelland 2015-2018 een aantal uitgangspunten opgenomen. Ze vormen de basis waarop de gemeente Helmond haar veiligheidsbeleid in de komende jaren wil (voort)bouwen.

1. Behoud van huidige veiligheidsniveau
Behoud van het veiligheidsniveau, ook op het terrein van de brandweezorg, dat de afgelopen jaren is opgebouwd.
2. Aan veiligheid wordt samengewerkt
Samenwerken, met inwoners en bedrijven, andere gemeenten en met andere partners (privaat of publiek) is een randvoorwaarde voor succes.
3. "Voorkomen is beter dan genezen"
Oftewel: preventief werken is nog altijd beter dan dat er repressieve maatregelen genomen moeten worden. Hoewel dat laatste uiteraard wel altijd nodig zal blijven.
4. Betrekken van inwoners en inwoners aanspreken op het nemen van hun eigen verantwoordelijkheid.

Overige ontwikkelingen

- In 2018 hebben we te maken gehad met ongekende hitte in de zomer en extreme droogte gedurende het hele jaar. Het aantal branden in de zomermaanden was twee keer zoveel als in dezelfde periode voorgaand jaar. Gevolg is dat in de zomer de kosten voor vrijwilligers hoger zijn uitgevallen dan begroot. In zijn geheel heeft het 2018 veel gevraagd van de brandweer, GHOR en bevolkingszorg;
- In 2018 is de visie doorontwikkeling GHOR en de visie op crisisbeheersing opgesteld en vastgesteld door het algemeen bestuur;
- In april 2018 is het verbouwde pand voor de Meldkamer Oost Brabant (MKOB) opgeleverd en zijn de technische voorzieningen voor de meldkamer ingebouwd en getest.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) is een organisatie waarin de brandweer, de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) en de regionale ambulancevoorziening (RAV) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, te beperken en te bestrijden. VRBZO is een samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant.

Taken op het terrein van brandweercare, gemeenschappelijke meldkamer, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, ambulancecare, rampenbestrijding en crisisbeheersing

Risico's

- Gemeente is aansprakelijk voor tekorten naar rato van de bijdrage aan de gemeente uit het gemeentefonds;
- Mogelijkheden om opgedragen bezuinigingstaakstellingen te realiseren binnen aangegeven tijdsbestek;
- Rechtspositionele vraagstukken als gevolg van afslanking organisatie en arbeidsonrust.

Gemeenschappelijke regeling GGD Brabant Zuid-Oost

Ontwikkelingen

De ontwikkelingen waarmee de GGD te maken heeft zijn beschreven in de kadernota en het meerjarenbeleidsplan van de GGD. De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

- Implementatie van het een nieuw paraatheid- en spreidingsplan ambulancecare;
- Het borgen van publieke gezondheid in de omgevingsvisie en omgevingsplannen van gemeenten;
- Programmatische aanpak voor preventie van suïcide en depressie;
- Extra inzet en aandacht voor de gezondheid van vluchtelingen en arbeidsmigranten;
- Optimaal inzetten van jeugdgezondheidszorg als collectieve basisvoorziening in de jeugdzorgketen en in het sociale domein;
- Ondersteunen van meten en weten i.h.k.v. de Wmo (via toezicht en maatwerkonderzoek);
- Komen tot een Brabants Onderzoekscentrum Publieke gezondheid; vaststellen en uitvoeren van een meerjarenagenda voor onderzoek en innovatie;
- Tekorten op de arbeidsmarkt van verpleegkundigen en artsen;
- Implementatie van het LEAN gedachtengoed (continu verbeteren) binnen de GGD;
- Uitvoeren van de bestuursopdracht die aan de GGD is gegeven.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulancecare (AZ). De GGD Brabant-Zuidoost streeft - onder regie van de gemeenten – door middel van preventie naar gezondheidswinst van alle inwoners, om zo een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van hun leven en de zelfredzaamheid te vergroten. De dienstverlening betreft gezondheid, preventie en snelle interventie, is professioneel en betrouwbaar en komt tot stand vanuit de wens van de klant en in dialoog met de opdrachtgevers en samenwerkingspartners.

Risico's

De gemeente is aansprakelijk voor tekorten naar rato van de bijdrage aan de gemeente uit het gemeentefonds.

De aanbesteding van de ambulancezorg heeft in 2018 niet plaatsgevonden, de verwachting is dat dit in 2019 plaats zal gaan vinden, voor 2018 heeft dit geen financiële gevolgen gehad. Het risico blijft dat wanneer de vergunning voor ambulancevervoer in het kader van openbare aanbesteding (per 2021) niet aan de GGD wordt toegekend, een deel van de centrale overhead niet meer wordt gedekt.

Gemeenschappelijke regeling reiniging Blink

Ontwikkelingen

De colleges hebben op basis van het bepaalde in de Afvalstoffenverordening, ieder voor zich, besloten Blink aan te wijzen als inzameldienst voor het verzamelen van huishoudelijke afvalstoffen en KWD-bedrijfsafvalstoffen, zoals bedoeld in de Afvalstoffenverordening. Blink is dientengevolge bevoegd tot het verzamelen van huishoudelijke afvalstoffen als bedoeld in de artikelen 10.21 eerste lid en artikel 10:22 eerste lid Wet milieubeheer.

Naast deze verzameling voert Blink ook steeds meer (overheids)taken uit op het gebied van sortering, vermarkting en (eind)verwerking van grondstoffen afkomstig uit het huishoudelijk afval. Hiermee draagt Blink meer dan in het verleden bij aan het realiseren van de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen (verhogen gescheiden verzameling en terugdringen hoeveelheid afval per inwoner). Tenslotte voert Blink voor de deelnemende gemeenten onder andere taken uit op het gebied van gladheidsbestrijding en het reinigen van de openbare ruimte. Het aantal en de omvang van de laatstgenoemde activiteiten binnen Blink neemt ook in 2020 weer toe.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie heeft mede tot doel zorg te dragen voor gemeentelijke uitvoeringstaken op het vlak van de verzameling, sortering, vermarkting en (eind)verwerking van (grondstoffen in) grof en fijn huishoudelijke afvalstoffen, de gladheidsbestrijding en de reiniging van de openbare ruimte van de deelnemende gemeenten.

Risico's

- De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Blink opereert in een dynamische beleidsmatige context, die, met name ten aanzien van sortering, vermarkting en (eind)verwerking van grondstoffen, rekening moet houden met de (prijs)ontwikkelingen in de markt bij contractvorming en beïnvloed wordt door overheidsmaatregelen (verbrandingsbelasting);
- De groei van de opgave voor Blink door de recente toetredingen en de uitbreiding van de aan Blink opgedragen taken vraagt om een robuuste organisatie die zowel kwalitatief als kwantitatief adequaat is ingericht. In het kader van het begin 2018 door het Algemeen Bestuur vastgestelde Strategisch Meerjaren Plan wordt hier middels projecten en maatregelen invulling aan gegeven. Het is ook in gemeentelijk belang om de risico's hierbij te beperken;
- Blink heeft op de jaarrekening 2018 een afkeurend oordeel inzake rechtmatigheid – als gevolg van het niet Europees aanbesteden van inkoopcontracten - niet in alle van materieel zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen en zijn niet in overeenstemming met de wet- en regelgeving zoals opgenomen in het door het Algemeen Bestuur vastgestelde normenkader. Inmiddels is een tweetal van de grootste geconstateerde afwijkingen al in 2018 beëindigd. Het DB van Blink heeft naar aanleiding hiervan op 29 maart jl. tot de nodige acties besloten die uiteindelijk tot een plan van aanpak leiden (vast te stellen in het AB van 26 juni 2019) dat uiterlijk eind 2019 zodanig gerealiseerd moet zijn dat e.e.a. de rechtmatigheidstoets kan doorstaan. Het plan van aanpak zal ook aan de accountant worden voorgelegd. Zodoende willen we borgen dat de inkoop- en aanbestedingsprocessen van Blink adequaat geborgd worden. Dit is in lijn met hetgeen ook binnen Blink is besproken.

Gemeenschappelijke regeling Senzer

Ontwikkelingen

De gemeente heeft een bredere maatschappelijke doelstelling dan die van Senzer (het Werkbedrijf Atlant de Peel (WADP)). De drie decentralisaties omvatten immers ook Zorg en Jeugd. Tussen de decentralisaties bestaan diverse raakvlakken waarbij het uit effectiviteit en efficiency van belang is dat er een goede integrale aanpak en afstemming plaats vindt. Voorkomen moet worden dat binnen de decentralisaties de partners teveel eigen richting ontwikkelen en het belang van de eigen organisatie benadrukken. De kracht moet juist in het gezamenlijke tot uitdrukking komen. Het is van belang dat de Raad die integrale aanpak en afstemming bewaakt in de bredere maatschappelijke doelstellingen van de gemeente.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Senzer is een GR voortgekomen uit samenvoeging van GR Atlant Groep en de afdeling Werk en Inkomen (Werkplein). Senzer voert namens de gemeenten in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel, waaronder Helmond, de Wet sociale werkvoorziening (WSW) en de Participatiewet uit. De 'hoe-vraag' wordt daarbij ingevuld door het Senzer en de uitvoering is gemandateerd aan de Algemeen Directeur, met bevoegdheid door te mandateren aan eigen medewerkers van Senzer in het belang van de uitvoering. Senzer is de verbinder tussen werkgever en werkzoekende, redenerend vanuit de P&O-vraag van de werkgever die Senzer verbindt aan de (arbeids)kracht en het talent van de werkzoekende.

Risico's

- Omzet is afhankelijk van economische ontwikkelingen;
- De door de Atlant Groep opgerichte BV's dienen te functioneren onder bestuurlijke verantwoording en financieel toezicht van het bestuur van Senzer;
- Ingespeeld wordt op noodzakelijke aanpassing van bedrijfsprocessen die voortvloeien uit de diverse regelgeving zoals Participatiewet. – heeft zich voorgedaan (b.v. privacywetgeving, heeft Senzer adequaat op ingespeeld);
- Exploitatierisico's als het rijksbudget tekort schiet. – Rijksbudget is niet tekort geschoten (is wel een forse verlaging van Rijksbudget in 2019);
- In 2019 vindt een evaluatie van Senzer plaats. De mogelijke gevolgen hiervan zijn nog onduidelijk.

5.6.2 Privaatrechtelijke rechtspersonen

Privaatrechtelijke organisaties zijn in het Burgerlijk Wetboek nader geregeld, en kunnen stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen zijn. In het laatste geval wordt de term deelneming geïntroduceerd. De gemeente Helmond participeert in de volgende privaatrechtelijke rechtspersonen. Die afzonderlijk toegelicht worden.

1. Brainport Development NV
2. Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding
3. RAI AutomotiveNL BV
4. NV Bank voor Nederlandse Gemeenten
5. Enexis Holding NV
6. Glasvezel Helmond B.V.
7. Stichting Automotive Campus Helmond
8. Stichting Zorg en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost
9. Stichting Ontwikkelfonds Werklocaties SGE
10. Stichting Brainport Smart District

Brainport Development NV
<p><i>Ontwikkelingen</i></p> <p>In november 2016 heeft het Rijk Brainport aangewezen als één van de drie Nederlandse economische kerngebieden. Daarmee heeft Brainport in analogie van Rotterdam en Amsterdam de status van 'mainport-status'. Op basis daarvan is gestart met het opstellen van de Brainport Nationale Actieagenda (BNA). Op 6 juli 2018 heeft het kabinet samen met Brainport Eindhoven en de Provincie Noord-Brabant de Brainport Nationale Actieagenda uitgebracht. Parallel met de vaststelling van de BNA is een Regio Deal Brainport gesloten. Dit betreft het vliegwielt van de Brainport Nationale Actieagenda waaraan zowel een propositie Brainport Eindhoven (jan 2018) als een Regio Deal Brainport (juli 2018) aan ten grondslag ligt. Voor de Regio Deal is max. €130 mio aan rijksmiddelen beschikbaar gesteld onder voorwaarde dat er €240 mio aan regionale cofinanciering beschikbaar komt. De middelen komen de komende jaren in 4 tranches beschikbaar en worden ondergebracht bij B.V. Regiofonds Brainport. Projecten die deel uitmaken en gefinancierd worden uit de Regio Deal zijn reeds uitgelijnd en worden komende periode nader uitgewerkt.</p> <p>In de Brainport Nationale Actieagenda zijn tien prioriteiten aangewezen, die zich richten op:</p> <ul style="list-style-type: none">• Talent; Het aantrekken en behouden van (inter-) nationaal technologisch talent; werken aan levenslange scholing en het ontwikkelen van leeromgevingen die het onderwijs beter laten aansluiten op het bedrijfsleven;• Investeren in nieuwe technologieën en stimuleren maatschappelijke innovaties: Investeren in fotonica; het starten van de zogeheten 'Eindhoven Engine', waar kennisinstellingen en bedrijfsleven samenwerken om nieuwe technologieën sneller naar de markt te brengen; het ondersteunen van innovatieve technologieën op het gebied van gezondheid en vitaliteit, energie en slimme en duurzame mobiliteit;• Verder verbeteren van Brainport Eindhoven als vestigingsplaats.
<p><i>Openbaar belang dat er mee gediend wordt</i></p> <p>Brainport Development NV is een economische ontwikkelingsorganisatie die samen met partners uit bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid werkt aan het versterken van Brainport Regio Eindhoven. High tech en design in combinatie met hoogwaardige maakindustrie en ondernemerschap leveren de oplossingen voor de maatschappelijke uitdagingen van morgen.</p>
<p><i>Risico's</i></p> <p>1. Het niet voor handen hebben van (voldoende) middelen voor investeringen.</p>

2. Het niet hebben van voldoende middelen voor interne bedrijfsvoering om plannen tot ontwikkeling te brengen.

Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding

Ontwikkelingen

Er zijn vier testlaboratoria ontwikkeld: voor elektrische mobiliteit, voor coöperatieve driving, voor manufacturing processes, training en education, en voor endurance, safety en testing. Om een open innovatie te stimuleren kunnen onderwijsinstellingen en startende bedrijven onder gunstige voorwaarden van deze testlabs gebruikmaken. Het programma realiseert bovendien een accelerator center met werkplaatsen en kantoorunits voor startende automotive bedrijven.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

a. het opzetten, exploiteren, deelnemen in en beheren van facilitaire testcentra op de Automotive Campus in Helmond;
b. het oprichten, verkrijgen en vervreemden van vennootschappen en ondernemingen, het verkrijgen en vervreemden van belangen daarin en het beheren of doen beheren, en het voeren of doen voeren van bestuur over vennootschappen en ondernemingen en het financieren of doen financieren daarvan.

Risico's

- Verlies inleg aandelenkapitaal bij gedwongen liquidatie;
- Het niet voor handen hebben van (voldoende) middelen voor investeringen;
- Het niet hebben van voldoende middelen voor interne bedrijfsvoering om plannen tot ontwikkeling te brengen.

Automotive NL B.V.

Ontwikkelingen

In 2018 is besloten tot een fusie tussen Automotive NL en de RAI Vereniging. Zowel de Stichting Automotive NL als Automotive NL B.V. zullen hiermee onderdeel worden van de RAI. De stichting zal een separate sectie worden binnen de RAI vereniging en de B.V. is onder verantwoordelijkheid gebracht worden van het bestuur van de RAI Vereniging.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

AutomotiveNL heeft de volgende samenhangende hoofdactiviteiten:

- Ecosysteem: Het verlenen van diensten aan de leden en het actief onderhouden van een sterk internationaal automotive netwerk met industrie, dienstverleners, opleidingen, kennisinstututen en overheden;
- Innovatie: Het stimuleren van onderzoek en innovatie van industrie en kennisinstellingen met gezamenlijke ontwikkeling van strategie, roadmaps en projecten.

Het doel van het innovatieprogramma van AutomotiveNL is de sterktes van de Nederlandse automotive sector in te zetten om innovaties te ontwikkelen die oplossingen bieden voor de maatschappelijke problemen van wegmobiliteit: emissie, congestie, veiligheid en geluid. Daartoe voert de Nederlandse automotive sector een programma gebaseerd op de twee focusgebieden smart & green mobility. RAI Automotive NL is voor de ontwikkeling van de Automotive Campus van belang gezien hun activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen m.b.t. de ontwikkeling van de campus. Door hun innovatieprogramma en de organisatie van events trekken zij bedrijven richting de campus.

Risico's

Helmond is lid van de sectie ANL en is lid van het bestuur. De ontwikkelingen op de automotive campus zijn sterk markt gerelateerd. Verreweg het merendeel van de leden van de vereniging zijn gefocust op de eigen onderneming; de gemeente heeft belang bij het bevorderen van de economische ontwikkeling in het geheel en een sluitende grondexploitatie.

NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)

Ontwikkelingen

De strategie van de BNG is met 'de klant' mee te bewegen. De bank doet dit door met diensten op maat in te spelen op de veranderende behoeften van de klanten. De financiële diensten omvatten kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer en gebiedsontwikkeling.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De BNG bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank heeft toegang tot financieringsmiddelen tegen scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Uiteindelijk leidt dit voor de inwoner tot lagere kosten voor verschillende voorzieningen.

Risico's

Macro-economische omstandigheden kunnen sterke vermogenspositie beïnvloeden. Risico's worden laag ingeschat (thans tripple AAA).

Gegevens m.b.t. de vermogenspositie voor het komende begrotingsjaar, stelt BNG niet beschikbaar.

Enexis Holding NV

Algemene informatie

Uit de verkoop aan RWE en Waterland vloeien de deelnemingen zoals genoemd onder b t/m h voort. Gemeente Helmond is aandeelhouder in deze deelnemingen.

- b. CBL Vennootschap B.V.;
- c. Vordering op Enexis B.V.;
- d. Verkoop Vennootschap B.V.;
- e. Extra Zekerheid Vennootschap B.V.;
- f. Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.;
- g. Claim Staat Vennootschap;
- h. Essent Milieu Holding B.V.

Ontwikkelingen

Enexis is, als één van de ondertekenaars, een belangrijke partner in de Brabantse Energie Alliantie. Enexis en de provincie zijn beide deelnemer in deze alliantie die als doelstelling heeft meerdere soorten strategische en concrete samenwerkingen te bewerkstelligen. Vanuit deze samenwerkingen komen bijdragen aan het behalen van de energiedoelstellingen ten aanzien van CO2 reductie en groene groei in Noord-Brabant. Deze sluiten aan op de verschillende thema's die ook in het provinciale uitvoeringsprogramma staan zoals warmte in de gebouwde omgeving, nul op de meterwoningen, groene mobiliteit, energieke landschappen en sustainable energy farming.

Enexis, provincie en deelnemende gemeenten hebben op dit moment al een meerjarige samenwerking voor de ontwikkeling en uitrol van laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer in Brabant. Ook zijn er aanvullende afspraken over samenwerken in Buurkracht, nul op de Meter-woningen en, in het kader van de Regionale Energie Strategie, het optimaal ondersteunen van gemeenten bij het opstellen van een visie op grootschalige opwek van duurzame energie en in het faciliteren van lokale energieprojecten.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,8 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de

energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren.

Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën:

- Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld;
- Betrouwbare energievoorziening;
- Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten;
- Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren;
- Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen.

Risico's

De aandeelhouders lopen het risico (een deel van) de boekwaarde ad € 6,2 miljoen te moeten afwaarderen. Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen. Gecombineerd met de achtergestelde status van de 'Vordering op Enexis vennootschap' die loopt tot september 2019, levert dit een laag risico op voor de aandeelhouders van Enexis Holding N.V.

Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten. Het risico is echter gemitigeerd middels een overeengekomen streefwaarde van € 100 miljoen voor het jaarlijkse dividend.

Glasvezel Helmond B.V.

Ontwikkelingen

Per 1 oktober 2018 is als uitvloeisel van de open uitvraag aan de markt, de gevoerde onderhandelingen en vormgeving van de samenwerking tussen de gemeente Helmond en e-Quest de Glasvezel Helmond BV opgericht. Glasvezel Helmond BV realiseert een glasvezelnetwerk voor inwoners en kleine bedrijven die volstaan met een huisaansluiting, gemeinschapsaccommodaties en de openbare ruimte.

In 2019 zal in de eerste wijken met graafwerkzaamheden worden gestart. Gedurende 2019 zal daarnaast nader bekend gemaakt worden welke wijken vervolgens verglaasd gaan worden. Naar verwachting zal in het najaar van 2019 de aanleg van het glasvezelnetwerk in de eerste wijken worden afgerond en worden gestart met andere wijken. De geplande afronding van het project is in 2021.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Het beoogde effect is dat in het tijdsbestek tot en met 2021:

- Alle inwoners en bedrijven tegen acceptabele kosten zijn/kunnen worden aangesloten op een adequaat glasvezelnetwerk;
- Het glasvezelnetwerk open en toegankelijk is voor alle (maatschappelijke) dienstenaanbieders zoals zorgdiensten;
- Het glasvezelnetwerk onderdeel gaat worden van de BrabantRing, dat wil zeggen gekoppeld gaat worden aan andere Brabantse netwerken met als doel om op veilige wijze maatschappelijke diensten over glasvezel mogelijk te maken;
- Het glasvezelnetwerk erin voorziet dat ook de openbare ruimte wordt verglaasd en kansen ontstaan voor een diversiteit van Smart City toepassingen in de toekomst, inclusief openbare WiFi;

Risico's

- Glasvezel Helmond BV moet rekening houden met ontwikkelingen in de markt (bijv. beschikbaarheid voldoende aanlegcapaciteit als gevolg van toenemende vraag en/of commerciële acties van concurrerende aanbieders);

- Businesscase blijkt in de praktijk niet (volledig) realiseerbaar doordat bijv. deelname vanuit inwoners en bedrijven achterblijft en/of de kosten voor aanleg hoger zijn dan op voorhand ingeschat als gevolg van grotere vraag naar capaciteit;
- Kwaliteit van het glasvezelnetwerk, de daarop beschikbare dienstverlening en de service blijken in de praktijk onvoldoende (consistent) te zijn, waardoor het aantal aangesloten inwoners en bedrijven af zal nemen in plaats van toenemen.

Stichting Automotive Campus

Ontwikkelingen

De stichting Automotive Campus is per 1 april 2017 opgericht samen met de bedrijven Van de Ven en Hurks en de provincie Noord Brabant. De stichting heeft een drieledige taak:

1. mee-ontwikkeling en bewaking van het Automotive Campus-concept;
 2. aantrekken van nieuwe bedrijven voor de campus;
- uitbouwen van het ecosysteem op en rondom de campus en versterking van het vestigingsklimaat. Dit is vastgelegd in het Businessplan Stichting Automotive Campus 2017-2019.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

- a. uitbouw van het ecosysteem op de Automotive Campus in Helmond en hiermee bijdragen aan de economische structuurversterking van Helmond;
- b. aantrekken van nieuwe bedrijven.

Risico's

1. Verlies inbreng gemeentelijke middelen; € 625.000 voor 2017-2019

Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Ontwikkelingen

- Het Zorg- en Veiligheidshuis beraadt zich op een verbreding van het takenpakket zoals de persoonsgerichte aanpak van mensen met verward gedrag. Dit geldt ook voor het al dan niet verdiepen van 'enkel' een rol op het vlak van individuele casuïstiek naar deze rol in combinatie met een beleids- en/of projectleidersrol op diverse thema's.
- Doel is om in 2019 een nieuw Samenwerkingsconvenant en een privacy-protocol vast te laten stellen door de deelnemende gemeenten.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

In het Zorg en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost werken overheid, politie, justitie, reclassering, kinderbescherming, (verslavings)zorg en zorgpartners samen. De doelstelling van de samenwerking is bijdragen aan de algemene veiligheid, het verminderen van zorgproblemen, het voorkomen en verminderen van zorgproblemen, het voorkomen en verminderen van recidive, (ernstige) overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval.

Risico's

- Gemeente is aansprakelijk voor tekorten;
- Tendens is dat meer COM-zaken vanuit 21 deelnemende gemeenten richting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost worden geleid. Ook vindt er wellicht een verbreding en/of verdieping van de taken plaats. Dit kan uiteindelijk leiden tot een extra claim voor onze gemeente.

Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties B.V.

Ontwikkelingen

In 2018 is het ROW formeel opgericht. De totale subsidie (van € 8.000.000) zal in meerdere tranches beschikbaar worden gesteld. De eerste tranche (totaal 4.000.000) van de subsidie is 1 juni 2018 opengesteld de verwachting is dat de eerste beschikkingen in januari 2019 zullen worden gedaan.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Het aanbod van bestaande bedrijventerreinen sluit niet altijd aan op de behoeften van ondernemers en bedrijven. De regio heeft daarom samen met de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM) het Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties (ROW) gevormd. Dit fonds faciliteert nieuwe innovatieve ontwikkelingen op bestaande bedrijventerreinen.

Risico's

Er bestaat een mogelijkheid dat er geen geschikte aanvragen worden ingediend, waardoor de het fonds haar doelstellingen niet behaald.

Stichting Brainport Smart District (BSD)

Ontwikkelingen

Door de stichting is een Visie ontwikkeld voor de slimste wijk ter wereld. Deze visie is eind 2019 gepresenteerd. De wijk is gelegen ten noorden van de spoorlijn in Brandevoort. De wijk bestaat uit een mix van 1.500 woningen, gemeenschappelijke voorzieningen en 12 ha. werkfunctie. Bedrijven en instanties kunnen projecten en initiatieven indienen via de Business Challenge. Inmiddels zijn circa 20 projecten geselecteerd en worden op de haalbaarheid onderzocht. Daarnaast loopt er een participatie project met 40 toekomstige bewoners. Naast deze ontwikkelingen houdt de stichting zich bezig met de complete ontwikkeling van de wijk, subsidieaanvragen en overige financiële stromen.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De bevolking in steden wereldwijd groeit exponentieel. Dit zorgt voor allerlei problemen op onder andere het gebied van duurzaamheid, energie, inclusiviteit, mobiliteit, gezondheid en leefbaarheid. Tegelijkertijd biedt sociale innovatie en de snelle technologische ontwikkeling volop mogelijkheden om deze problemen te tackelen. Door onder andere marktfalen en regelgeving komen de benodigde ontwikkelingen echter onvoldoende op gang. Het BSD gaat een podium bieden om de oplossingen wel mogelijk te maken en te versnellen, om zo als voorbeeld te dienen voor de rest van de wereld.

Risico's

Het Brainport Smart District moet zichzelf nog bewijzen. De verwachting is dat bedrijven zich zullen aanmelden en dat subsidies gaan komen. De eerste bedrijven hebben dit ook gedaan en de eerste subsidies zijn ook binnengehaald. Maar om de totale wijk te ontwikkelen is meer nodig. Daarbij speelt altijd de afweging tussen kosten en innovatieve waarde: de wijk haalt alleen de bedrijven en subsidies binnen als het voorop loopt in de ontwikkelingen, maar om voorop te lopen in de ontwikkelingen zijn diezelfde bedrijven en subsidies hard nodig.

5.6.3 Financieel en bestuurlijk belang

Op de volgende pagina is in tabelvorm uiteengezet:

- In welke verbonden partijen de gemeente Helmond participeert;
- De vestigingsplaats van de verbonden partij;
- Tot welk type rechtsvorm de verbonden partij behoort;
- Op welke wijze de gemeente een financieel belang heeft in de verbonden partij;
- Op welke wijze de gemeente een bestuurlijk belang heeft in de verbonden partij;
- Het eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat van de laatst besloten jaarrekening en huidige begroting;
- Aan welk programma de verbonden partij een bijdrage levert. In het desbetreffende programma zijn de beleidsresultaten van de verbonden partij beschreven.

	Vestigings- plaats	Financieel belang	Bestuurlijk belang	Bestuurder	Eigen vermogen 31-12-2018	Vreemd vermogen 31- 12-2018	Resultaat 2018	Eigen vermogen 31-12-2017	Vreemd vermogen 31-12-2017	Resultaat 2017	Programma- onderdeel
Gemeenschappelijke regeling											
Metropoolregio Eindhoven	Eindhoven	1282 inwonersbijdrage	Lid DB, AB	E. Blanksma, A. v.d. Waardenburg	3.275	17.413	1005	3.649	20.345	388	PR.5,7, 8,10,11,13
Omgevingsdienst Zuidoost Brabant	Eindhoven	822 bijdrage in exploitatie	Lid AB	A. v.d. Waardenburg	1515	4.254	-	1576	5.055	-	Pr.12
Veiligheidsregio Zuidoost Brabant	Eindhoven	4.379 gemeentelijke bijdrage	Lid AB	E. Blanksma	6.618	42.790	773	7.561	44.806	952	PR. 1
GGD Brabant Zuid-oost	Eindhoven	1520 inwonersbijdrage	Lid AB	C. Dortmans	2.846	12.673	-17	2.754	11.985	70	PR. 3
Reiniging Blink	Helmond	6.175 bijdrage in exploitatie	Lid AB, lid DB	A. v.d. Waardenburg	-	-	-	-	-	-	Pr. 12
Senzer	Helmond	72.832 bijdrage in exploitatie	lid DB - voorzitter	E. de Vries, J. van Bree	19.960	16.565	4.488	19.809	23.665	2.023	Pr. 2
Vennootschappen en coöperaties											
Brainport Development NV	Eindhoven	328 aandelen x 453,78 = 148k	Stemrecht in AvA en bestuurslid	E. Blanksma	3.222	3.177	35	3.222	3.073	8	Pr. 7
Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding	Helmond	38%geplaatst aandelenkapitaal	Aandeelhouder		-509	2.079	-128	-415	2.074	-78	Pr. 7
RAI Automotive NL BV	Helmond	18k Lidmaatschap	Lid RvB		n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	Pr. 7
Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties B.V.	Eindhoven	877k in vorm van subsidie	5 stemmen in stichtingsbestuur	J. van Bree	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Pr. 7
NV Bank voor Nederlandse Gemeenten	Den Haag	52.650 aandelen x €1,50	Stemrecht in AvA		4.654.000	132.518.000	337.000	4.953	135.072	393.000	Pr.13
Enexis Holding NV	Den Bosch	23.177 aandelen x €1,-	Stemrecht in AvA		4.024.000	3.691.000	243.000	3.808.000	3.860.000	207.000	Pr.13
Vordering op Enexis BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding		9	356.324	-11	9	356.319	-10	Pr.13
CBL Vennootschap BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding		147	22	-10	146	16	-10	Pr.13
Verkoop Vennootschap BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding		151	30	-39	150	20	-12	Pr.13
Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding		1620	23	-15	1620	18	-10	Pr.13
Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding		870	45	-124	869	65	-100	Pr.13
Glasvezel Helmond B.V.	Helmond	50% aandelen: 6.250	Lid RvC, stemrecht in AVA	J. van Bree	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Pr.13
Stichtingen en verenigingen											
Stichting Automotive Campus Helmond	Helmond	bijdrage in exploitatie 725	vertegenwoordigd in RvT		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Pr. 7
Stichting zorg en veiligheidshuis Brabant Zuidoost	Helmond	bijdrage in exploitatie 71	Lid AB/DB	H. van Dijk	58	57	-22	146	103	-88	Pr. 4
Stichting Brainport Smart District	Helmond	735 Voorfinanciering	Lid DB	C. Dortmans	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Pr. 8

5.6.4 Organisatie met een bestuurlijk, maatschappelijk of algemeen belang

Naast publiekrechtelijke samenwerking in de vorm van gemeenschappelijke regelingen werkt de gemeente Helmond voor het realiseren van haar doelen ook samen met andere overheden (en private partijen) in samenwerkingsverbanden met als grondslag lichtere regelingen zoals bijvoorbeeld een convenant of een bestuurlijke overeenkomst. De “Notitie verbonden partijen” (Commissie BBV; oktober 2016) spreekt van een “regeling zonder meer”. Deze samenwerkingsverbanden zijn geen rechtspersonen. Ook wordt niet (volledig) voldaan aan de definities in artikel 1 BBV, met name met betrekking tot de definitie “financieel belang”.

De commissie BBV geeft als aanbeveling om wanneer sprake is van een structurele bekostiging in overwegende mate en een bestuurlijk belang, deze organisaties toch op te nemen in de paragraaf verbonden partijen.

Doorgaans is de gemeente een verplichting aangegaan om jaarlijks haar aandeel in de organisatiekosten te voldoen. Een van de partners in de regeling treedt op als penvoerder (penningmeester, opdrachtgever naar derden, en indien van toepassing, werkgever). Indien de samenwerking leidt tot verplichtingen voor het uitvoeren van programma's of projecten vindt afzonderlijke besluitvorming plaats. Anders dan bij publiek rechtelijk verbonden partijen is het samenwerkingsverband niet verplicht een begroting te maken en aan de gemeenten voor zienswijzen voor te leggen, dan wel een jaarrekening vast te stellen.

Gemeenten kunnen geen taken en bevoegdheden delegeren of mandateren aan een “regeling zonder meer”. Het accent ligt op beleidsafstemming of coördinatie. Het bestuurlijk belang krijgt vorm in deelname aan een bestuurlijk gremium (bijvoorbeeld een stuurgroep) waarin doorgaans alle deelnemers aan de regeling vertegenwoordigd zijn.

Het visiedocument intergemeentelijke samenwerking en de bestuurlijke visie Helmond, slimme stad als brug naar de toekomst dienen als algemene basis. De visie op het specifieke samenwerkingsverband is vastgelegd in afzonderlijke beleidsdocumenten.

Overeenkomstig BBV artikel 8, lid 3 is de betrokkenheid van verbonden partijen bij de realisatie van de doelstellingen binnen een programma opgenomen in het betreffende programma. In deze jaarverantwoording komen, in aansluiting op publiekrechtelijke en privaatrechtelijke regelingen, de volgende samenwerkingsverbanden aan de orde:

1. Stichting Stadswacht Helmond
2. Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE)

Met ingang van 2019 worden ook de beleidsresultaten van andere “regelingen zonder meer” opgenomen in de begroting en jaarverantwoording.

5.7 Grondbeleid

5.7.1 Inleiding

Jaarlijks vindt voorafgaand aan het opstellen van de jaarrekening een actualisatie van de BIE (Bouwgrond in Exploitatie) projecten plaats. Daarbij wordt aan de hand van de allerlaatste feitelijke en economische ontwikkelingen beoordeeld wat de verwachte resultaten zijn. In deze paragraaf grondbeleid wordt een toelichting gegeven op de uitgangspunten die daarbij zijn gehanteerd.

Ter informatie wordt verder een totaalbeeld gegeven van alle BIE waarbij een vergelijking wordt gemaakt tussen de verwachte resultaten bij de Jaarrekening 2017 en de Jaarrekening 2018 en de toename van de boekwaarde. Als laatste wordt een toelichting gegeven op de voortgang van de beleidsuitvoering op een aantal majeure BIE.

In deze paragraaf wordt niet ingegaan op een risico analyse en de relatie met het benodigde weerstandsvermogen van het grondbedrijf. Voor een beter inzicht in de totale risico's van de gemeente worden alle risico's op één plek in de jaarrekening toegelicht bij de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing". Voor een inzicht in de risico's bij het grondbedrijf wordt daarom verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

5.7.2 Uitgangspunten jaarrekening 2018

Voor de doorrekening van de BIE zijn een aantal parameters nodig. Dit betreft met name de parameter te verwachten kostenstijging, de parameter te verwachten opbrengststijging en de parameter rente.

Parameters			
1	Kostenstijging	2,00%	in 2019 en 2020 4% daarna 2%
2	Opbrengstenstijging	1,50%	met ingang van 2019 (max. 10 jaar)
3	Rente	1,20%	1,2 % voor 2018, meerjarig 1,3%

Ad 1 Kostenstijging

De aangetrokken woningbouw en de schaarste aan materialen en arbeid heeft ertoe geleid dat ook in de GWW (grond, weg, waterbouw) sector de prijsstijging blijft doorzetten. Met name de prijzen van de GWW producten olie, pvc, beton en zand zijn in 2018 gestegen. Echter op de middellange termijn wordt nog steeds verwacht dat als gevolg van de normalisatie van de woningmarkt de prijsstijgingen weer zullen afvlakken.

Ad 2 Opbrengststijging

De meeste gemeenten houden weer rekening met opbrengstenstijgingen van hun grondprijzen. Metafoor Ruimtelijke Ontwikkelingen publiceert regelmatig over toekomstige trends in de woningbouw. Metafoor en onze regiogemeenten verwachten in algemene zin dat de grondwaarden c.q. grondprijzen in 2019 en later over bijna de hele linie zullen stijgen.

Een jaarlijkse opbrengstenstijging heeft een positief effect op de eindwaarden. Er wordt gekozen voor een voorzichtige benadering. In de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is bepaald dat in de BIE maximaal met 10 jaar opbrengstenstijging gerekend mag worden.

In opdracht van de gemeente heeft het bureau FAKTON een onderbouwd advies opgesteld hoe om te gaan met de te hanteren jaarlijkse parameters met betrekking tot de grondopbrengsten voor de woningbouw. Zij maken daarin een onderscheid in de verschillende woningtypen, prijssegmenten en

de looptijd van de BIE. Tevens hebben zij de gemeentelijke grondprijzen geanalyseerd en getoetst. Dit is de eerste stap in het onderzoek naar het residueel rekenen zoals benoemd in het coalitieakkoord. In de 2^e helft van 2019 wordt dit verder uitgewerkt en zal dit ook aan de raad worden voorgelegd.

Ad 3 Rente

Op grond van de nieuwe BBV voorschriften moet met ingang van 2016 de toe te rekenen rente aan BIE worden gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. De gemeente Helmond werkt niet met projectfinanciering maar met het systeem van totaalfinanciering. Het rentepercentage over het vreemd vermogen wordt als volgt bepaald: het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. Op grond van deze berekeningswijze is de rente voor 2018 bepaald op 1,2%. Voor de berekening van de toekomstige kasstromen wordt een percentage van 1,3% gehanteerd, gebaseerd op een meerjarige prognose van de leningenportefeuille.

Woningbouwprogramma

In de BIE, waar de gemeente risico loopt, bedraagt het aantal nog te realiseren woningen 3.387. De looptijd per BIE is verschillend. Het overgrote deel van deze nog te realiseren woningen zijn onderdeel van de BIE Brandevoort 2, Suytkade, Centrum en diverse binnenstedelijke locaties. De BIE Brandevoort 2 loopt nog tot 1 januari 2031. In onderstaand overzicht is dit uitgewerkt.

BIE	Totaal
Brandevoort	25
Brandevoort II	2.310
Cacaofabriek eo	50
Centrum	244
Geldropseweg 2011	2
Goorloopzone Noord	44
Groene Loper Boskavels	1
Haagstraat 2e	0
Heiakker Brouwhuis	71
Houtse Akker	8
Mahoniehoutstraat Bibliotheek	1
Mierlo Hout 3e fase slegerstr	51
Mierloseweg 210 tm 232	13
OMO-scholen	3
Pleinen Heistraat	6
Professor Rommelaan	0
Restexploitaties	12
School Paardenbloem	31
Stiphout Zuid	16
Suytkade	499
Eindtotaal	3.387

Daarnaast worden er ook nog diverse woningen de komende jaren gerealiseerd in opdracht van derden c.q. particuliere initiatieven.

Bedrijventerreinen

In de BIE is nog een capaciteit van 38 ha uit te geven bedrijventerrein opgenomen. Hierin zijn alle segmenten opgenomen (gemengd , grootschalig, hoogwaardig en specifiek). In onderstaande tabel is dit weergegeven in m2.

NB: de onderstaande tabel gaat uit van de bestaande en nieuw te ontwikkelen bedrijventerreinen waarvoor de programmeringsafspraken van 2018 gelden. Het gaat dus niet alleen over terstond uitgifbare kavels. In 2019 worden op basis van de nieuwe prognoses en de door het college genomen besluiten ten aanzien van de BZOB en Varenschut nieuwe programmeringsafspraken gemaakt. Deze afspraken zullen effect hebben op de plannen en de hectares uit te geven bedrijventerrein. Ook binnen de plannen voor Brainport Smart District wordt specifiek gekeken op welke manier de 12 hectare werklocaties wordt ingevuld binnen de slimste wijk.

Som van Oppervlakte BIE	Soort terrein				Eindtotaal
	Gemengd	Grootschalig	Hoogwaardig	Specifiek	
Automotive campus				45.810	45.810
Bedrijvenpark schooten	10.233				10.233
Brandevoort 2 Smart District				120.900	120.900
BZOB		111.134			111.134
Ehad Engelseweg	20.500				20.500
Mierloseweg 210-232	2.580				2.580
Restexploitaties	17.615				17.615
Rijpelberg bedrijventerrein	6.900		1.670		8.570
Spiro Churchillaan	13.316				13.316
Weijer oost				20.318	20.318
Zuid I-II	16.394				16.394
Eindtotaal	87.538	111.134	1.670	187.028	387.370

In bovenstaande tabel zijn weergegeven de m2 die tegen de bedrijventerreinen prijzen zijn opgenomen in de BIE op 31 december 2018.

De categorie specifieke bedrijventerreinen zijn of gereserveerd voor een speciaal segment (Automotive Campus en autoboulevard) of vallen binnen Brainport Smart District en zijn pas in een later stadium uitgifbaar.

Binnen de categorieën bedrijventerrein in deze overzichten zijn er verschillen in tempo van uitgifte. Voor de kavels op het grootschalig bedrijventerrein gaat het om courante kavels waar veel interesse voor is. In 2019 is inmiddels alweer een kavel van 2 ha op BZOB verkocht. Binnen de categorie gemengd bedrijventerrein is er vaak sprake van restkavels met soms heel specifieke belemmeringen. Het gaat daarom vaak over de wat minder courante kavels, waardoor de geplande uitgifte over de periode tot en met 2025 is uitgespreid. Op korte termijn uitgifbaar resteert ongeveer 8 ha gemengd bedrijventerrein en 9 ha (5 kavels) grootschalig bedrijventerrein.

5.7.3 Jaarrekeningresultaat 2018

Werkwijze bepaling resultaat jaarrekening.

Bij de jaarrekening wordt voor alle BIE een uitgebreide herziening doorgevoerd waarbij aspecten als looptijd, projectfasering, omvang en realiteit van de waarderingen wordt gezien. Op grond van wat gerealiseerd is (boekwaarde) en een uitgebreide analyse van wat er op de verschillende BIE nog moet gebeuren wordt een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van de verwachte looptijd en

eindresultaten in de toekomst. Op grond van de nieuwe te verwachten eindresultaten wordt het jaarrekeningresultaat bepaald:

- Voor de BIE met een verwacht winst op de einddatum moet worden bepaald of er tussentijds winst genomen moet worden volgens de POC (Percentage of Completion) methode. Op basis van een voortgangpercentage op zowel de uitgaven als de opbrengsten wordt bepaald welk gedeelte van de totale winst over de gehele looptijd genomen moet worden. Een uitzondering geldt voor de BIE Restexploitaties. Hierop zijn in het verleden restanten van voormalige BIE ondergebracht. Elke verkoop leidt tot een afsluiting van een restant en komt ten gunste van het jaarrekeningresultaat;
- Voor de BIE met een verwacht verlies op de einddatum geldt dat dit berekende verlies direct moet worden genomen tegen de contante waarde van dit verlies. Met andere woorden: het verwachte verlies op de verwachte einddatum wordt teruggerekend naar een verlies op 1 januari 2019 (tegen disconteringsvoet van 2% conform BBV voorschriften). Voor de contante waarde van dit verlies wordt een voorziening getroffen. Er worden dus nu reeds financiële middelen apart gezet om het verwachte verlies in de toekomst te kunnen opvangen;
- De voorziening voor verwachte verliezen wordt, conform de BBV voorschriften, gepresenteerd als een waarde correctie op de boekwaarde van de BIE. De rente die jaarlijks aan de BIE worden doorberekend, wordt bepaald over de "bruto" boekwaarde (de boekwaarde zonder de waarde correctie voor verliezen). De rente over het gedeelte van de waarde correctie wordt ten gunste gebracht van het jaarrekeningresultaat.

Het resultaat voor 2018 is op basis hiervan als volgt bepaald:

(bedragen x € 1 miljoen)

Onderdeel	Bedrag (in mio)
Winstnemingen op 7 BIEs	3,83
Resultaat op restexploitaties	0,22
Aanpassing voorziening verlieslatende BIEs	-7,74
Rente over voorziening verlieslatende BIEs	1,68
Totaal resultaat 2018	-2,01

Winstnemingen (voordeel € 3,83 miljoen).

In 2018 is op 7 BIE tussentijds winst genomen op basis van de POC methode:

Winstnemingen 2018

(bedragen x € 1 miljoen)

BIE	Winstneming
2e Haagstaat	0,12
Houtse Akker	0,53
Stiphout Zuid	0,46
BZOB	2,66
Overige (Geldropseweg, Groene Loper en Professor Rommelaan)	0,06
Totaal winstnemingen 2018	3,83

Resultaat op Restexploitaties (voordeel € 0,22 miljoen).

Op de BIE Restexploitaties zijn de restanten van voormalige BIEs ondergebracht. In 2018 zijn een aantal kavels verkocht en deze leiden direct tot een resultaat in de jaarrekening.

Aanpassing voorziening exploitatieverliezen (nadeel € 7,74 miljoen).

De voorziening exploitatieverliezen kan op grond van 2 oorzaken worden aangepast. Enerzijds als gevolg van de actualisatie van de BIE waaruit nieuwe dan wel aangepaste verliezen worden verwacht. Anderzijds wordt de hoogte van de voorziening aangepast als een verliesgevende BIE kan worden afgesloten. De voorziening wordt dan verrekend met het werkelijk gerealiseerde verlies.

In 2018 zijn geen BIE afgesloten, dus de aanpassing van de voorziening komt volledig voort uit de actualisatie van de BIE. In de tabel hierna is een totaalbeeld geschetst van het verloop van de voorziening in 2018 als gevolg van de actualisatie van de BIE.

(bedragen x € 1.000)

Complex	Voorziening toekomstig exploitatieverlies per ultimo 2017	Mutatie 2018	Voorziening toekomstig exploitatieverlies per ultimo 2018
Bouwgronden Exploitatie (BIE)			
Woongebieden:			
Brandevoort II	40.164	5.627	45.791
Heiakker Brouwhuis	1.546	54	1.600
School Paardenbloem	29	155	184
subtotaal	41.739	5.836	47.575
Saneringsgebieden:			
Cacaofabriek E.O.	1.201	46	1.247
Centrum	9.807	-607	9.200
Goorloopzone Noord	2.154	111	2.265
Mahoniehoutstraat bibliotheek	255	22	277
Mierlo Hout 3e fase (Slegersstraat)	2.550	126	2.676
Mierloseweg 210 t/m 232	928	23	951
Omo scholen	620	15	635
Pleinen heistraat	2.287	-53	2.234
Suytkade	16.706	953	17.659
subtotaal	36.508	636	37.144
Industriegebieden:			
Automotive campus	1.681	1.048	2.729
EHAD engelseweg	1.768	168	1.936
Rietbeemd	890	30	920
Spiro Churchillaan - Franke	1.291	26	1.317
subtotaal	5.630	1.272	6.902
totaal BIE	83.877	7.744	91.621

Uit de tabel blijkt dat de voorziening met € 7,74 miljoen naar boven moet worden bijgesteld. Dit heeft dus een negatief effect op het jaarrekeningresultaat van 2018.

De grootste aanpassingen op de voorzieningen zijn op de BIE:

Brandevoort 2

De voornaamste oorzaken voor de negatieve bijstelling van het verwachte resultaat zijn wederom de kostenstijging van de Grond Weg en Waterbouw, het actualiseren van de verwervingskosten en het achterblijven van de verwachte grondopbrengsten in 2018 van de verwachte bouwproductie van de projectmatige woningbouw.

School Paardenbloem

De oorzaak van de wijzigingen tov vorig jaar zijn hogere kosten voor bodemsanering, kleine wijziging in de verkaveling van de gronden en een besluit genomen in 2018 dat de grond mag worden verkocht op basis van de oude lagere grondprijs voor sociale woningbouw aan woningcorporatie Woonbedrijf.

Centrum

De positieve bijstelling in 2018 komt voort uit een aanpassing van het programma voor de ontwikkeling van het Burgemeester Geukerspark en de locatie van het voormalige postkantoor wat naar verwachting een positief effect zal hebben op de BIE. Daarbij hebben de aangepaste prijzen conform het gemeentelijk grondprijzenbeleid voor 2019 een positieve bijdrage in de BIE voor beide locaties.

Goorloopzone Noord

De oorzaak voor de bijstelling van het verwacht resultaat is de kostenstijging van de Grond Weg en Waterbouw.

Mierlo Hout 3^e fase Slegerstraat

De oorzaak voor de bijstelling van het verwacht resultaat is de kostenstijging van de Grond Weg en Waterbouw.

Suytkade

De belangrijkste wijzigingen op Suytkade zijn een gevolg van de prijsstijging op Grond Weg en Waterbouw, hogere kosten voor bodemsanering en een stijging van de plankosten. Een gedeelte van de grondverkopen die gepland stonden voor 2018 is doorgeschoven naar 2019.

Automotive Campus

De belangrijkste wijziging is de toename van de inrichtingskosten van het campusgebied als gevolg van de prijsstijging op Grond Weg en Waterbouw. De grondverkopen die gepland stonden voor 2018 zijn doorgeschoven naar 2019. Daarnaast is in 2019 een nieuwe kostenpost opgenomen als gevolg van regionale programmeringsafspraken bedrijventerreinen in Stedelijk gebied (SGE).

Ehad Engelseweg

De oorzaak voor de bijstelling van het verwacht resultaat is de kostenstijging van de Grond Weg en waterbouw.

Rente over de voorziening verwachte verliezen (voordeel € 1,68 miljoen)

De rente (2%) over de stand van de voorziening op 1 januari van het afgelopen jaar (€ 83,88 miljoen) wordt ten gunste gebracht van het jaarrekeningsaldo van het grondbedrijf.

5.7.4 Totaalbeeld

Ter verdere informatie en voor het totaalbeeld wordt in de tabel hierna de gevolgen van de actualisatie van de BIE weergegeven.

Voor de BIE wordt inzicht gegeven in het verloop van de boekwaarde, de looptijden en de verwachte resultaten van de afzonderlijke BIE. Hiervoor is toegelicht wat de gevolgen zijn van de ten opzichte van 2017 gewijzigde verwachte eindresultaten. De aanpassingen van de voorziening op de afzonderlijke BIE is het verschil tussen de kolommen "Contante Waarde Geprognosticeerd Verlies" in 2017 en 2018.

In het volgende onderdeel van deze paragraaf Grondbeleid wordt dieper ingegaan op het verloop van de boekwaarde.

Overzicht grondexploitatie 2017 - 2018											(bedragen x € 1.000)	
Complex	Boekw aarde ultimo 2017	Geprogno- ticeerde einddatum 1 januari	2017				2018					
			Eindw aarde		Contante w aarde		Boekw aarde ultimo 2018	Geprogno- ticeerde einddatum 1 januari	Eindw aarde		Contante w aarde	
			Geprogno- ticeerde w inst	Geprogno- ticeerd verlies	Geprogno- ticeerde w inst	Geprogno- ticeerd verlies					Geprogno- ticeerde w inst	Geprogno- ticeerd verlies
BOUWGRONDEN IN EXPLOITATIE (BIE)												
Woongebieden												
Brandevoort	1.803	2022	3.012	0	2.783	0	-1.782	2022	2.843	0	2.679	0
Brandevoort II	156.336	2031	0	51.957	0	40.164	157.053	2031	0	58.074	0	45.791
Geldropsew eg 2011	535	2019	138	0	135	0	547	2020	139	0	137	0
Haagstraat 2e	0		0	0	0	0	-228	2021	140	0	134	
Heiakker Brouw huis	5.278	2021	0	1.640	0	1.546	4.191	2021	0	1.664	0	1.600
Houtse Akker	814	2020	1.096	0	1.054	0	-665	2020	625	0	612	0
Professor Rommelaan	7	2019	116	0	114	0	-76	2020	61	0	60	0
School Paardenbloem	382	2019	0	30	0	29	757	2021	0	192	0	184
Stiphout Zuid	3.313	2021	1.271	0	1.197	0	-1.664	2021	687	0	660	0
subtotaal woongebieden	168.468		5.633	53.627	5.283	41.739	158.133		4.495	59.930	4.282	47.575
Saneringsgebieden:												
Cacaofabriek eo	2.107	2020	0	1.249	0	1.201	2.137	2021	0	1.298	0	1.247
Centrum	8.358	2022	0	10.616	0	9.807	8.601	2022	0	9.763	0	9.200
Goorloopzone Noord	3.870	2021	0	2.285	0	2.154	4.260	2022	0	2.403	0	2.265
Groene Loper Boskavels	-644	2019	307	0	301	0	-637	2020	310	0	304	0
Mahoniehoutstraat Bibliotheek	634	2020	0	265	0	255	246	2020	0	283	0	277
Merlo Hout 3e fase slegestr	3.292	2021	0	2.707	0	2.550	3.442	2021	0	2.784	0	2.676
Merlosew eg 210 tm 232	1.650	2019	0	946	0	928	1.680	2020	0	970	0	951
OMO-scholen	999	2020	0	645	0	620	999	2020	0	648	0	635
Fluinen Heistraat	2.464	2020	0	2.380	0	2.287	1.478	2022	0	2.370	0	2.234
Suytkade	23.440	2023	0	18.445	0	16.706	22.441	2023	0	19.115	0	17.659
subtotaal saneringsgebieden	46.170		307	39.538	301	36.508	44.647		310	39.634	304	37.144
Industriegebieden:												
Auomotive Campus	3.339	2038	0	2.498	0	1.681	4.019	2038	0	3.975	0	2.729
Bedrijvenpark Schooten	1.018	2022	434	0	401	0	1.042	2022	415	0	391	0
BZOB	9.223	2025	11.951	0	10.404	0	2.005	2025	8.501	0	7.549	0
Ehad Engelsew eg	4.499	2021	0	1.876	0	1.768	4.717	2021	0	2.015	0	1.936
DeWeijer Oost	1.825	2022	1.246	0	1.152	0	1.829	2022	1.245	0	1.173	0
Rietbeemd	1.922	2026	0	1.043	0	890	1.939	2026	0	1.057	0	920
Rijpelberg bedrijventerrein	-140	2022	1.137	0	1.050	0	-148	2022	1.129	0	1.064	0
Spiro Chruçhillaan Franke	3.241	2022	0	1.397	0	1.291	3.287	2022	0	1.397	0	1.317
Zuid HII	-652	2026	1.961	0	1.673	0	-658	2026	1.918	0	1.670	0
subtotaal industriegebieden	24.275		16.729	6.814	14.680	5.630	18.032		13.208	8.444	11.847	6.902
Overige gebieden:												
Restexploitatie	-24	2021	3.286	0	3.096	0	-24	2022	3.638	0	3.428	0
subtotaal overige gebieden	-24		3.286	0	3.096	0	-24		3.638	0	3.428	0
TOTAAL BIE	238.889		25.955	99.979	23.360	83.877	220.788		21.651	108.008	19.861	91.621
Mutatie boekwaarde/voorziening							-18.101					7.744

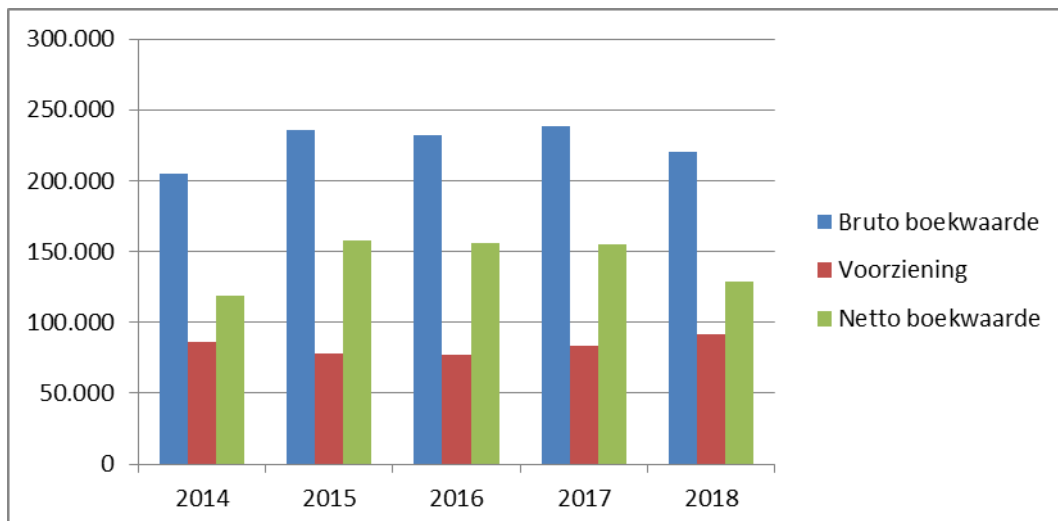
5.7.5 De ontwikkeling van de boekwaarde

Verwachte ontwikkeling boekwaarde

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de boekwaarde van de laatste 5 jaar weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

Onderdeel	2014	2015	2016	2017	2018
Bruto boekwaarde	205.050	235.392	232.261	238.889	220.788
Voorziening	85.858	77.779	76.702	83.877	91.621
Netto boekwaarde	119.192	157.613	155.559	155.012	129.167

De netto boekwaarde is de omvang van het risicodragend kapitaal. Na een periode van 3 jaar waarin de netto boekwaarde ongeveer gelijk is gebleven, is de netto boekwaarde in 2018 aanzienlijk gedaald. In de paragraaf “Weerstandsvermogen en risicobeheersing” wordt nader ingegaan op de risico’s die hiermee samenhangen en het benodigde weerstandsvermogen.

Uit het totaal van alle kostprijscalculaties blijkt dat nog ongeveer € 199 miljoen aan kosten worden gemaakt waarvan bijna € 20 miljoen rentekosten. Aan opbrengsten moet nog ongeveer € 333 miljoen gerealiseerd worden. In vergelijking met eerdere jaren zijn de opbrengsten uit grondverkoop in 2018 aanzienlijk gestegen. In 2016 en 2017 werd circa € 21 miljoen aan grondverkoop gerealiseerd. In 2018 is ruim € 32 miljoen grondverkoop gerealiseerd. Dit is minder dan op grond van de herziening bij de jaarrekening 2017 werd verwacht voor verkoop in 2018 (€ 47 miljoen), maar ten opzichte van eerdere jaren is er nu wel sprake van een hoog percentage realisatie (70%) ten opzichte van de raming. Overigens is de voornaamste oorzaak voor het verschil van 30% te herleiden naar de projectmatige verkoop binnen Brandevoort 2 en Suytkade. Op Suytkade zijn de geplande grondverkoop voor de sociale huurwoningen doorgeschoven naar 2019. In Brandevoort 2 zijn in 2018 geen projectmatige woningen gebouwd met uitzondering van een aantal sociale huurwoningen. De verwachte woningbouwversnelling heeft onder andere door het faillissement van het bouwbedrijf van Adriaans niet plaatsgevonden. Voor 2019 wordt vooralsnog geen inhaalslag verwacht. De verkoop van particuliere kavels is daarentegen wel conform verwachting verlopen.

Op grond van de aanpassingen in de planning van de grondverkoop van met name Brandevoort 2 schuift de piek in de grondverkoop door naar 2021. Voor 2019 wordt een grondopbrengst verwacht van € 40 miljoen en in 2020 € 53 miljoen en in 2021 € 60 miljoen. Deze piek komt voornamelijk voort uit de verwachting dat in de BIE Brandevoort 2 in 2021 zowel gronden ten zuiden van het spoor als gronden ten noorden van het spoor (Brainport Smart District) verkocht worden.

Mede vanwege de lagere grondverkoop zijn ook de daaraan gekoppelde kosten (bouwrijpmaken en woonrijpmaken) in 2018 lager uitgevallen dan geraamd. Per saldo is daarom de boekwaarde aanzienlijk afgenomen (ruim € 18 miljoen). Dit sluit aan bij de verwachting van de jaarrekening 2017. Deze daling van de boekwaarde zal naar verwachting ook de komende jaren doorzetten met uitzondering van 2019. In 2019 zijn naar verwachting de kosten ook rond de € 40 miljoen, onder andere vanwege het doorschuiven van de kosten voor de projecten in Brandevoort 2 en Suytkade, maar ook vanwege het actualiseren van de verwervingskosten van Brandevoort 2. Hierdoor zal naar verwachting in 2019 de boekwaarde ongeveer gelijk blijven, maar in 2020 en 2021 zijn de kosten

respectievelijk € 28 miljoen en € 25 miljoen en liggen dus aanzienlijk lager dan de te verwachten grondverkopen.

Per saldo betekent dit dus dat de boekwaarde (en daarmee dus het risicodragend kapitaal) met name in 2020 en 2021 aanzienlijk verder zal gaan dalen.

Er is nog wel een ander effect wat invloed heeft op de ontwikkeling van de boekwaarde en dat is de winstneming volgens de POC methode: de realisatie van de grondverkopen betekent ook dat het voortgangpercentage toeneemt en er dus winst genomen moet worden. Winstneming leidt tot een toename van de boekwaarde ten gunste van het jaarrekeningresultaat. De totale winstpotentie op de BIEs is bijna € 22 miljoen welke naar verwachting binnen nu en 1 januari 2026 volledig gerealiseerd zal zijn.

Mutatie boekwaarde in 2018

In de tabel hierna wordt inzicht gegeven in de mutatie van de boekwaarde in 2018. Omdat dit een weergave van de boekwaarde is, worden uitgaven als een positief bedrag weergegeven en inkomsten als een negatief bedrag. Omdat Brandevoort 2 veruit de grootste BIE is (circa 70% van de bruto boekwaarde), wordt Brandevoort 2 apart getoond.

(bedragen in € miljoen)

Tabel mutaties boekwaarde 2017-2018		
Onderdeel	Mutatie Totaal	Waarvan Brandevoort II
Grondverwerving	0,1	0,0
Bouw- en woonrijpmaken	8,0	3,4
Rentelasten	2,9	1,9
Winstnemingen (incl. Restexpl.)	4,1	0,0
Opbrengst grondverkopen	-33,1	-4,9
Ontvangen voorschotten	0,7	0,7
Overige opbrengsten	-0,8	-0,4
Totaal mutatie boekwaarde	-18,1	0,7

Hierna wordt per onderdeel uit de tabel toegelicht wat de grootste posten zijn geweest die de mutaties in de boekwaarde hebben veroorzaakt.

- Grondverwerving. In 2019 is de nieuwe BIE 2^e Haagstraat opgestart. Daarbij is de waarde van de grond die is ingebracht in deze nieuwe BIE bepaald op ruim € 52 duizend euro. Verder hebben geen grondverwervingen plaatsgevonden in 2018;
- Bouw- en woonrijpmaken. Op alle BIE zijn in 2018 kosten gemaakt voor civieltechnische werken en overige exploitatielasten (incl uren voor plankosten, voorbereiding en toezicht incl overhead). De gemaakte kosten zijn aanzienlijk lager dan geraamd bij de jaarrekening 2017 als gevolg van het doorschuiven van de grondverkopen op met name projectmatige woningbouw. De BIE waar in 2018 de meeste kosten zijn gemaakt zijn Brandevoort 2 (€ 3,4 miljoen), Suytkade (€ 1,0 miljoen), Automotive Campus (€ 0,7 miljoen), Pleinen Heistraat (€ 0,4 miljoen), School Paardenbloem (€ 0,4 miljoen) en Stiphout Zuid (€ 0,4 miljoen);
- Rentelasten. Dit is de rente (1,2%) over de bruto boekwaarde op 1 januari 2018;
- Winstnemingen. Dit zijn de eerder in deze paragraaf beschreven winstnemingen op 7 BIE en het resultaat op Restexploitaties in 2018;

- Opbrengst grondverkoop. Dit zijn juridisch geleverde grondverkoop in 2018. De meeste verkoop in 2018 hebben plaatsgevonden op grootschalige bedrijventerrein BZOB (€ 10,1 miljoen). Dit was 7 hectare en sluit aan met de verwachtingen bij de jaarrekening 2017. Op een aantal andere industriegebieden waren bij de jaarrekening 2017 ook opbrengsten voor 2018 gepland, maar gezien de specifieke belemmeringen op deze kavels zijn de geplande grondverkoop naar latere jaren doorgeschoven. In Stiphout Zuid hebben in 2018 de meeste verkoop plaatsgevonden van kavels voor woningen (€ 5,8 miljoen). Dit was ruim € 3 miljoen meer dan bij de jaarrekening 2017 was ingeschat voor de jaarschijf 2018. Verder zijn de grondverkoop op woningen met name geweest op Brandevoort 2 (€ 4,2 miljoen), Brandevoort 1 (€ 3.8 miljoen), Suytkade (€ 2,2 miljoen), Houtse Akker (€ 2,1 miljoen), Pleinen Heistraat 1,3 miljoen) en Heiakker Brouwhuis (1,2 miljoen);
- Ontvangen voorschotten. Dit zijn mutaties op economische leveringen van gronden. Er worden zowel bij- als afboekingen gedaan op deze post. Nieuwe economische leveringen leiden tot bijboekingen en op het moment dat een eerder economische geleverde kavel juridisch wordt geleverd, wordt de economische levering afgeboekt en bijgeboekt bij juridische leveringen. De mutatie in 2018 heeft betrekking op de juridische levering van de kavels op Liverdonk blok 1 (Brandevoort 2);
- Overige opbrengsten. Dit zijn renteontvangsten, huuropbrengsten en overige bijdragen van derden met name op Brandevoort 2 (€ 0,4 miljoen) en Pleinen Heistraat (€ 0,1 miljoen).

5.7.6 Voortgang beleidsuitvoering

De majeure plannen binnen het Grondbedrijf zijn:

1. Brandevoort 2

De BIE Brandevoort 2 is met een boekwaarde van € 157 miljoen per 31 december 2018 het grootste project. Voor dit project is een voorziening getroffen van € 45,7 miljoen, de netto boekwaarde is derhalve ruim € 111 miljoen.

Voor Brandevoort 2 is het nog te realiseren woningbouwprogramma circa 2.310 woningen (waarvan 1.500 in Brainport Smart District) en een bedrijventerreingedeelte van 12,1 ha te realiseren (gelegen in Brainport Smart District).

In afwijking van de 10-jaars termijn zoals genoemd in de BBV voorschriften is de einddatum van dit plan als gevolg van de crisisjaren verlengd tot 1 januari 2031. Om de risico's te beperken zijn de volgende maatregelen getroffen:

- Er zijn overeenkomsten gesloten voor afname grond voor projectmatige bouw;
- De nog te bouwen woningen passen binnen de woningbouwtaakstelling van de provincie;
- Geen indexering van de opbrengsten na 10 jaar.

Naast deze risico beperkende maatregelen binnen de BIE zelf geldt dat ter dekking van eventuele onvoorziene risico's bij de bepaling van het weerstandsvermogen rekening is gehouden met tegenvallende specifieke project risico's op met name de realisatie van de opbrengsten.

De verkoop van particuliere kavels is sinds 2016 behoorlijk aangetrokken en naar verwachting zal dit de komende jaren verder toenemen. In de projectmatige bouw zijn verschillende projecten uitontwikkeld en gaan in 2019 in de verkoop. Ook hier is de verwachting dat de verkoop de komende jaren gaan toenemen. In Brainport Smart District is in 2018 een

stedenbouwkundige onderlegger opgesteld. In 2019 wordt gestart met het vorm geven van het bestemmingsplan.

2. *Centrum*

Inmiddels is het Centrumperspectief vastgesteld. Voor het Burg. Geukerspark (voormalig Havenpark) is een ontwerp opgesteld. In 2018 heeft de gemeenteraad besloten om beide locaties te verkopen met behulp van een tender in 2019. Daarbij is een uitsplitsing gemaakt voor het 'Wooncomplex Havenpark' (Burg. Geukerspark) aan de Noordzijde, en een horecapaviljoen aan de zuidzijde. Aanvullende afspraken moeten nog worden gemaakt met de winnende inschrijver over het tijdstip van afname van de grond alsmede het bouw- en woonrijp maken van de openbare ruimte, en de bouwkavel en de planning van de werkzaamheden. Verwachting is dat het aantal wooneenheden zal toenemen, dit is echter nog afhankelijk van de ingediende aanbiedingen. Voor het voormalige postkantoor wordt ook gesproken over een nieuwe invulling op deze plek. Met Woonpartners wordt invulling gegeven aan het eerder afgesloten hoofdlijnenakkoord over de ontwikkeling van de Waart.

3. *Suytkade*

Het nog te realiseren bouwprogramma bedraagt 499 woningen en circa 17.000 m² leisure. Voor diverse ontwikkelingen op Suytkade vindt overleg plaats met initiatiefnemers. Een gedeelte van de geplande grondafzet is doorgeschoven naar 2019. De bouwactiviteiten op het Groenkwartier zijn inmiddels opgestart. De komende jaren vindt naar verwachting de realisatie op de overige plandelen plaats.

4. *Automotive Campus*

Op basis van marktonderzoek is de geplande afzet over 20 jaar verdeeld. De planperiode is eerder al verlengd tot 20 jaar en hiervoor is toestemming gekregen van het Ministerie in het kader van de Crisis- en Herstelwet. De opbrengststijging is beperkt tot 10 jaar op basis van de nieuwe BBV voorschriften. In april 2019 zijn het Bestemmingsplan Automotive Campus en het daarbij behorende Exploitatieplan vastgesteld door de raad.

5. *Bedrijventerrein Zuid Oost Brabant (BZOB)*

Er is veel vraag naar de kavels op het grootschalig bedrijventerrein. In 2018 is 7 hectare verkocht en inmiddels is in 2019 ook al weer 2 hectare verkocht. Op korte termijn uitgeefbaar resteert nog 9 hectare grootschalig bedrijventerrein.

5.7.7 Resultaatbestemming

In de Nota reserve en voorzieningenbeleid 2016-2019 is bepaald dat het grondbedrijf binnen de gemeentelijke begroting een gesloten circuit is. Dit betekent dat de algemene reserve grondbedrijf dezelfde functie heeft als de algemene reserve heeft binnen de algemene dienst.

De algemene reserve grondbedrijf heeft daarmee als doel om de (jaarrekening)resultaten van het grondbedrijf op te vangen. Het resultaat van € 2,01 miljoen negatief bij deze jaarrekening wordt via resultaatbestemming ten laste gebracht van de algemene reserve grondbedrijf. De nieuwe stand van de algemene reserve grondbedrijf wordt daarmee € 43,7 miljoen.

De reserve grondbedrijf wordt betrokken bij de bepaling van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf. Het weerstandsvermogen bestaat uit direct beschikbare middelen in de reserve grondbedrijf en uit de verwachte toekomstige positieve resultaten van de winstgevendende BIE. Deze middelen zijn niet direct beschikbaar maar komen beschikbaar zodra voldaan is aan de criteria voor winstnemingen zoals die eerder in deze paragraaf zijn beschreven bij de toelichting op de BBV voorschriften. In totaal is de winstpotentie ruim € 21,6 miljoen (contante waarde op 1 januari 2019

€ 19,8 miljoen). Het weerstandsvermogen dient ter dekking van toekomstige risico's. Voor een beter inzicht worden alle risico's van de gemeente op één plek in de jaarrekening verantwoord. Dit gebeurt in de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing". Een verdere toelichting op het weerstandsvermogen van het grondbedrijf en de (onvoorziene) risico's op BIE staat in die paragraaf.

Jaarrekening

6 Overzicht baten en lasten

6.1 Overzicht van baten en lasten

(bedragen x € 1.000)

Programma		Primitieve begroting 2018		Begroting na wijzingen 2018		Rekening 2018		Saldo	V/N
		Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten		
01	Veiligheid en handhaving	744	7.512	456	7.353	451	6.883	465	V
02	Werk en inkomen	36.441	74.175	41.157	79.138	44.515	80.770	1.726	V
03	Zorg en welzijn	4.098	55.172	3.904	55.493	3.085	53.447	1.228	V
04	Jeugd en onderwijs	3.709	42.010	4.441	44.709	9.146	51.218	-1.804	N
05	Cultuur	2.644	11.798	2.654	12.315	3.242	12.905	-3	N
06	Sport en recreatie	726	6.511	726	7.186	689	6.525	624	V
07	Economisch beleid en werkgelegenheid	253	4.447	547	4.962	708	3.559	1.564	V
08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	51.105	54.776	51.855	55.467	16.855	21.170	-704	N
09	Stedelijke vernieuwing	262	4.831	262	5.264	278	4.149	1.131	V
10	Verkeer en mobiliteit		1.485	736	3.361	689	1.791	1.522	V
11	Openbare ruimte en natuurbescherming	3.944	20.402	3.486	17.286	5.141	17.802	1.139	V
12	Milieu	21.944	18.426	20.546	18.854	18.911	18.388	-1.168	N
13	Bestuur en organisatie	1.515	14.220	1.922	13.921	3.560	17.213	-1.654	N
Totaal saldo baten en lasten		127.385	315.764	132.691	325.309	107.272	295.822	4.067	V
HP940	Post Onvoorzien		500		200			200	V
HP944	Overige financiële middelen	7.565	1.187	7.196	1.182	8.580	3.173	-607	N
HP950	Onroerend zaak belasting	21.344	525	21.344	506	21.588	506	244	V
HP960	Overige belastingen	938	933	955	933	1.114	923	169	V
HP970	Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	176.667	2.341	180.865	2.919	180.560		2.614	V
HP991	Overhead	1.259	31.937	1.291	32.584	1.187	33.051	-572	N
HP992	Doorbelasting overhead		-2.586		-2.586		-3.215	629	V
Totaal Algemene dekkingsmiddelen		207.772	34.838	211.652	35.738	213.029	34.438	2.677	V
Totaal saldo baten en lasten		335.157	350.602	344.344	361.047	320.301	330.260	6.744	V
Mutaties reserves									
01	Veiligheid en handhaving	100		236	80	216	80	-20	N
02	Werk en inkomen	873		2.629	1.200	2.639	1.200	10	V
03	Zorg en welzijn	2.594		3.804	2.873	2.594	2.879	-1.217	N
04	Jeugd en onderwijs	370		1.527		3.331		1.804	V
05	Cultuur	518	100	2.200	1.228	2.054	1.228	-147	N
06	Sport en recreatie	585		1.186		774	380	-792	N
07	Economisch beleid en werkgelegenheid	1.274		3.304	1.079	2.944	1.079	-359	N
08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	1.665		1.665		865		-800	N
09	Stedelijke vernieuwing	753	350	5.007	4.121	4.619	4.121	-388	N
10	Verkeer en mobiliteit	128		2.424	1.905	2.083	1.905	-341	N
11	Openbare ruimte en natuurbescherming	800	450	855	703	318	253	-88	N
12	Milieu	334	536	1.062	1.148	1.241	1.048	279	V
13	Bestuur en organisatie	3.699	1.508	8.090	5.611	7.869	5.592	-202	N
14	Algemene dekkingsmiddelen	4.736	40	22.269	19.609	21.531	19.601	-730	N
Totaal mutaties reserves		18.429	2.984	56.260	39.557	53.078	39.366	-2.991	N
Totaal saldo baten en lasten		353.586	353.586	400.604	400.604	373.378	369.626	3.753	V

Overzicht begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

In voorgaande tabel worden de begrotingsbudgetten uit de gewijzigde begroting vergeleken met de realisatie inclusief een presentatie van de afwijkingen tussen beide grootheden. In het vervolg van deze paragraaf wordt daar waar sprake is van een overschrijding op het door de raad vastgestelde lastenniveau (exclusief mutaties reserves) een nadere analyse gegeven in het kader van de begrotingsrechtmatigheid. Deze analyse is opgesteld in overeenstemming met de uitgangspunten uit de door de Commissie BBV gepresenteerde Kadernota Rechtmatigheid. Met het goedkeuren van de Jaarstukken worden deze overschrijdingen alsnog door de raad geautoriseerd, in het raadsbesluit is hiertoe een afzonderlijk beslispunt opgenomen.

Programma 2 Werk en inkomen: kostenoverschrijding € 1.632.000

De kostenoverschrijding van het programma Werk en inkomen wordt met name veroorzaakt door de kostenoverschrijding van het hoofdproduct 602 Uitvoering uitkeringsregelingen van € 2.733.000 als gevolg van een positieve bijstelling van het BUIG-budget (baat) welke is doorbetaald aan Senzer (last). Daarnaast vond een kostenoverschrijding plaats voor het hoofdproduct 621 Participatie van € 656.000. Deze kostenoverschrijding wordt gecompenseerd door een incidentele ESF baat van € 1.035.000 en wordt niet als financieel onrechtmatig beschouwd.

Programma 4 Jeugd en onderwijs: kostenoverschrijding € 6.509.000

De kostenoverschrijding van het programma Jeugd en onderwijs wordt met name veroorzaakt door de kostenoverschrijding van het hoofdproduct 406 Maatschappelijke ondersteuning van € 2.385.000 en het hoofdproduct 409 Specialistische ondersteuning van € 4.386.000. De kostenoverschrijding van Maatschappelijke ondersteuning wordt veroorzaakt door extra lasten van Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) die tevens door hogere baten worden gecompenseerd. De kostenoverschrijding van de Specialistische ondersteuning wordt veroorzaakt door meer en duurdere specialistische trajecten dan begroot. Deze kostenoverschrijding is deels gecompenseerd door een incidentele baat als gevolg van een uitkering van het Fonds tekort gemeenten van € 1.057.000 en deels door een onttrekking aan de algemene reserve Sociaal Domein en wordt niet als financieel onrechtmatig beschouwd.

Programma 5 Cultuur: kostenoverschrijding € 590.000

De kostenoverschrijding van het programma Cultuur worden met name veroorzaakt door het hoofdproduct 510 Museum van € 162.000 en het hoofdproduct 515 Speelhuis van € 424.000. De kostenoverschrijding van het Museum wordt veroorzaakt door meerkosten voor inhuur, exposities en activiteiten. Deze kostenoverschrijding wordt gecompenseerd door meeropbrengsten van € 249.000 als gevolg van hogere bezoekersaantallen. De kostenoverschrijding van het Speelhuis worden veroorzaakt door meer verhuringen dan begroot en wordt gecompenseerd door hogere verhuuropbrengsten en wordt niet als financieel onrechtmatig beschouwd.

Programma 11 Openbare ruimte en natuurbescherming: € 516.000

De kostenoverschrijding van het programma Openbare ruimte en natuurbescherming wordt met name veroorzaakt door het hoofdproduct 210 wegen van € 362.000 en het hoofdproduct 225 Wegen – reiniging van € 255.000. De kostenoverschrijding van Wegen wordt met name veroorzaakt door een hogere afrekening van ProRail van € 400.000 voor de afwikkeling van het NS-station. De kostenoverschrijding van Wegen – reiniging wordt met name veroorzaakt door stijgende kosten voor wegenreiniging en zwerfafval en wordt niet als financieel onrechtmatig beschouwd.

Programma 13 Bestuur en organisatie: € 3.292.000

De kostenoverschrijding van het programma Bestuur en organisatie wordt met name veroorzaakt door:

- Hoofdproduct 003 College en B&W van € 754.000;
- Hoofdproduct 070 Stadswinkel van € 216.000;
- Hoofdproduct 910 Organisatie algemeen van € 448.000;
- Hoofdproduct 920 Financiering en treasury van € 352.000;
- Hoofdproduct 930 Nieuwe investeringen van € 1.779.000.

De kostenoverschrijding van College en B&W heeft met name betrekking op een extra storting voor de voorziening wethouderspensioenen van € 809.000. De kostenoverschrijding van de Stadswinkel heeft met name betrekking op hogere toegerekende productieve uren en het op order brengen van de basisadministratie. De kostenoverschrijding van Organisatie algemeen heeft met name betrekking op een naheffing BCF/BTW in verband met de fraudezaak van € 550.000. De kostenoverschrijding van Financiering en treasury heeft met name betrekking op de afwaardering van het ABN-AMRO garantieproduct van € 572.000. De kostenoverschrijding van Nieuwe investeringen wordt veroorzaakt door het feit dat het begrote voordeel op kapitaallasten op de betreffende programma's is verantwoord. Deze overschrijdingen worden niet als financieel onrechtmatig beschouwd.

Toetsing rechtmatigheid investeringskredieten

In onderstaande tabel zijn de overschrijdingen op de uitgaven op de investeringskredieten weergegeven. De overschrijdingen boven de € 50.000 zijn gespecificeerd opgenomen.

(bedragen x € 1.000)				
Programma	Krediet	Beschikbaar gesteld krediet	Cumulatief besteed t/m 2018	Overschrijding lasten
PROG04	Opwaarderen openbare verlichting 2018	762	834	72
PROG11	Renovatie dakterras wijkcentrum Dierdonk	-	83	83
	Overige overschrijdingen < € 50.000	2.969	2.986	17
Totaal		3.731	3.903	172

Opwaarderen openbare verlichting 2018

De hoogte van dit krediet is aangevraagd op basis van de materiële kosten. In de loop van 2018 zijn hierbij de overheadskosten ook aan toegerekend. De toerekening van overhead aan het krediet bedroeg in totaliteit € 65.000 en was niet voorzien in de opbouw van het krediet.

Renovatie dakterras wijkcentrum Dierdonk

Bij het opstellen van de jaarrekening bleek dat deze uitgaven in aanmerking komen voor activering als materiële vaste activa. Omdat voor deze uitgaven geen investeringskrediet werd aangevraagd leidt dit tot een financiële rechtmatigheidsfout in de jaarrekening.

6.2 Incidentele baten en lasten

In deze paragraaf worden de incidentele baten en lasten en mutaties in de reserves beschreven. Het overzicht sluit aan op de begrote posten in de initiële begroting. Het overzicht is vervolgens aangevuld met incidentele baten en lasten groter dan € 250.000 waarvoor een begrotingswijziging of de realisatie heeft plaatsgevonden. Op basis van dit overzicht ontstaat inzicht in de invloed van incidentele baten en lasten op de individuele programmaresultaten en het totale jaarrekeningresultaat.

(bedragen x € 1.000)

Programma	Primitieve begroting 2018		Begroting na wijzigingen 2018		Rekening 2018		Incidenteel programmaresultaat
	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	
1 Plan van aanpak criminaliteit Peelland	-	43	-	-	-	-	-
1 Voortzetten Taskforce Brabant- Zeeland	-	100	-	100	-	100	-
1 Idem inzet Reserve cofinancieringsfonds	100	-	100	-	100	-	-
1 Totaal programma-effect incidentele baten en lasten							-
2 Impuls werkgelegenheid en statushouders	-	400	-	455	-	115	-
2 Inzet Reserve Sociale stad t.b.v. impuls werkgelegenheid en statushouders	400	-	455	-	115	-	-
2 Resultaatbestemming: kindpakket, vreemdelingen en statushouders	-	-	-	501	-	851	-
2 Inzet algemene reserve t.b.v. kindpakket, vreemdelingen en statushouders	-	-	501	-	851	-	-
2 Dotatie reserve Sociale Stad	-	-	-	1.200	-	1.200	-
2 Vrijval dekkingsreserve kapitaallasten naar reserve Sociale Stad	-	-	1.200	-	1.200	-	-
2 Bijdrage uitvoeringskosten Senzer	-	402	-	-	-	402	-
2 Middelen gemeentefonds t.b.v. bijdrage uitvoeringskosten Senzer	119	-	119	-	119	-	-
2 Reserve i-deel t.b.v. bijdrage uitvoeringskosten Senzer	283	-	283	-	283	-	-
2 Schuldienstverlening	-	534	-	-	-	-	-
2 ESF-baten re-integratieprojecten	-	-	-	-	1.035	-	-
2 Totaal programma-effect incidentele baten en lasten							633
3 Transformatieagenda	-	1.000	-	1.000	-	403	-
3 Onttrekking reserve sociale stad	1.000	-	1.000	-	403	-	-
3 WMO persoonlijke ondersteuning	-	1.000	-	1.000	-	1.000	-
3 Reserve sociaal domein	1.000	-	1.000	-	1.000	-	-
3 Projecten sociaal innovatiefonds	-	1.500	-	1.500	-	675	-
3 Reserve Sociale stad	1.500	-	1.500	-	675	-	-
3 AED	-	70	-	70	-	28	-
3 Vrijval reserve sociaal domein t.b.v. AED	70	-	70	-	28	-	-
3 WMO (beschermd) wonen - ZIN PGB	-	-	2.879	-	2.879	-	-
3 Dotaties reserve sociaal domein WMO wonen	-	-	-	2.879	-	2.879	-
3 WMO Hulpmiddelen	-	-	-	200	-	200	-
3 Onttrekking reserve sociaal domein tbv WMO hulpmiddelen	-	-	200	-	200	-	-
3 Resultaat sociaal domein	-	-	-	-	-	254	-
3 Onttrekking reserve sociaal domein (resultaat)	-	-	-	-	254	-	-
3 Totaal programma-effect incidentele baten en lasten							-
4 Impuls techniekeducatie	-	80	-	-	-	-	-
4 MI-vergoedingen schoolbesturen tbv Brandevoort/Mondomijn	-	-	632	-	620	-	-
4 Storting in voorziening tbv onderhoud bevoegd gezag scholen	-	-	-	632	-	620	-
4 Tekort jeugd	-	-	-	1.022	-	2837	-
4 Vrijval reserve sociaal domein	-	-	1.022	-	2837	-	-
4 Gezinsjongerencoaches bijdrage Peelgemeenten 2017	-	-	-	-	942	-	-
4 Bijdrage 2018 Fonds tekort gemeenten	-	-	-	-	1.057	-	-
4 Totaal programma-effect incidentele baten en lasten							1.999
5 Evenementen	-	150	-	150	-	150	-
5 Overbrugging Cacaofabriek	-	150	-	150	-	150	-
5 Inzet reserve cacaofabriek	150	-	150	-	150	-	-
5 Opening Speelhuis	-	100	-	100	-	135	-
5 Reserve uitvoering strategische agenda	100	-	100	-	100	-	-
5 Expositie Lucas Gassel	-	40	-	40	-	60	-
5 Inzet evenementenbudget int.events via reserve museum	40	-	40	-	40	-	-
5 Festiviteiten	-	-	-	-	100	-	-
5 Idem: storting in reserve museum (in 2017 en 2018)	-	100	-	100	-	100	-
5 Dotatie dekkingsreserve kapitaallasten krediet permanent theater	-	-	-	528	-	528	-
5 Onttrekking reserves theater en stedelijke vernieuwing t.b.v. krediet theater	-	-	528	-	528	-	-
5 Resultaatbestemming dotatie dekkingsreserve krediet asbestsanering	-	-	-	600	-	600	-
5 Resultaatbestemming onderzoek grafeerderij museale collecties	-	-	-	40	-	40	-
5 Vrijval algemene reserve t.b.v. asbestsanering en onderzoek grafeerderij	-	-	640	-	640	-	-
5 Totaal programma-effect incidentele baten en lasten							45
6 Berkendonk e.d.	-	300	-	300	-	174	-
6 Reserve groene peelvallei	300	-	300	-	174	-	-
6 Uitbreiding TV Carolus	-	-	-	415	-	415	-
6 Vrijval reserve strategische investeringen t.b.v. uitbreiding TV Carolus	-	-	415	-	415	-	-
6 egaliseren meerjarenonderhoudsprogramma buitensportaccommodaties	-	-	-	-	-	378	-
6 Vrijval reserve onderhoud buitensport	-	-	-	-	378	-	-
6 Voetbalcoördinator	-	75	-	75	-	51	-
6 Totaal programma-effect incidentele baten en lasten							24

(bedragen x € 1.000)

Programma	Primitieve begroting 2018		Begroting na wijzigingen 2018		Rekening 2018		Incidenteel programmaresultaat
	batens	lasten	batens	lasten	batens	lasten	
7 Brainport International Programma	-	66	-	66	-	66	
7 Impuls programma Food t/m 2021	-	90	-	98	-	98	
7 Inzet reserve Food Programma t/m 2021	90	-	98	-	98	-	
7 Projecten High Tech Automotive	-	945	-	945	-	698	
7 Inzet Reserve High Tech Automotive Campus	945	-	945	-	739	-	
7 Doorontwikkeling 2e fase Smart Industries	-	60	-	60	-	-	
7 Inzet reserve strategische agenda t.b.v. smart industries	60	-	60	-	-	-	
7 Innovatiehuis De Peel	-	30	-	30	-	30	
7 Economische impuls bedrijventerreinen	-	300	-	300	-	-	
7 Smart Mobility	-	750	-	750	-	38	
7 Uitvoering doorontwikkeling Food Tech Brainport	-	125	-	125	-	125	
7 Inzet reserve strategische agenda	125	-	125	-	125	-	
7 Dotatie dekkingsreserve voor kredieten automotive en induma west	-	-	-	1.079	-	1.079	
7 Vrijal reserve leefbaarheidsmaatregelen en revitalisering bedrijventerreinen	-	-	1.079	-	1.079	-	
7 Bijdrage ROW	-	-	-	881	-	55	
7 Vrijal algemene reserve t.b.v. bijdrage ROW	-	-	881	-	881	-	
7 Totaal programma-effect incidentele batens en lasten							1.879
8 Flankerend beleid Wonen	-	1.000	-	1.000	-	147	
8 Idem inzet Reserve stimuleren wonen	1.000	-	1.000	-	147	-	
8 Brainport Smart District Brandevort	-	350	-	350	-	350	
8 Idem dekking uitvoering strategische agenda	350	-	350	-	350	-	
8 Invoering omgevingswet	-	150	-	150	-	102	
8 Kostprijs verkoop gemeentelijke eigendommen	-	-	-	-	-	1.100	
8 Opbrengst verkoop gemeentelijke eigendommen	-	-	-	-	542	-	
8 Totaal programma-effect incidentele batens en lasten							(510)
9 Revitalisering Helmond-Noord en Helmond-Oost	-	125	-	125	-	-	
9 Revitalisering Annawijk	-	100	-	100	-	-	
9 Resultaatbestemming 2017 Centrum	-	-	-	288	-	228	
9 Vrijal algemene reserve t.b.v. centrum	-	-	228	-	228	-	
9 Dotatie dekkingsreserve kapitaallasten krediet Helmond West en de Waart	-	-	-	4.120	-	4.120	
9 Vrijal reserve helmond west, stedelijke vernieuwing en de waart	-	-	4.120	-	4.120	-	
9 Totaal programma-effect incidentele batens en lasten							285
10 Dotatie dekkingsreserve - Fietsagenda, bereikbaarheidsagenda, N279	-	-	-	1.875	-	1.875	
10 Vrijal algemene reserve	-	-	1.875	-	1.875	-	
10 Totaal programma-effect incidentele batens en lasten							-
11 Impuls onderhoudsvriendelijk groen	-	100	-	-	-	-	
11 Inzet Reserve Natuur-en onderhoudsvriend.Groen	100	-	-	-	-	-	
11 vrijal reseve mobiliteit en parkeren	-	-	203	-	203	-	
11 dotatie dekkingsreserve t.b.v. fietsstraten en problemen woonwijken	-	-	-	203	-	203	
11 Aanleg parkeerplaatsen	-	250	-	-	-	-	
11 Reserve parkeervoorzieningen	250	-	-	-	-	-	
11 Totaal programma-effect incidentele batens en lasten							-
12 Versnellingsagenda Duurzaamheid	-	300	-	300	-	194	
12 Inzet Reserve versnellingsagenda duurzaamheid	300	-	300	-	194	-	
12 Milieu: bodemsanering (doeluitkering gemeentefonds)	481	-	481	-	481	-	
12 Milieu: middelen uitvoering via gemeentefonds	55	-	55	-	55	-	
12 Milieu: Storing in reserve milieu	-	536	-	536	-	536	
12 Dotatie dekkingsreserve kapitaallasten t.b.v. krediet natuurnetwerk B5	-	-	-	500	-	500	
12 vrijal reserve cofinanciering t.b.v. krediet natuurnetwerk B5	-	-	500	-	500	-	
12 Aanplant 200 bomen	-	125	-	125	-	25	
12 Vervulling Lage Dijk	-	-	-	-	-	318	
12 Totaal programma-effect incidentele batens en lasten							(218)
13 Organisatie-ontwikkeling	-	2.000	-	3.579	-	3.829	
13 Inzet reserve organisatie-ontwikkeling	2.000	-	3.579	-	3.579	-	
13 Dotatie reserve organisatie-ontwikkeling	-	-	-	4.000	-	4000	
13 Organisatieontwikkeling	-	-	4000	-	4000	-	
13 Organisatie verkiezingen	-	75	-	75	-	28	
13 Inzet egaliseringsreserve verkiezingen	75	-	75	-	28	-	
13 Vrijal voorziening langlopende leningen	-	-	-	-	400	-	
13 Dotatie dekkingsreserve krediet automatisering	-	-	-	1.400	-	1.400	
13 Vrijal reserve automatisering t.b.v. krediet	-	-	1.400	-	1.400	-	
13 Totaal programma-effect incidentele batens en lasten							150
AD Opstartkosten urban data center	-	50	-	50	-	-	
AD Reserve automatisering	50	-	50	-	-	-	
AD Vrijal algemene reserve t.b.v. asielzoekers, arbeidsparticipatie en HRM	-	-	322	-	322	-	
AD Resultaatbestemming: Asielzoekers	-	-	-	157	-	157	
AD Resultaatbestemming: Arbeidsparticipatie mensen met psychische beperking	-	-	-	65	-	65	
AD Resultaatbestemming: HRM	-	-	-	100	-	100	
AD Rente grondbedrijf	-	-	-	1.700	-	1.700	
AD Vrijal reserve grondbedrijf t.b.v. rente	-	-	1.700	-	1.700	-	
AD Dotatie reserve cofinancieringsfonds	-	-	-	1.019	-	1.019	
AD Vrijal reserves wet werk en bijstand, strategische agenda en strat. investeringen	-	-	1.019	-	1.019	-	
AD Vrijal dekkingsreserve kapitaallasten automatisering	-	-	4.007	-	4.007	-	
AD Mutatie reserve automatisering	-	-	768	4.007	768	4.007	
AD Automatiseringskosten	-	-	-	768	-	768	
AD Verschuiving reserves - reserve sociaal domein	-	-	-	7.500	-	7.500	
AD Verschuiving reserves - reserve sociale stad	-	-	-	5.893	-	5.893	
AD Verschuiving reserves - Jeugd en WMO	-	-	13.393	-	13.393	-	
AD Dekking exploitatie	-	729	-	729	-	729	
AD Reserve inc.middelen 2015-2018 (dekking #)	729	-	729	-	729	-	
AD Onderhoud gebouwen (onderh.programma)	-	450	-	-	-	-	
AD Reserve onderhoud gebouwen	450	-	-	-	-	-	
AD MI-vergoedingen schoolbesturen tbv Vuurvogel/Westwijzer	-	-	295	-	295	-	
AD Storting in voorziening tbv onderhoud bevoegd gezag scholen	-	-	-	295	-	295	
AD Vervangingen ICT	-	250	-	-	-	-	
AD Reserve automatisering / vervanging gr. Systemen	250	-	-	-	-	-	
AD Dotatie voorziening wethouderspensioenen	-	-	-	-	-	680	
AD BCF en BTW-naheffing naar aanleiding van boekenonderzoek inzake fraude	-	-	-	-	-	550	
AD Afwaardering ABN-AMRO garantieproduct	-	-	-	-	-	572	
AD Totaal programma-effect incidentele batens en lasten							(1.802)
Totale voor resultaatbestemming	11.372	14.000	54.371	56.000	57.984	57.128	2.485

Het totaal effect van de incidentele baten en lasten op het jaarrekeningresultaat bedraagt € 2.485.000 positief. In de programmarekening zijn de incidentele baten en lasten toegelicht voor zover dit voor de analyse van het programmaresultaat noodzakelijk is. Daarnaast worden in de toelichting op de balans tevens de belangrijkste mutaties van de reserves toegelicht.

6.3 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

In deze paragraaf zijn de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves inzichtelijk gemaakt. Op basis van dit overzicht ontstaat inzicht in de invloed van structurele baten en lasten op de individuele programmaresultaten en het totale jaarrekeningresultaat.

Toevoegingen aan de reserves

(bedragen x € 1.000)

	Raming na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie 2018	Waarvan structureel
Programma 1 Veiligheid en handhaving	80	-	80	-
Programma 2 Werk en inkomen	1.200	-	1.200	-
Programma 3 Zorg en welzijn	2.873	-	2.879	-
Programma 4 Jeugd en onderwijs	-	-	-	-
Programma 5 Cultuur	1.228	-	1.228	-
Programma 6 Sport en recreatie	-	-	380	-
Programma 7 Economisch beleid en werkgelegenheid	1.079	-	1.079	-
Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	-	-	-	-
Programma 9 Stedelijke vernieuwing	4.121	-	4.121	-
Programma 10 Verkeer en mobiliteit	1.905	-	1.905	-
Programma 11 Openbare ruimte en natuurbescherming	703	-	253	-
Programma 12 Milieu	1.148	-	1.048	-
Programma 13 Bestuur en organisatie	5.611	108	5.592	77
Algemene dekkingsmiddelen	19.609	40	19.601	-
Totaal	39.557	148	39.366	77

Onttrekkingen aan de reserves

(bedragen x € 1.000)

	Raming na wijziging	Waarvan structureel	Realisatie 2018	Waarvan structureel
Programma 1 Veiligheid en handhaving	236	-	216	-
Programma 2 Werk en inkomen	2.629	190	2.639	473
Programma 3 Zorg en welzijn	3.804	24	2.594	22
Programma 4 Jeugd en onderwijs	1.527	370	3.331	359
Programma 5 Cultuur	2.200	228	2.054	195
Programma 6 Sport en recreatie	1.186	285	774	115
Programma 7 Economisch beleid en werkgelegenheid	3.304	54	2.944	-
Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	1.665	315	865	313
Programma 9 Stedelijke vernieuwing	5.007	403	4.619	70
Programma 10 Verkeer en mobiliteit	2.424	128	2.083	10
Programma 11 Openbare ruimte en natuurbescherming	855	-	318	-
Programma 12 Milieu	1.062	34	1.241	461
Programma 13 Bestuur en organisatie	8.090	224	7.869	80
Algemene dekkingsmiddelen	22.269	3.366	21.531	1.491
Totaal	56.258	5.621	53.078	3.589

De structurele dotaties en onttrekkingen hebben met name betrekking op de aanwending van de dekkingsreserve, de algemene reserves I-deel en Hypotheekfonds, de egalisatiereserves en de bestemmingsreserves Volkshuisvestingsactiviteiten en ID-Banen.

In de programmarekening zijn de structurele toevoegingen en onttrekkingen toegelicht voor zover dit voor de analyse van het programmaresultaat noodzakelijk is. Daarnaast worden in de toelichting op de balans tevens de belangrijkste mutaties van de reserves toegelicht.

6.4 Wet normering topinkomens

WNT-verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De wet houdt in dat topbestuurders in de (semi)publieke sector in 2018 niet meer mogen verdienen dan € 189.000. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor de gemeente Helmond is € 189.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

De gemeentesecretaris en de griffier worden in dit kader aangemerkt als topfunctionaris.

Bezoldiging topfunctionarissen

Functiegegevens	(bedragen x € 1)	
	A.P.M. ter Voert Gemeentesecretaris	J.P.T.M. Jaspers Raadsgriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Deeltijd in fte	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja
<i>Bezoldiging</i>		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	125.807	114.255
Beloningen betaalbaar op termijn	18.453	17.793
Subtotaal	144.260	132.048
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging 2018	144.260	132.048
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Vergelijkende cijfers 2017		
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Deeltijd in fte	1,0	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	136.714	118.161
Beloningen betaalbaar op termijn	17.654	17.125
Totaal bezoldiging 2017	154.368	135.286

Toezichthoudende topfunctionarissen: Niet van toepassing

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen: Niet van toepassing

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2018 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

6.5 Overzicht baten en lasten per taakveld

Vanaf 2017 zijn gemeenten conform het Wijzigingsbesluit BBV verplicht om in hun jaarrekening een taakveldenoverzicht op te nemen. De doelstelling van deze bijlage is om de vergelijkbaarheid van gemeenten respectievelijk provincies te vergroten. De betreffende taakvelden zijn voorgeschreven door het Ministerie en worden tevens toegepast voor de uniforme verantwoordingsinformatie van Iv3.

Voor een toelichting op de gerealiseerde baten en lasten ten opzichte van de aangepaste begroting verwijzen wij naar de programmarekening.

	Begroting			Begroting na Wijziging			Realisatie			Verschil tov Begroting Saldo			
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	V/N
0 Bestuur en ondersteuning													
0.1 Bestuur	1	6.186	-6.185	1	6.463	-6.462	250	6.892	-6.642	249	429	-180	N
0.10 Mutaties reserves	1.615	1.606	9	60.965	42.256	18.711	53.078	39.366	13.712	-7.887	-2.890	-4.999	N
0.2 Burgerzaken	1.480	3.266	-1.786	1.569	3.396	-1.827	1.566	3.575	-2.009	-3	179	-182	N
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	3.458	3.602	-144	3.399	3.555	-156	3.015	3.749	-734	-384	194	-578	N
0.4 Overhead	2.549	28.688	-26.139	830	28.937	-28.107	872	29.701	-28.829	42	764	-722	N
0.5 Treasury	10.671	1.535	9.134	2.489	-1.025	3.514	8.778	3.525	5.253	6.289	4.550	1.739	V
0.61 OZB woningen	17.999	525	17.474	18.059	506	17.553	18.402	506	17.896	343		343	V
0.62 OZB niet-woningen	3.345		3.345	3.285		3.285	3.187		3.187	-98		-98	N
0.63 Parkeerbelasting	3.358		3.358	3.008		3.008	2.902	-42	2.944	-106	-42	-64	N
0.64 Belastingen overig	963	933	30	980	933	47	1.146	923	223	166	-10	176	V
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	176.667	2.341	174.326	180.865	2.919	177.946	180.560		180.560	-305	-2.919	2.614	V
0.8 Overige baten en lasten	2.000	4.495	-2.495	292	3.506	-3.214	1.406	5.671	-4.266	1.114	2.165	-1.052	N
Resultaat Bestuur en ondersteuning	224.106	53.177	170.927	275.742	91.446	184.298	275.162	93.867	181.295	-580	2.421	-3.003	N
1 Veiligheid													
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	203	4.757	-4.554	203	4.912	-4.709	207	4.534	-4.327	4	-378	382	V
1.2 Openbare orde en veiligheid	641	2.833	-2.192	253	2.519	-2.266	244	2.478	-2.233	-9	-41	33	V
Resultaat Veiligheid	844	7.590	-6.746	456	7.431	-6.975	451	7.012	-6.560	-5	-419	415	V

	Begroting			Begroting na Wijziging			Realisatie			Verschil tov Begroting Saldo			
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	V/N
2 Verkeer, vervoer en waterstaat													
2.1 Verkeer en vervoer	713	13.833	-13.120	1.208	12.832	-11.623	2.179	11.592	-9.413	971	-1.240	2.210	V
2.2 Parkeren	741	3.406	-2.665	41	2.726	-2.685	89	2.810	-2.721	48	84	-36	N
2.4 Economische havens en waterwegen	30	165	-136	30	165	-136	20	98	-78	-10	-67	58	V
Resultaat Verkeer, vervoer en waterstaat	1.484	17.404	-15.921	1.279	15.723	-14.444	2.288	14.499	-12.212	1.009	-1.224	2.232	V
3 Economie													
3.1 Economische ontwikkeling	1.289	4.279	-2.990	309	4.774	-4.465	499	3.365	-2.866	190	-1.409	1.599	V
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.887	3.428	1.460	4.834	3.716	1.119	3.345	2.457	888	-1.489	-1.259	-231	N
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	208	154	54	208	173	35	168	181	-13	-40	8	-48	N
3.4 Economische promotie	368	1.283	-915	368	1.183	-815	380	1.260	-880	12	77	-65	N
Resultaat Economie	6.752	9.144	-2.391	5.719	9.846	-4.126	4.391	7.263	-2.871	-1.328	-2.583	1.255	V
4 Onderwijs													
4.1 Openbaar basisonderwijs		289	-289		289	-289		117	-117		-172	172	V
4.2 Onderwijshuisvesting	854	5.066	-4.212	1.181	5.724	-4.543	1.187	5.805	-4.617	6	81	-74	N
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.721	4.023	-2.302	1.872	4.331	-2.458	1.778	4.096	-2.318	-94	-235	140	V
Resultaat Onderwijs	2.575	9.378	-6.803	3.053	10.344	-7.290	2.965	10.017	-7.052	-88	-327	238	V
5 Sport, cultuur en recreatie													
5.1 Sportbeleid en activering		1.527	-1.527		1.649	-1.649	76	1.666	-1.590	76	17	59	V
5.2 Sportaccommodaties	1.005	4.613	-3.607	720	5.166	-4.445	605	4.597	-3.992	-115	-569	453	V

	Begroting			Begroting na Wijziging			Realisatie			Verschil tov Begroting Saldo			
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	V/N
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.814	5.981	-4.168	1.496	6.218	-4.723	1.934	6.605	-4.671	438	387	52	V
5.4 Musea	208	1.886	-1.678	123	2.173	-2.051	372	2.296	-1.924	249	123	127	V
5.5 Cultureel erfgoed	8	95	-87	3	93	-90	3	136	-133		43	-43	N
5.6 Media	772	3.343	-2.572	672	3.337	-2.666	553	3.265	-2.711	-119	-72	-45	N
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	514	5.890	-5.376	110	5.836	-5.726	192	5.665	-5.473	82	-171	253	V
Resultaat Sport, cultuur en recreatie	4.321	23.335	-19.015	3.124	24.472	-21.350	3.736	24.230	-20.494	612	-242	856	V
6 Sociaal domein													
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	6.633	21.591	-14.960	4.103	22.559	-18.458	6.486	25.041	-18.555	2.383	2.482	-97	N
6.2 Wijkteams		3.078	-3.078		3.078	-3.078	57	1.392	-1.335	57	-1.686	1.743	V
6.3 Inkomensregelingen	35.775	49.409	-13.635	38.632	53.010	-14.379	40.539	54.734	-14.195	1.907	1.724	184	V
6.4 Begeleide participatie	-184	17.080	-17.264		19.205	-19.205		18.513	-18.513		-692	692	V
6.5 Arbeidsparticipatie	590	5.078	-4.488		5.087	-5.087	1.781	5.485	-3.703	1.781	398	1.384	V
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	314	1.961	-1.646	314	1.659	-1.344	18	2.165	-2.146	-296	506	-802	N
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	2.466	23.531	-21.065	2.248	17.078	-14.830	1.831	17.902	-16.071	-417	824	-1.241	N
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-		20.287	-20.287		21.938	-21.938	2.029	26.048	-24.019	2.029	4.110	-2.081	N
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	363	16.819	-16.455	170	22.426	-22.257		20.224	-20.224	-170	-2.202	2.033	V
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-		2.428	-2.428		2.546	-2.546		2.759	-2.759		213	-213	N
Resultaat Sociaal domein	45.957	161.262	-115.306	45.467	168.586	-123.122	52.742	174.262	-121.520	7.275	5.676	1.602	V

	Begroting			Begroting na Wijziging			Realisatie			Verschil tov Begroting Saldo			
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	V/N
7 Volksgezondheid en milieu													
7.1 Volksgezondheid		1.467	-1.467		1.560	-1.560		1.605	-1.605		45	-45	N
7.2 Riolering	9.392	6.946	2.446	9.491	6.946	2.545	9.668	8.010	1.658	177	1.064	-887	N
7.3 Afval	10.081	6.651	3.430	10.052	6.651	3.401	10.158	7.201	2.957	106	550	-444	N
7.4 Milieubeheer	2.636	4.723	-2.089	2.336	4.555	-2.220	459	2.608	-2.148	-1.877	-1.947	72	V
7.5 Begraafplaatsen en crematoria		15	-15		15	-15		18	-18		3	-3	N
Resultaat Volksgezondheid en milieu	22.109	19.802	2.305	21.879	19.727	2.151	20.286	19.442	844	-1.593	-285	-1.307	N
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing													
8.1 Ruimtelijke ordening	79	2.239	-2.159	79	2.239	-2.159	3	1.539	-1.537	-76	-700	622	V
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	40.498	42.552	-2.055	40.498	42.552	-2.055	6.969	10.643	-3.673	-33.529	-31.909	-1.618	N
8.3 Wonen en bouwen	4.862	7.704	-2.842	3.306	8.236	-4.930	4.386	6.852	-2.466	1.080	-1.384	2.464	V
Resultaat Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	45.439	52.495	-7.056	43.883	53.027	-9.144	11.358	19.034	-7.676	-32.525	-33.993	1.468	V
Resultaat	353.586	353.586		400.604	400.604		373.378	369.626	3.753	-27.225	-30.978	3.753	V

7 Balans en de toelichting

7.1 Balans

(bedragen x € 1.000)

ACTIVA	31-12-18	31-12-17
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	578	585
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	578	585
Materiële vaste activa	238.790	234.755
- In erfpacht uitgegeven gronden	16.492	11.167
- Overige investeringen met een economisch nut	155.522	161.223
- Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	21.890	22.784
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	44.886	39.581
Financiële vaste activa	33.647	29.781
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	6.430	180
- Leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	4.178	4.585
- Overige langlopende leningen	15.689	16.978
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	7.350	8.038
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-	-
Totaal vaste activa	273.015	265.121
Vlottende activa		
Voorraden	129.614	155.459
- Grond- en hulpstoffen:	-	-
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	129.167	155.012
- Gereed product en handelsgoederen	447	447
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	93.665	33.994
- Vorderingen op openbare lichamen	13.225	15.546
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	72.500	9.000
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	3.823	6.021
- Overige vorderingen	4.117	3.427
Liquide middelen	3.664	2.003
- Kassaldi	37	25
- Banksaldi	3.627	1.978
Overlopende activa	6.946	9.489
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.		
- Europese overheidslichamen	1.050	-
- het Rijk, en	-	-
- Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	1.097	1.022
- overige Nederlandse overheidslichamen	1.946	3.798
- overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	2.853	4.669
Totaal vlottende activa	233.890	200.945
Totaal algemeen	506.904	466.066

(bedragen x € 1.000)

PASSIVA	31-12-18		31-12-17	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		250.164		260.123
- Algemene reserve	82.870		93.575	
- Bestemmingsreserves	163.541		161.942	
- Gerealiseerd resultaat	3.753		4.606	
Vorzieningen		25.343		20.099
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	7.152		6.851	
- Egalisatievoorzieningen	-		-	
- Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt verkregen	16.601		12.661	
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	1.590		587	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		136.492		139.149
- Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	135.913		138.661	
- Waarborgsommen	579		488	
Totaal vaste passiva		411.999		419.371
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		10.789		12.305
- Banksaldi	-		-	
- Overige schulden	10.789		12.305	
Overlopende passiva		84.116		34.392
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume - de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;	17.293		20.775	
- Europese overheidslichamen	-		-	
- Vooruitontvangen bijdragen van de EU	653		540	
- het Rijk, en	2.790		3.075	
- overige Nederlandse overheidslichamen	56.124		1.141	
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	7.256		8.861	
Totaal vlottende passiva		94.905		46.695
Totaal generaal		506.904		466.066
<i>Gewaarborgde geldleninge</i>		518.004		516.227
<i>Garantstellingen</i>		600		800
Totaal waarborgen en garantstellingen		518.604		517.027

7.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

7.2.1 Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet (Financiële verordening gemeente Helmond), waarin door de gemeenteraad op d.d. 3 november 2016 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

7.2.2 Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde

als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

7.2.3 Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij dient de verkregen bijdrage als bate te worden verantwoord.

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa van derden worden conform het raadsbesluit d.d. 3 november 2016 (Nota Investeringsbeleid) niet geactiveerd.

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven.

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende werfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

In 2017 zijn strategische gronden (voorheen Niet in exploitatie genomen gronden: NIEGG) conform de notitie grondexploitaties 2016 van de commissie BBV, geherrubriceerd naar de materiële vaste activa.

Uiterlijk 31 december 2019 zal, conform de overgangsregeling, een toets plaatsvinden op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming op het moment van de marktwaardetoets. Wordt daarbij een duurzame waardevermindering vastgesteld, dan zal dat uiterlijk 31 december 2019 leiden tot een afwaardering van deze gronden.

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen voor de verschillende investeringen binnen de hierboven beschreven investeringscategorieën bedragen (conform Nota Investeringsbeleid):

Omschrijving	Afschrijvingstermijn in jaren
Algemeen	
Gronden	N.v.t.
Gebouwen permanent	40
Gebouwen semi permanent	20
Gebouwen tijdelijk	Maximaal 5
Renovatie / groot onderhoud / verbouwing / aangekocht onroerend goed	afhankelijk van restant levensduur, max. 30 jaar
Installaties	20
Inventaris / inrichting	10
Isolatievoorzieningen	20
Zonwering	20
Bedrijfsauto's	5
Automatiseringsapparatuur	
Netwerkserver systemen en pc's	4
Midrange omgeving	5
Inrichting computerruimte	10
Datacommunicatieapparatuur	5
Telecommunicatieapparatuur	7
Software (rekening houdend met criteria in BBV t.a.v. software)	5
Netwerk- en telefoniebekabeling	10
Wegen / bruggen	
Eerste aanleg wegen / bruggen	30
Reconstructie van wegen / bruggen	30
Straatverlichting	30
Verkeersregelinstallaties	10

Renovatie insteekhaven	30
Bewegwijzering (ANWB-borden)	20
Parkeervoorzieningen	
Parkeergarages	40
Parkeervoorzieningen algemeen	30
Parkeervoorzieningen apparatuur	10
Fietsenstallingen	30
Scholen	
Leerpakketten	10
Sportvoorzieningen	
Aanleg sportaccommodaties	30
Renovatie sportaccommodaties	conform restant levensduur, max. 15 jaar
Gymzalen / sporthallen	40
Bouwkundige voorzieningen	40
Kunstgrasvelden	10
Lichtinstallatie	30
Ballenvangers / keepersbak e.d.	20
Verplaatsbare hulpmiddelen (doelen, etc.)	10
Plantsoenen en recreatie	
Groenvoorziening	30
Aanleg / renovatie recreatiegebieden	30
Inrichting volkstuinen	30
Speeltoestellen en skatevoorzieningen	20
Evenementenkast	10
Afvalstoffen / milieu	
Invoeren diftar-systeem (containers)	10

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn - tenzij hierna anders is vermeld - opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden

Grond- en hulpstoffen

De grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product

Gereed producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incurant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd gezien de lange looptijd van deze voorziening. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn.

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het onderhoudsbeleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Verplichting voortvloeiend uit leasing

De waardering van de verplichting uit hoofde van de financial leasing van de vervoermiddelen vindt plaats tegen de contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

7.3 Toelichting activa

7.3.1 Vaste activa

Immateriële vaste activa

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2017
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-	-
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	578	585
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-	-
Totaal	578	585

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de immateriële vaste activa weer

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2017	Investe- ringen	Afschrij- vingen	Balanswaarde 31-12-2018
Kosten afsluiten geldleningen, agio/disagio	-	-	-	-
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	585	137	144	578
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-	-	-	-
Totaal	585	137	144	578

Materiële vaste activa

Onderstaande overzichten geven het verloop van de materiële vaste activa weer.

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2017
In erfpacht uitgegeven gronden	16.492	11.167
Overige investeringen met een economisch nut	155.522	161.223
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	21.890	22.784
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	44.886	39.581
Totaal	238.790	234.755

Investeringen met economisch nut

In erfpacht uitgegeven gronden

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2017	Herrubricering	Investeringen	Balanswaarde 31-12-2018
In erfpacht uitgegeven gronden	11.167	556	4.769	16.492
Totaal	11.167	556	4.769	16.492

De herrubricering van erfpachtgronden heeft betrekking op de eeuwigdurende erfpachtgronden en die tot eind 2018 gepresenteerd werden als overige financiële vaste activa.

De investering van € 4,8 miljoen heeft betrekking op de uitbreiding van de erfpacht Can Pack.

Overige investeringen met economisch nut

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2017	Investeringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Balanswaarde 31-12-2018
Gronden en terreinen	35.932	-	78	-	-	-	35.854
Woonruimten	1.011	-	-	21	-	-	990
Bedrijfsgebouwen	91.149	4.796	953	4.260	2.675	377	87.680
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	27.176	197	-0	2.297	84	-	24.992
Vervoermiddelen	29	-	-	29	-	-	0
Machines, apparaten en installaties	2.631	45	-	512	-	-	2.164
Overige materiële vaste activa	3.295	1.123	-	576	-	-	3.841
Totaal	161.223	6.161	1.031	7.695	2.759	377	155.522

De belangrijkste investeringen met economisch nut zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000)

	Werkelijk bested in 2018	Bijdragen van derden	Geactiveerd in 2018
Theater Speelhuis	3.197	2.525	672
Uitbreiding Jan van Brabant College	756	150	606
Kunstgrasvelden amateurvoetbal	848		848
Renovatie school de Goede herder	360		360
Sport- en beleefcampus de Braak	265		265
Overige investeringen en bijdragen derden	735	84	651
Totaal	6.161	2.759	3.402

De desinvesteringen hebben met name betrekking op de verkoop van de Scala en de Mariaschool.

De bijdrage van derden van € 2,5 miljoen voor het Theater Speelhuis heeft betrekking op de uitkering van de brandschadeverzekering.

De afwaardering van € 0,4 miljoen voor bedrijfsgebouwen heeft betrekking op het oude bibliotheekpand dat naar verwachting in 2019 verkocht zal worden.

Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2017	Investeringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Balanswaarde 31-12-2018
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	22.081	830	845	830	21.236
Machines, apparaten en installaties	193	12	26	-	178
Overige materiële vaste activa	510	-	34	-	476
Totaal	22.784	842	905	830	21.890

In 2018 is voor een bedrag van € 0,8 miljoen geïnvesteerd in riolering . De investering is geheel gedekt uit de gespaarde bedragen voor vervangingsinvesteringen uit de voorziening riolering.

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2017	Investerings	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Balanswaarde 31-12-2018
Gronden en terreinen	1.537	155	42	-	1.651
Bedrijfsgebouwen	61	136	-	-	197
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	32.089	6.153	1.269	686	36.287
Machines, apparaten en installaties	2.436	1.141	157	-	3.420
Overige materiële vaste activa	3.458	700	113	714	3.331
Totaal	39.581	8.285	1.580	1.400	44.886

De belangrijkste investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut zijn in onderstaande tabel toegelicht:

(bedragen x € 1.000)

	Werkelijk bested in 2018	Bijdragen van derden	Geactiveerd in 2018
Fietspaden en hoogwaardige fietsverbindingen	1.729	418	1.311
Onderhoud wegen	940	-	940
Openbare straatverlichting	929	-	929
Voorbereiding uitbreiding hockeycomplex Spp.Warande	583	-	583
Herinrichting openbare ruimte Helmond West	582	-	582
Openbaar groen Goorloopzone	558	-	558
Natuurnetwerk Brabant B5-bod	433	-	433
Geluidsanering stiller spoor	484	602	-118
Centrumontwikkeling (o.a. Havenpark)	334	-	334
Overige investeringen en bijdragen derden	1.713	380	1.333
Totaal	8.285	1.400	6.885

De bijdragen van derden hebben met name betrekking op ontvangen investeringssubsidies.

Financiële vaste activa

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2017	Herrubricering	Investerings	Afschrij- vingen/af- lossingen	Afwaar- deringen	Balanswaarde 31-12-18
Kapitaalverstrekingen aan:						
- deelnemingen	180		6.250			6.430
Leningen aan:						
- woningbouwcorporaties	4.585			407		4.178
Overige langlopende leningen	16.978		1.269	2.958	-400	15.689
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	8.038	444		560	572	7.350
Totaal	29.781	444	7.519	3.925	172	33.647

De herrubricering van overige uitzettingen heeft enerzijds betrekking op de eeuwigdurende erfpachtgelden van € 0,6 miljoen die vanaf eind 2018 gepresenteerd worden als materiële vaste activa en anderzijds op een langlopende vordering op de Gemeenschappelijke Regeling Senzer van € 1,0 miljoen met een looptijd tot 1 november 2020.

De investeringen hebben met name betrekking op de participatie in Glasvezel B.V. van € 6,3 miljoen en verstrekte duurzaamheidsleningen van € 1,3 miljoen.

De afwaarderingen hebben betrekking op de vrijval van € 0,4 miljoen van de getroffen voorziening voor verstrekte leningen en een afwaardering van het ABN-AMRO-garantieproduct voor € 0,6 miljoen.

7.3.2 Vlottende activa

Voorraden

De voorraden zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2017
Grond- en hulpstoffen	-	-
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	129.167	155.012
Gereed product en handelsgoederen	447	447
Vooruitbetalingen	-	-
Totaal	129.614	155.459

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

De balanswaarden per 31 december 2017 en 2018 luiden als volgt:

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2017	Voorziening verlieslatende complexen	Balanswaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018	Voorziening verlies	Balanswaarde 31-12-2018
Woongebieden	168.468	41.739	126.729	158.133	47.575	110.558
Saneringsgebieden	46.170	36.508	9.662	44.648	37.144	7.504
Industriegebieden	24.275	5.630	18.645	18.031	6.902	11.129
Overige gebieden	-24	-	-24	-24	-	-24
Totaal	238.889	83.877	155.012	220.788	91.621	129.167

Het verloop van de balanswaarde is als volgt weer te geven.

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2017	Investerings	Opbrengsten	Winstuitname	Boek-waarde 31-12-2018	Voorziening verlies contante	Balanswaarde 31-12-2018
Woongebieden	168.468	6.738	18.238	1.165	158.133	47.575	110.558
Saneringsgebieden	46.170	2.793	4.323	8	44.648	37.144	7.504
Industriegebieden	24.275	1.429	10.335	2.662	18.031	6.902	11.129
Overige gebieden	-24	69	288	219	-24	-	-24
Totaal	238.889	11.029	33.184	4.054	220.788	91.621	129.167

Boekwaarde

De boekwaarde is het saldo van de gerealiseerde uitgaven minus de gerealiseerde opbrengsten op de Bouwgronden In Exploitatie (BIE). In 2018 is de boekwaarde met € 18,1 miljoen afgenomen tot € 220,8 miljoen. In onderstaande tabel is deze afname uitgewerkt:

(bedragen x € 1 miljoen)

Onderdeel	Mutatie
Grondverwerving	0,1
Bouw- en woonrijpmaken	8,0
Rentelasten	2,9
Winstnemingen (incl Restexpl.)	4,1
Opbrengst grondverkoop	-33,1
Ontvangen voorschotten	0,7
Overige opbrengsten	-0,8
Mutatie boekwaarde	-18,1

Voorziening verlieslatende complexen

Voor de grondexploitaties met een verwacht negatief eindresultaat geldt, dat dit berekende verlies direct wordt genomen tegen de contante waarde van dit verlies. Met andere woorden: het verwachte negatieve eindresultaat op de verwachte einddatum wordt teruggerekend naar een verlies op 1 januari 2019. Contant-making heeft plaatsgevonden tegen een rentepercentage van 2%. De voorziening wordt, conform de BBV voorschriften, gepresenteerd als een waarde-correctie op de boekwaarde. In 2018 is de voorziening met € 7,7 miljoen opgehoogd.

Balanswaarde

De balanswaarde is de boekwaarde verminderd met de voorziening verlieslatende complexen. In 2018 is de balanswaarde met € 25,8 miljoen afgenomen tot ruim € 129 miljoen. De laatste 3 jaar was de balanswaarde ongeveer gelijk gebleven. Deze daling komt door een afname van de boekwaarde met € 18,1 en een ophoging van de voorziening € 7,7 miljoen. De balanswaarde, en daarmee het risicodragend kapitaal, is dus ten opzichte van de laatste jaren aanzienlijk afgenomen.

Uitgangspunten voor herziening onderhanden werk

De balanspost onderhanden werk is gebaseerd op een herziening van de verwachte eindresultaten op de BIE bij de jaarrekening 2018.

Op grond van wat er gerealiseerd is en een uitgebreide analyse van wat er op de verschillende grondexploitaties nog moet gebeuren is een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van de verwachte looptijd en eindresultaten in de toekomst. Daarbij wordt zoveel als mogelijk gebruikt gemaakt van onderzoeksrapporten, woningbouwprogramma's, grondprijvergelijkingen etc.

Voor deze herziening zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

parameters			
1	kostenstijging	2,00%	in 2019 en 2020 4% daarna 2%
2	opbrengstenstijging	1,50%	met ingang van 2019 (max. 10 jaar)
3	rente	1,20%	1,2 % voor 2018, meerjarig 1,3%

Ad 1 Kostenstijging

Voor de berekening van de verwachte kosten is in 2018 en 2019 met een kostenstijging van 4% gerekend en in de restant looptijd van de grondexploitaties wordt gerekend met een verwachte inflatie van de kosten van 2% per jaar.

Ad 2 Opbrengststijging

Verwacht wordt dat de grondprijzen met ingang van 2019 jaarlijks met 1,5% kunnen gaan stijgen.

Ad 3 Rente

Op grond van de berekeningswijze bij totaalfinanciering (het gewogen gemiddelde percentage van de bestaande leningenportefeuille naar verhouding vreemd vermogen gedeeld door totaal vermogen) is de rente voor 2018 bepaald op 1,2%. Voor de berekening van de toekomstige kasstromen wordt een percentage van 1,3% gehanteerd, gebaseerd op een meerjarige prognose van de leningenportefeuille.

De geraamde eindresultaten per gebiedssoort zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2018	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat (Nominale waarde)	Geraamd eindresultaat (Contante waarde)
Woongebieden	158.133	145.035	247.734	-55.434	-43.292
Saneringsgebieden	44.648	24.735	30.059	-39.324	-36.840
Industriegebieden	18.031	28.033	50.829	4.765	4.945
Overige gebieden	-24	1.327	4.941	3.638	3.428
Totaal	220.788	199.130	333.563	-86.355	-71.759

De contante waarde van het geraamde eindresultaat bedraagt € 71,8 miljoen negatief. Voor projecten met een geraamd negatief resultaat is voor een bedrag van € 91,6 miljoen al een verliesvoorziening gevormd. Vervolgens resteert een geraamd positief resultaat van € 19,8 miljoen voor de winstgevende projecten.

Verwachte resultaten grondexploitaties

In 2018 zijn er 29 lopende grondexploitaties verdeeld over een aantal woongebieden (9), saneringsgebieden (10), industriegebieden (9) en 1 grondexploitatie (restexploitatie) waarin de restanten van oude grondexploitaties zijn opgenomen.

Van de 29 grondexploitaties hebben 13 grondexploitaties een verwacht positief eindresultaat en 16 grondexploitaties een verwacht negatief eindresultaat. Een nadere toelichting op het gevoerde grondbeleid is opgenomen in de paragraaf grondbeleid.

- Verwacht positief eindresultaat

In totaal is het verwacht positief eindresultaat op de 13 winstgevende grondexploitaties € 21,6 miljoen op eindwaarde. Op basis van contante waarde (berekend tegen 2%) bedraagt de verwachte winst op 1 januari 2019 € 19,8 miljoen. Deze contante waarde van de verwachte winsten wordt betrokken bij de bepaling van de ratio van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf (zie hierna bij risico's en onzekerheden).

De grondexploitatie met het grootste verwachte positieve eindresultaat is het industriegebied Bedrijventerrein Zuid Oost Brabant. Het verwacht resultaat is daar € 8,5 miljoen.

Op de winstgevende grondexploitaties wordt jaarlijks volgens de Percentage of Completion methode bepaald wat de tussentijds te nemen winst is. Deze tussentijdse winstneming wordt ten gunste gebracht van het jaarrekeningresultaat.

- Verwacht negatief eindresultaat

In totaal is het verwacht negatief eindresultaat op de 16 verliesgevende grondexploitaties € 108,0 miljoen op eindwaarde. Op basis van contante waarde van 2% bedraagt het verwachte verlies op 1 januari 2019 € 91,6 miljoen. Voor dit verwachte verlies is een voorziening getroffen middels een correctie op de boekwaarde. De mutatie van de voorziening in 2018 is ten laste gebracht van het jaarrekeningresultaat.

De grondexploitatie met het grootste verwachte negatieve eindresultaat is Brandevoort 2. De boekwaarde van Brandevoort 2 is € 157,1 miljoen. Voor deze grondexploitatie is een voorziening getroffen van € 45,8 miljoen. De balanswaarde van deze grondexploitatie en dus de omvang van het risicodragend kapitaal is daarmee € 111,3 miljoen.

Risico's en onzekerheden

Ten aanzien van de waardering van Brandevoort II bestaat een hogere dan normale schattingonzekerheid. Hoewel het op dit moment meest waarschijnlijke inschatting is opgenomen in de jaarrekening kan de realisatie in hoge mate afwijken van deze inschatting. Deze

schattingonzekerheid is ontstaan door actuele ontwikkelingen binnen 'HuAd' als ook het voorlopig niet verkopen van gronden gelegen bij hoogspanningsmasten.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 31-12-2018	Voorziening oninbaar	Balanswaarde 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2017
Vorderingen op openbare lichamen	14.197	972	13.225	15.546
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd <1 jaar	72.500	-	72.500	9.000
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	3.823	-	3.823	6.021
Overige vorderingen	4.734	618	4.117	3.427
Totaal	95.255	1.590	93.665	33.994

De vordering op Openbare lichamen bestaat voornamelijk uit € 11,8 miljoen te declareren compensabele BTW en € 1,2 miljoen te betalen reguliere BTW.

De uitzetting in 's Rijks schatkist heeft betrekking op de afstorting van overtollige kasgeldmiddelen op de Schatkistbankieren-rekening van het Ministerie van Financiën. De toename van deze post wordt grotendeels veroorzaakt door ontvangen voorschotten van de provincie Noord-Brabant met betrekking tot de subsidieregeling Regionale Bereikbaarheid.

De rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen hebben met name betrekking op de uitstaande verhoudingen met het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland en de regio gemeenten inzake de dienstverlening op het gebied van Zorg & Ondersteuning.

De overige vorderingen bestaan met name uit de debiteuren en nog te ontvangen bedragen. De voorziening dubieuze debiteuren heeft ultimo 2018 een saldo van € 1,6 miljoen (2017: € 1,1 miljoen) en is opgenomen voor het afdekken van oninbare vorderingen.

Schatkistbankieren

Onderstaande tabel geeft de informatie weer over de ontwikkeling van de buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen per kwartaal vergeleken met de drempelwaarde.

(bedragen x € 1.000)

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	2.095	2.239	2.377	2.820
Drempelbedrag	3.050	3.050	3.050	3.050
Ruimte onder drempelbedrag	955	811	673	230
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Gedurende 2018 was er voldoende ruimte onder de drempel.

Liquide middelen

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2017
Kassaldi	37	25
Banksaldi	3.627	1.978
Totaal	3.664	2.003

De liquide middelen zijn volledig beschikbaar voor de gemeente.

Overlopende activa

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2017
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel		
- Nog te ontvangen bijdragen van de EU	1.050	-
- Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	1.097	1.022
- Nog te ontvangen bijdragen van overige overheden	1.946	3.798
- overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	2.853	4.669
Totaal	6.946	9.489

Nog te ontvangen bijdragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2017	Toevoeging	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2018
Nog te ontvangen bijdragen van de EU				
EU-bijdragen	-	1.050	-	1.050
Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk				
Subsidie bodemsanering Kanaaldijk	911	-	911	-
Gemeentefonds	-	732	-	732
Geluidssanering spoor	65	-	65	-
Overige	46	325	6	365
Rijksbijdragen	1.022	1.057	982	1.097
Nog te ontvangen bijdragen van overige overheden				
Stimulus	1.326	-	1.326	-
SRE	27	-	27	-
Provincie Noord-Brabant	731	1.591	684	1.638
Overigen	1.714	308	1.714	308
Overige overheden	3.798	1.899	3.751	1.946

De nog te ontvangen EU-bijdragen hebben betrekking op ESF-gelden die voor re-integratieactiviteiten ontvangen worden. De vordering op het Gemeentefonds heeft betrekking op de nog te ontvangen algemene uitkering. De vordering op de Provincie Noord-Brabant heeft met name betrekking op subsidieprojecten gericht op het realiseren van fietsverbindingen en –ontsluitingen. De Nog te ontvangen bijdragen zijn als volgt te specificeren.

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde	Balanswaarde
	31-12-2018	31-12-2017
<i>Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen</i>		
Vooruitbetaalde huur	432	131
Softwarelicenties etc	337	123
Verzekeringspremies	306	237
Vorderingen uit hoofde van Zorg en Ondersteuning	219	-
Diverse rentevorderingen	82	167
Vorderingen uit hoofde van faciliterend grondbedrijf	57	57
Vooruitbetaling Veiligheidsregio	-	1.045
Verzekeringsuitkering Het Speelhuis	-	625
Vooruitbetaling GGD	-	370
Verkoopopbrengst onroerend goed	-	226
Overige posten te vorderen en vooruitbetaald	1.420	1.688
Totaal	2.853	4.669

De daling van de overige nog te ontvangen bedragen wordt veroorzaakt door het feit dat de bijdragen aan de Veiligheidsregio, Het Speelhuis en de GGD in 2018 niet vooruit werden betaald.

7.4 Toelichting passiva

7.4.1 Vaste Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende onderdelen:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2017
Algemene reserve	82.870	93.575
<i>Bestemmingsreserves</i>		
Financieringsreserves	61.525	62.182
Dekkingsreserves	50.563	46.615
Egalisatiereserves	10.237	6.502
Overige bestemmingsreserves	41.216	46.643
<i>Subtotaal Bestemmingsreserves</i>	<i>163.541</i>	<i>161.942</i>
Gerealiseerd resultaat	3.753	4.606
Totaal	250.164	260.123

De vergelijkende cijfers in de jaarrekening zijn ten behoeve van de inrichtvereisten anders gerubriceerd dan in de jaarrekening 2017. Hierdoor sluit de rubricering in de jaarrekening 2018 zichtbaar aan op het BBV en de Nota reserves en voorzieningen van de gemeente.

Algemene reserves

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2017	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2017	Balanswaarde 31-12-2018
- Algemene Reserve	29.328	-	5.017	2.364	26.675
- Sociaal domein	-	10.372	4.290	-	6.082
- I-deel	4.851	-	493	-	4.358
- Achtervang WMO	11.069	-	11.067	-	2
- Transitie Jeugdzorg	2.326	-	2.326	-	-
- Grondbedrijf	46.001	-	1.700	1.452	45.753
Totaal Algemene reserves	93.575	10.372	24.893	3.816	82.870

Resultaatbestemming 2017

Onder 'Bestemming resultaat 2017' staan de toevoegingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat over het boekjaar 2017 naar aanleiding van het Raadsbesluit bij het vaststellen van de Jaarverantwoording in oktober 2018. Het totaal resultaat voor bestemming 2017 bedroeg € 4,6 miljoen waarvan een bedrag van € 3,8 miljoen is toegevoegd aan de algemene reserve, € 0,1 miljoen aan de dekkingsreserve en € 0,7 miljoen aan de bestemmingsreserves. Van de toevoeging aan de algemene reserve zijn de budgetoverhevelingen van € 2,2 miljoen weer vrijgevallen ten gunste van de programmarekening

De aard, doelstelling en belangrijkste mutaties 2018 (posten groter dan € 250.000) van de algemene reserves wordt als volgt toegelicht:

- *Algemene reserve*
De algemene reserve vormt het gemeentelijk weerstandsvermogen en dient qua omvang tenminste voldoende te zijn om de gekwantificeerde risico's af te dekken.

Mutaties 2018:

De onttrekking aan de algemene reserve heeft betrekking op de bestemming van het onverdeelde resultaat 2016 van € 2,6 miljoen conform de begroting 2018, de aanwending van overgehevelde kredieten 2016 voor Statushouders van € 0,4 miljoen en het overhevelen van budgetten 2017 minus het onverdeelde resultaat 2017 van totaal € 2,0 miljoen conform de resultaatbestemming 2017.

- *Sociaal Domein*

De reserve Sociaal Domein fungeert als risicobuffer om financiële mee- en tegenvallers in de uitvoering van het Sociaal Domein, te weten Jeugdwet, Wmo en Participatiewet, op te vangen.

Mutatie 2018:

De reserve Sociaal Domein is in 2018 voor een bedrag van € 7,5 miljoen gevoed vanuit het omzetten van de financiële middelen uit de reserves Achtervang Wmo en Transitie Jeugd. Tevens is de reserve Sociale Stad gevoed vanuit de reserves Achtervang Wmo en Transitie Jeugd (voor totaal € 5,9 miljoen). Per saldo is er bij de jaarrekening een bedrag van € 1,4 miljoen (bestaande uit een toevoeging van € 2,9 miljoen en een onttrekking van € 4,3 miljoen) onttrokken aan de reserve, waardoor de eindstand € 6,1 miljoen is. De toevoeging van € 2,9 miljoen wordt grotendeels verklaard door overschotten op Wmo zoals vermeld bij de 2^e Berap. De onttrekking van € 4,3 miljoen wordt grotendeels verklaard door tekorten op Jeugd zoals vermeld bij de 2^e Berap en gerealiseerd in de Jaarrekening 2018.

- *I-deel*

Opvangen van financiële risico's in verband met enerzijds het verloop van het aantal uitkeringsgerechtigden en anderzijds de uitvoeringskosten die daarmee gepaard gaan.

Mutaties 2018:

In 2018 is het nadelige resultaat van het i-deel onttrokken aan de reserve.

- *Achtervang Wmo*

Opvangen van specifieke claims met betrekking tot de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), zowel voor de oude Wmo-taken (voor 2015) als voor de nieuwe Wmo-taken als gevolg van de decentralisatie.

Mutaties 2018:

De reserve achtervang Wmo is in 2018 opgeheven. De restant middelen zijn overgeheveld naar de nieuwe reserve Sociaal Domein. Dit conform raadsbesluit bij de 2^e bestuursrapportage 2018.

- *Transitie Jeugdzorg*

Opvangen van specifieke claims met betrekking tot de decentralisatie van de Jeugdzorg voor zover deze niet binnen de bestaande begrotingsbudgetten opgevangen kunnen worden.

Mutaties 2018:

De reserve transitie Jeugd is in 2018 opgeheven. De restant middelen zijn overgeheveld naar de nieuwe reserve Sociaal Domein. Dit conform raadsbesluit bij de 2^e bestuursrapportage 2018.

- *Grondbedrijf*

De reserve betreft het weerstandsvermogen voor de grondexploitaties. Het doel van deze reserve is het opvangen van de resultaten van het gemeentelijke grondbedrijf. Gegeven het gesloten circuit worden de resultaten van het grondbedrijf direct verrekend met deze reserve.

Mutaties 2018:

De onttrekking aan de reserve van € 1,7 miljoen heeft betrekking op de begrote rentelasten

die toegevoegd worden aan het onderhanden werk grondexploitaties. Als gevolg van deze rentetoerekening is een rentenadeel ontstaan op bij de algemene dienst, Dit nadeel wordt gedekt door een onttrekking aan de reserve grondbedrijf.

Bestemmingsreserves

Financieringsreserves

Het verloop van de financieringsreserves in 2018 is in onderstaand overzicht weergegeven.

	(bedragen x € 1.000)		
	Balanswaarde 31-12-2017	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2018
- Uitkering grondbedrijf/garant.	8.259	-	8.259
- Eenmalige investeringsimpuls	3.198	236	2.962
- Financieringsreserves begroting	49.461	-	49.461
- Hypotheekfonds	1.264	421	843
Totaal Algemene reserves	62.182	657	61.525

Deze reserves dienen ter structurele dekking van de exploitatie door middel van het handhaven van deze reserve en de bespaarde rente op het eigen vermogen. De belangrijkste mutaties 2018 (posten groter dan € 250.000) van de financieringsreserves wordt als volgt toegelicht:

- *Hypotheekfonds Noord-Brabantse gemeenten*
Bij het opheffen van het Hypotheekfonds Noord-Brabantse gemeenten is de uitkering van het saldo in depot gezet bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Deze reserve is gevormd uit de incidenteel ontvangen middelen bij het opheffen van het fonds. Jaarlijks - tot 2020 - valt een bedrag van € 0,4 miljoen vrij ten gunste van de exploitatie ter dekking van de gedeerde dividenduitkeringen.

Dekkingsreserves

Het verloop van de dekkingsreserves in 2018 is in onderstaand overzicht weergegeven.

	(bedragen x € 1.000)						
	Balanswaarde 31-12-2017	Herrubricering	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2017	Onttrekking dekking afschrijving	Balanswaarde 31-12-2018
- Dekkingsreserve kapitaallasten	38.608	7.569	11.396	5.554	120	1.576	50.563
- Investing maatschappelijk nut	8.007	(8.007)	-	-	-	-	-
Totaal Algemene reserves	46.615	-438	11.396	5.554	120	1.576	50.563

Het saldo van deze reserves wordt ingezet in de meerjarenbegroting voor de dekking van de kapitaallasten uit hoofde van de investeringen met economisch en maatschappelijk nut. De belangrijkste mutaties 2018 (posten groter dan € 250.000) van de dekkingsreserves wordt als volgt toegelicht:

- *Investering maatschappelijk nut*
Op basis van het BBV bestaat geen noodzaak om ten aanzien van de dekkingsreserve een onderscheid te maken tussen maatschappelijk nut (bijvoorbeeld investeringen in wegen en pleinen) en economisch nut (bijvoorbeeld panden en installaties). Vandaar dat deze reserves conform het besluit bij de 3e Berap samen zijn gevoegd. Dit heeft geresulteerd in een herrubricering van € 7,6 miljoen van investeringen maatschappelijk nut naar de reserve

dekking kapitaallasten. Daarnaast is een bedrag van € 438.000 dat betrekking heeft op leefbaarheidsmaatregelen overgeheveld naar een aparte bestemmingsreserve.

- *Dekkingsreserve kapitaallasten (voorheen Dekkingsreserve investeringen economisch nut)*
De toevoeging aan de reserve heeft met name betrekking op de overheveling van de dekkingsreserve investeringen maatschappelijk nut van € 7,5 miljoen. De overige toevoegingen aan de dekkingsreserve kapitaallasten betroffen overhevelingen uit andere reserves ter dekking van toekomstige kapitaallasten. De onttrekkingen hebben met name betrekking op de vrijval naar de bestemmingsreserve automatisering algemeen van € 4,0 miljoen en de reserve Sociale stad van € 1,2 miljoen. De onttrekkingen van in totaal € 1,6 miljoen vallen vrij op de diverse programma's tegenover de desbetreffende kapitaallasten 2018.

Egalisatiereserves

Het verloop van de egalisatiereserves in 2018 is in onderstaand overzicht weergegeven.

	(bedragen x€ 1.000)				
	Balanswaarde 31-12-2017	Herrubricering	Toevoeging	Onttrekking	Balanswaarde 31-12-2018
- Verkiezingen	211	-	-	28	183
- Rijbewijzen &	535	-	103	25	613
- Afvalstoffenheffing	4.453	-	-	419	4.034
- Rioleringen	722	-	-	-	722
- Onderhoud buitensport	581	-	380	-	961
- Automatisering algemeen	-	1.736	4.096	2.168	3.664
- ERD WGA en ZW	-	-	60	-	60
Totaal Algemene reserves	6.502	1.736	4.639	2.640	10.237

De aard, doelstelling en belangrijkste mutaties 2018 (posten groter dan € 250.000) van de egalisatiereserves wordt als volgt toegelicht:

- *Verkiezingen*
Ter dekking van de fluctuatie in de kosten voor het organiseren van verkiezingen en referenda.
- *Rijbewijzen en reisdocumenten*
Middelen voor het opvangen/egaliseren van de resultaten op de producten van de Stadswinkel.
- *Afvalstoffenheffing*
Ter egalisatie van de exploitatieresultaten op het product afvalstoffenheffing.
Mutaties 2018:
De onttrekking ter hoogte van € 0,4 miljoen aan de reserve afvalstoffenheffing heeft betrekking op de egalisatie van het exploitatieresultaat. Een verdiepende analyse hiervan vindt u in Programma 12 onder het product Afvalstoffen.
- *Rioleringen*
Ter egalisatie van het exploitatieresultaat op het product riolering, ontstaan uit de voordelen op de exploitatie van het product.

- *Onderhoud buitensport*
In raadsvoorstel 14-2011 is voorgesteld om een meerjarenonderhoudsprogramma op te stellen ten behoeve van onderhoud van buitensportaccommodaties. Hiermee worden overschrijdingen dan wel onderschrijdingen in enig jaar gestort dan wel onttrokken aan de egaliseriereserve sport.
Mutaties 2018:
Storting van € 0,4 miljoen betreft een onderschrijving op de onderhoudskosten van sportaccommodaties in 2018.
- *Automatisering algemeen*
In de derde bestuursrapportage is besloten om deze reserve als egaliseriereserve aan te merken voor het egaliseren van kosten automatisering over de jaren heen en het opvangen van onvoorziene uitgaven ten behoeve van de automatiseringsvoorzieningen.
Mutaties 2018:
De onttrekkingen dienden ter dekking van de kosten voor de projecten van Digitalisering & Dienstverlening. In het verleden werden deze lasten verantwoord op een investeringskrediet. In 2018 is een onttrekking gedaan voor een bedrag van circa € 0,8 miljoen. De overige toevoegingen, onttrekkingen en herrubriceringen hebben betrekking op het omvormen van alternatieve dekkingsbronnen tot deze nieuwe reserve.
- *ERD WGA en ZW*
De gemeente Helmond is met ingang van 1 januari 2017 eigenrisicodragers voor de WGA (Werkhervattingsregeling Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten). Een werknemer heeft recht op WGA indien hij na 2 jaar ziekte nog steeds gedeeltelijk arbeidsongeschikt is. De werkgever is aansprakelijk voor betaling van de WGA-uitkering gedurende een periode van maximaal 10 jaar. In het verleden werden de verzekeringspremies in de exploitatie verwerkt. Conform besluit bij de derde berap 2018 wordt een egaliseriereserve gevormd waarbij jaarlijks het saldo van de premies en werkelijke uitgaven onttrokken c.q. gedoteerd worden. Hiervoor geldt een plafond van € 250.000.

Overige bestemmingsreserves

Het verloop van de overige bestemmingsreserves in 2018 is in onderstaand overzicht weergegeven.

(bedragen x€ 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2017	Herrubricering	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2017	Balanswaarde 31-12-2018
- leefbaarheidsmaatregelen	-	438		60	-	378
- Capaciteit werk en inkomen	1	-	-	-	-	1
- Mobiliteit en verkeersveiligheid	1.906	-	-	358	-	1.548
- Helmond Stagestad	25	-	-	-	-	25
- 50+ Beleid	88	-	-	21	-	67
- Cacaofabriek	150	-	-	150	-	-
- Natuur- en onderhoudsvriendelijk groen	200	-	-	-	-	200
- Programma Food	99	-	-	99	-	-
- Groene peelvlei	741	-	-	174	-	567
- Cofinancieringsfonds	1.745	-	1.019	650	-	2.114
- High Tech Automotive Campus	4.145	-	-	740	-	3.405
- Sociale stad	3.681	-	7.105	1.369	-	9.417
- Versnellingsagenda duurzaamheid	590	-	-	194	-	396
- de Waart	850	-	-	350	-	500
- Infrastructurele werken	1.079	-	-	-	-	1.079
- GZ revitalisering bedrijventerr.	733	-	-	733	-	-
- Parkeervoorzieningen	926	-	30	-	-	956
- Strategische investeringen	1.874	-	-	1.802	-	72
- ISV Investering Stedelijke Vernieuwing	2.262	-	536	-	-	2.798
- Verzekeringsgelden theater	467	-	-	465	-	2
- Parkeren	114	-	-	97	-	17
- Stedelijke vernieuwing	2.161	-	3	1.437	97	824
- Integraal veiligheidsbeleid	108	-	-	-	-	108
- Topsport	16	-	-	-	-	16
- City-sporthal	2.180	-	-	-	(273)	1.907
- Wet werk & bijstand	251	-	-	251	-	-
- Gezondheidsbeleid	109	-	-	-	-	109
- Voorm ID-banen GH	536	-	10	43	-	503
- Instroom en doorstroombanen	1.162	-	27	190	-	999
- Accommodatiebeleid	20	-	-	-	-	20
- Automatisering algemeen	1.736	(1.736)	-	-	-	-
- Samen investeren Brabantstad	853	-	-	65	-	788
- Brabantnet (glasvezelkabel)	44	-	-	-	-	44
- Helmond west	2.464	-	50	2.414	-	100
- Onderhoud gebouwen (vastgoed)	1.800	-	-	-	682	2.482
- Organisatie ontwikkeling	3.579	-	4.000	3.579	-	4.000
- Volkshuisvestingactiviteiten	1.100	-	-	220	-	880
- Gemeentemuseum	414	-	100	342	164	336
- Incidentele middelen begr.2015	705	-	24	729	-	-
- Gezond in de stad (GIDS)	40	-	-	-	-	40
- Uitvoering strategische agenda	910	-	-	810	-	100
- Brandweer - professionalisering	153	-	-	85	-	68
- ODZOB	722	-	-	26	-	696
- Arbeidsvoorwaardenbeleid	854	-	-	-	-	854
- Startersleningen	200	-	1	-	-	201
- Stimuleren wonen	2.740	-	-	202	-	2.538
- Theater Speelhuis	110	-	-	49	-	61
Totaal Bestemmingsreserves	46.643	-1.298	12.905	17.704	670	41.216

De aard, doelstelling en belangrijkste mutaties 2018 (posten groter dan € 250.000) van de overige bestemmingsreserves wordt als volgt toegelicht:

- *Leefbaarheidsmaatregelen*

Deze reserve dient voor de dekking van de kosten van leefbaarheidsmaatregelen in de wijk Leonardusbuurt.

Mutaties 2018:

De herrubricering heeft betrekking op gewijzigde BBV regelgeving, waarbij de dekkingsreserve maatschappelijk nut is omgevormd naar de reserve dekking kapitaal lasten.

Het resterende bedrag ad € 0,4 miljoen dient ter dekking voor de leefbaarheidsmaatregelen Leonardusbuurt.

- *Capaciteit Werk en inkomen*
Deze reserve dient voor de dekking van de extra middelen voor incidentele formatie-uitbreiding (2014-2016).
- *Mobiliteit en verkeersveiligheid*
Dekken van de uitgaven op het gebied van het verbeteren van de mobiliteit en verkeersveiligheid.
Mutaties 2018:
Voor € 0,2 miljoen heeft deze mutatie betrekking op een storting in de dekkingsreserve om de kapitaallasten van investeringen op het gebied van mobiliteit af te dekken. Voor € 0,2 miljoen gaat het om de kosten van kleine verkeersmaatregelen waarvoor bij de 1^e berap een even groot budget beschikbaar is gesteld.
- *Helmond Stagestad*
Middelen voor het realiseren van het initiatief Helmond Stagestad om een betere aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs te bewerkstelligen.
- *50+ Beleid*
Ter dekking van uitgaven voor het 50+ beleid op het gebied van de arbeidsmarkt
- *Cacaofabriek*
Bestemmingsreserve voor de extra exploitatiesubsidie voor de Cacaofabriek tot en met 2018.
- *Natuur- en onderhoudsvriendelijk groen*
Bij de vaststelling van de begroting 2016 is besloten om extra te investeren in natuur- en onderhoudsvriendelijk groen. Voor het deels omvormen van bestaand openbaar groen naar meer onderhoudsarm groen werd in totaal € 0,3 miljoen beschikbaar gesteld.
- *Programma Food*
Ter dekking van uitgaven in het kader van het programma Food in het cluster Economie.
- *Groene Peelvallei*
De reserve is gevormd om uitgaven te dekken, die betrekking hebben op planontwikkeling, visievorming, beheer, onderhoud en investeringen in maatregelen die samenhangen met plannen & projecten.
- *Cofinancieringsfonds*
Middelen voor het realiseren van maatschappelijke opgaven, co-creatie om subsidie-mogelijkheden optimaal en sneller te kunnen benutten waar ook cofinanciering van de gemeente gevraagd wordt.
Mutaties 2018:
Bij het coalitieakkoord is uitgesproken te willen blijven werken met een cofinancieringsfonds om flexibel en snel te kunnen inspelen op kansrijke ontwikkelingen voor de stad. Dit fonds omvatte bij de start twee jaar geleden € 2,0 miljoen. Bij deze is het fonds weer aangevuld met € 1,0 miljoen vanuit resterende reserves zodat we kunnen beschikken over € 1,5 miljoen. Daarnaast wordt er een onttrekking gedaan voor het krediet natuurnetwerk B5 van € 0,5 miljoen zoals besloten bij de tweede Berap 2017.

- *High Tech Automotive Campus*
Beschikbare middelen voor het realiseren van de High Tech Automotive Campus.
Mutaties 2018:
Het betreft hier een onttrekking aan deze reserve om de kosten van de High Tech Automotive Campus in programma 7 af te dekken.
- *Sociale Stad/Sociaal Innovatief Fonds*
Middelen voor het realiseren van maatschappelijke transitie en transformatie in het Sociaal Domein.
Mutaties 2018:
De beginstand van deze reserve was in 2018 € 3,7 miljoen. De reserve sociale stad is in 2018 voor een bedrag van € 5,9 miljoen gevoed vanuit het omzetten van de financiële middelen uit de reserves Achtervang WMO en Transitie Jeugd. Bij de 3^e Berap is een bedrag van € 1,2 miljoen gedoteerd aan de reserve. Hiermee komt de totale toevoeging in 2018 op € 7,1 miljoen. De investeringsagenda Sociale Stad kende in 2018 voor een bedrag van € 1,4 miljoen aan uitgaven. Deze zijn onttrokken aan de reserve Sociale Stad. De stand van deze reserve is eind 2018 € 9,4 miljoen.
- *Versnellingsagenda Duurzaamheid*
Middelen voor het realiseren van projecten en initiatieven op het gebied van duurzaamheid.
- *De Waart*
Middelen voor de realisatie van de projecten op het gebied van het versterken van de leefbaarheid in de Waart en de ontwikkelingen in de openbare ruimte.
Mutaties 2018:
Onttrekking ad € 0,4 miljoen dient ter dekking van de kapitaallasten voor investeringen in de Waart.
- *Infrastructurele werken*
Ter dekking van grote infrastructurele voorzieningen die samenhangen met de ontwikkeling van de stad en die een bovenwijks karakter dragen.
- *GZ revitalisering bedrijventerreinen*
Voor het afdekken van kosten (ruimtelijk fysiek) in het kader van de revitalisering van industriegebieden in Helmond (met name Hoogeind). Hierbij moet gedacht worden aan de sanering van bedrijven, maar ook aan investeringen in de openbare ruimte.
Mutaties 2018:
De onttrekking betreft een storting in de dekkingsreserve om de kapitaallasten van het krediet Induma-West af te dekken.
- *Parkeervoorzieningen*
Realisatie parkeervoorzieningen in het kader van de gemeentelijke bouwverordening en onderhoud van bestaande parkeerplaatsen.
- *Strategische investeringen*
Reserve om tijdig in de kunnen spelen op toekomstige majeure projecten en knelpunten.
Mutaties 2018:
In totaal € 0,4 miljoen wordt ingezet voor TV Carolus. Een bedrag van € 0,8 miljoen wordt gedoteerd aan de dekkingsreserve kapitaallasten en word ingezet voor de dekking van kapitaallasten voor de kredieten: Goorloopzone 3e fase (€ 0,1 miljoen), 2^e ontsluiting Stiphout

(€ 0,3 miljoen) en herinrichting ruimte Helmond West (€ 0,4 miljoen). Daarnaast wordt € 0,6 miljoen niet meer aangewend voor strategische investeringen en is, zoals besloten bij coalitieakkoord en 3e berap, gedoteerd aan het cofinancieringsfonds.

- *ISV investeringen stedelijke vernieuwing*
Deze reserve dient om de ISV-subsidie die via het gemeentefonds wordt ontvangen, vast te houden tot het moment van besteding.
Mutaties 2018:
Het betreft de ontvangen middelen vanuit het gemeentefonds voor bodemsanering die zijn toegevoegd aan de reserve ISV.
- *Verzekeringsgelden theater*
Deze reserve dient om de verzekeringsgelden die zijn ontvangen na de brand in het theater vast te houden in afwachting van de uitvoering van de besluitvorming van het Helmondse theater.
Mutaties 2018:
De middelen zijn toegevoegd aan de dekkingsreserve kapitaallasten om de kosten van de verbouwing af te dekken.
- *Parkeren*
Om kosten van het parkeren en het realiseren van parkeergarages op termijn kostendekkend te maken en om fluctuaties in de parkeerexploitatie voor de komende jaren op te vangen.
- *Stedelijke vernieuwing*
Extra middelen voor het uitvoeren van stadsvernieuwingsprojecten
Mutaties 2018:
Onttrekking ad € 1,4 miljoen dient ter dekking van de kapitaallasten voor de herinrichting van Helmond West fase 3.
- *Integraal veiligheidsbeleid*
Ter dekking van kosten van maatregelen die de veiligheid in de stad bevorderen, waaronder het cameratoezicht.
- *Topsport*
Ter dekking van de kosten voor sportevenementen en topsporters.
- *City-sporthal*
Ter dekking van de sloopkosten van de City-sporthal.
- *Wet werk en bijstand*
De reserve fungeert in principe als egalisatiereserve voor de kosten van de uitkeringsverstrekking in het kader van de WWB.
Mutaties 2018:
In 2018 zijn de hogere uitkeringslasten van het i-deel onttrokken aan de reserve.
- *Gezondheidsbeleid*
Ter dekking van projecten op het gebied van gezondheidsbeleid.

- *Voormalige ID-banen gemeente Helmond*
Ter dekking van de salariskosten voor de functies binnen Helmond die voorheen uit de regeling ID-banen (Melkert-banen) werden betaald.
- *In- en doorstroombanen*
Ter dekking van de uitvoeringskosten van de voormalige in- en doorstroombanen.
- *Accommodatiebeleid*
Middelen voor het afdekken van de kosten van de privatisering en verbouwing van de wijkaccommodatie Geseldonk.
- *Automatisering algemeen*
In de 3e Berap heeft de raad besloten om deze bestemmingsreserve het karakter van een egaliseringsreserve te geven. De beschikbare middelen zijn daarom geherrubriceerd naar de egaliseringsreserves.
- *Samen investeren in Brabant Stad*
Afronden van de diverse projecten in het kader van Brabant Stad.
- *Brabantnet*
Middelen voor het realiseren van Brabantnet (glasvezelkabel) en lokale digitale marktplaats.
- *Helmond West*
Reserve ter dekking van de kosten voor het realiseren van de herstructurering van Helmond-West.
Mutaties 2018:
Onttrekking ad € 2,4 miljoen dient ter dekking van de kapitaallasten voor de herinrichting van Helmond West fase 3.
- *Onderhoud gebouwen (vastgoed)*
Ter dekking van de kosten voor het uitvoeren van groot onderhoud aan de gemeentelijke eigendommen (Gebouwenexploitatie).
- *Organisatieontwikkeling*
Middelen voor het realiseren van de organisatieontwikkeling.
Mutaties 2018:
Conform de 2^e berap 2018 is besloten om deze middelen te onttrekken ten behoeve van organisatieontwikkeling.
- *Volkshuisvestingsactiviteiten*
Ter dekking voor de uitgaven van volkshuisvesting.
- *Gemeentemuseum*
Middelen voor het (door)ontwikkelen van semi-permanente tentoonstellingen, opbouw voor investeringen kasteel museum.
Mutaties 2018:
De onttrekkingen hebben betrekking op het project Kasteelpresentaties.
- *Incidentele middelen begroting 2012 t/m 2015*
Middelen ter dekking van de intensiveringen in de begrotingen en het investeringsprogramma.

Mutaties 2018:

Een bedrag van € 0,7 miljoen wordt onttrokken aan de reserve en ingezet als incidentele dekking voor de begroting.

- *Gezond in de stad*
De middelen over de jaren 2015-2017 vanuit het Gemeentefonds worden gereserveerd voor het realiseren van projecten in het kader van Gezond in de Stad.
- *Uitvoering strategische agenda*
Middelen voor het realiseren van de strategische agenda.
Mutaties 2018:
Brainport Smart District Brandevoort wordt de slimste wijk. Een belangrijk deel van de dekking is onderdeel van de reguliere grondexploitatie of zal door onze partners worden ingebracht. Echter, ook voor de gemeente Helmond zal deze ambitie leiden tot een extra investering, in ieder geval als cofinanciering. Voor 2018 wordt € 0,4 miljoen beschikbaar gesteld ten laste van de reserve uitvoering strategische agenda. Daarnaast wordt € 0,2 miljoen niet meer aangewend voor de uitvoering van de strategische agenda en is, zoals besloten bij coalitieakkoord en 3e berap, gedoteerd aan het cofinancieringsfonds.
- *Brandweer - professionalisering organisatie*
Middelen ter dekking van de gemeentelijke bijdragen voor de realisatie van een crisiscentrum en de doorontwikkeling van de crisisorganisatie van de Veiligheidsregio.
- *ODZOB*
Middelen voor de extra kosten die ontstaan als gevolg van de afspraken tussen het voormalige SRE, de ODZOB en het MRE inzake de garantielonen voor de komende jaren.
- *Arbeidsvoorwaardenbeleid*
Middelen voor het realiseren van het arbeidsvoorwaardenbeleid.
- *Startersleningen*
Middelen voor het opvangen van de (extra) kosten in verband met het voortzetten van de startersleningen.
- *Stimuleren wonen*
Reserve ter dekking van de uitgaven in het kader van Flankerend Beleid Wonen zoals vastgesteld in de gelijknamige nota.
- *Theater Speelhuis*
De reserve vormt voor de resultaten een gesloten circuit en is mede bestemd voor onderzoek- en ontwikkelingskosten in het kader van beweging richting een meer zelfstandige positie.

Voorzieningen

De specificatie van het saldo van de voorzieningen in de balans is als volgt:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2017
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	7.152	6.851
Egalisatievoorzieningen		
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt verkregen	16.601	12.661
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	1.590	587
Totaal	25.343	20.099

Het verloop van de voorzieningen in 2018 is in onderstaand overzicht weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2017	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Balanswaarde 31-12-2018
<i>Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>					
Voorziening wethouderspensioenen	5.763	809	-	229	6.343
Voorziening zonnepanelen Brandevoort	19	-	-	13	6
Voorziening mobiliteit	699	-	-	237	462
Voorziening borgstellingen	370	-	-	190	180
Verlieslatende contracten facilitair grondbedrijf		135			135
Vz reparatie uitkering WW-versobering		26			26
	6.851	970	-	669	7.152
<i>Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt verkregen</i>					
Voorziening Rioleringslasten	12.661	4.770	-	830	16.601
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is</i>					
Voorziening Startersleningen	587	-	-		587
Onderhoud tbv bevoegd gezag scholen		1.003			1.003
	587	1.003	-	-	1.590
Totaal	20.099	6.743	-	1.499	25.343

De aanvendingen zijn rechtstreeks ten laste van de voorzieningen gebracht. Onderstaand zijn de aard en doelstelling van de voorzieningen, alsmede de belangrijkste mutaties 2018 (posten groter dan € 250.000) in het boekjaar toegelicht.

Voorzieningen voor verplichtingen verliezen en risico's

- *Voorziening wethouderspensioenen*

Deze voorziening is gevormd voor de pensioenverplichtingen voor (gewezen) wethouders. Deze voorziening is gewaardeerd op een actuariële berekening van de verplichtingen op balansdatum. De uitbetaalde aanspraken in het verslagjaar zijn in mindering gebracht op deze voorziening, de dotatie betreft de storting voor de zittende wethouders alsmede de dotatie voor de lopende aanspraken van gewezen wethouders.

Mutaties 2018:

Op basis van de actuariële berekeningen hebben we de verplichting bepaald per 31-12-2018 resulterend in een storting van € 0,8 miljoen.

- *Voorziening zonnepanelen Brandevoort*
Deze voorziening is gevormd voor de verplichtingen uit hoofde van de sale & leaseback constructie van de zonnepanelen in Brandevoort. Jaarlijks worden de gemaakte kosten onttrokken aan deze voorziening.
- *Voorziening mobiliteit*
De voorziening mobiliteit is gevormd om de verplichtingen jegens medewerkers met mobiliteitsafspraken na te komen.
- *Voorziening borgstellingen*
Deze voorziening is gevormd voor de verwachte verliezen uit hoofde van de verstrekte waarborgen en garanties. De gemeente is op een verstrekte waarborg betreffende niet verhuurde ruimtes aangesproken voor de periode 2015-2018. De verstrekte waarborg geldt nog voor de jaren 2019 t/m 2021. De maximale aanspraak voor de jaren 2019 t/m 2021 bedraagt € 600.000. Voor het bedrag van € 420.000 is derhalve sprake van een schattingsonzekerheid.
- *Voorziening verlieslatende contracten facilitair grondbedrijf*
Deze voorziening is gevormd voor contracten met betrekking tot facilitair grondbedrijf waarbij verliezen voorzien worden die niet verhaald kunnen worden op de opdrachtgever.
- *Voorziening reparatie uitkering WW-versobering*
De opbouw en de maximale duur van de WW-uitkering zijn per 1 januari 2016 verkort door wijzigingen in de Wet werk en zekerheid. In de Cao Gemeenten 2016 - 2017 is afgesproken om deze versoberingen van de WW te repareren.

Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt verkregen

- *Voorziening riolering*
De van burgers ontvangen bijdragen in de rioolheffing voor toekomstige vervangingsinvesteringen in de riolering worden gestort in deze voorziening. Voor nieuwe investeringen op basis van het vastgestelde gemeentelijke rioleringsplan wordt een bijdrage vanuit deze voorziening aan deze investeringen in mindering gebracht op deze activa.
Mutaties 2018:
De toevoeging van € 4,8 miljoen aan de voorziening betreft enerzijds het spaarbedrag voor de jaarschijf 2018 zoals vastgesteld in de meerjaren prognose van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2010-2015 van € 3,3 miljoen en anderzijds het positieve resultaat van het hoofdproduct riolering van € 1,5 miljoen. De onttrekking van € 0,8 miljoen is de hoogte van de gemaakte kosten voor de vervangingsinvesteringen van het Rioleringsstelsel.

Voorzieningen van derden verkregen middelen waarvan de besteding is gebonden

- *Voorziening Startersleningen*
De voormalige middelen uit hoofde van het Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS) worden ingezet ten bate van de woningbouw. De raad van de gemeente Helmond heeft bij het vaststellen van de 'Verordening startersleningen Helmond 2014' besloten dat de voorziening startersleningen wordt aangewend voor de rente- en beheerskosten van de Helmondse startersleningen.

- *Voorziening onderhoud tbv bevoegd gezag scholen*
 Voor het uitvoeren van het binnen- en buitenonderhoud is met de Stichting Openbaar Onderwijs Jan van Brabant, de Stichting Openbare Basisscholen Helmond, de Stichting QLIQ primair onderwijs en de Stichting Vitus Zuid een overeenkomst gesloten. De materiële instandhouding (MI) vergoeding "onderhoud en beheer" van het Rijk dragen de scholen aan de gemeente over. Op grond van het BBV worden deze vergoedingen in de voorziening onderhoud ten behoeve van het bevoegd gezag scholen gestort. Jaarlijks wordt het meerjarenonderhoudsplan geëvalueerd en wordt vastgesteld of en zo ja welke onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd en op welke wijze.

Schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer zijn als volgt te specificeren:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2017	Vermeer- deringen	Aflossingen	Balanswaarde 31-12-2018
Onderhandse leningen				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	138.661	-	2.748	135.913
Waarborgsommen	488	205	114	579
Totaal	139.149	205	2.862	136.492

In 2018 zijn geen nieuwe leningen aangetrokken en hebben alleen reguliere aflossingen op de bestaande leningen plaatsgevonden. De totale rentelasten voor het jaar 2018 van de schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer bedragen € 3,7 miljoen (2017 € 3,9 miljoen).

7.4.2 Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	(bedragen x € 1.000)	
	Balanswaarde 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2017
Netto-vlottende schulden met een Rentetypische looptijd korter dan één jaar	10.789	12.303
Overlopende passiva	84.116	34.392
Totaal	94.905	46.695

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	(bedragen x € 1.000)	
	Balanswaarde 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2017
Overige kasgeldleningen		-
Banksaldi	-	-
Overige schulden		
- Crediteuren	10.099	12.303
- Overige kortlopende schulden	690	
Totaal	10.789	12.303

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	(bedragen x € 1.000)	
	Balanswaarde 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2017
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	17.293	20.775
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		
- Vooruitontvangen bijdragen van de EU	653	540
- Vooruitontvangen bijdragen van het Rijk	2.790	3.075
- Vooruitontvangen bijdragen van overige overheden	56.124	1.141
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	7.256	8.861
Totaal	84.116	34.392

De "Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd" zijn als volgt te specificeren.

	(bedragen x € 1.000)	
	Balanswaarde 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2017
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd		
- WMO en Jeugd	8.125	10.177
- Sociale lasten en loonheffing	2.414	3.755
- Overlopende rente	1.567	1.576
- Overige posten	5.187	5.267
Totaal	17.293	20.775

De verplichtingen Wmo en Jeugd hebben betrekking op de nog te betalen trajectkosten die in 2019 afgerekend worden met behulp van productieverantwoordingen over 2018. Deze verplichting is afgenomen ten opzichte van 2017 als gevolg van een steeds beter werkend gegevensknooppunt waardoor zorgaanbieders eerder factureren.

De sociale lasten en loonheffing per 31 december 2018 heeft betrekking op december 2018. In het saldo van 2017 was tevens een terug te betalen post sociale lasten en loonheffing opgenomen aan Senzer van € 1,4 miljoen.

De overlopende rente heeft met name betrekking op de nog te betalen rente voor langlopende schulden.

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen hebben betrekking op de volgende partijen:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde 31-12-2017	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetaling	Balanswaarde 31-12-2018
Vooruitontvangen bijdragen van de EU				
- toelichten	540	653	540	653
Totaal	540	653	540	653
Vooruitontvangen bijdragen van het Rijk				
Ministerie Infrastructuur en Milieu	808	1.819	808	1.819
Ruimte voor ondernemen	233	-	-	233
Gemeentefonds	667	-	667	-
Voor- en vroegschoolse educatie (OAB)	1.367	738	1.367	738
Totaal	3.075	2.557	2.842	2.790
Vooruitontvangen bijdragen van overige overheden				
Provincie Noord Brabant	1.059	-21	701	337
Provincie Noord Brabant bereikbaarheidsagenda	-	55.750	-	55.750
Gemeente Eindhoven	-	37	-	37
SRE	82	-	82	-
Totaal	1.141	55.766	783	56.124

De vooruit ontvangen bijdragen van de EU van € 653.000 zijn voor het uitvoeren van pilots en projecten op het gebied van slimme mobiliteit, en meer specifiek op het gebied van Intelligente Transport Systemen ITS.

De ontvangen voorschotten van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu van € 1.965.000 hebben betrekking op de SiSa-regeling Sanering Verkeerslawaaï waarover in de bijlage bij deze jaarrekening verantwoording wordt afgelegd.

De ontvangen voorschotten inzake Voor- en vroegschoolse educatie (OAB) van € 738.000 hebben betrekking op de gelijknamige SiSa-regeling waarover in de bijlage bij deze jaarrekening verantwoording wordt afgelegd.

De ontvangen voorschotten van de Provincie Noord Brabant van € 55.750.000 hebben betrekking de bevoorschotting van het programma regionale bereikbaarheid.

Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen:

(bedragen x € 1.000)

	Balanswaarde	Balanswaarde
	31-12-2018	31-12-2017
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen		
Nog te besteden in het kader van het Grote Steden Beleid	2.928	3.559
Vooruitontvangen posten faciliterend grondbeleid Weverspoort	3.312	4.176
Vooruitontvangen posten faciliterend grondbeleid, overige posten	448	309
Vooruit ontvangen recettes theater Het Speelhuis	406	358
Overige posten	162	459
Totaal	7.256	8.861

De nog te besteden gelden in het kader van Grote Steden betreffen middelen die ontvangen zijn in de GSB-III periode, specifiek ten behoeve van bodemsanering. Jaarlijks wordt in het bodemsaneringsprogramma een meerjarenplanning opgesteld waarin verantwoord wordt welke kosten nog gemaakt worden. Het bodemsaneringsprogramma loopt tot 2030.

Voor het faciliterend grondbedrijf Weverspoort is in 2009 een bedrag ontvangen voor de aanleg van de infrastructuur in het plangebied Weverspoort. Naarmate de werkzaamheden in dit plangebied vorderen daalt deze balanspost.

7.4.3 Waarborgen en garanties

De verstrekte waarborgen en garanties zijn als volgt te specificeren.

(bedragen x € 1.000)

	Oorspronkelijke hoofdsom	Saldo 31-12-2018	% lening gewaarborgd	Saldo 31-12-2017
Gewaarborgde geldleningen	50.151	33.947	99,91%	28.431
Gewaarborgde geldleningen met achtervang	526.009	484.057		487.796
		518.004	1	516.227
Huurgaranties		600		800
Totaal		518.604		517.027

Het saldo van de gewaarborgde geldleningen per 31 december 2018 bedraagt € 518,6 miljoen. Voor een bedrag van € 484,0 miljoen is de gemeente Helmond achtervang bij de gewaarborgde geldleningen aan woningcorporaties.

Gewaarborgde geldleningen

Als verplichtingen met betrekking tot deze lening(en) niet worden nagekomen, kan de gemeente worden aangesproken. Daar waar sprake is van een aanspraak op de verstrekte waarborgen en garanties is de voorziening Borgstellingen gevormd.

Gewaarborgde geldleningen met achtervang

Voor deze leningen die verstrekt zijn aan woningbouwcorporaties, draagt het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) primair het risico. De zekerheidsstructuur van het WSW bestaat uit drie lagen:

- de geldmiddelen van de corporatie.
- de borgingsreserve van het WSW. Het WSW heeft een eigen risicobuffer gevormd uit de obligo's die de woningbouwverenigingen moeten aanhouden bij het WSW.
- vervolgens staan rijk en gemeenten borg voor het WSW mocht het fonds in de problemen komen. De gemeente is dan verplicht achtergestelde geldleningen te verstrekken.

Huurgaranties

Ultimo 2017 heeft de gemeente huurgaranties afgegeven. Indien een betreffend huurcontract wordt opgezegd door partijen c.q. sprake is van faillissement van de huurders, treedt de gemeente in plaats van de betreffende huurder, neemt de huurrechten over en vrijwaart de verhuurder van huurderfing tot het maximale bedrag van de borg. De huurgarantie loopt tot en met uiterlijk 2021.

7.5 Niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de verplichtingen met een omvang groter dan € 300.000, die nog lopen per balansdatum. De "Totale waarde" van de verplichtingen betreft de looptijd van het contract tot de expiratedatum.

	(bedragen x € 1.000)	
	Totale waarde contracten die lopen per 31-12-2018	Expiratie- datum
Lopende inkopen (Europees aanbestede contracten)		
Transport en verwerking restafval	9.569	31-jan-22
WMO-hulpmiddelen	8.339	30-jun-22
Levering elektriciteit	2.088	31-dec-19
Exploitatie milieustraten	1.020	31-dec-21
Levering aardgas	970	31-dec-19
Parkeerbeheer	692	30-sep-20
Brandverzekering	521	30-dec-20
Leerlingenvoer	520	31-jul-19
Onderhoud E-installaties	462	31-mrt-21
Onderhoud Openbare verlichting en Verkeersregelininstallaties	454	30-jun-20
Aansprakelijkheidsverzekering	439	31-dec-20
Snoeien laanbomen	416	31-dec-21
Onderhoud geluidswallen en trajecten	400	Jaarlijks
Reinigen kolken	329	14-jan-20
Document management systeem	324	31-dec-21
Burgerzakenmodule	316	30-jun-21
Besturingssysteem database	303	12-mei-22
Overige verplichtingen met een beperkte omvang	2.365	diverse
Subtotaal Europees aanbestede inkoopverplichtingen	29.527	
Lopende huurcontracten		
Sporthal Scheepsboulevard	31.604	26-aug-43
Kantoorruimtes Paterslaan	1.448	31-dec-31
Turnhal Rakthof	834	30-nov-28
Kantoorruimtes Churchillaan	639	31-dec-21
Automotive Campus	870	1-jul-22
Subtotaal huurverplichtingen	35.395	
Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met vergelijkbaar		
Vakantiedagenverplichting	1.568	n.v.t.
Pensioenverplichting nabestaanden wethouders	413	n.v.t.
Subtotaal arbeidsgerelateerde verplichtingen	1.981	
Subsidieverplichtingen		
Brainport Smart District	2.000	31-dec-22
Subtotaal subsidieverplichtingen	2.000	
Totaal niet uit de balans blijvende verplichtingen	68.903	

7.6 Niet uit de balans blijvende financiële rechten

Eigen bijdrage op grond van de Wmo

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) kan op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd zijn.

De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK.

De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

8 SiSa-bijlage

Hierbij treft u aan het ingevulde Sisa-overzicht met de verantwoordingsgegevens voor de regelingen die van toepassing zijn voor de gemeente Helmond.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019

OCW	D10	Volwasseneducatie	Verstreckte uitkering (jaar T)	Besteding (jaar T) van educatie	Reservering besteding van educatie in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)	Onttrekking besteding van educatie in jaar T van volgend kalenderjaar (jaar T+1)	
		Contactgemeenten	<i>Aard controle R Indicatornummer: D10 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D10 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D10 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D10 / 04</i>	
			€ 725.726	€ 676.992	€ 81.347	€ 0	
OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid 2011-2018	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04</i>	
			€ 3.245.490	€ 957.418	€ 458.960	€ 1.335.665	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten in (jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Eindverantwoording Ja/Nee
			<i>Aard controle n.v.t Indicatornummer: D9 / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06</i>	<i>Aard controle n.v.t Indicatornummer: D9 / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t Indicatornummer: D9 / 09</i>
lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen
		Provinciale beschikking en/of verordening				Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen
		Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	<i>Aard controle n.v.t Indicatornummer: E27B / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05</i>
			1 Oost-West as Helmond NBR-BBV-009	€ 125.979	€ 149.892	€ 0	€ 0

			Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B/10</i>	
			1 Oost-West as Helmond NBR-BBV-009	€ 616.999	€ 746.534	n.v.t.	Ja	
lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding t/m jaar T	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3/01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3/02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3/03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3/04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3/05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3/06</i>
			1 lenM/BSK-2014/237854	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 lenM/BSK-2015/203661	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 lenM/BSK-2015/52468	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 lenM/BSK-2016/241402	€ 54.156	€ 0	€ 0	€ 0	€ 50.172
			5 lenM/BSK-2016/241405	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 lenM/BSK-2016/260810 (schern	€ 203.060	€ 0	€ 0	€ 0	€ 203.060
			7 lenM/BSK-2016/260810 (railden	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			8 lenM/BSK-2016/260823	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			9 lenM/BSK-2016/260826	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			10 lenM/BSK-2017/163971	€ 48.602	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			11 lenW/BSK-2018/159129	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
12 lenW/BSK-2018/216437	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0			

			Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Correctie over besteding kosten ProRail t/m jaar T	Eindverantwoording Ja/Nee
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 10</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 12</i>
			1 lenM/BSK-2014/237854	€ 377.894	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
			2 lenM/BSK-2015/203661	€ 401.912	€ 0	€ 401.912	€ 0	Ja
			3 lenM/BSK-2015/52468	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			4 lenM/BSK-2016/241402	€ 1.569.379	€ 0	€ 1.492.404	€ 0	Ja
			5 lenM/BSK-2016/241405	€ 205.815	€ 0	€ 205.815	€ 0	Ja
			6 lenM/BSK-2016/260810 (schermen)	€ 203.060	€ 0	€ 203.060	€ 0	Nee
			7 lenM/BSK-2016/260810 (raildempers)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			8 lenM/BSK-2016/260823	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			9 lenM/BSK-2016/260826	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			10 lenM/BSK-2017/163971	€ 48.602	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			11 lenW/BSK-2018/159129	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			12 lenW/BSK-2018/216437	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2018 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	

			Aard controle R Indicatorenummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatorenummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatorenummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatorenummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatorenummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatorenummer: G2 / 12
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet totaal 2017 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatorenummer: G2A / 01</i>	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicatorenummer: G2A / 02</i>	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicatorenummer: G2A / 03</i>	Besteding (jaar T-1) IOAW inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicatorenummer: G2A / 04</i>	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicatorenummer: G2A / 05</i>	Besteding (jaar T-1) IOAZ inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicatorenummer: G2A / 06</i>
			1 060794 Gemeente Helmond	€ 35.473.184	€ 555.375	€ 2.365.421	€ 11.979	€ 215.839
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatorenummer: G2A / 07</i>	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicatorenummer: G2A / 08</i>	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicatorenummer: G2A / 09</i>	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicatorenummer: G2A / 10</i>	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicatorenummer: G2A / 11</i>	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicatorenummer: G2A / 12</i>
			1 060794 Gemeente Helmond	€ 3.540	€ 84.647	€ 61.488	€ 0	€ 827.306

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 13</i>	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 14</i>					
			1 060794 Gemeente Helmond	€ 0					
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente deel 2018	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02</i>	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04</i>	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05</i>	Besteding (jaar T) Bob <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06</i>	€ 0
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		Besluit	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07</i>	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08</i>	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09</i>				€ 0
			€ 0	€ 0	Nee				
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2017	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 01</i>	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 02</i>	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 03</i>	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04</i>	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 05</i>	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 06</i>	€ 210.124
			1 060794 Gemeente Helmond	€ 210.124	€ 162.500	€ 74.422	€ 205.992	€ 16.255	
		Besluit	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 07</i>	Besteding (jaar T-1) Bob inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 08</i>	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 09</i>	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 10</i>			€ 0
			1 060794 Gemeente Helmond	€ 0	€ 0	€ 0			

9 Kerngegevens

Kerngegevens	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015
SOCIALE STRUCTUUR				
A. Bevolking:				
0 t/m 4 jaar	4.556	4.655	4.828	4.938
5 t/m 19 jaar	16.705	16.859	16.923	16.887
20 t/m 64 jaar	54.618	54.121	53.959	53.739
65 jaar en ouder	15.716	15.276	14.899	14.542
Totaal inwoners	91.595	90.911	90.609	90.106
B. Niet Nederlandse etniciteit <u>andere nationaliteit:</u>				
Totaal	24.675	23.808	23.058	22.342
in % van de bevolking	26,9%	26,2%	25,4%	24,8%
C. Aantal werkzame personen (incl. uitzendkrachten):				
12 uur en meer per week	39.600	34.300	34.000	33.800
minder dan 12 uur p.w. = parttime	5.500	6.300	5.700	5.500
D. Sociale uitkeringen:				
WWB	0	0	0	0
Participatiewet	2.613	2.731	2.770	2.715
WIJ	0	0	0	0
ABW				
Bijzondere periodieke bijstand				
Overige regelingen				
	2.613	2.731	2.770	2.715
E. Onderwijs:				
Openbaar basis onderwijs	2.167	2.158	2.211	2.282
Bijzonder basis onderwijs	5.992	6.116	6.425	6.591
Totaal basis onderwijs	8.159	8.274	8.636	8.873
Openbaar speciaal onderwijs	192	241	253	240
Bijzonder speciaal onderwijs	685	444	365	359
Totaal speciaal onderwijs	877	685	618	599
Openbaar voortgezet onderwijs	1748	1677	1818	1.787
Bijzonder voortgezet onderwijs	3789	3805	3805	3.871
Totaal voortgezet onderwijs	5.537	5.482	5.623	5.658

FYSIEKE STRUCTUUR

A. Water:

<u>totaal (in hectare) gemeente Helmond</u>	5.510	5.475	5.475	5.475
vlakvormig totaal (in hectare) Totaal opp water	89	54,3	54,3	54,3
waarvan binnenwater (kanaal en insteekhaven)	24,44	24,3	24,3	24,3
waarvan historische stadskern (Kasteel en Binderen)	0,88	0,88	0,88	0,88
lengte waterwegen/waterlopen (in km)	157	156	155	158

B. Woningen:

totaal	40319	39797	39.533	39.405
Leegstand woningen (vanaf 2007)	926	845	852	963

C. Wegen: (in m2)*

<i>Totaal*</i>	5.359.088	5.320.982	5.384.190	5.162.550
Elementverharding	3.267.037	3.252.620	3.294.641	3.164.453
Asfaltverharding *	2.092.052	2.068.362	2.089.549	1.998.097

D. Openbaar groen:

bossen & natuurgebieden (in hectare)	626	552	552	552
stedelijk groen (in hectare)	441	512	512	512
recreatiegebied (in hectare)	66	66	66	66
bomen (aantallen)	50.100	50.000	49.200	49.226

10 BBV indicatoren

Hieronder worden de verplichte BBV indicatoren verdeelt over de diverse programma's weergegeven. Voor de invoer van de verplichte BBV indicatoren zijn we als gemeente Helmond afhankelijk van landelijke cijfers aangeleverd door diverse partijen. Indien deze cijfers niet beschikbaar zijn gesteld zijn deze indicatoren mogelijk niet (volledig) gevuld.

Programma 01 Veiligheid en handhaving

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Meting: jaar, peildatum en bron
1.01	Diefstallen uit woning (per 1.000 woningen)	5	5	5	6	4	4		Waarstaatjegemeente.nl
1.02	Geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)	10	8	9	9	9	8		Waarstaatjegemeente.nl
1.03	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte per 1.000 inwoners)	10	10	10	8	6	7		Waarstaatjegemeente.nl
1.04	Verwijzingen Halt (per 10.000 inwoners van 12-17 jaar)		230	188	217	149	153		Waarstaatjegemeente.nl
1.05	Winkeldiefstal (per 1.000 inwoners)	3	3	3	4	3	3		Waarstaatjegemeente.nl

Programma 02 Werk en inkomen

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Meting: jaar, peildatum en bron
2.01	Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële beroepsbevolking)	65,9%	64,1%	62,4%	64,2%	65,3%	65,5%		Waarstaatjegemeente.nl
2.02	Personen met een bijstandsuitkering (per 1.000 inwoners 18 jaar en ouder)				50,6	50,8	44,9	49,1	Waarstaatjegemeente.nl (2018 1e helft v/h jaar, de rest is 2e helft)
2.03	Lopende re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners 15-64 jaar)				253	170	119		Waarstaatjegemeente.nl
2.04	Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)	7%	7%	7%	7%				Waarstaatjegemeente.nl

Programma 03 Zorg en welzijn

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Meting: jaar, peildatum en bron
3.01	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (per 1.000 inwoners)				80	84	86	84	Waarstaatjegemeente.nl (2018 1e helft v/h jaar, de rest is 2e helft)

Programma 04 Jeugd en onderwijs

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Meting: jaar, peildatum en bron
4.01	Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	2%	2%	3%	3%				Waarstaatjegemeente.nl
4.02	Absoluut verzuim (per 1.000 leerlingen)			1	1	3	3		Waarstaatjegemeente.nl
4.03	Relatief verzuim (per 1.000 leerlingen)			5	5	8	11		Waarstaatjegemeente.nl
4.04	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)	4	3	2	2	2			Waarstaatjegemeente.nl
4.05	Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)				9,5%	9,3%	9,5%	7,9%	Waarstaatjegemeente.nl (2018 1e helft v/h jaar, de rest is 2e helft)
4.06	Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)				1,1%	1,0%	0,9%	0,8%	Waarstaatjegemeente.nl (2018 1e helft v/h jaar, de rest is 2e helft)
4.07	Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)				0,5%	0,4%	0,3%	0,3%	Waarstaatjegemeente.nl (2018 1e helft v/h jaar, de rest is 2e helft)
4.08	Jongeren met delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	3%	2%	3%	2%				Waarstaatjegemeente.nl

Programma 06 Sport en beweging

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Meting: jaar, peildatum en bron
6.01	Niet-sporters (%)	54,0%				50,6%			Waarstaatjegemeente.nl

Programma 7 Economisch beleid en werkgelegenheid

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Meting: jaar, peildatum en bron
7.01	Vestigingen van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners van 15 t/m 74 jaar)		97	99	100	102	104	109	Waarstaatjegemeente.nl
7.02	Banen (aantal per 1.000 inwoners van 15 - 74 jaar)		647	636	616	624	636	653	Waarstaatjegemeente.nl
7.03	Functiemenging (verhouding banen en woningen in %)	52	53	52	51	52	52		Waarstaatjegemeente.nl

Programma 08 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Meting: jaar, peildatum en bron
8.01	Gemiddelde WOZ-waarde (duizend euro)	225	218	206	201	197	198	205	Waarstaatjegemeente.nl
8.02	Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	10	10	6	7	4			Waarstaatjegemeente.nl

Programma 12 Milieu

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Meting: jaar, peildatum en bron
12.01	Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	196	189	188	189	191	183		Waarstaatjegemeente.nl
12.02	Hernieuwbare elektriciteit (%)	0%	0%	0%	1%	1%	1%		Waarstaatjegemeente.nl

Programma 13 Bestuur en organisatie

Nr.	Strategische indicatoren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Meting: jaar, peildatum en bron
13.01	Formatie (FTE per 1.000 inwoners)						6,34	6,49	Waarstaatjegemeente.nl
13.02	Bezetting (FTE per 1.000 inwoners)						6,94	6,13	Waarstaatjegemeente.nl
13.03	Apparaatskosten (kosten per inwoner)						285	322	Waarstaatjegemeente.nl
13.04	Externe inhuur (kosten per inwoner)						5,05%	4,6%	Waarstaatjegemeente.nl
13.05	Overhead (%)						7,5%	8,21%	Waarstaatjegemeente.nl
13.06	Demografische druk (verhouding beroepsbevolking versus jeugd en ouderen)	64,40	66	67	67	68	68	68	Waarstaatjegemeente.nl
13.07	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens (€)			703	729	742	750	752	Waarstaatjegemeente.nl
13.08	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (€)			703	729	742	750	752	Waarstaatjegemeente.nl